

བཤེས་པ་འི་རྒྱ་ར་ཡི་ག་གི་ འབྲེལ་པ།

རིག་མཁན་པ་ལ་གཞོན་ཏུ་སྒྲིམ།

TIBETANEBOOK.COM

ཨོ་གུ་མ་འབྲེལ་དེ་བཤེས།

༢༡། བཤེས་པའི་རྫིང་ཡིག་བཞུགས་སོ།

རྒྱ་གར་རྒྱུ་དུ། ལུ་ཅི་ད་ལེ་ལ། བོད་རྒྱུ་དུ། བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་འཇམ་
 དཔལ་གཞོན་ཀུར་གྱུར་པ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དགེ་འོས་
 བདག་གིས་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་བསྟན་ལས་བྱུང་བའི། བསོད་
 ཉམས་འདུན་སྟངས་འཕགས་པའི་དབྱངས་འདི་དག། རྩུང་ཟེད་ཅིག་བསྟེན་
 བྱོད་ཀྱིས་གསན་པའི་རིགས། རི་ལྗར་བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང་།
 བཀྱིས་པ་ཅི་འདྲའང་རུང་སྟེ་མཁས་པས་མཆོད། རྟེན་བཞིན་བདག་གི་སྟན་
 དག་འདི་རན་ཡང་། རྟེན་ཆོས་བརྟེན་ལ་བཞེན་སྟངས་སྟངས་མི་བཀྱི། བྱུང་པ་ཆེན་
 བའི་བཀའ་ནི་སྟན་དགུ་ཞིག་བྱོད་ཀྱི་ཐུགས་སུ་ལྟ་ཡང་ཆུད་མོད་ཀྱི། རྟོག་པལ་
 ལས་བཀྱིས་དགུང་ལྷའི་འོད་ཀྱིས་ནི། ཆེས་དཀར་ཉིད་དུ་ཅི་སྟེ་མི་བཀྱིད་
 ལགས། རྒྱལ་བས་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་། གཏོང་དང་ཚུལ་
 བྱིས་ལྟ་རྟེན་དུ་པ་དུག རབ་ཏུ་བཀའ་སྟེལ་དེ་དག་སོ་སོ་ཡི། ཡོན་ཏན་
 ཆོགས་ཀྱིས་རྟེན་སུ་དུན་པར་བཀྱི། རྟེན་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་པོ་ལུས་དང་ནི། རྟེན་
 དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉལ་ཏུ་བསྟེན་བཀྱི་ཞིང་། ཆང་རྩམས་ལས་སྟོན་དེ་བཞིན་
 དགེ་བ་ཡི། འཆོ་བ་ལ་ཡང་མཛོན་པར་དགྱེས་པར་མཛོད། འོངས་སྟོད་གཡོ་བ་
 ཉིང་པོ་མེད་མཐུན་ནས། རྟེན་སྟོང་བྲམ་ཟེ་བཀྱེན་དང་བཤེས་རྩམས་ལ། རྟེན་
 པ་ཚུལ་བཞིན་སྟེལ་བཀྱི་པ་རོལ་དུ། རྟེན་ལས་གཞན་པའི་གཉེན་མཆོག་མ་
 མཆིས་སོ། བྱོད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་མ་ཉམས་མོད་མི་དམའ། མ་འདྲེས་མ་སྟགས་པ་
 དག་བསྟེན་པར་མཛོད། བྱིས་པོ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་

གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་གསུངས། སྦྱོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙོན་བསམ་
གཏན་དང་། རྟེན་བཞིན་ཤེས་རབ་གཞུང་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན། འདི་དག་རྒྱས་
མཛོད་སྤྱི་དཔེ་རྒྱ་མཚོ་ཡི། རྟེན་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཛོད། གང་
ལ་པ་དང་མ་དག་མཚོད་བྱེད་པའི། རིགས་དེ་ཚངས་བཅས་སྟོབ་དཔོན་བཅས་
པའང་ལགས། རྟེན་དག་ལ་མཚོད་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲད་མ་ལ་ཡང་
མཐོ་རིས་འགྱུར་བ་ལགས། འཆོ་དང་ཆོམ་རྒྱན་འཁྲིག་པ་བརྟུན་དང་ནི། ཁང་
དང་དུས་མིན་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་། མལ་སྟན་མཐོ་ལ་དགའ་དང་སྤྱད་དག་
དང་། གར་དང་སྤེང་བའི་བྱད་པར་རྣམས་སྤྱོད་ཞིང་། དག་བཙོན་ཚུལ་ཁྲིམས་
རྟེན་སྤྱད་པ་ཡི། ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་ན། གསོ་སྦྱོང་འདོད་
སྦྱོད་ལྟ་ལུས་ཡིད་འོང་བ། སྦྱོང་པ་བྱད་མེད་དག་ལ་སྟོལ་བར་བཞུགས། ཁེར་སྟ་
གཡོ་སྟ་ཆགས་དང་སྟོམ་ལས་དང་། མཛོན་པའི་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་
དང་། རིགས་དང་གཞུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཆོ་དང་། དབང་ཐང་ཆེ་བས་
རྒྱགས་པ་དག་བཞིན་གཟིགས། བག་ཡོད་བདུད་རྩི་གནས་ཏེ་བག་མེད་པ། །
འཆི་བའི་གནས་སྤྱད་ཐུབ་པས་བཀའ་བསྟུན་ཏོ། རྟེན་བས་སྦྱོང་གྱི་དགོ་ཆོས་སྟེལ་
སྤྱད་དུ། གུས་པས་རྟག་ཏུ་བག་དང་བཅས་པར་མཛོད། གང་ཞིག་སྟོན་ཆད་
བག་མེད་གྱུར་པ་ལ། ཕྱི་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ་ཡང་། ཁྲོ་བ་སྦྱོན་བྲལ་
ལྟ་བུར་རྣམ་མཛེས་ཏེ། དགའ་པོ་སོར་སྤེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན། འདི་
ལྟར་བཟོད་མཚུངས་དཀའ་ཐུབ་མ་མཆིས་པས། སྦྱོང་གྱིས་སྦྱོབ་པའི་གོ་སྐབས་
དབྱེ་མི་བཞི། སྦྱོབ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ཉིད། འཐོབ་པར་འགྱུར་བར་

སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཞེས། བདག་ནི་འདིས་སྒྲིབ་འདིས་གཏག་པམ་པར་བྱས།
།འདི་ཡིས་བདག་གི་ཁོར་སྒྲོགས་ཀྱང་ཉོ་ཞེས། ཁོཅ་དུ་འདྲིན་པས་འཁྲུག་ལོང་
ཅམ་བསྐྱེད་དེ། ཁོཅ་འདྲིན་ཅམ་སྤངས་བདེ་བར་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་སེམས་ཅན་
ཁུ་དང་ས་དང་རྩོལ་ལ། རི་མོ་བྱིས་པ་དེ་འདྲར་རིག་པར་བགྱི། དེའི་ནང་ཉོན་
མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་ནི། མཆོག་སྟེ་ཆོས་འདོད་ཅམས་ལ་ཐ་མ་ལགས། རྒྱལ་
བས་སྟོང་ལ་འབབ་དང་བདེན་པ་དང་། ལོག་པར་སྤྲུལ་སྟེས་བྱ་ཅམས་ཀྱི་ནི། །
སྤང་ཅི་མེ་ཉོག་མི་གཙང་ལྟ་བུའི་ཆོག་ཅམ་གསུམ་བཀའ་སྒྲུལ་དེ་ལས་ཐ་མ་
སྤང་། སྤང་ནས་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་སྟུན་པ་ནས། སྟུན་པའི་མཐར་ཐུག་སྤང་
ནས་སྟུན་མཐར་ཐུག་སྟུན་ནས་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་གང་ཟག་ནི། གཞི་སྟེ་དེ་
དག་ཅམས་ཀྱི་དང་པོར་མཛོད། མི་ནི་ཨ་ཕའི་འབྲས་བཞིན་མ་སྟོན་ལ། སྟོན་
པ་དང་འདྲ་སྟོན་ལ་མ་སྟོན་འདྲ། མ་སྟོན་མ་སྟོན་པར་སྤང་སྟོན་ལ་ནི། སྟོན་
པར་སྤང་ཞེས་བགྱི་བ་འདྲར་རྟོགས་མཛོད། གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་མི་ལྟ་མཐོང་ན་
ཡང་། ཁ་ཆོད་མཐུན་པར་མ་དང་བྱ་མོ་དང་། སྤྲིང་མོའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་བགྱི་
ཆགས་ཀྱང་ན། མི་གཙང་ཉིད་དུ་ཡང་དག་བསམ་པར་བགྱི། གཡོ་བའི་སེམས་
ནི་ཐོས་མཆུངས་བྱ་ལྟ་བུར། གཏེར་བཞིན་སྒྲོག་དང་འདྲ་བར་བསྐྱུང་བགྱི་སྟེ། །
གདུག་པ་དུག་དང་མཆོན་དང་དག་པོ་དང་། མི་བཞིན་འདོད་པའི་བདེ་ལ་
ཡིད་འབྱུང་མཛོད། འདོད་པ་ཅམས་ནི་ཐུང་ཁོལ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་
དབང་པོས་གིས་འདྲས་འདྲར་གསུངས། དེ་དག་སྤང་བགྱི་དེ་ཡི་ལྷགས་སྒྲོག་
གིས། འཁོར་བའི་བཙོན་རར་འདྲིག་རྟེན་འདི་དག་བཅིངས། གང་དག་དབང་

པོ་དྲུག་ལྟལ་ནམས་ལ་ནི། རྟག་རྒྱ་མི་བརྟེན་གཡོ་དང་གང་དག་ཅིག་གཡལ་
ངོར་དག་ཆོགས་ལས་རྒྱལ་དེ་དག་ལས། མཁས་ནམས་དང་པོ་དཔའ་རབ་ལགས་
པར་འཆལ། བྱད་མེད་གཞོན་ནུའི་ལུས་ནི་ལོགས་ཤིག་རྒྱ། ཁྲི་ང་བ་དང་སྒོ་
དགུ་དོད་པ་དང་། མི་གཙང་ཀྱན་སྒོད་འབྲ་བ་དགང་དཀའ་དང་། བགས་པས་
གཡོགས་དང་རྒྱན་ཡང་ལོགས་ཤིག་གཟིགས། ཁྲི་ལྟར་མཛེ་ཅན་སྤྱན་བྱས་ཉེན་
པ་ནི། བདེ་བའི་དོན་དུ་མེ་ལ་ཀྱན་བསྟན་ཀྱང་། ཁྲི་བར་མི་འགྱུར་དེ་དང་འབྲ་
བར་ནི། འདོད་པ་ནམས་ལ་ཆགས་པའང་མཐུན་པར་མཛོད། དོན་དམ་
གཟིགས་པར་བགྱི་སྤྲད་དངོས་ནམས་ལ། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་
གོམས་མཛོད། དེ་དང་འབྲ་བར་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། ཆོས་གཞན་འགའ་ཡང་
མཆིས་པ་མ་ལགས་སོ། རྒྱུས་བྱ་རིགས་གཟུགས་ཐོས་དང་ལྡན་ནམས་ཀྱང་། །
ཤེས་རབ་རྒྱལ་བྱིམས་བྲལ་བ་བཀུར་མ་ལགས། དེ་ལྟས་གང་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་
གཉིས་ལྡན། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གཞན་དང་བྲལ་ཡང་མཆོད། འཇིག་རྟེན་མཐུན་
པ་རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། བདེ་དང་མི་བདེ་སྟན་དང་མི་སྟན་དང་། བསྟོད་སྤྲད་
ཅས་བགྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ། བདག་གི་ཡིད་ལྟལ་མིན་པར་མགོ་སྟོམས་
མཛོད། ཁྱོད་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་དག་སྒོར་ལྟ་དང་ནི། མགོན་དང་ཡབ་ལྟམ་དག་དང་
བཅུན་མོ་དང་། འཁོར་གྱི་སྤྲད་དུའང་སྤིག་པ་མི་བགྱི་སྟེ། དཔྱལ་བའི་ནམ་
སྤྱིན་སྐལ་འོད་འགའ་མ་མཆིས། སྤིག་པའི་ལས་ནམས་སྤྲད་པ་འགའ་ཡང་ནི། །
དེ་ཡི་མོད་ལ་མཆོན་བཞིན་མི་གཙང་ཀྱང་། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ན་སྤིག་པ་
ཡི། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་ལགས་མཛོན་པར་འགྱུར། དད་དང་རྒྱལ་བྱིམས་

ཐོས་དང་གཏོང་བ་དང་། ། འདྲི་མེད་ངོ་ཆ་ཤེས་དང་སྤེལ་ཡོད་དང་། ། ཤེས་རབ་ནོར་
བདུན་ལགས་པར་སྦྱབ་པས་གསུངས། ། རྟོན་གཞན་པལ་པ་དོན་མ་མཆིས་རྟོགས་
མཛོད། ། རྒྱན་པོ་འབྱེད་དང་འདུས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ། ལེ་ལོ་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། ། ཆང་དང་མཆན་མོ་རྒྱ་བ་ངན་སོང་བ། ། གྲགས་པ་ཉམས་པར་
འགྱུར་བ་དེ་དྲུག་སྟངས། ། རྟོན་ནམས་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་ཆོག་ཤེས་པ། ། རབ་མཆོག་
ལགས་པར་ལྟ་མའི་སྟོན་པས་གསུངས། ། ཀྱན་ཏུ་ཆོག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཆོག་
མཁྱེན་ན། ། རྟོན་མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་པ་ལགས། ། དེས་པ་བདོག་མང་
ཇི་ལྟར་སྟུག་བསྐྲུལ་བ། ། འདོད་པ་ཆུང་ནམས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་ཏེ། ། ལྷ་མཆོག་
ནམས་ལ་མགོ་བོ་ཇི་སྟེད་པ། ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྐྲུལ་དེ་སྟེད་དོ། ། རང་
བཞིན་དགར་འབྲེལ་གཤེད་མ་ལྟ་བུ་དང་། ། བྱིས་ཐབ་བརྟན་བཞུད་རྗེ་མོ་ལྟ་བུ་
དང་། ། ཆུང་བྱའང་རྒྱ་བ་ཆོམ་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཡི། ། ཆུང་མ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནམ་པར་
སྟངས། ། སྤྲིང་མོ་ལྟ་བུར་རྗེས་མཐུན་གང་ཡིན་དང་། ། མཛེའ་མོ་བཞིན་དུ་སྟེང་ལ་
འབབ་པ་དང་། ། མ་བཞིན་པན་པར་འདོད་དང་བྲན་མོ་བཞིན། ། དབང་གྱུར་
གང་ཡིན་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བཞིན་བཀྱར། ། ཁ་བས་སྦྱན་དང་འདྲ་བར་རིགས་པ་ཡིས།
། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྟངས་མེད་པར་བསྟེན་བཞུགས། ། རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་བསྟེམས་
པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། ། འཆོག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར། ། རིག་
པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང་། ། མཆན་མོ་སྦྱན་གྱི་སྟོད་སྟངས་བསྐྱེས་
ནས་ནི། ། མནལ་ཆེའང་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར། ། དྲན་དང་ལྡན་པར་
དེ་དག་བར་དུ་མཐོལ། ། དུམས་དང་སྟོང་རྗེ་དག་དང་དགའ་བ་དང་། ། བཏང་

སྒྲུབ་པ་ཉལ་ཏུ་ཡང་དག་བསྐྱོམ་མཛོད་ཅིག་གོང་མ་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་དེ་ལྟ་
ནང་། ཁོངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། འདོད་སྦྱོང་དགའ་
དང་བདེ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་དག རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཡིས།
ཁོངས་དང་འོད་གསལ་དག་དང་དགེ་རྒྱས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་ལྟ་རྣམས་དང་
སྐལ་མཉམ་ཐོབ། ཉལ་དང་མཛོན་པར་ཞེན་དང་གཉིན་པོ་མེད། ཡོན་ཏན་
གཙོ་ལྟ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། དགེ་དང་མི་དགེ་རྣམ་ལྟ་ཆེན་པོ་སྟེ། རྟེ་
བས་དགེ་བ་སྦྱོང་ལ་བཙོན་པར་བགྱི། ལམ་ལྔ་སྤང་འགས་ཚུ་ནི་ཉུང་དུ་ཞིག་།
རོ་བསྐྱུར་བགྱིད་ཀྱི་གཞུང་ལྷུང་མིན་ལྟར། རྟེ་བཞིན་སྟོན་པའི་ལས་ནི་ཆུང་དུ་
ཡང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་ལ་མཐུན་པར་བགྱི། རྟོན་དང་འགྲོད་དང་གཞོད་
སེམས་སྐྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། སྦྱིབ་པ་ལྟ་
པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ལགས་པར་མཐུན་པར་
མཛོད། རྟེ་དང་བཙོན་འགྱུས་དག་དང་བླན་པ་དང་། རྟིང་འཛིན་གེས་རབ་
ཆོས་མཆོག་ལྟ་ཉིད་དེ། འདི་ལ་མཛོན་བཙོན་མཛོད་ཅིག་འདི་དག་ནི། སྟོབས་
དབང་ཞེས་བགྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པའང་ལགས། རྟ་ཆ་འཆི་སྦྱག་བྲལ་དང་དེ་
བཞིན་དུ། ལས་ནི་བདག་གིར་བྱས་ལས་མ་འདས་ཞེས། རྟེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་
དུ་སེམས་པ་ནི། རྟེ་ཡི་གཉིན་པོའི་སྟོན་སྐྱགས་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་
ཐར་པ་མཛོན་བཞེད་ན། ཡང་དག་ལྟ་ལ་གོམས་པ་ཉིད་དུ་མཛོད། གང་ཟག་
འོག་པར་ལྟ་བས་ལེགས་སྦྱང་གྱང་། ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མི་བཟད་ལྟ་
མི་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མི་བདེ་ཞིང་། མི་ཉལ་བདག་མེད་མི་གཙང་རིག་པར་

བགྱི། །དྲན་པ་ཉི་བར་མ་བཞག་ནམས་གྱིས་ནི། །ཕྱིན་ཅི་ལྷག་བཞིར་ལྷ་བ་ཕུང་
སྒོལ་བ། །གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ་བདག་གཟུགས་དང་མི་
ལྷན་གཟུགས་ལ་བདག་གནས་མིན། །བདག་ལ་གཟུགས་མི་གནས་ཏེ་དེ་བཞིན་
དུ། །ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡང་སྟོང་རྟོགས་བགྱི། །ཕུང་པོ་འདོད་རྒྱལ་ལས་མིན་
དུས་ལས་མིན། །རང་བཞིན་ལས་མིན་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མིན། །དབང་ཕྱག་ལས་
མིན་རྒྱ་མེད་ཅན་མིན་ཏེ། །མི་ཤེས་ལས་དང་སྲིད་ལས་བྱང་རིག་མཛོད། །ཚུལ་
བྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འདིན་རང་ལུས་ལ། །ཕྱིན་ཅི་ལྷག་པར་ལྷ་དང་ཐེ་
ཆོམ་སྟེ། །ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་པ་ཡི། །གྲོང་བྱིར་སློ་འགོགས་ལགས་
པར་མཁྱེན་པར་གྱིས། །ཐར་པ་བདག་ལ་རག་ལས་འདི་ལ་ནི། །གཞན་གྱིས་
གོགས་བགྱིར་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་པས། །ཐོས་དང་ཚུལ་བྲིམས་བསམ་གཏན་ལྷན་
པ་ཡིས། །བདེན་པ་ནམ་པ་བཞི་ལ་འབད་པར་མཛོད། །ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། །ལྷག་པའི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི། །བསྐྱབ་
པ་བརྒྱ་ཅུ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་ནི། །གསུམ་པོ་འདི་ནང་ཡང་དག་འདུ་བར་འགྱུར།
།དབང་ཕྱག་ལུས་རྟོག་དྲན་པ་བདེ་གཤེགས་གྱིས། །བཤོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་
ཉི་བར་བསྟན། །དེ་ནི་བསྐྱེམས་ནས་མཛོད་པར་བསྐྱང་བགྱི་སྟེ། །དྲན་པ་ཉམས་
པས་ཆོས་ཀྱན་འདིག་པར་འགྱུར། །ཆོ་ནི་གཞོད་མང་རླུང་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །ཆུ་
ཡི་ཆུ་བུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །དབུགས་རྩབ་དབུགས་འབྱུང་གཉིད་གྱིས་ལྷག་
པ་ལས། །སད་ཁོམ་གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ། །ལུས་མཐའ་ཐལ་བ་མཐར་
སྐམ་མཐར་འདུལ་ཞིང་། །ཐ་མར་མི་གཙང་སྟོང་པོ་མ་མཆིས་པ། །ནམ་པར་

འཇིག་དེངས་ཐུགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཁོ་སོར་འགྲེས་ཆོས་ཅན་དུ་མཁྱེན་པར་
མངོད། ཁ་དང་ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ནི་མ་བདུན། འབར་བས་བསྐྱེད་པའི་ལྷས་
ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལྷས་པར་མི་འགྱུར་ན། ཤིན་དུ་ཉམ་ཆུང་
མི་ལྟ་སྒྲོས་ཅི་འཆལ། དེ་ལྟར་འདི་ཀུན་མི་རྟག་བདག་མེད་དེ། རྒྱབས་མེད་
མགོན་མེད་གནས་མེད་དེ་སྤང་དུ། འཁོར་བ་རྒྱ་ཤིང་སྤྲིང་པོ་མེད་པ་ལས། མི་
མཚོག་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་དབྱུང་བར་མངོད། རྒྱ་མཚོ་གཅིག་གནས་གཉེན་ཤིང་
བྱ་ག་དང་། རུས་སྤལ་ཕྱད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལས། མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་
བས་མི་དབང་གིས། དམ་ཆོས་སྟོད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མངོད། གང་
ཞིག་གསེར་སྟོད་རིན་ཆེན་སྤྲས་པ་ཡིས། ངན་སྒྲུགས་འཕྱགས་པར་བགྱིད་པ་དེ་
བས་ནི། གང་ཞིག་མི་རུ་སྦྱིས་ནས་སྤྲིག་པ་དག་བགྱིད་པ་དེ་ནི་ཆེས་རབ་བྱུན་
པ་ལགས། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་། རྒྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་ནི་
བརྟེན་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལེགས་སྟོན་སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་བགྱིས། འཁོར་
ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་ཁྱོད་ལ་མངའ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ཆངས་
པར་སྟོད། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐུབ་པས་གསུངས་དེའི་ཕྱིར། རྒྱེས་བྱ་དམ་པ་
བསྟན་བགྱི་རྒྱལ་བ་ལ། བརྟེན་ནས་རབ་དུ་མང་པོས་ཞི་བ་ཐོབ། འོག་པར་ལྟ་བ་
འཇིན་དང་དུད་འགོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཉིད་དང་དཔྱལ་བར་སྦྱི་བ་དང་། རྒྱལ་
བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་དུ། ཁྲ་ལྟོར་སྦྱི་དང་སྦྱིན་ཞིང་སྒྲུགས་པ་
ཉིད། ཆེ་རིང་ལྟ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། རྒྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྟོན་
བརྒྱད་པོ། དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་རྟེན་ནས་ནི། རྒྱེ་བ་བསྐྱོད་པའི་སྤང་དུ་

འབད་པར་མཛོད། །དེས་པ་འདོད་པས་མོངས་དང་འཆི་བ་དང་། །ན་དང་ཆ་
སོགས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་མ་ཡི། །འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་ལ་ནི་སྒྲི་མཛད་ཅིང་། །འདི་
ཡི་ཉེས་པའི་ཤས་ཀྱང་གསན་པར་མཛོད། །པ་ནི་བྱ་ཉིད་མ་ནི་ཚུང་མ་ཉིད། །སྒྲི་
བོ་དགར་གྱུར་པ་དག་བཤེས་ཉིད་དང་། །བསྐྱོག་པ་ཉིད་དུ་མཆི་བས་དེ་སྤྱད་དུ། །
འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །རེ་རེས་རྒྱ་མཆོ་བཞི་བས་སྤྱག་པ་ཡི།
།འོ་མ་འཐུངས་ཏེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། །སྒྲི་བོའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་འཁོར་བ་པས། །
དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བཏུང་འཆལ་ལོ། །རེ་རེའི་བདག་ཉིད་རུས་པའི་
ཐུང་བོ་ནི། །ལྷན་པོ་མཉམ་པ་སྟེང་ཅིག་འདས་གྱུར་ཏེ། །མ་ཡི་སྤྱག་མཐའ་རྒྱ་
ཤྱག་ཆེ་གྲ་ཅམ། །རི་ལུར་བགྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །བརྒྱ་བྱིན་
འཛིག་ཉེན་མཆོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟང་
སྟང་། །འཁོར་འོས་སྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བྱན་
ཉིད་དུ་འགྱུར། །མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་རུ་མ་རྟེན་པ་ལ། །རེག་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་
ཐྱོང་ནས་སྤྱར། །དམུལ་བར་འཐག་གཙོང་དབང་བའི་འཁྲུལ་འཁོར་གྱིས། །རེག་
པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །རྟེན་པའི་རེག་པས་ནེམ་པར་བདེ་བཟོད་
པ། །ལྷན་པོའི་སྒྲོལ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ནི། །སྤྱར་ཡང་མེ་ཐུར་རོ་ཐུག་རྒྱ་བ་ཡི།
།སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་བཟད་པོག་སྟམ་བགྱིད་འཆལ་ལོ། །མཐོ་རིས་བྱ་མོས་འབྲོངས་
ཤིང་དགའ་བ་དང་། །རྣམ་པར་མཛོད་འཆལ་སོན་པར་རྟེན་ནས་སྤྱར། །འདབ་
མ་རལ་གྱི་འབྲ་ཆལ་ནགས་རྣམས་ཀྱིས། །རྟེན་ལག་རྣ་བ་སྤྱ་གཙོང་འཐོབ་པར་
འགྱུར། །དལ་གྱིས་འབབ་པ་ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། །གདོང་མཛོད་གསེར་གྱི་པར་ལྷན་

བཞུགས་ནས། སྐར་ཡང་དཔུལ་བའི་ཚུ་བོ་རབ་མེད་པར། ཁོ་སྟོ་བཟོད་བསྐྱེད་
ཚུ་ཆན་འཇུག་འཆལ་ལོ། །ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། ཁོངས་
ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྐར། མཁར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་ཤིང་གྱུར་པ་ཡི།
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚུན་མི་འཆད་པ་བསྐྱེད་འཆལ་ལོ། །ཉི་མ་ལྷ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་
ཀྱི། འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྤང་བྱས་ཏེ། སྐར་ཡང་ཐུན་ནག་སྐྱེད་ཏུ་
ཕྱིན་གྱུར་ནས། རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུང་བའང་མི་མཐོང་འགྱུར། རྟེན་སྐར་འོངས་
པར་འགྱུར་འཆལ་བསོད་ནམས་ནི། རྣམ་གསུམ་མར་མེའི་སྤང་བ་རབ་བཞེས་
ཤིག་ཀའིག་སྤྱི་ཉི་མ་ལྷ་བས་མི་བཟྩི་བའི། ཐུན་ནག་མཐའ་ཡས་ནང་དུ་འཇུག་
འཆལ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་སྦྱོད་རྣམས་ལ། ཡང་སོས་ཐིག་ནག་
རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་། བསྐྱེད་འཇོམས་དུ་འབོད་མཁར་མེད་ལ་སོགས་པའི། །
དཔུལ་བ་རྣམས་སུ་རྟག་ཏུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་འགྱུར། །ཁ་ཅིག་ཏིལ་བཞིན་འཆིར་ཏེ་དེ་
བཞིན་གཞན། བྱེ་མ་ཞིབ་མོ་བཞིན་དུ་བྱེ་མར་ལྷོག་ཁ་ཅིག་སོག་ལེས་འདྲ་སྟེ་
དེ་བཞིན་གཞན། སྟེ་རེ་མི་བཟད་སོ་རྟོན་རྣམས་ཀྱིས་གཤགས། རྟེན་བཞིན་
གཞན་དག་ཁོ་ཚུ་བཞུ་བ་ཡི། །ཁུ་བ་འབར་བ་འཁྲིགས་པ་ལྟར་པར་བཞུད། །ཁ་
ཅིག་སྐྱེད་ཀྱི་གསལ་ཞིང་རབ་འབར་བ། ཁོར་མ་ཅན་ལ་ཀྱུན་ཏུ་རྒྱུད་པར་
བཞུད། །ཁ་ཅིག་སྐྱེད་ཀྱི་མཆེ་བ་ལྟན་པའི་བྱི། ཀའུ་མ་པོས་དབད་ཅིང་ལག་
པ་གནམ་དུ་བསྐྱེད། རབ་མེད་གཞན་དག་སྐྱེད་མཆུ་རྟོན་པོ་དང་། སེན་མོ་
མི་བཟད་ལྟན་པའི་སྐྱ་རྣམས་འཐོག་ཁ་ཅིག་སྐྱིན་བྱ་སྐར་བ་སྐྱ་ཆོགས་དང་། །
ཤ་སྐྱང་སྐྱང་བྱ་མཆུ་རིངས་སྤྱི་སྤྱག་དག་རྟེན་ན་མི་བཟད་མ་སྟོལ་ཆེར་འབྱིན་

པས། ཟླ་བར་བགྱིད་ཅིང་འགྲེ་ལྷག་སྒྲེ་སྒྲགས་འདོན། །ཁ་ཅིག་མདག་མེ་འབར་
བའི་ཆོགས་སུ་ནི། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རབ་བསྐྱེག་ཁ་ཡང་བགྱང། །ཁ་ཅིག་
སྒྲགས་ལས་བྱས་པའི་ཟངས་ཆེན་དུ། །སྤྱི་ལྷགས་འབྲས་ཀྱི་ཅུང་འཕེད་བཞིན་
དུ་འཆོད། །སྤྲིག་ཅན་དབྱགས་འབྱུང་འགགས་པ་ཙམ་ཞིག་གི་དྲུས་ཀྱིས་བར་
དུ་ཆོད་ནམས་དཔྱལ་བ་ཡི། །སྒྲུག་བསྐྱལ་གཞལ་ཡས་ཐོས་ནས་ནམ་སྟོང་དུ། །མི་
འདིག་གང་ལགས་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ལོ། །དཔྱལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་
དང་། །བྲན་དང་བསྐྱགས་དང་གཞུགས་སུ་བགྱིས་ནམས་ཀྱང་། །འདིགས་པ་སྐྱེ་
བར་འཇུར་ན་མི་བཟད་པའི། །ནམ་སྤྱིན་ཉམས་སུ་ཐྱོང་ན་སྟོས་ཅི་འཆལ། །བདེ་
བ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་སྤེད་ཟད་པ། །བདེ་བའི་བདག་པོར་བགྱིད་པ་རི་ལྟ་བར། །དེ་
བཞིན་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ནི། །མནར་མེད་དཔྱལ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་རབ་
མི་བཟད། །འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་དག་བཟབ་
སྒྲུག་བསྐྱལ་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་དཔྱལ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཆུང་དུ་ལའང་། །
འོལ་ཡང་མི་བགྱིད་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
ལོ། །བྲེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཉམས་སུ་ཐྱོང་ཡང་ནི། །རི་སྤྱིད་མི་དགེ་དེ་ཟད་མ་ཇུར་པ།
དེ་སྤྱིད་སྟོག་དང་འབྲལ་བར་མི་འཇུར་རོ། །མི་དགེའི་འབྲས་འདི་ནམས་ཀྱི་ས་
བོན་ནི། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཅི་ནས་དེ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མ་
མཆིས་པ། །དེ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་འབད་པར་མཛོད། །དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་
ན་ཡང་གསོད་པ་དང་། །བཅིངས་དང་བརྟེན་སྟོགས་སྒྲུག་བསྐྱལ་སྣ་ཆོགས་པ། །
ཞི་འཇུར་དགེ་བ་སྤངས་པ་ནམས་ལ་ནི། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་

པ། ཁ་ཅིག་ལྷ་ཉིག་བལ་དང་རུས་པ་དང་། ཤ་དང་པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་
བར་འགྱུར། དབང་མེད་གཞན་དག་རྟོག་པ་ལག་པ་དང་། ལྷགས་དང་ལྷགས་
ཁྱུ་འདེབས་པས་བཟབ་སྟེ་བཀོལ། ཡི་དྲགས་ན་ཡང་འདོད་པས་འཕོངས་པ་ཡིས།
བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱན་ཆགས་མི་འཆོས་པ། བཀའ་སྒྲོམ་གང་རྩོད་པ་
དང་འཛིགས་པ་ཡིས། བསྐྱེད་པ་གིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆལ་ལོ། ཁ་ཅིག་
ཁ་ནི་ཁབ་གྱི་མིག་ཅམ་ལ། ལྟོ་བ་རི་ཡི་གཏོས་ཅམ་བཀའ་ས་པས་གཉེན། མི་
གཅང་གྱི་ནར་བོར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། འཆལ་བའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་མ་ལགས་
སོ། ཁ་ཅིག་པགས་རུས་ལུས་ཤིང་གཅེར་བུ་སྟེ། ཏུ་ལའི་ཡང་ཏོག་བསྐྱམས་པ་ལྟ་
བུ་ལགས། ཁ་ཅིག་མཆན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་སྟེ། ཟས་སུ་འབར་བའི་ཁར་
བབས་བྱེ་མ་འཆལ། ལྷན་རིགས་འགའ་ནི་ནག་དང་ཕྱི་ས་དང་། ལྷག་སོགས་མི་
གཅང་བ་ཡང་མི་རྟེན་དེ། ལན་ཚུན་གདོང་དུ་འཆོག་ཅིང་མགྱོན་པ་ནས། ལྷ་
བ་བྱུང་བ་སྟེན་པའི་ནག་འཆལ་ལོ། ཡི་དྲགས་ནམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི། ལྷ་
བཟང་ཆལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་། ལྷོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་འདི་
དག་གིས། བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱང་ཡང་བསྐྱམ་པར་འགྱུར། ཁར་ཆད་མེད་
པར་སྤྱག་བསྐྱེད་རྟེན་གྱུར་པ། ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་གྱི་ཞགས་པ་ནི། ལྷ་
བས་བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལོ། ལྷ་སྟོང་དག་དང་ཁྱིར་ཡང་འཆི་མི་
འགྱུར། དེ་ལྟར་ཡི་དྲགས་ནམས་གྱིས་སྤྲོ་ཆོགས་པའི། སྤྱག་བསྐྱེད་རྩོག་ཅིག་
ཐོབ་པ་གང་ལགས་པ། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་སྟེ་བོ་འཇུངས་དགའ་བ། ཁེར་སྤྲོ་འཕགས་
མིན་ལགས་པར་སངས་རྒྱས་གསུངས། མཐོ་རིས་ན་ཡང་བདེ་ཆེན་དེ་དག་གི།

འཆི་འཕོའི་སྤྱག་བསྐལ་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེ། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཡ་རབས་
ནམས་ཀྱིས་ནི། །ཟད་འགྱུར་མཐོ་རིས་སྤྲད་དུ་སྟེད་མི་བགྱི། །ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་
སྤྱག་འགྱུར་བ་དང་། །སྟན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཏོག་སྟེང་རྟིང་དང་། །གོས་ལ་ངི་མ་
ཆགས་དང་ལུས་ལས་ནི། །སྟོན་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་
རིས་འཆི་འཕོ་སྟོན་བགྱིད་འཆི་ལྟས་ལ། །ལྟ་ཡུལ་གནས་པའི་ལྟ་ནམས་ལ་
འབྱུང་སྟེ། །ས་སྟེང་མི་ནམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དག །སྟོན་པར་བྱེད་པའི་འཆི་
ལྟས་ནམས་དང་འབྲ། །ལྟ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་ནས་འཕྲོས་པ་ལ། །གལ་ཏེ་དགེ་
བའི་ལྟག་མ་འགའ་མེད་ན། །དེ་ནས་དབང་མེད་དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་དང་། །
དཔུལ་བར་གནས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་འགྱུར། །ལྟ་མིན་དག་ནའང་རང་
བཞིན་གྱིས་ལྟ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྤང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ། །དེ་དག་སྟོ་དང་
ལྟན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྦྱིབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་སོ། །འཁོར་བ་དེ་
འབྲ་ལགས་པས་ལྟ་མི་དང་། །དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་ནམས་དག་ཏུ། །སྦྱོལ་
བཟང་པོ་མ་ལགས་སྦྱེ་བ་ནི། །གཞོད་པ་དུ་མའི་སྟོན་གྱུར་ལགས་མཁྱེན་མཛོད། །
མགོ་འམ་གོས་ལ་སྟོ་བྱར་མེ་ཤོར་ན། །དེ་དག་བསྟོན་ཕྱིར་བགྱི་བ་བཏང་ནས་
ཀྱང་། །ཡང་སྟེད་མེད་པར་བགྱིད་སྤྲད་འབད་འཆལ་ཏེ། །དེ་བས་ཆེས་མཆོག་
དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་དང་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །
ཟུང་ན་འདས་ཞི་དུལ་བ་ངི་མེད་པའི། །གོ་འཕང་མི་རྒྱ་མི་འཆི་ཟད་མི་འཆལ། །
ས་ཆུ་མེ་རླང་ཉི་ཟླ་བལ་ཐོབ་མཛོད། །འབྲ་དང་ཆོས་རབ་འབྱེད་དང་བཙོན་
འགྱུས་དང་། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་དང་ཉིང་འཇིན་དང་། །བཏང་སྟོམས་

འདི་བདུན་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་སྟེ། རྒྱ་ངན་འདས་ཐོབ་བགྱིད་པའི་དགེ་ཚོགས་
ལགས། ཤེས་རབ་མེད་པར་བསམ་གཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་མེད་པར་
ཡང་ནི་ཤེས་རབ་མེད། གང་ལ་དེ་ཉིད་ཡོད་པས་སྲིད་པ་ཡི། རྒྱ་མཚོ་གནག་
རྩེས་ལྟ་བུར་འཆལ་བར་བགྱི། ལྷང་མ་བསྟན་པ་བརྟུ་བཞི་འཇིག་རྟེན་ན། ཉི་
མའི་གཉེན་གྱིས་རབ་གསུངས་གང་དག་ལགས། རྟེན་དག་ནམས་ལ་བསམ་པར་
མི་བགྱི་སྟེ། རྟེན་ཡིས་སྟོན་ནི་ཞི་བར་བགྱིད་མ་ལགས། མ་རིག་པ་ལས་ལས་ཏེ་དེ་
ལས་ནི། རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་མིང་དང་གཞུགས་རབ་འབྱུང་། རྟེན་ལས་སྦྱེ་མཆེད་
དུག་སྟེ་དེ་ལས་ནི། རིག་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་སྦྱབ་པས་གསུངས། རིག་པ་ལས་
ནི་ཚོར་བ་ཀུན་འབྱུང་སྟེ། ཚོར་བའི་གཞི་ལས་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
སྲིད་པས་ལེན་པ་བསྦྱིད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྟེན་ལས་སྲིད་པ་སྲིད་ལས་སྦྱེ་བ་
ལགས། སྦྱེ་བ་ཡོད་ན་རྒྱ་ངན་ན་ཀ་དང་། འདོད་པས་ཕོངས་དང་འཆི་དང་
འཇིགས་སོགས་ཀྱི། ལྷག་བསྐུལ་སྤང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་འབྱུང་སྟེ། སྦྱེ་བ་འགགས་
པས་འདི་ཀུན་འགག་པར་འགྱུར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི།
ཁགས་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། གང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་བ་
དེས། ཁངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རིག་པས་རྣམ་མཚོག་མཐོང་། ཡང་དག་ལྟ་དང་འཆོ་
དང་ཚུལ་བ་དང་། དྲན་དང་ཉིང་འཇིན་དག་དང་ལས་མཐའ་དག་ཡང་དག་
རྟོག་ཉིད་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད། འདི་ནི་ཞི་བར་བགྱི་སྤྲད་བསྟོམ་པར་བགྱི། །
སྦྱེ་འདི་སྤྱག་བསྐུལ་སྲིད་པ་ཞེས་བགྱི་བ། རྟེན་ནི་དེ་ཡི་ཀུན་འབྱུང་རྒྱ་ཆེན་ཏེ། །
འདི་འགོག་པ་ནི་ཐར་པ་ལགས་ཏེ་དེ། འཕྲོབ་བགྱིད་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་དེ་

བརྒྱད་ལགས། རྟེན་ལྗོངས་ལགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག མཐོང་བར་བགྱི་
སྤང་ཉག་ཏུ་བཅོམ་པར་བགྱི། ཡང་ན་དཔལ་གནས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །
ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་ཚུ་བོ་ལས་བཀལ་གྱི། གང་དག་ཆོས་མངོན་བགྱིས་པ་དེ་
དག་ཀྱང་། གནམ་ལས་བབས་པ་མ་ལགས་ལོ་ཉོག་བཞིན། ལ་རུམ་ལས་འཐོན་
མ་ལགས་དེ་དག་སྟོན། ཉོན་མོངས་རག་ལས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་བས། བསྐྱེད་སྤང་
བྲལ་ལམ་མང་དུ་གསོལ་ཅི་འཆལ། ཡན་པའི་གདམས་ངག་དོན་པོ་འདི་ལགས་
ཏེ། བྱོང་གིས་ཐུགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཅོམ་ལུན་གྱིས། ཁེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་
ལགས་པར་གསུངས། བྱོང་ལ་དེ་སྐད་གདམས་པ་གང་ལགས་དེ། བས་པར་དགོ་
སྟོང་གིས་ཀྱང་བགྱི་བར་དཀའ། འདི་ལ་གང་ཞིག་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་དེའི། ཡོན་
ཏན་བསྟན་པས་སྐྱེ་ཆེ་དོན་ཡོད་མཛོད། ཀྱན་གྱི་དགོ་བ་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་ཞིང་། །
ཉིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྟུང་པ་རྣམ་གསུམ་ཡང་། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཐོབ་བགྱི་སྤང་
ཡོངས་བསྟོས་ནས། རྟེན་པ་དགོ་བའི་ཕུང་པོ་འདི་ཡིས་བྱོང་། སྐྱེ་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པར་ལྷ་མི་ཡི། འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དབང་མཛོད་ནས། །
འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་སྟོང་པ་ཡིས། འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་མང་པོ་
རྗེས་བབྱང་སྟེ། འབྱུངས་ནས་ན་ཆ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་རྣམས། བསལ་ཏེ་
སངས་རྒྱལ་ཞིང་དུ་བཅོམ་ལུན་འདས། འདི་དཔག་མེད་དང་འབྲ་བར་འཇིག་
རྟེན་གྱི། མགོན་པོ་སྐྱེ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མཛོད། ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་
གཏོང་འབྱུང་གྲགས་ཆེན་ངི་མ་མེད། ལྷ་ཡུལ་ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་སྟོང་རྒྱས་
མཛོད་ནས། ལ་མི་དང་མཐོ་རིས་ལྷ་ནི་ན་རྒྱུང་མཆོག། བདེ་དགས་དགའ་བ་

ངེས་པར་རབ་རྟུ་ཞི་མཛད་དེ། །ཉོན་མོངས་ཉམ་ཐག་སེམས་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་
འདིགས་སྐྱེ་དང་། །འཆི་བ་ཞི་མཛད་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་བརྟེན་ནས། །
འདིག་རྟེན་ལས་འདས་མིང་ཅམ་ཞི་ལ་མི་བསྟེངས་པ། །མི་བགེས་ནོངས་པ་མི་
མངའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པར་མཛོད། །བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་
པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། །མཛའ་བོ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྟོད་ལ་བསྐྱར་བ་རྫོགས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་
མཁན་པོ་སངས་རྒྱ་དེ་བ་དང་། །ཁྱེན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བཞེད་པ་ལ་བཅེགས་ཀྱིས་
བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། ། ༥ །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྲུ་རུས་
ཐེལ། །

༡༡། ལེགས་པར་བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་གི་རྣམ་བཤད་ཐར་ ལམ་བདེ་བའི་ཐེམ་སྐྱས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

༡༡། བི་མོ་ཀྲ་པ་རྒྱ་ཁྲི་མ་སོ་ཤུ་ན་རྒྱ་མ་སྐྱེ་སྤྱི་དེ་ལེ་ཁ་སྤྱི་བི་ཁྲུ་ཉི་བི་
དྲ་ར་ཉི་སྤྱ།

༡༡། ལེགས་པར་བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་གི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་བདེ་བའི་ཐེམ་
སྐྱས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ལེགས་པར་བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་གི་རྣམ་བཤད་
ཐར་ལམ་བདེ་བའི་ཐེམ་སྐྱས་ཞེས་བྱ་བ། ཐུགས་རྗེའི་བསིལ་ཟེར་སྤྲིང་པའི་
གདུང་སྦྱོབ་ཅིང་། །མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གསལ་བའི་ཉི་འོད་ལྡན། །ངག་གི་སྟོབས་
པ་མི་ཟད་འབྱེན་པའི་གཏེར། །ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །མི་
གནས་མུང་འདས་གཞལ་མེད་ཁང་བཟང་དུ། །འགྲོ་དུག་འདྲེན་མཛད་ཕྱིན་
ལས་སླ་ན་མེད། །གཞན་དོན་པད་མཆོར་རྟག་དུ་བཞུགས་སྐྱར་པ། །སྦྲིས་དགའི་
སྟོན་མེ་ཐུབ་དབང་ལ་ཕྱག་འཆལ། །ཐུབ་དབང་བསྟན་པའི་ཆུ་གཏེར་ཡོངས་སུ་
འཛིན། །ཆད་མེད་ཡོན་ཏན་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཟབ་མོའི་རོ་འཛིན་
ཉིས་སྟོང་ལྡན་པ་ཡི། །རྒྱལ་སྐས་སྤྱ་སྤྱོད་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རྣམ་མང་
གསུང་རབ་མང་པོའི་དོན་སྟོན་ཞིང་། །ངེས་འབྱུང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱལ་
མཛད་པ། །ལེགས་པར་འདོམས་པ་ལྷ་ཡི་རྩ་བོ་ཆེ། །བཤེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་རྣམ་
བཤད་བཙུམ་པར་བྱ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱང་སྤྱི་མི་སྟན་དུ་བྱོན་

པའི་ལམ་ཁར་བྱིས་པ་དུ་མ་ཅིང་མོ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ན། བྱིས་པ་གཅིག་གི་ལག་
བྱིས་བལྟས་ནས་དེ་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་བྱང་སྐྱེ་མི་སྟན་
ནས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སླེབ་པའི་དུས་སུ་བྱིས་པ་དེས་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པའི་མིང་
བདེ་སྟོང་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་སྤྲིངས་པའི་ཡི་གེའོ། །འདི་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ།
མཚན་དོན་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་རྒྱུད་དུ།
སྤྱི་དེ་ནི། བོད་རྒྱུད་དུ་བཤེས་པ། ལེ་ཁ་ནི་སྤྲིང་ཡིག་གོ། །རང་གི་བཤེས་སྤྱི་
གུར་པ་ལ་སྤྲིངས་པའི་རྒྱལ་དུ་གདམས་པས་སྤྲིངས་ཡིག་གོ། །དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་ལོ་རྒྱ་བས་བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་
དོན་ལ། ཐོག་མར་གདམས་ངག་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དགེ་བ་དུ་མ་བསགས་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བས། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོང་དུ་འོས་པས་དགེར་
འོས་ཏེ་དགེ་བའི་སྟོང་དུ་འོས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གསན་པའི་རིགས་ཞེས་སྟེལ་ལོ། །
གང་ན་འཕགས་པའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བའི་སྟེབ་སྟོར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཆོགས་
སྤྱི་བཅད་པ་རུང་ཟད་ཅིག་བསྟེན་པ་འདི་དག་གོ། །སྤྱི་གིས་བསྟེན་པས་སྟེབས་སྟེལ་
ན་སྤྱི་སྟེབ་བདག་གིས་སོ། །བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན། བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་དོན་ནོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་
དུ་བསྟེན་པར་མཛད་ཅེ་ན། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་ལ་གཞན་དག་འདུན་པར་བྱ་བའི་སྟངས་དུ་འོ། །བསྟན་མི་དགོས་པ་
དགག་པ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་

དག་བསྟན་ཟིན་པས། འདི་བསྟན་པ་ལ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བདེར་
གསེགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་རྒྱ་དམན་པ་ཤིང་དང་དོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་
བཀྱིས་པ་རྒྱ་བཟང་ངན་ཅི་འདྲའང་རུང་སྟེ་རྒྱ་ལ་མི་ལྟ་བར་མཁས་པས་མཆོད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གི་སྟན་ངག་འདི་སྟེ་བསྐྱེར་བཟང་ངན་གང་ལྟར་ཡང་
རུང་། བརྗོད་བྱ་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་ལ་
བརྟེན་པའི་སྤྲད་ཀྱི་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟགས་པར་འོས་པའི་ཕྱིར་སྤྲད་པར་མི་བཀྱིའོ། །ཐུབ་པའི་གསུང་དང་སྒྲོས་པ་
སྟོང་བ་ནི་ཐུབ་པས་བསྟན་ཟིན་པས་མི་དགོས་སོ་སྟུང་ན། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་སངས་
རྒྱས་བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱི་བཀའ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟན་པ་ཡིན་
ལ་མང་པོ་ཡོད་པས་སྟན་དགུ་ཞིག་སྟེ་རྒྱལ་པོ་བྱོད་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་
སྟོན་སྟེ་ཐུགས་སུ་ལྟ་ཡང་ཆུད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་ཆེས་གསལ་
བའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཉན་པར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་དོ་ཐལ་བྱགས་པ་
ལས་བཀྱིས་པའི་ཁང་བཟང་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་ཡིན་ཡང་དགུང་ལྗེའི་
འོད་ཀྱིས་ནི་རིག་པ་ན་ཆེས་ཤིན་དུ་དཀར་བར་ཉིད་དུ་ཅི་སྟེ་མི་བཀྱིད་པ་དེ་
བཞིན་ནོ། །གདམས་པ་དངོས་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད།
དོན་བསྟུའོ། །དང་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་བྱུག་ལ་གདམས་པ་
ནི། རྒྱལ་བ་བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བྱུག་པ་དུ་བཀའ་སྟེ་ལ་པ་
དེ་དག་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་
སུ་བྱུག་པར་བཀྱིའོ། །རྗེས་བྱུག་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་

དང་། གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་རྩེས་སུ་བྲན་པ་ལོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རིག་པ་དང་
ཞབས་སུ་ལྷན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་འདི་ག་རྟེན་མཁྱེན་པ། རླུས་བྱ་འདུལ་
བའི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ། སྤྲ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱུ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བྱལོ། །ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ། ཡང་དག་པར་མཐོང་བ། བདེ་མེད་པ།
དུས་ཆད་པ་མེད་པ། ཉེ་བར་གཏོད་པ། འདི་མཐོང་བ་ལ་དོན་ཡོད་པ། མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགེ་འདུན་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི། ལེགས་པར་
ཁྱེལ་པ། དང་པོར་ཁྱེལ་པ། རིགས་པར་ཁྱེལ་པ། མཐུན་པར་ཁྱེལ་པ་སྟེ་
ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །གཏོང་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། སེར་སྤྱའི་དྲི་མ་དང་བུལ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་གནས་ཤིང་མཆོད་སྦྱིན་འཁོར་མོར་བྱེད་པ་དང་། ལག་རྒྱུང་བ་དང་
གཏོང་བ་ལ་རྣམ་པར་དགའ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་འགོད་པར་དགའ་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་བདག་གིས་རྟོད་པ་ལེགས་པར་རྟོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། བདག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མ་མཉམ་པ། རློན་མེད་པ། མ་
འདྲེས་པ། མ་གོས་པ། རང་དབང་ཡོད་པ། མཁས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་
འདྲིན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བྱལོ། །ལྷའི་ཡོན་ཏན་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་
རིས་ཀྱི་ལྷ་དག་དང་། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་

དག་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཏེ། མངོན་མཐོང་ཆོས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་འབྲས་བུ་བྱང་
པར་ཅན་ལྟ་བུ་གནས་འཐོབ་པོ་ཞེས་ཆེས་སུ་བྲན་པ་ལོ། །མངོན་མཐོང་ཆོས་ལ་
གདམས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱེན་པས་ན་དགེ་བ། བྱ་བའི་ངོ་བོར་
ཁྱུར་བས་ན་ལས། བདེར་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ན་ལམ། བརྩ་པོ་ཞེས་
པ་ནི། ལུས་ཀྱིས་སློག་གཙོད་སྤྱོད་བ་དང་། མ་བྱེན་ལེན་སྤྱོད་བ་དང་། འདོད་
ལོག་སྤྱོད་བ་དང་གསུམ་མོ། །དག་གིས་བརྟུན་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྲ་མ་དང་། ཆོག་
རྩུབ་དང་། དག་འབྲུལ་སྤྱོད་བ་བཞིའོ། །ཡིད་ཀྱིས་བརྟུན་སེམས་མེད་པ། གཞོད་
སེམས་མེད་པ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་མོ། །བརྩ་པོ་འདི་རྣམས་ལུས་དང་
དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་རྟག་དུ་བསྟེན་པར་བསྐྱེའོ། །ཞིང་ནི་ཆོག་བྱི་མ་སྤྱད་པའི་
ཆོག་གོ། །ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ལ་བརྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། བག་མེད་པའི་
གནས་སུ་ཁྱུར་པའི་བྱིར། འབྱུང་ཆར་དང་། བཅོས་པའི་ཆར་ལས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྟོག་པར་བྱའོ། །ཆར་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྟོབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་
ལ་མི་གཞོད་ཅིང་། བག་མེད་པའི་རྩུར་མི་འཁྱུར་བའི་དགེ་བའི་འཆོ་བ་ལ་ཡང་
མངོན་པར་དགྲེས་པར་མངོད་ཅིག་མངོན་མཐོང་ཆོས་བསྟན་ཟིན་ནས། མངོན་
མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ། སྦྱིན་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི། ཟས་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་
རྣམས་མི་བརྟན་པས་གཡོ་བ་དང་། ངོམས་མི་ཤེས་པས་སྦྱིང་པོ་མེད་པར་མཁྱེན་
ནས། སྦྱིང་པོ་སྒྲང་བའི་བྱིར་དུ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་། དགེ་སྤྱོད་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་།
སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཞིང་། བཀྲོན་པ་དང་། ཉན་པ་སོགས་དང་། མཆོད་པའི་ཞིང་།

ཆོས་སྒྲུབ་དང་པ་མ་སོགས་དང་། ཕན་གདགས་པའི་ཞིང་རང་གི་བཤེས་སུ་གྱུར་
པ་ནམས་ལ། སྦྱོར་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱལ་བར་བགྱི་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་
སྦྱོར་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕན་འདོགས་པའི་གཞིན་འདི་བས་ལྷག་པའི་མཆོག་
གཞན་མ་མཆིས་སོ། ཅི་ཞེ་ན། ནམ་པར་སྦྱོར་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དངོས་དང་
བརྒྱད་པས་ཟད་མི་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཚུལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བ་ལ་གདམས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅེས་
བྱའོ། གང་ན། ཚུལ་བྱིམས་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟ་ནོ། ཁྱད་པར་བཞི་ནི། བསྐྱབ་
པའི་གཞི་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་མ་ཉམས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་ལས་
མ་འདས་པའི་ཕྱིར་སྟོད་པ་མི་མངའ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
བས་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཡོངས་སྟོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་བསྟོལ་པས་མ་
སྤགས་པའོ། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། འགྲོ་བ་རྒྱ་བ་དང་། མི་རྒྱ་བ་ཅི་ཤིང་
ལོ་ཐོག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་གྱི་རྟེན་ས་གཞི་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱང་།
ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལ་
ལགས་པར་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། བསྟོལས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་གཞི་ནི་དེས་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་ཏེ། ཚུལ་བྱིམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་ངེ་
འཛིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཐེག་པ་སྟན་མོང་གི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ནས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་འཁོར་གསུམ་དུ་
མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བློན་པའི་སྦྱོར་པ་དང་། མི་དགེ་བ་གཞི་
དང་བཅས་པ་སྟོང་བའི་ཚུལ་བྱིམས་དང་། དཀའ་སྤྱད་ལ་སྟན་སྟབ་པའི་བཟོད་

པ་དང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྣོ་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། དགེ་བ་ལ་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་ནམས་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་པར་བྱ་བ་
དེ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་
དུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཉན་རང་གི་སྒོས་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་དྲུག་
པོ་འདི་དག་རང་རྒྱད་ལ་རྒྱས་པར་མཛད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཅི་འགྲུབ་
སྟམ་ན། སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ལོ། །
འདི་ལས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་པས་ཡར་བྱིན་འདི་དག་རང་རྒྱད་ལ་བརྟེན་
པར་མཛད་ཅེས་གདམས་སོ། །མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་མདོར་བསྟན་
ནས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་མངོན་མཐོའི་ཆོས་ལ་བྱིས་པ་ལ་གདམས་པ་
བརྩུ་ལས། ས་མ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བར་གདམས་པ་ནི། རིགས་གང་དག་ལ་ས་དང་
མ་དག་གྲུས་པས་མཆོད་པའི་རིགས་དེ་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་
ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ཆངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱི་མས་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པས་སློབ་དཔོན་དང་བཅས་པ་ལགས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ས་མ་
དེ་དག་ལ་མཆོད་པར་གྱུར་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྟན་པའི་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་དང་། སྤྱད་མ་སྟེ་བྱི་མ་ལ་ཡང་ནམ་པ་ཀུན་དུ་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་ལགས་པས་ན། ས་མའི་བསྟེན་བཀུར་ལ་བསྐྱིས་པར་བྱའོ། །བྱིས་པས་
ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་གསོ་སྦྱང་བྱ་བར་གདམས་པ་ནི། འཆོ་བ་སྟོན་གཙོད་
དང་། ཆོས་རྒྱན་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འབྲིག་པ་མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་
དང་། བརྟེན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། བག་མེད་པའི་གནས་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཆང་

དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་། མལ་སྟན་མཐོན་པོ་སྤྲི་དང་
སྤྲི་ཕུ་སྤྲི་གང་གི་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བསྟེན་པ་དང་། སྤྲི་དང་གར་
དང་། སྟེག་པའི་རྩས་སྟོས་དང་ཕྱེད་བའི་བྱད་པར་ནམས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་
སྤང་ཞིང་འབད་པར་བྱའོ། རྟེ་ལས་འབྲས་བྱ་ཅི་འཐོབ་ཅེ་ན། སྟོན་གྱི་དག་
བཅོམ་པ་ནམས་གྱི་ཚུལ་སྤྲིམས་གྱི་རྩེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་དག་
བའི་ས་བོན་གསོ་ཞིང་སྟེག་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པས། གསོ་སྦྱོང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་
འདི་དག་དང་ལྡན་ན་སྟོལ་བར་བགྱིད་དོ། གང་ལ་ན། ཚུལ་སྤྲིམས་དེ་དང་ལྡན་
པའི་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྟེས་པ་དང་བྱད་མེད་དག་ལའོ། གང་ན། དེའི་ནམ་པར་
སྟོན་པ་ཆེ་བྱི་མ་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་ལྷ་རིས་དྲུག་གི་ལུས་ཡིད་དུ་འོང་བ་
སྟོལ་བར་བགྱིད་དོ། སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྟེས་པ་དང་བྱད་མེད་དག་ལ་ཡིན་གྱི།
གཞན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་བསྟེན་གནས་གྱི་སྟོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། གར་
སྟགས་གསུམ་དང་། ཕྱེད་སྟགས་གསུམ་བྱིམ་པ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
ནི། བཤགས་པ་གཅིག་གིས་འདག་པའི་དོན་ཏོ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཡན་ལག་སོ་
སོར་བཅས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་བཤགས་པ་སོ་སོར་
བྱ་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། བྱིམ་པ་ལ་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་མ་
བཞག་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བཞག་པ་ནི། གསེར་དངུལ་ལེན་པ་ནི། བསྟག་
འདོག་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བཅས་
ལ། བྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། དེ་ཅམ་དུ་ཉེས་པ་མི་ཆེ་ཞིང་། བསྟག་འདོག་བྱས་པ་
ལ་ཚུལ་ལྷག་པར་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་མ་བཅས་སོ། བསམ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་

སྤྱི་བ་ལ་གདམས་པ་ནི། བྱིམ་པ་ནམས་ནི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པས། སེར་སྣ་
ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིན་མང་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ངན་སོང་གི་རྒྱ་ཡིན་
པས། དེ་དག་ལས་ལྷོག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། རང་གི་ཡོ་བྱད་ཀྱན་དུ་
འཛིན་པའི་སེར་སྣ་དང་། རང་གི་ཉེས་པ་སྤེད་པའི་ཐབས་འཛིན་པ་གཡོ་དང་།
གཞན་བསྐྱུ་བའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་སྒྱུ་དང་།
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྤེད་པས་ཆགས་པ་དང་། དགེ་བ་སྒྱུབ་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་
སྟོམ་ལས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ལྡན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། སྤྱིད་པ་ལ་སྤེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་། ཀྱན་ནས་
མནར་སེམས་པའི་ཞེ་སྤང་དང་། རིགས་དང་གཞུགས་དང་ཐོས་པ་དང་ལང་ཆོ་
མ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱགས་པ་སོགས་འདི་དག་ནི།
དགེ་བའི་སྤྱོད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན། དག་བཞིན་དུ་གཟིགས་ནས་སྤང་བར་
བྱའོ། །གཉེན་པོ་བག་ཡོད་ལ་གདམས་པ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་བག་
ཡོད་ཡིན་པས། བྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བག་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་
གདམས་པ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་སྒྲོམ་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལས་སེམས་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བག་ཡོད་ནི་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་
འཕང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་བདུད་རྩིའི་གནས་ཡིན་ལ། བག་ཡོད་ལས་བརྒྱུག་
པ་བག་མེད་པ་ནི། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་
བའི་གནས་སུ་སྐབ་པས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །མདོ་ལས་ངི་རྒྱུད་དུ། བག་ཡོད་བདུད་
རྩིའི་གནས་ཡིན་ཏེ། །བག་མེད་པ་ནི་འཆི་བའི་གནས། །བག་ཡོད་འཆི་བར་མི་

འགྱུར་ཏེ། བག་མེད་པ་ནི་ཉག་ཏུ་འཆི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བག་མེད་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་སྤང་དུ། ཉག་ཏུ་བྱས་པས་
དགེ་བའི་ཆོས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བག་ཡོད་དང་བཅས་པར་མངོན་ཅེས་
གདམས་སོ། རྩོན་ཆད་བག་མེད་པར་གྱུར་བྱིན་པ་ལ་ནི་གདམས་པ་དོན་མེད་
དོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བྱ་གང་ཞིག་རྩོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པས་བེལ་གྱིས་ཉོན་པ་འཇམ།
ཕྱིག་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྦྱོད་པ། བག་མེད་པར་
གྱུར་པ་ལས། ཕྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྱད་དེ། གླང་དོར་ལྟར་ལེན་པའི་
སློན་ནས། བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡང་། ཟླ་བ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱིབ་གཡོགས་དང་
བུལ་བ་ལྟ་བུར་ནམ་པར་མངོས་སོ། །དཔེ་ཅི་ལྟ་བུ་སྟོམ་ན། དཔེ་བསྟན་པ་ནི།
གཙུང་མངོས་དགའ་པོ་བྱད་མེད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་དམུལ་བའི་འདིགས་པ་བསྟན་ནས་སྒྲག་པ་བསྐྱེད་དེ། ཆོས་
བསྟན་པས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེ་སྤང་ཅན་སོར་མོའི་སྤང་བ་ཅན་
ནི་བུམ་བེའི་བྱེད་ཞིག་སྟེ། རང་གི་མཁན་པོས་མི་སྟོང་བསད་དེ་སོར་མོའི་སྤང་
བ་བྱས་ན། མཁའ་སྦྱོད་དུ་འགོ་ཞེས་བསྟན་པས་བསྐྱེས་ཏེ། མི་སྟོང་དུ་གཅིག་
གིས་མ་ཆང་བ་བསད་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རབ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ་ཆོས་
བསྟན་པས། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐོང་ལྡན་ནི་མ་སྐྱེས་དག་སྟེ། ཕྱིག་
པའི་གྲོགས་པོ་ལྟ་བུ་བྱིན་དང་ཕྱད་དེ། ཆོས་དང་ལྡན་པའི་པ་རྒྱལ་པོ་བསད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱིག་པ་བྱས་པ་ལས། ཕྱིས་སྟོན་པ་ལ་དད་པ་ཐོབ་པས་ཕྱིག་པའི་

འབྲས་བུ་ལས་ཐར་ཏེ། དག་བཙམ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །བདེ་བྱེད་ནི། གཞན་གྱི་ཚུང་
མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ། རང་གི་མས་བསྒྲིག་པས་མ་བསད་པ་ཞིག་སྟེ།
ཕྱིས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ན། གཞན་གྱིས་མཆོམས་མེད་བྱས་པར་ཤེས་ཏེ་བསྐྱང་པ།
གནས་གཞན་དུ་ཕྱིན་ནས། དགེ་འདུན་དུ་མ་བསྐྱས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་
པས། ཆེ་འཕྲོས་པ་ན་དམུལ་བར་པོ་ལོང་ས་ལ་བརྒྱབས་པ་ཙམ་གྱི་ཡུན་དུ་སྐྱེས་
ཤིང་། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཏེ་ལྷར་སྐྱེས་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་གྱི་ཐད་དུ་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱིམ་པ་རྣམས་ནི་མི་འདོད་
པ་དུ་མ་ཐོག་དུ་འབབ་པའི་དབང་གིས། ཁྱོ་བ་མང་བས་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། བཟོད་
པ་སྒོམ་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི། འདི་ལྟར། བཟོད་པ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་
མི་ཁྱོ་ཞིང་། ཁྱོ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་མི་འདིན་པ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་པའི་
དཀའ་ཐུབ་གཞན་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་པས་འདི་ཉིད་དཀའ་ཐུབ་མཆོག་གོ།
མེ་དང་རྩུག་པ་སོགས་ནི་རང་གི་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི་
མཐོ་རིས་ཀྱང་མི་འཐོབ་ན་ཐར་པ་ལྟ་བུ་སྟོན། བཟོད་པའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ནི།
བཟོད་པ་དཀའ་ཐུབ་གྱི་མཆོག་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཟོད་པའི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁྱོ་བའི་གོ་སྐབས་རུང་ཟད་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་བཟྱེའོ། །དགོས་པ་
ཅིའི་ཕྱིར་ན། བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཁྱོ་བ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། ཁྱོ་བ་
སྤངས་ཤིག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གཉའ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོང་ཁྱོ་ངོས་བབྱུང་བ་ནི། བདག་ནི་འདིས་ཆོག་ངན་པས་སྐྱོས་སོ། །

འདིས་དབྱག་པ་ལ་སོགས་པས་བདགས་སོ། །མཐུ་ཡིས་པམ་པར་བྱས་སོ། །འདི་
ཡིས་བདག་གི་ནོར་འཕྲོག་པར་རྒྱར་ཏོ་ཞེས་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དག་གོ། །འདི་
ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལུས་ངག་གི་ཉེས་པ་ཀུན་ནས་སྒོང་བར་འགྱུར་བས་
འཁྲུག་ལོང་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་། སྤར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཁོང་ཁྱོ་
སྤངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡང་བསྟན་པ་ནི། འཁོན་འཛིན་རྣམ་པར་སྤངས་པས། སེམས་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེ་བར་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོང་འཇུག་
ལས་ཀྱང་མདོར་ན་ཁྱོ་བས་བདེར་གནས་པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མི་ན་ཏེ། །
ཞེས་པ་དང་། གང་ཞིག་བསྐྱིམས་ཏེ་ཁྱོ་འཛོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་
བདེ། །ཞེས་སོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་འདྲེས་པར་
འབྱུང་བས། དགེ་བའི་སེམས་ནི་བརྟན་པར་བྱས་ལ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྦྱར་
དུ་ལྷོག་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའམ། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་པ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། སྦྱབ་པ་དང་དགག་པར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་
ཀྱི་རིས་ན་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི། ལྷ་
ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། ས་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་རྒྱུན་
རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་འཛིག་ཅིང་། མེད་ན་མི་འཛིག་པ་དང་། རྩོལ་རི་མོ་
བྲིས་པ་ལྟར་རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་འཛིག་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་འདྲ་
བར། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡང་རིག་པར་བཞིན། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་དང་པོ་ལྷ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡལ་བ་

མཆོག་ཡིན་ལ། ཆོས་ལ་འདྲུག་པར་འདོད་པ་དགེ་བའི་སེམས་རྣམས་ལ། ཐ་མ་
རྟོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལགས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ས་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དགེ་མི་དགའི་སེམས་གཉི་ག་ལ་འབྲིང་བོའོ།
ཁྱི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དག་
ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་སྤང་དོར་ཅི་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་
བསྟན་པ་ནི། སྤྲིག་པའི་ཆོས་བཅོམ་པའི་རྒྱལ་བས་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་བཀའ་རྩལ་ཏོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྤྱིང་ལ་འབབ་ཅིང་སྟན་པ་དང་།
བདེན་པར་སྦྱབ་དང་། འོག་པར་སྦྱབ་འོ། །དང་པོ་ནི་དགའ་བར་བྱེད་པས་སྤང་
ཅི་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་མངོས་ཤིང་བསྐྱགས་པར་འོས་པས་མེ་ཏྲོག་ལྟ་བུ་
དང་། གསུམ་པ་ནི་སྦྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་གཙང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་
ལས་ཐ་མ་སྤང་ཞིང་། དང་པོ་གཉིས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྦྱོད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་མཆོག་གི་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པར་གདམས་པ་ནི། མདོ་
ལས་གང་ཟག་གི་རིགས་བཞི་གསུངས་པ་ལས། སྤང་བ་ནས་སྤང་བའི་མཐར་
ཐུག་པར་འགོ་བ་ནི། མཐོ་རིས་ནས་སྤང་ཡང་མཐོ་རིས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཐུན་
པ་ནས་ཐུན་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ནི། དན་སོང་ནས་སྤང་ཡང་དན་སོང་
དུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤང་བ་ནས་ཐུན་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ནི། མཐོ་རིས་
ནས་དན་སོང་དུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཐུན་པ་ནས་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་
ནི། དན་སོང་ནས་མཐོ་རིས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། དང་
པོ་སྤང་བ་ནས་སྤང་བར་འགོ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅིས་གདམས་སོ། །བྲིམ་པ་རྣམས་

ནི། སེམས་ཅན་མང་པོ་དང་འགྲོགས་དགོས་པས། གང་དང་འགྲོགས་པར་བྱ་བའི་
མཆན་ཉིད་ཤེས་པར་གདམས་པ་ནི། མི་རྣམས་ལ་ནི་ཤིང་ཨ་ཕའི་འབྲས་བུ་
དང་འབྲ་བར་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་
སྤང་སྤང་བཞི་བར་མངོན་ཅིག་འདིར་ཨ་ཕའི་འབྲས་བུ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ནང་མ་
སློན་ལ་བྱི་སློན་པ་འབྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ནང་སློན་ལ་བྱི་རོལ་མ་སློན་པར་
སྤང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ནང་ཡང་མ་སློན་ལ་བྱི་ཡང་མ་སློན་པར་སྤང་བ་དང་།
ཁ་ཅིག་ནི་ནང་ཡང་སློན་ལ་བྱི་ཡང་སློན་པར་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་བསམ་པ་
དམན་ལ་སྐྱུར་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱུར་བ་དམན་ལ་བསམ་
པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་བསམ་སྐྱུར་གཉིས་ཀ་དམན་པའོ། །བཞི་
པ་ནི་བསམ་སྐྱུར་གཉིས་ཀ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །ཁྱིམ་པས་གཞན་གྱི་བྱ་དུ་
མེད་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་
གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ནི། གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཆེད་དུ་མི་ལྟ་
ཞིང་ཅི་ཞིག་ལྟར་མཐོང་ན་ཡང་། བ་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཀན་པ་ལ་མ་དང་།
གཞོན་པ་ལ་བྱ་མོ་དང་། མཉམ་པ་ལ་སྤིང་མོའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བཞིན་འོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བསམས་ཀྱང་ཆགས་པར་གྱུར་ན། ལུས་མི་གཙང་བ་ཉིད་དུ་ཡང་
དག་བསམ་པར་བཞི། གལ་ཏེ་མི་གཙང་བ་ཉིད་དུ་བསམ་དུ་བྱིན་ཀྱང་གཙང་
བར་འདུ་ཤེས་པ་བྱུང་ན། སེམས་བསྐྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། སྤང་ཅིག་
ཀྱང་མི་གནས་པར་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་སེམས་ནི་ཉག་དུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་
མཐུན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བཞིན་འོ། །དི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན། ཐོས་པ་མི་

ཉམས་པར་སྤང་བ་དང་མཚུངས་པ་དང་བྱ་སྤྱུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། རོར་གྱི་གཏེར་
བཞིན་དང་། གཅེས་པའི་སློག་དང་འབྲ་བར་སྤང་བར་བཟུ། དེར་མ་ཟད་འདོད་
པའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་ཡང་མཛོད་ཅིག་ཅི་འབྲ་བར་ཞེ་ན། གདུག་
པའི་སྦྱལ་དང་། གསོད་པར་བྱེད་པའི་དུག་དང་། སློག་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་
མཚོན་དང་། བདེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་དགྲ་པོ་དང་། གདུང་བར་བྱེད་པའི་མེ་
བཞིན་དུའོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པའི་བདེ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་ཉམས་སུ་
ཐྱོང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། །ཅི་ལྟར་ན་དུག་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་
བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ནི་
ཉེ་བར་སྦྱོད་པའི་དུས་སུ། བདེ་བ་བསྐྱེད་མོད་ཀྱི། མདུག་དུ་སྤང་ཁྲོལ་སྦྱེད་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། དཔེ་ཅི་དང་འབྲ་བར་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་ཤིང་གི་མ་པའི་
འབྲས་བུ་དང་པོ་ཟ་བའི་དུས་སུ་ཞིམ་ཡང་བྱིས་ནད་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲ་བར་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པ་དེ་དག་སྤང་བར་བཟུའོ་ཞེས་གདམས་སོ། །གཞན་
ཡང་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤང་བར་
བྱ་བར་སྤང་ཡང་བསྟན་པ་ནི། འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ལྷགས་སློག་གིས་འཆིང་བར་
བྱེད་པ་བཞིན་དུ། འདོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དེའི་ལྷགས་སློག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་
དག་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པར་བྱེད་པས་ན། དེ་དག་སྤང་བར་བཟུ་
བའི་སྤང་དུ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཡུལ་ལས་སེམས་སྤང་བ་ལ་ཐོག་མར་དབང་པོ་
ཚར་གཙོད་དགོས་པས། དབང་པོ་འདུལ་བ་ལ་བསྡགས་པ་བཛོད་པ་ནི། གང་
དག་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཕྲད་ནས་

ཏྲུ་འཕྱར་བས་མི་བརྟན་ལ། ཡུལ་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དག་གཉིན་
པོས་ལེགས་པར་སྒྲིམ་ཐུབ་པ་དང་། གང་དག་གང་ཟག་གཅིག་འཐབ་མོའི་
གཡུལ་དེར་དཔའ་ཞིང་དག་ཆོགས་དུ་མ་ལས་རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལས། མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་དབང་པོའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དེ་དཔའ་བའི་རབ་མཆོག་
ལགས་པར་འཆལ་། གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་ཙམ་ཐ་མལ་པ་ལ་ཡང་སྤང་ལ།
དབང་པོ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་པ་
སྤང་བའི་དོན་དུ་ཡུལ་མི་གཙང་བར་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ཐབས་བཤད་པ་ནི། སྤར།
མི་གཙང་ཉིད་དུ་ཡང་དག་བསམ་པར་བསྒྱུ། །ཞེས་བཤད་ན། ཇི་ལྟར་མི་གཙང་
བར་བསམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་གཞོན་ནུའི་ལྷས་ནི་དྲི་ང་བ་དང་། མི་གཙང་
བ་འཇོག་པའི་སྒོ་དགྲ་དོད་པ་དང་། བཤང་གཅི་སོགས་མི་གཙང་བའི་རྣམས་ཀྱིས་
གང་བས་ན། མི་གཙང་བ་ཀུན་གྱི་སྒོ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཟས་སྒྲོམ་སོགས་ངི་
ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་མ་ཆིམ་པས། དགང་དགའ་བ་དང་། སྤྱིང་པོ་མེད་ལ་སྤྲགས་པས་
གཡོགས་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་པས་ན། ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱན་
གྱིས་སྤྲས་པས་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷས་དེ་ཡང་ལོགས་ཤིག་
དང་། རྒྱན་ཡང་ལོགས་ཤིག་དུ་གཟིགས་པས་ཆགས་པར་མི་འཕྱར་རོ། །སྤྱོད་
འདུག་ལས། ལྷས་ལ་བསྐྱུས་པའི་དྲི་དེ་ཡང་། །ཅན་སོགས་ཡིན་གཞན་མིན་ན།
།གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་གཞན་དག་ལ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་
བཞིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་ནས། ཡུལ་ཙན་ཆགས་པའི་ཉེས་
དམིགས་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མངོ་ཅན་སྲིན་བྱས་ཟོས་པས་ཉེན་པ་ནི། བདེ་བ་

འདོད་པའི་དོན་དུ། མེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་ཀྱང་དེས་ཞི་བར་མི་འགྱུར་བར་སྐར་
གདུང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་འདྲ་བར། བྱིས་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
ཆགས་པའང་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཁིན་ཆེན་སྤེང་བ་
ལས་ཀྱང་། གཡན་པ་ཕྱགས་ན་བདེ་བར་འགྱུར། །དེ་བས་གཡན་པ་མེད་ན་བདེ།
།དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་འདོད་ལྡན་བདེ། །འདོད་པ་མེད་ན་དེ་བས་བདེ། །ཞིས་སོ།
།རྣམ་པར་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟན་བྱིན་ནས། ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤྱིང་
བར་འདོད་པས། ལམ་འདི་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། མཉམ་གཞག་ཏུ་
སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོམ་ཚུལ་ནི། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་
གྱུར་པས་དོན་དམ་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་གཟིགས་པར་བགྱི་བའི་
སྤྱད་དུ། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་
དབྱུང་ནས། གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དང་ཡང་
དུ་གོམས་པར་མཛོད་ཅིག་དེ་དང་འདྲ་བར་ཉི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཉོན་མོངས་
འདོམས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཞན་
ནི་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མཆིས་པ་མ་ལགས་སོ། །འདིར་དོན་དམ་ནི་གང་།
དེ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚུ་སྐྱབ་བཞིན་དུ་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་
སྤྱང་ཅམ་ཉིད་ནས་གནས་ཚུལ་ལམ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་ནི་དོན་དམ་ཡིན་ལ། སྤྱང་ཚུལ་ལ་དམིགས་ནས་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་དོན་ལ་ཞི་གནས་ཀྱིས་
སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ནི། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་

བཀྲིའ།

ཁྲོ་ལ་ཅི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་དཔྱོད་པར་
བྱེད་པ་དང་། འཇལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་
ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཞི་གནས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་གཏོང་པར་བྱེད་
ཅིང་། སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་འདྲིན་པ་ནི་ཞི་གནས་སོ། །དོན་དངོས་སུ་
ལག་མཐེལ་དུ་བཞག་པ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་ལུང་དུ་མ་འབྲེན་པའི་སྒྲིམ་པ་ཙམ་
ཀྱིས་མི་རྟོགས་སོ། །དོན་དམ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་
བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱུས་བྱ་རིགས་བཟང་པོ་དང་། གཞུགས་བཟང་པོ་དང་།
མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་ཡོན་
ཏན་མེད་པས་བཀྱར་བར་བྱ་བའི་འོས་མ་ལགས་སོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་རྒྱུས་བྱ་གང་
ལ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་གཉིས་
དང་ལྡན་པ་ནི། རིགས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དང་བྲལ་ཡང་།
གྲུས་པས་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་རྟོགས་ཤིང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ལ་མི་
འདུག་པ་ནི་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་གངས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་གཞག་དུ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དག་རྗེས་ཐོབ་དུ་འདིག་
རྟོག་གི་ཆོས་ཀྱིས་སེམས་མི་འཕྲོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། འདིག་རྟོག་གི་

ལུགས་བཟང་པོ་མཁུན་པས་ན། འཇིག་རྟེན་མཁུན་པ་ཞེས་ཀྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས་
གདམས་པ་བསྟན་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་རྟེན་པ་དང་མ་རྟེན་པ་དང་། སིམ་པར་
ཐྱོང་བའི་བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་ཐྱོང་བའི་མི་བདེ་བ་དང་། རྣ་བར་ཆིག་སྟན་
པ་དང་མི་སྟན་པ་དང་། རོར་བསྟོད་པ་དང་། རློག་ཏུ་སྤང་པ་རྣམས་ལ་དགའ་མི་
དགར་གྱུར་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པས་འཇིག་རྟེན་
ཆོས་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་སྤང་དུ། ཆོས་བརྒྱད་
པོ་བདག་གི་དགའ་མི་དགའི་ཡིད་ལུལ་མིན་པར་མགོ་སྟོམས་མཛོད་ཅིག་ཅས་
གདམས་སོ། །སྤྲ་མ་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སྤིག་པ་བྱས་ཀྱང་ཆོས་མ་
ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྤྲ་བ་བསྒྲིག་པའི་དོན་དུ་སྤྲས་པ། ཀྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་
གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་སྤིག་པ་མི་བགྱི་སྟེ། གཞན་གང་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། བྲམ་ཟེ་
དང་། དགེ་སློང་དང་། ལྷ་དང་། མགོན་དང་། ཡབ་ལུམ་དག་དང་། བཅུན་མོ་དང་།
འཁོར་གྱི་སྤང་དུ་སྤིག་པ་མི་བགྱི་འོ། །དེའི་འཐད་པ་བསྟན་པ་ནི། སྤིག་པའི་
འབྲས་བུ། དཔུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་ཁོ་ན་ལ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་གྱི།
གོགས་གཞན་དང་བགོ་བཤའ་བྱས་ནས་སྐལ་བ་ལོངས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་སོ།
།དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་བཤའ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་ཞུགས་
ནས་གོགས་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྲས་པ་ན། སྤིག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་འཇིགས་ནས།
བདག་གིས་དེ་ལྟར་མི་བྱའོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ན། བཤའ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ།
སྤིག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་བགོ་བཤའ་བྱས་པས་ལྷག་བསྐལ་ཆེན་པོ་ཐྱོང་བར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སྤྲས་སོ། །གཞན་དེས་དུས་ཤིག་གི་ཆེ་ན། བདག་གི་མགོ་བོ་ན་བས་

ནད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས། །བཤན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ། ནད་ལ་
བགོ་བཤའ་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་གཞན་དེས་སྒྲུལ་པ། དཔེ་དེ་
བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་ཡང་བགོ་བཤའ་བྱར་མི་རུང་བས་ཁོ་བོ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ལྟ་བུའོ། །མུ་ཉིགས་ཆད་ལྟ་བ་
འགའ་ཞིག་ཆེ་འདྲིར་སྤྲིག་པ་བྱས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ད་ལྟ་མ་མཐོང་བས་བྱི་མར་
ཡང་འབྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པ་འགའ་ཡང་ནི།
དེའི་མོད་ལ་མཆོན་བདར་བས་རེག་པ་བཞིན་དུ་མི་གཙོད་པ་སྟེ་གདུང་བར་མི་
བྱེད་ཀྱང་། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས། གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་བུ་མི་བཟད་པས་འཆོ་
བའི་མཆོན་མ་སྤྲིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ལགས་པ་གསལ་བར་མངོན་
པར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོད་འཇུག་ལས། གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་བཞིན་ལ་ལྟ། །རང་སྤྲིག་
བྲན་པས་གདུངས་པ་དང་། །དུལ་བའི་སྐྱ་ནི་ཐོས་པ་ཡིས། །སྒྲག་པས་མི་གཙོང་
ལུས་གོས་ཞིང་། །ཁྱོས་པར་གྱུར་ཆེ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིག་
རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་ནོར་ལ་དབང་འབྱོར་བར་བྱ་བར་
བསྟན་པ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དྲང་བའི་དད་
པ་དང་། མཆོད་པ་དང་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པས། བདོག་པ་གཏོང་བ་དང་།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་བྱིས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པའི་ཐོས་པ་དང་།
རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། རང་ལ་སྟོས་
ནས་སྤྲིག་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་ནས་མི་དགོ་
བའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་

འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཆོས་བདུན་པོ་འདི་དག་འཕགས་པའི་ཞོར་བདུན་
ལགས་པར་སྐབ་པས་གསུངས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཞོར་
གཞན་དང་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཞོར་
གཞན་གསེར་ལ་སོགས་པ་ཕལ་པ་རྣམས་ནི། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་
དུ་མ་མཆིས་ཤིང་། གསོག་དང་གསོབ་དང་སྟང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མཛོད་
ཅིག་འཕགས་པའི་ཞོར་བདུན་ཐོབ་པའི་འགལ་རྒྱུན་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི།
ཆོ་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་པོ་འབྱེད་པ་དང་། དག་འ་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུས་
པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་བོ་ཆེ་ལ་ལྷད་མོ་ལྷ་བ་དང་། དག་བ་ལ་མི་སྟོ་བའི་ལེ་ལོ་དང་། མི་
དག་བ་འཕེལ་པའི་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་བསྟེན་པ་དང་། ཆང་འཕྱང་བ་དང་།
མཆན་མོ་གཞན་གྱི་ཞོར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་བ་དང་དུག་པོ་འདི་དག་ངན་སོང་
དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆེ་འདིར་གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དུག་པོ་
དེ་དག་སྤོངས་ཤིག་འཕགས་པའི་ཞོར་བདུན་འཐོབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་འདོད་པ་
ཚུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། གསེར་ལ་སོགས་པའི་ཞོར་རྣམས་ཀྱན་
གྱི་ནང་ནས། འདོད་པ་ཚུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་ཉིད་ཞོར་རྣམས་གྱི་རབ་དང་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལགས་པར། ལྷ་མིའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་
གྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་ཆོག་ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག་
དང་། ཆོག་མཁྱེན་པ་སྟེ་ཤེས་ན། གསེར་ལ་སོགས་པའི་ཞོར་མི་བདོག་ཀྱང་།
ཡང་དག་འབྱུར་པ་ལགས་ཏེ། འབྱུར་པའི་དགོས་པ་ནི་ཆོག་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་

དམིགས་སྟོན་པ་ནི། འགྲོགས་ན་བདེ་བས་ན་དེས་པ་ཞེས། རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས།
གསེར་ལ་སོགས་པའི་བདོག་པ་མང་བ་རྣམས་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མ་རྣམས་
སྟུ། གསོག་པ་དང་བསྐྱང་བ་དང་བརྒྱག་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་ངི་ལྟར་སྟུག་
བསྐྱལ་བ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཚུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་སྟུག་བསྐྱལ་བ་མ་ལགས་
ཏེ། དཔེར་ན། ལྷའི་མཆོག་ལྟ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྟུལ་གྱི་མགོ་བོ་ངི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་
ལས་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་ཡང་སྟུལ་མགོའི་གུངས་དེ་སྟེད་དོ། །རང་གི་བྲིམ་ཐབ་
ཀྱི་སྟོན་ཡོན་ཤེས་པར་བྱས་ནས། སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་གདམས་པ་ནི། རང་
བཞིན་གྱི་དགར་འབྲེལ་བ་བྲིམ་ཐབ་གསོད་པར་འདོད་པ་གཤེད་མ་ལྟ་བུ་དང་།
བྲིམ་ཐབ་ལ་བཀྱར་སྟེ་མི་བྱེད་ཅིང་བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་རྗེ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། འོར་
ཚུང་དུ་འང་རྒྱ་ན་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། ཆོམ་རྒྱན་ལྟ་བུའི་ཚུང་མ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་རྣམ་པར་སྤང་དོ། །འོ་ན་ངི་ལྟ་བུ་དག་བཞེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། ངི་ལྟར་སྤིང་མོ་
མིང་པོའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འདུག་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོའི་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་ཚུང་
མ་གང་ཡིན་པ་དང་། ངི་ལྟར་མཛའ་བོ་སྟེང་ལ་འབབ་པ་བཞིན་དུ་སྟེང་ལ་
འབབ་པ་དང་། མ་བྱུ་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོ་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་
དང་། ངི་ལྟར་བྲན་མོ་དགའ་མགུར་བྱར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོའི་དབང་དུ་
གྱུར་པའི་ཚུང་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི་རིགས་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས།
རིགས་ཀྱི་ལྟ་བཞིན་བཀྱར་བར་བྱའོ། །གཙོ་བོར་བྲིམ་པ་ལ་གདམས་པ་བཞེན་
ཟིན་ནས། གཙོ་བོར་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ། མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་སྐུབ་
པའི་དོན་དུ་གདམས་པ་ལ། ཐོག་མར་ལུས་ཚུད་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བས་ལ་སྟོད་

པའི་ཚུལ་ནི། ཁ་ཟས་ཟ་བ་ན། ལུས་ལ་ཕན་པའི་སྒྲན་དང་འབྲ་བར་ཆོད་རིག་
པས་ཀུན་སྒྲོང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་པར་བཟི་སྟེ། དེ་ཡང་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལུས་བརྒྱགས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། ལུས་སྟོབས་བསྐྱེད་ལ་དག་ལ་
གཞོད་པ་བྱའོ་སྟམ་པ་བསྟེམས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལག་
རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། བདག་གིར་བབྱང་ནས་མཆག་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་ལགས་
སོ། །འོ་ན་གང་གི་ཆེད་དུ་སྟམ་ན། དགེ་བ་སྦྱབ་པའི་རྟེན་དུ་ལུས་གནས་པ་
འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཟའོ། །དེ་ལ་བརྒྱགས་པ་དང་། མཆག་པའི་ཕྱིར་ཟ་བ་ནི་
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཟ་བའོ། །བསྟེམས་པའི་ཕྱིར་ཟ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ཟ་བའོ། །
རབ་དུ་བྱུང་བ་དག་གིས་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྦྱད་ལ་མི་ཉལ་བར། རྣལ་
འབྱོར་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པ་ནི། དགེ་བ་ལ་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང་། མཆན་མོ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་
བྱས་པའི་བྱན་གྱི་སྟོད་སྦྱད་དག་བསྐྱུས་པར་བྱས་ནས་ནི། སྟོད་སྦྱད་དེ་དག་གི་
བར་གྱང་གི་ཆ་ལ་མནལ་ཞིང་མནལ་བའི་ཆོའང་འབྲས་བུའམ། འོ་ན་མེད་པར་
མི་འཇུག་བའི་ཕྱིར་གཉིད་ཅུང་ཟད་ལོག་སྟེ། ལུས་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ནས།
རྣལ་དུ་ལངས་ལ་དགེ་བ་བྱའོ་སྟམ་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་
མནལ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན། གཉིད་ཀྱང་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་གིས་དགེ་
བར་འཇུག་བས་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཟས་ལ་སྦྱོད་ཚུལ་དང་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་ནས། བསམ་
གཏན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་

དམིགས་ནས་བདེ་བར་འདོད་པའི་བྱ་མས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་
འདོད་པའི་སྤྲིང་རྗེ་དག་དང་། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་དགའ་བ་
དང་། ཆགས་སྣང་མེད་པར་སྦྲོམས་པའི་བཏང་སྦྲོམས་དང་བཞི་པོ་རྟག་ཏུ་ཡང་
དག་པར་བསྒྲོམ་མཛོད་ཅིག་ཆད་མེད་པའི་སྤྲོད་ན་ནི། དམིགས་ལྷལ་སེམས་
ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་
འབྱུང་བས་ཆད་མེད་དོ། ཆད་མེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆད་མེད་དོ། སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་ལྷལ་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་དམིགས་ནས་དེ་
ལ་བཅེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་ལྷལ་སེམས་ཅན་
སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བཅེ་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་ནོ། དམིགས་པ་མེད་པ་ནི། དམིགས་ལྷལ་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་
སྦྲོང་པར་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བཅེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
པར་འབྲེལ་ཡང་། དམིགས་ལྷལ་གྱི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འབྱེད་དེ།
དབུ་མ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། བཤད་མེ་རྒྱན་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་
བྱས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བཅེ་
བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི། བདག་རྒྱུན་གསུང་རབ་ཐོས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། བདག་
རྒྱུན་གསུང་རབ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྲོང་པ་ཉིད་
དུ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བཅེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའོ། སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི།

སེམས་ཅན་ལ་བཞེས་དང་བར་མ་དང་དགྲ་བོ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་གསུམ་པོ་ལ་
དང་པོར་དམིགས་པ་དང་། བར་དུ་དམིགས་པ་དང་། ཐ་མར་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གིས་སློབ་བོ། རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ། དང་པོར་འཛམ་བུ་གླིང་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་
གསུམ་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁས་བྱུང་ཆད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོམ་མོ། ཆད་མེད་གི་
འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ནི། ཆད་མེད་དེ་དག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གིས་
ཟིན་པར་བསྟོམས་ན་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཅི་ཞིག་
ལྟར། ཆེ་བྱེ་མ་གོང་མ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་བརྟེས་པར་མ་གྱུར་གྱང་། ཆངས་
པའི་འདིག་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། འདིས་
མཆོན་ནས་གཟུགས་ཁམས་ལྷག་མ་རྣམས་གི་བདེ་བ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
ཡང་ན་མི་དགེ་བས་དག་པའི་དོན་གིས་ཆངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་ན། བསམ་
གཏན་བཞི་ཀ་གཟུང་ངོ། ། མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ལ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་བྱང་འབྲེལ་དུ་བསྟོམ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཞི་གནས་ལ་འབད་
དགོས་པས། ཞི་གནས་བྱུང་པར་ཅན་བསམ་གཏན་བཞི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱད་གིས་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་རྣམ་འཛེ་སྤངས་ཤིང་། སན་ཡོན་གི་ཡན་ལག་དབེན་པ་ལ་སྟོད་
པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་། གནས་གི་ཡན་ལག་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོའོ། ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དྲང་བ་དཔྱད་པ་
སྤངས་ཤིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཅན་གི་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་ཤེས་བཞིན་གིས་

དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་། སེམས་བདེ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡང་
དག་གི་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་རྣམ་པར་སྤངས་ཤིང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་
བསྟོམས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིན། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་
བསྟོམས་པས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་། འོད་གསལ་དག་
དང་། དགེ་རྒྱས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྦྱེ་བ་
འཕྲོ་བའོ། །ཞིབ་དུ་བྱེན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་བསྟོམས་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆངས་རིས་དང་། ཆངས་པ་མདུན་ན་
འདོན་དང་། ཆངས་ཆེན་རྣམས་སུ་སྦྱེའོ། །བསམ་གཏན་ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་
ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟོམས་པས། འོད་ཆུང་། ཆང་མེད་
འོད། འོད་གསལ་གསུམ་དང་། དགེ་ཆུང་། ཆང་མེད་དགེ་དགེ་རྒྱས་གསུམ་དང་།
སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་སྦྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་གསུམ་གྱི་སྦྱེ་བ་འཕྲོ་བའོ། །དགེ་
སྤྱིག་གི་སྤང་དོར་ལ་གདམས་པ་ལ། བྱི་ཡང་བྱུང་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས།
མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་ཞིང་། དགེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་
པར་བྱ་ཞེས་གདམས་པ་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱུང་པར་རྣམ་པ་ལྔ་
དང་ལྡན་པ་ནི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་ངེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མང་པོ་འབྱེན་
པའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བ་དང་བསམ་པ་དང་གཉེན་པོ་
དང་གཞིའི་བྱུང་པར་ལས་ཆེ་ཆུང་དུ་འཇུག་རོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་

ཆེ་བ་ནི་ལས་དེ་ཉག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པའི་བྱད་པར་མངོན་ཞེན་བྲག་
པོས་བྱས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་བྱད་པར་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་ལས་ལ་འདོམས་
བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའོ། །གཞིའི་བྱད་པར་ནི་གཉིས་ཏེ། སན་འདོགས་པའི་
གཞི་ནི་པ་མ་དང་ཆོས་སྣ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སན་འདོགས་པའི་གཞི་ནི། སྤུ་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་རབས་བཞིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་གཙོ་བོར་ལྷན་པའི་གཞི་ནི།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་མོ། །འདི་དག་ལ་སན་གནོད་བྱས་པ་ལས་བྱང་བ་ནི།
གཞིའི་བྱད་པར་ལས་ཆེན་པོར་འདོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་དགེ་བ་ཆེན་
པོ་སྤང་ཞིང་དགེ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱོང་པ་ལ་བརྩོན་པར་བསྐྱེད་ཏེ། །འདི་དག་གི་འཐད་
པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། མི་དགེ་བ་མང་དུ་སྦྱང་ཅིང་དགེ་བ་ཉུང་བར་སྦྱང་ན།
མི་དགེ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་པོ་ལ་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་ལ། གཉེན་པོ་དགེ་བ་
མང་དུ་སྦྱང་ཅིང་། མི་དགེ་བ་ཉུང་ན་ཏེ་ཅང་ཡང་འདིགས་པར་མི་བྱ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྣང་པ། ལན་ཙམ་སྤང་འགའ་སྟེ་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཚུ་ཉུང་བ་
ཞིག་རོ་བསྐྱར་བར་རུས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུའི་ཚུ་ལྷང་ལྷ་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་
བསྐྱར་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤིག་པའི་ལས་ཚུང་བུ་ཡང་། དགེ་བའི་ལས་ཚུང་
བུ་ལས་མ་སྦྱང་པ་ལ་གནོད་པ་བསྐྱེད་པར་རུས་གྱི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡངས་ཤིང་
ཆེན་པོ་དང་མང་དུ་སྦྱང་པ་ལ་གནོད་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་
ལ། དགེ་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་མང་དུ་བསྐྱབ་པར་བསྐྱེད་ཏེ་ཞེས་གདམས་སོ། །ཤོང་
དུ་བསྟན་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཆོད་མེད་སོགས་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་ལྷ་པོ་སྤང་
དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། ལྷ་ལ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་རྟོན་པ་དང་།

ངན་པར་བྱས་པའི་ལས་ལ་ཡིད་གཅགས་པའི་འཁྱེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་མནར་
སེམས་ཀྱི་གཞོད་སེམས་དང་། སེམས་ནང་དུ་ཁྱམ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱགས་པ་དང་།
སེམས་རང་དབང་མེད་པ་ནང་དུ་སྦྱུང་པར་བྱེད་པའི་གཉིད་དང་། ཁམ་ཟས་
སྐྱགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེ་ལ་འདུན་པ་དང་། ཐར་པ་སྐྱགས་ལ་ཡིད་གཉིས་
སུ་གྱུར་པའི་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། ལྡེ་པོ་འདིས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱབས་པས་ན་
སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྡེ་པོ་འདི་དག་ནི་དགེ་བའི་ནོར་འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་
ལགས་པར་རིག་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། འདིར་ཆོད་འཁྱེད་གཉིས་གཅིག་
དུ་བྱས་པ་ནི་གཡོ་བར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱགས་གཉིད་གཉིས་གཅིག་
དུ་བྱས་པ་ནི་མི་གསལ་བར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་མཛོད་དུ། འདོད་
ན་སྐྱབ་གནས་མི་མཐུན་དང་། ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་བཤད་དོ། ལྡེ་པོ་འདི་ལས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ལ་གཞོད་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པས་ཚུལ་
སྤྲིམས་མི་ལེན་ཅིང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་འཆོས་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་ན་ལེགས་
པར་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱགས་གཉིད་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་
གཞོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོད་
འཁྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་དེ། གང་རྟོགས་པར་འདོད་
པའི་དོན་ལས་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐེ་ཆོམ་ཀྱིས་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་དེ། ཡུལ་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོགས་ལམ་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཟིན་ནས། སྦྱོར་

ལམ་གྱི་ཚོས་ལ་གདམས་པ་ལ། སྒྱུར་བའི་ལམ་དུ་དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལྔ་
བསྟོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་བར་གདམས་པ་ནི། བདེན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་
པ་དང་། བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་ལ་སྟོབའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། བསྟོམ་བྱའི་
དམིགས་པ་རྣམས་མི་བརྟེན་པའི་བྱ་པ་དང་། བྱ་པས་བབྱང་བའི་དམིགས་
པ་ལ་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གང་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཡུལ།
རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྔ་པོ་འདི་རྣམས་ལ་མངོན་པར་བཙུན་ཞིང་
གོམས་པར་མཛོད་ཅིག་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་དང་པོ་བཟོད་པ་དང་ཕྱི་མ་ཚོས་
མཚོག་གི་དུས་སུ་སྟོབས་ཞེས་བསྐྱེད། །དང་པོ་བྱོད་དང་ཕྱི་མ་ཆེ་མོར་གྱུར་པའི་
དུས་སུ་དབང་པོ་ཞེས་པ་ལགས་སོ། །དད་པ་དང་བཙུན་འགྲུས་སོགས་ཐོབ་པའི་
འགལ་ཆུན་སྤང་པར་བྱ་བ་ལ་གདམས་པ་ནི། བདག་ནི་ན་དང་ཁ་བ་དང་འཆི་
བ་དང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་གྱི་
རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལ་སྦྱིན་གྱི་གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས།
བདག་གིར་བྱས་པ་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས། དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ནི་
རྒྱགས་པ་སོགས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་སྟོམ་པའི་སྟོན་སྒྲུགས་པ་སྟེ་
བར་མི་འགྱུར་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དད་པ་དང་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་
སོགས་དེའི་མཐུན་ཆུན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟོམ་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། གལ་ཏེ་
མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མངོན་པར་བཞེད་ན། འབྲས་བུ་སོགས་མི་བསྐྱེད་
བར་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསྐྱེད་ལོ། །ལས་འབྲས་མི་

བསྐྱུ་བར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ནི། མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བུ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མི་ལྡན་ན་
ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་ཟག་གང་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་ན་ལས་
འབྲས་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་སྤར་སྒྱུན་པ་སོགས་ལ་ལེགས་
པར་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་བཟད་པ་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལོག་ལྟས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བྱང་ནས་བྱང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གང་ལ་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་ན། དངོས་པོ་ལ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་སྤར་སྒྱུན་པ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་
སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འཁོར་བར་སྒྲིན་པས་མི་བཟད་པ་
དང་ལྡན་ཞེས་བྱའོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པར་བྱ་
བ་ལ་གདམས་པ་ལ། ཐོག་མར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་སྒྱིར་བསྟན་པ་ནི། ཤེས་
རབ་གསུམ་གྱིས་བལྟས་ན། མི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པས་
ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་མི་བདེ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། ཏུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པས་
མི་ཉག་པ་དང་། བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པ་དང་། ཤ་ཁྲག་ལ་སོགས་པས་མི་
གཙང་བ་ཉིད་ཏུ་རིག་པར་བགྱིའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལ།
ངན་པ་ཉེ་བར་མ་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྤང་པོ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདེ་བ་
དང་། ཉག་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་ལྟ་བུ་སྤར་སྒྱུན་ཏེ་
འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དོ། །བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་
བོར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། མདོ་ལས་གཟུགས་

བདག་མ་ཡིན། ཚེར་བ་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་རིགས་
པས་བསྟན་པ་ནི། བདག་ནི་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་
སྤང་བོ་བདག་ཡིན་ན། རྒྱུ་དང་འདིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །བདག་ནི་གཞུགས་དང་ཚེར་བ་སོགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལྷ་སྦྱིན་ལ་འོར་ལ་སོགས་པ་དབང་བསྐྱར་བྱར་ལྡན་པ་
ལྟར་བདག་གཞུགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞུགས་
ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་སྦྱིན་གཞུགས་དང་ལྡན་
པ་བཞིན་དུ་བདག་གཞུགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་ལ་གཅིག་དང་
ཐ་དད་དུ་བརྟགས་པའི་རིགས་པས་བྱད་གཞི་བདག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ནགས་ཁྲོད་དུ་སེང་གེ་གནས་པ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་དུ་མ་ལ་བདག་གནས་པ་
ཡང་མ་ཡིན། རི་བོ་ལ་ནགས་ཚལ་བརྟེན་པ་ལྟར་གཅིག་ལ་མང་པོ་བརྟེན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བདག་ལ་གཞུགས་བརྟེན་པར་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་དང་
བདག་དོན་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པས་སོ། །གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་
ནས་བརྟགས་ན་བདག་གིས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚེར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་
ལྷག་མ་བཞི་ཡང་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་
བསྐྱེད། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་ཟིན་ནས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
བསྟན་པ་ནི། སྤང་བོ་འདོད་རྒྱལ་ཏེ་འདོད་པ་ཅམ་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ཡང་
མིན། རྟག་སྐྱབ་ལྟར་དུས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན། གངས་ཅན་པ་ལྟར་གཙོ་བོའི་
རང་བཞིན་རྟག་པ་གཅིག་གི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན། དཔྱད་

པ་བ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་མ་ལས་པར། རོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱང་བ་ཡང་མིན། རིགས་
པ་ཅན་པ་ལྟར་དབང་ཕྱག་རྟག་པ་ལས་བྱང་བ་ཡང་མིན། རྒྱང་འཕན་པ་ལྟར་རྒྱ་
སྒྲ་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་མེད་པ་ཅན་ལས་བྱང་བ་ཡང་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་
ལས་ལོགས་ཤིག་པའི་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱས་མ་བཅོས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སྒྲ་མ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྒྱ་
གང་ལས་བྱང་སྟམ་ན། མི་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་དང་། ལས་འདུ་བྱེད་དང་། སྲིད་པ་
ལས་བྱང་བར་རིག་པར་མཛོད་ཅིག་ཅས་པའོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་
ལ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་བཞུན་པ་ནི། ལྟ་བ་
ངན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཚུལ་སྤྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་དག་གོལ་དུ་
འཛིན་པ་ཚུལ་སྤྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། རང་ལུས་ལ་བདག་
དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་།
ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདི་
གསུམ་ལས་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བས་ཐར་པར་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ཚུལ་
སྤྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་ནོར་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ཐར་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོ་
འགོགས་བྱེད་ལོགས་པར་མཐུན་པར་བགྱིའོ། །མཛོད་ལས། འགྲོ་མི་འདོད་དང་
ལམ་ནོར་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་སྟེད་ཅིག །ཐར་པར་བགྲོད་ལ་གོགས་བྱེད་

ཡིན། ཞེས་སོ། །འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཐོབ་པ་ལ་རང་
གིས་འབད་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་གྲོགས་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི་བདག་གིས་ལམ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་གྱི་འདི་ལ་
གང་ཟག་གཞན་གྱིས་གྲོགས་བགྱི་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་པས་རང་གིས་
འབད་དགོས་སོ་ཞེས་པའོ། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་ནི།
བདེན་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུང་རབ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། སོ་སོ་ཐར་པ་
རིགས་བདུན་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་དང་། ཐོས་པའི་དོན་རིགས་
པས་གཏན་ལ་སྐབ་ནས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྟོམ་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པས་
འཐོབ་པོ། །ལམ་གོམས་པ་ནི་དམིགས་ལྷལ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ནས་སྤང་དོར་
བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པས་བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་མཛོད།
ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་བསྐབ་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་སྟོན་པ་ནི། སྤང་བདུན་
གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ལྷག་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་རང་
བཞིན་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་
སྟེ་བསྐབ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་རྟག་དུ་བསྐབ་པར་བགྱིའོ། །ལྷག་པ་ནི་ཅུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ལྷག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྟོས་
སོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ཡམ་པ་བཞི། ལྷག་མ་བརྒྱ་གསུམ། སྤང་ལྷུང་བརྒྱ་གསུམ།
ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྒྱ། སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི། ཉེས་བཅས་བརྒྱ་
དང་བརྒྱ་གཉིས་ཉེ་བསྐབ་པ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་གསུངས་པ་ནི་
བསྐབ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་ནང་ན་ཡང་དག་པར་འདུ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་

གསུམ་ལ་བསྐྱབས་པས་དེ་དག་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མི་ཉམས་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ་དྲན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི།
དབང་ཕྱག་ཅེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས། སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ།
ལུས་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ཉི་བར་གནས་
པ་ནི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་བཀོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་དུ་བསྟན་ནོ། །མདོ་ལས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་
ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུས་ལ་སོགས་པར་
གཏོགས་པའི་ཆོས་དྲན་པ་དེ་ནི་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེམས་ནས་མངོན་
པར་སྤང་བར་བགྱི་སྟེ། གལ་ཏེ་མ་བསྤངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དྲན་པ་དེ་
ཉམས་པས་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཡང་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །ལམ་བསྟོམ་པའི་ཡན་ལག་
གི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བར་
གདམས་པ་ནི། སྦྱེས་སུའི་ཆེ་ནི་ཕྱིའི་མི་མ་ཡིན་གྱི་འཆི་བ་དང་། རང་འབྱུང་བ་
འཁྲུགས་པ་སོགས་གནོད་པ་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱང་གིས་བཏབ་པའི་རྒྱུ་
རྒྱ་བྱར་བས་ཀྱང་ཆེས་མི་རྟག་ན། དབུགས་ནང་དུ་རྩལ་པ་ལས་ཕྱིར་དབྱུང་བ་
དང་། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ལས་སྤར་སད་པ་ཁོམ་སྟེ། མ་ཤི་བར་གནས་པ་གང་
ལགས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ། །རི་སྐད་དུ། སྤིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྱན་
དང་འདྲ། འགྲོ་བའི་སྦྱེ་འཆི་གར་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། །སྦྱེས་སུའི་ཆེ་འགྲོ་ནམ་
མཁའི་སྟོག་འདྲ་སྟེ། རི་གཟར་འབབ་ཆུ་བཞིན་དུ་རྒྱུར་མགྲོགས་འགྲོ། །ཞེས་སོ།

ལུས་ཇི་ལྟར་མི་ཏྲག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། ལུས་ཐ་མར་མེས་
བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་དང་། རླུང་དང་ཉི་མས་མཐར་སྐྱམ་པ་དང་། རླུང་སྐྱུར་
བས་མཐར་འབྱུལ་ཞིང་སློག་ཆགས་ཀྱིས་བློས་པས་ཐ་མར་མི་གཙང་བ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བས་ན་ལུས་འདི་ལ་སྤྱིང་པོ་མ་མཆིས་པ་སྟེ།

མེས་ནམ་པར་འཇིག་པ་དང་། རླུང་དང་ཉི་མས་དེངས་པ་དང་། རྩལ་ལྷོ་ཞིང་
ལྷུངས་པ་དང་། སྒོག་ཆགས་ནམས་ཀྱིས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བཅད་པས་སོ་སོར་
འགྲེས་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་བྱི་རོལ་གྱི་བརྟན་པ་
ནམས་ཀྱི་མཐར་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ལུས་ལ་ལྟ་ཡང་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་བརྟན་པ་ནི།
གང་ཡང་བརྟན་ཞིང་སྲ་བའི་དངོས་པོ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ལྷན་པོ་གསེར་
གྱི་རི་བདུན་དང་བཅས་པ་དང་། བྱི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་དག་ཀྱང་ཉི་མ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་རྩི་ཤིང་ནགས་ཚལ་ནམས་བསྐྱེད་ཉི་མ་གཉིས་པས་རྒྱ་བྱན་ནམས་སྐྱེམས།
ཉི་མ་གསུམ་པས་རྒྱ་མ་རྩོས་པ་དང་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱེམས། ཉི་
མ་བཞི་པ་དང་ལྷ་པས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡང་རྒྱའི་བེལ་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་དོ། ཉི་མ་
དྲུག་པས་ནི་རྒྱའི་ཐིགས་པ་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྐྱེམས་ཤིང་། ས་ཆེན་པོ་རི་
རབ་དང་བཅས་པ་ལ་དུ་བ་འཐུལ་བར་བྱེད་དོ། ཉི་མ་བདུན་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་
ཐམས་ཅད་མེ་ལྷེ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཐལ་བའི་ལྷག་མ་ཡང་མ་ལུས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཉི་མ་བདུན་ཤར་ནས་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་འབར་བས་
བསྐྱེད་པའི་མཐུས་ལུས་ཅན་ཏེ་གཟུགས་ཅན་བརྟན་པ་འདི་དག་ཀྱང་། ཐལ་
བ་ཅམ་ཡང་ལུས་པར་མི་འགྱུར་བར་འཇིག་ན། ཤིན་ཏུ་ཉམ་རྒྱུང་བའི་མིའི་
ལུས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ་རྟག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། ཆེ་མི་རྟག་པ་དང་
ཡུལ་སྟོང་པོ་མེད་པ་དེའི་བྱིར། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་པར་མ་ཟད། ཉེར་ལེན་
གི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཀུན་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་ལ་བདག་མེད་ཅིང་
སྤྱག་བསྐལ་ལས་སྦྱོབ་པའི་སྦྱབས་མེད་པ་དང་། མགོན་མེད་པ་དང་ཐ་མལ་པར་
འདུག་པའི་གནས་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་སྤང་དུ་འཁོར་བ་ཚུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟིང་པོ་
མེད་པ་འདི་ལ་མི་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གིས་སྤྲུགས་འབྱུང་ཞིང་སྦྱོ་བར་མཛོད་
ཅས་པའོ། །ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་གི་ལྷས་ཐོབ་པར་དཀའ་
བས་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་དོན་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་
བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རུས་སྤྲུལ་ལོ་བརྒྱ་
བརྒྱ་ཞིག་ན་ལན་རེ་སྟོང་དུ་འཐོན་ཞིང་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡོད་པའི་གཉའ་ཤིང་བྲ་ག་
གཅིག་པ་ཅན་ཡོད་པ་དེའི་བྲ་ག་དང་རུས་སྤྲུལ་སྤྱད་པས་རུས་སྤྲུལ་གི་མགིན་
པ་དེར་ཚུད་པ་བས་ཀྱང་། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལས་འཕྲོས་ནས་མི་ཉིད་དུ་སྦྱེ་བ་ནི་
ཆེས་ཐོབ་པར་དཀའ་སྟེ། དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི་སྤྱན་པས་དགེ་བ་སྟོབས་ལྡན་སྦྱེད་
མི་རུས་པས་སོ། །མདོ་ལ་ཀྱང་། དགེ་སྦྱོང་དག་གང་དུ་རུས་སྤྲུལ་ལོང་བ་གྱུན་དུ་
འབྱུང་བའི་མགིན་པར་གཉའ་ཤིང་དེའི་བྲ་གར་ཚུད་པར་འཁྱུར་བའི་དུས་དེ་
ནི་ཡོད་ཀྱི། དགེ་སྦྱོང་དག་མིའི་སྦྱེ་བ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་དཀའ་བར་ང་
སྦྱོའོ་ཞེས་སོ། །དལ་འབྱོར་ཐོབ་པར་དཀའ་བ་དེ་བས་ན་མིའི་དབང་པོས་དལ་
འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་དམ་ཆོས་སྤྱད་ཅིང་སྦྱབ་པ་སྟིང་པོར་མཛོད་པས་
མིའི་ལྷས་འདི་འབྲས་བུ་མཆིས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅས་པའོ། །མིའི་ལྷས་ཐོབ་
ནས་དགེ་བ་མི་བྱེད་པར་ཕྱིག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཆེས་སྤྱན་པར་བསྟན་པ་ནི། སྦྱོས་

བྱ་གང་ཞིག་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྟོང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་
པས་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པ་ངན་སྒྱུགས་འབྱུག་པར་བྱེད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་
གྱིས་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་བས་ཀྱང་མིར་སྐྱེས་ནས་སྤིག་པ་བཀྱིད་པ་དེ་
དག་ནི། ཆེས་ཆེར་རབ་ཏུ་སྤྱན་པ་ལགས་ཏེ་དགོ་བ་སྟོང་པའི་རྟེན་མིའི་ལུས་ནི་
ཆེས་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱད་པར་དུ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་མིའི་ལུས་ནི་དགོ་
བ་སྟོང་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་འབད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི།
གང་དུ་གནས་ན་དགོ་བ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་
དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་པ་འགྲིབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བསྟན་པ་དང་། བདག་གིས་ལེགས་པར་སྟོན་ཞིང་བསམས་པ་
བཞིན་སྒྱུར་བས་ཀྱང་ལེགས་པར་སྒྱབ་པ་དང་། སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་བཀྱིས་
པས་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ནི་ཤིང་རྟེན་འཁོར་ལོ་དང་འདྲ་བས་འཁོར་ལོ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ཡང་ཁྱོད་ལ་མངའ་བས་
ལམ་སྒྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱོ། །དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྟེན་
བསོད་པར་འདོད་པའི་གནས་སུ་བདེ་སླག་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་
བཞི་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་ཐར་པའི་གནས་སུ་བདེ་སླག་ཏུ་ཕྱིན་པར་རུས་
ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བླ་མ་དུ་བཤད་པ་
ནི། ལམ་སྒྱབ་པའི་ཐོག་མར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཉིད་ཆངས་པར་སྟོང་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྒྱབ་པས་གསུངས་
པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རི་རྒྱུད་དུ་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དགོ་བའི་

བཤེས་གཉེན་དང་དགེ་བའི་གྲགས་པོ་ནི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟག་པར་སྐྱེས་བུ་དམ་
པ་ལ་བརྟེན་པར་བགྱིའོ། །བརྟེན་པའི་འབྲས་བུ་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ལ་
བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་རབ་རྒྱ་མང་པོས་ཞི་བ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཆངས་
པར་སྒྱུད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་སྟེ་ཉེས་པ་དང་བྲལ་བ་ཆངས་པ་ཟུང་ན་
ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅི་ཞེ་
ན། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ། ཡོན་ཏན་ལྷག་
པར་བརྩོན་བཅས་ལུང་གིས་སྟུག་ཏེ་ཉིད་རབ་རྒྱ་རྟོགས་པ་སྤྲོ་མཁས་ལྟན། །བརྩེ་
བའི་བདག་ཉིད་སྐྱོ་བ་སྤངས་ལ་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་ཁོམ་པའི་
སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་འབད་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི། མི་
ཁོམ་པའི་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་ཐར་པའི་ལམ་སྟུབ་པ་ལ་ཁོམ་
པའི་དལ་བ་བྱད་པར་ཅན་རྟེན་ནས་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་བསྐྱོད་པའི་སྤང་དུ་
ལམ་སྟུབ་པ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་མི་ཁོམ་པའི་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན།
དུད་འགོ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དམུལ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ་ངན་སོང་གསུམ་དང་། རྒྱལ་
བའི་བཀའ་མེད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་།
བྱོན་ཡང་དེའི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་མཐའ་འཁོབ་རྒྱ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡུལ་དབུས་ཡིན་
ཡང་ཡིད་དབང་ལ་སྐྱོན་ཁྱགས་པ་སྟེན་ཞིང་། ལྷེ་དབང་ལ་སྐྱོན་ཁྱགས་པ་སྟུགས་
པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་པ་སྟེ་མིའི་
འགོ་བ་པ་བཞི་དང་། ལྷའི་འགོ་བ་པར་གཏོགས་པ་ཆེ་རིང་བའི་ལྷ་འབྲས་བུ་ཆེ་

བའི་ཁྲིད་ན་གནས་པ་ཉིད་དེ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གོ། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
འདོད་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ་ནི། སྐྱེ་བ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་ན་འཁོར་བ་ལ་ཉེས་
པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། དེས་པ་ཞེས་
རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས་ཟས་གོས་སོགས་འདོད་པས་ཕྱོངས་པ་དང་། མཐར་འཁྲི་བ་
དང་། གནས་སྐབས་སུ་ན་བ་དང་། བ་ཆོད་འཁྱུར་བའི་རྒྱ་བ་དང་། སོགས་པས་
བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ངན་དང་སྐྱེ་སྤྱུགས་འདོན་པ་སོགས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དུ་མའི་འབྱུང་
གནས་ཡིན་པས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་མཛོད་དགོས་ཏེ། འཁོར་བ་ནི་ཉེས་དམིགས་
དུ་མ་དང་ལྡན་པས་སོ། ཉེས་དམིགས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་འདིར་ཉེས་པ་
མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཉེས་པའི་ཆ་ཤས་བཛོད་པས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་
འབྱུང་བའི་ཆེད་ཡོད་པས། རྟོགས་ཅིམ་བཛོད་པ་གསན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
བསྐྱེད་པ་ལོ། འཁོར་བའི་ཉེས་པ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་ཞིབ་དུ་བསྟན་པ་ལ། འཁོར་བ་ན་
ཉེ་རིང་ངེས་པ་མེད་པར་འཁྱུར་བའི་ཉེས་པ་བསྟན་པ་ནི། འཁོར་བ་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཉེས་པ་ནི། པ་ནི་རེས་འགའ་བུ་ཉིད་དུ་
འཁྱུར་བ་དང་། མ་ནི་ཆུང་མ་ཉིད་དུ་འཁྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་དགྲར་གྱུར་པ་དག་
ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མཛོད་བཤེས་ཉིད་དུ་འཁྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་ཡང་བསྐྱེད་སྟེ་
བུ་ཉིད་པར་འཁྱུར་བ་སོགས་སུ་མཆིས་པས་དེའི་སྤྱད་དུ་འཁོར་བ་དག་ན་དག་
གཉེན་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་པས། དག་གཉེན་ལ་
ཆགས་སྤང་སྤོངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་སོ། རྒྱུ་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་བསྟན་པ་

ནི། སྔོན་ཆད་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་སྤྱགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་
ལྷག་པའི་འོ་མ་འབྱུངས་ཏེ་ད་དུང་ངོམས་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ད་དུང་སོ་སོ་སྐྱེ་
བོའི་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ཏེ། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འཁོར་བ་
པས་སྤར་གྱི་དེ་བས་ཆེས་མང་བའི་འོ་མ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བརྟུང་འཆལ་ཏེ། བྱིས་པ་
ཐ་མལ་པ་ནམས་གྱི་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མི་མངོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་རུས་པའི་ཡུང་པོ་ནི་ལྷན་པོ་
དང་མཉམ་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་འདས་པར་གྱུར་ཏེ་ད་དུང་ལམ་ལ་འབད་པར་མ་
བྱས་ན་དེ་བས་ཆེས་མང་བའི་རུས་པ་འདོར་དགོས་སོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་
བར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལའང་སྤར་བདག་གི་
མར་གྱུར་པ་དང་མའི་མར་གྱུར་པ་སོགས་གྲངས་ཀྱིས་ཐུག་པའི་མཐའ་ཡང་སའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལས་རྒྱ་ཐུག་གི་ཆོག་གྲུ་ཅམ་གྱི་རི་ལུ་བཅད་ཅིང་བགྲངས་ཀྱང་
སས་ལྡང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གྲངས་ཀྱིས་བགྲང་བར་མི་རུས་སོ། །ད་དུང་ཡང་ལམ་
ལ་འབད་པར་མ་བྱས་ན་དེ་བས་ཀྱང་མང་བར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། དག་སྟོང་
དག་དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རྒྱ་ཐུག་གི་ཆོག་གྲུ་ཅམ་གྱི་
རི་ལ་བུ་ཐོགས་ཏེ་འདི་ནི་བདག་གི་མའོ། །འདི་ནི་བདག་གི་མ་དེའི་མའོ་ཞེས་
འདོར་བར་བྱེད་ན་དག་སྟོང་དག་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འཇིམ་པ་ནི་སྤར་ཆེས་ཟད་
པར་འགྱུར་གྱི་མི་ནམས་གྱི་མའི་རྒྱད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་རང་སྤྲོའོ་ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་གཅིག་གིས་མ་བྱས་པའི་གངས་ལ་སྦྱར་བ་ནི་མདོ་
དང་མི་མཐུན་ནོ། །བརྒྱ་བྱེན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི།
འདིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་འོས་སུ་གྱུར་པའི་བརྒྱ་བྱེན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྡོན་གྱི་དགོ་
བའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་མེད་ན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟེང་དུ་མི་འམ་
ཡང་ན་ངན་སོང་དུ་ཡང་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་འོས་སྦྱར་བྱུང་གྱི་བདེ་བ་
ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྷན་ཞིང་སྤིང་
བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འཁོར་འོས་སྦྱར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་སྡོན་གྱི་དགོ་
བའི་ལྷག་མ་འགའ་མེད་ན་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་མིའི་ཡང་བྲན་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ལྟ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་
བརྟན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་ནུ་མ་དང་རྟེན་པ་ལ་རེག་པའི་
འདོད་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་ཚྱོད་ནས་ཀྱང་དགོ་བའི་ལྷག་མ་མེད་ན་སྤར་
ཡང་སྤིག་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་སྦྱེས་པ་ན་རི་ཆེན་པོའི་བར་དུ་
འཐག་པ་དང་། མཆོན་གྱིས་གཙོད་པ་དང་། རྟོག་ཆགས་མི་བཟད་པའི་མཆུ་
དང་སྟེར་མོས་དབང་པའི་འཁྲལ་འཁོར་གྱིས་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱག་བསྐྱལ་
ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་སྤར་བས་ཡུན་རིང་བ་བསྟེན་པར་འཆལ་ལོ། །གནས་ལས་
བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། རྟེན་པའི་རེག་པས་
མནན་ན་ནེ་མས་གྱིས་བྱེད་པ་དང་། བཏེག་ན་སྤར་གྱིས་བྱེད་པའི་བདེ་བ་བཟོད་
དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་པོའི་སྟོལ་
ཡུན་རིང་དུ་ལྷའི་ལོ་སྟོང་ཅམ་དུ་གནས་ནས་སྤར་ཡང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་

དམུལ་བར་མེ་མ་ཐུར་ཕུས་ནུབ་ཙམ་དང་རོ་ཐུགས་ཐྱི་སའི་འདམ་དུ་རབ་དུ་རྒྱ་
བའི་སྐྱག་བསུལ་མི་བཟད་པ་ཐོག་པ་སྟེ་ཁྱོང་དགོས་སོ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་
འཆལ་ལོ། སྐྱེད་མོས་ཆལ་དུ་རོལ་པའི་བདེ་བ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་
བསྟན་པ་ནི། མཐོ་རིས་ལྟའི་བྱ་མོ་མང་པོས་འབྲངས་ཤིང་སྟེ་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་
བའི་དགའ་བའི་ཆལ་དང་། རྣམ་པར་མངོས་པའི་ཆལ་དུ་སོན་ཅིང་འདོད་པའི་
དགའ་བ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ཅེས་ནས་དགེ་བའི་ལྷག་མ་མེད་ན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
སྤར་ཡང་འདབ་མ་རལ་གྱི་དང་འབྲ་བའི་ཆལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། བགས་ཀྱི་ཤིང་གི་ལོ་
མ་མཆོན་རྩོན་པོ་དང་འབྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྐང་ལག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་གཙོད་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་
བསྟན་པ་ནི། ལྟའི་རྒྱུ་རྒྱ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་དལ་གྱིས་འབབ་པ་
གསེར་གྱི་པར་དང་ལྟན་པར་ལྟའི་བྱ་མོ་གདོང་མངོས་པ་དག་གིས་བསྐྱོར་བ་
ཁྱས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁྱགས་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་ཁྱོང་ནས་སྤར་ཡང་དམུལ་བར་
ཐལ་ཆོན་གྱི་རྒྱ་པོ་རབ་མེད་ཆ་སྟོ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཆོན་བཟོད་བསྐྱག་མེད་པའི་རིག་
པ་དང་ལྟན་པར་འབྱུག་འཆལ་ལོ། འདོད་ལྷ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་
བརྟན་དུ་མེད་པར་བསྟན་ཅིན་ནས། འཐབ་བྲལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་
བ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། འཐབ་བྲལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷའི་
ཡུལ་ན་གནས་པའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་འོག་མ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
ཤིན་དུ་ཆེན་པོ་དང་། གཞུགས་ཁམས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤར་ཡང་སྤར་གྱི་ལན་གྲངས་

གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་མནར་མེད་པའི་མེད་པ་བྱུང་
ཤིང་གི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་རྒྱན་མི་འཆད་ཅིང་བར་མཆམས་མེད་པ་
བསྟན་འཆལ་ལོ། །མུ་སྟེགས་པས་ལྷར་འཇིན་པའི་ཉི་ཟླའི་ལུས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་
ཡིད་བརྟན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི་ལྷའི་བྱ་ཉི་མ་དང་། ཟླ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་བ་ཐོབ་
ནས་རང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྤང་བར་བྱས་ཏེ་
འོད་རབ་དུ་གསལ་བ་ཐོབ་ཀྱང་སྤང་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་ཉི་ཟླའི་འོད་མེད་
པའི་ཐུན་ནག་སྤྲུག་དུ་གྱུར་པ་དག་དུ་ཕྱིན་ཞིང་སྟེས་ནས། རང་གི་ལག་པ་
བརྒྱང་པའང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྤང་བ་མེད་པར་ཐུན་པར་འཇུག་པའི་
ཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྷར་མཐོ་བའི་གནས་ནས་འོག་མའི་གནས་སུ་
ལྷང་བའི་ནོངས་པ་མཆིས་པར་འགྱུར་འཆལ་བས་ན། ནོངས་པ་བསལ་བའི་རྒྱ་
སྟོན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་
གསུམ་ངན་སོང་གི་ཐུན་ནག་ཆེན་པོ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མར་མེད་སྤང་བ་རབ་
དུ་བཞེས་ཤིག གལ་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་བ་མེད་ན་གྲོགས་མེད་པར་གཅིག་
པུ་ཉི་ཟླའི་འོད་ཀྱིས་མི་བཟླ་བ་སྟེ་གཞོན་མི་རྩས་པའི་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ཐུན་
ནག་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་དུ་འཇུག་པར་འཆལ་ལོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། དག་
བའི་ལས་བྱས་རྗེས་སུ་འབྲང་བྱེད་ཅིང་། བྱི་བཞིན་འགོ་བར་འགྱུར་བ་མ་
གཏོགས་པ། འདུས་བྱས་དག་ལ་གྲོགས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱབས་མེད་གཉེན་
བཤེས་མེད་ཅིང་འཁོར་ཡང་མེད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་དྲུག་གི་
སྤྲུག་བསྐྲུལ་བསམ་པར་བྱ་བར་གདམས་པ་ལ། ཐོག་མར་དཔྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་

བསམ་པར་བྱ་བ་སྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་
སྤྱད་པ་ནམས་ལ་དཔུལ་བ་ནམས་སུ་རྟག་ཏུ་སྟུག་བསྐལ་ཁྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །
དཔུལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡང་སོས་དང་། ཐིག་ནག་དང་། བསྟུས་འཛོམས་དང་། ཅུ་
འབོད་དང་། ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། ཆ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་། མནར་མེད་
པ་དང་། སོགས་པས་བསྟུས་པ་ཉི་ཆེ་བ་དང་གང་བའི་དཔུལ་བའོ། །དེ་ལ་ཡང་
སོས་ནི། མཆོན་ཆོན་པོས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བཅད་ཅིང་ས་ལ་འགྱེལ་བ་ན་
ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་པའི་སྒྲ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་སྤར་བཞིན་སོས་ཏེ་
སྟུག་བསྐལ་ཁྱོང་བས་ན་ཡང་སོས་སོ། ཐིག་ནག་ནི། ལུས་ལ་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་
ནས་མཆོན་གྱིས་གཤེག་ཅིང་གཙོད་པར་བྱེད་པས་ན་ཐིག་ནག་གོ། །བསྟུས་
འཛོམས་ནི། རི་བོང་དང་ལྷག་གི་གདོང་པ་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟུས་ནས་
འཆིར་ཞིང་སྒོ་ཀུན་ནས་ཁྲག་གི་རྒྱན་འབབ་པས་ན་བསྟུས་འཛོམས་སོ། །ཅུ་
འབོད་ནི། ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་འདུག་པར་བྱེད་པས་ཉམ་
ཐག་པའི་ཅུ་རྒྱད་འབྲིན་པས་ན་ཅུ་འབོད་དོ། །ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི། དེ་ལས་
ལྷག་པར་སྟུག་བསྐལ་བའི་ཅུ་རྒྱད་འབྲིན་པས་ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ་འོ། །ཆ་བ་ནི་
ལྷགས་ཀྱི་བུམ་པ་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་འཆོད་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་སྤང་ངའི་ནང་
དུ་རྫོད་པ་དང་ཐོ་བ་འབར་བས་བརྟུངས་པ་དང་གསལ་ཤིང་གིས་སྒྱི་བོའི་བར་དུ་
སྟུག་པས་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་འབར་བས་ཆ་བའོ། །རབ་ཏུ་ཆ་བ་ནི་སྟུག་
བསྐལ་སྤར་མའི་སྟེང་དུ་ལྷགས་ལེབ་འབར་བ་ལུས་ལ་འཁྲི་བ་དང་ལྷགས་སྟེགས་
ཀྱི་ས་གཞིར་སྤར་པས་བཏབ་པ་སྟེ་སྤར་བས་ཆ་བའི་སྟུག་བསྐལ་ལྷག་པར་ཁྱོང་།

བས་རབ་ཏུ་ཆ་བཞོ།

ཁན་མེད་ནི་མེ་ལྷེ་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་པས་སྒྲིལ་གསལ་འདོན་པ་ཙམ་
མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཅན་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་བར་མཆམས་མེད་པར་
ཐྱོང་བས་མནར་མེད་ཅེས་བྱའོ། །གང་བའི་དཔྱལ་བ་ལ། རྒྱ་བྱར་ཅན་ནི་ཤིན་ཏུ་
གང་བས་ལུས་ལས་རྒྱ་བྱར་རྡོལ་བའོ། །རྒྱ་བྱར་རྡོལ་བ་ནི་རྒྱ་བྱར་རྡོལ་བ་བཞིན་
འཁོངས་པར་གྱུར་པའོ། །སོ་ཐམ་ཐམ་ནི་ཤིན་ཏུ་གང་བས་སོ་ཐམ་ཐམ་བྱེད་པའོ།
ཀྱི་ཏུད་དང་ཨ་རྒྱ་ཟེར་བ་ནི་གང་བས་ཉེན་པའི་ཆོག་ལ་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །
ལྷ་ལྷ་ལྷ་གས་པ་ནི་པགས་པ་སྡོམ་ཁ་ལ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་གས་པའོ། །པ་ལྷ་ལྷ་
གས་པ་ནི་པགས་པ་སྡོམ་པོ་ལས་འདས་ནས་དམར་པོར་གྱུར་ཅིང་ཁ་བཅུའམ་
དེ་བས་ལྷག་པར་གས་པའོ། །པ་ལྷ་ལྷ་ཆེར་གས་པ་ནི་པགས་པ་ཤིན་ཏུ་དམར་
པོར་གྱུར་ནས་ཁ་བཅུ་ལ་སོགས་པར་གས་པའོ། །ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ་ནི་དགེ་
སྤྱི་སྤྱི་ལ་མར་སྤྱད་པས་བདེ་སྤྱི་སྤྱི་ལ་མར་ཉམས་སུ་ཐྱོང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆ་བའི་
དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཆ་དཔྱལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཁ་
ཅིག་ལྷགས་གྱི་བཅོར་སྤྱད་གྱིས་ཏིལ་མར་འཆོར་བ་བཞིན་དུ་བཅོར་བས་ཐྲག་
རྒྱན་འབབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་མ་
ཞིབ་མོ་བཞིན་དུ་བྱེ་མར་ལྷོག་གོ། ཐིག་ནག་ནི་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་སོག་ལེ་
འབར་བས་འབྲས་ཤི། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ན་གཞན་དག་ནི་སྟ་རེ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་
སོ་རྟོན་པོ་མེ་འབར་བ་ནམས་གྱིས་གཤེག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བའི་

སེམས་ཅན་གཞན་དག་ནི་ལྷགས་ཀྱི་སྐམ་པས་ཁ་ཕྱེ་ནས་དེར་ཁོ་ཚུ་བཅུ་སྟེ་
བཀོལ་བས་ཁུ་བ་མེ་སྟག་འབར་བའི་མྱེང་བ་འབྲིགས་པ་དག་ལྷུང་པར་བཅུད་
དོ། དེ་ན་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་
ཆེར་མ་ཅན་ལ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུད་པར་བཅུད་དོ། ཉེ་འཁོར་གྱི་སྟག་བསྐལ་བསྟན་པ་
ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྷགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ལྡན་པའི་བྲི་གཏུམ་པོ་སྐད་ཆེར་འབྲིན་པ་
དག་གིས་ལུས་དབང་ཅིང་ཐོས་པས་ལག་པ་གནམ་ཏུ་སྦྱང་ཞིང་འོ་དོད་འབོད་
དོ། ཡང་དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་ཁ་ཅིག་ནི་རང་དབང་མེད་པར་ཤེལ་
རིའི་ཚེ་མོར་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་ལྗོན་པོ་དང་ལྷགས་ཀྱི་སེན་མོ་མི་བཟད་པ་དང་
ལྡན་པའི་ཁྲ་ལ་སོགས་པ་བྱའི་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས་མིག་འབྲིན་ཅིང་ཤ་ནམས་
འཕྲོག་གོ། ཁ་ཅིག་ནི་རང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྲིན་བྱ་དང་སྦྱར་བའི་རིགས་སྟ་
ཆོགས་པ་དང་ཤ་སྦྱང་དང་སྦྱང་མ་ནག་པོ་བྲི་ཕྲག་མང་པོ་རེག་ན་ཆེར་བ་མི་
བཟད་པ་འབྱུང་ཞིང་། མ་སྟོལ་ཆེར་འབྲིན་པ་དག་ཟ་བར་བཅུད་ཅིང་དེའི་རྒྱས་
ལུས་ས་ལ་འདྲེ་སྟོག་བྱེད་ཅིང་དག་གིས་སྟེ་སྟགས་འདོན་ནོ། འདི་དག་ནི་ཉེ་
འཁོར་གྱི་སྟག་བསྐལ་ལོ། གཙོ་བོའི་སྟག་བསྐལ་སྦར་གྱི་ལྷག་མ་གཞན་བསྟན་
པ་ནི། ཆ་བའི་དཔུལ་བའི་གནས་ན་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དཔུལ་སྦྱངས་ཀྱིས་
ལྷགས་ཀྱི་མེའི་འདབ་མ་འབར་བའི་ཆོགས་སུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་རབ་ཏུ་
བསྟེགས་པས་ཁ་ཡང་བགྲང་དེ། ཁ་གདོང་བ་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་མཐུ་མེད་དོ།
ཡང་དེ་ན་ཁ་ཅིག་ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་ཟངས་ཀྱི་སྟོད་ཆེན་པོ་བ་ཆ་ཅན་གྱི་
རྒྱས་གང་བ་མེ་འབར་བའི་ནང་ཏུ་སྦྱིལ་ཆོགས་སུ་འཆོད་པར་བྱེད་དེ་དཔེར་ན་

མུ་ཟངས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྲས་ཀྱི་མུ་མེང་འཛོད་པ་ན་སྟེང་འོག་ཏུ་རེས་མོས་འགྲོ་
བ་བཞིན་ནོ། །དམུལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་བསྟན་ནས། དེ་ལ་འདིགས་པར་བྱ་བར་
བསྟན་པ་ནི། དམུལ་བ་ཚྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་བྱས་པའི་སྟིག་ཅན་གང་དག་དམུལ་
བའི་སྟུག་བསྐལ་ཚྱུང་བ་ལ། དབུགས་འབྱུང་འདུག་འགགས་པའི་ཡུན་ཙམ་
ཞིག་གིས་དམུལ་བར་འགྲོ་བའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དབུགས་
འགགས་མ་ཐག་ཏུ་དམུལ་བར་ཉིང་མཆམས་སྟུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམུལ་བའི་
སྟུག་བསྐལ་གཞལ་དུ་མེད་པའམ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོས་ནས་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་སྟེ་
རྣམ་པ་དུ་མར་སེམས་མི་འདིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་སེམས་རྩོུ་རྩེའི་རང་
བཞིན་ལྟར་སྟེ་བར་ངེས་སོ། །དམུལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཤིན་ཏུ་འདིགས་པ་
བསྐྱེད་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི། དམུལ་བ་རི་མོར་བྱིས་པ་མཐོང་བ་དང་།
གཞན་ལས་ཐོས་པ་དང་། སྟོན་ཚྱུངས་བ་བྲན་པ་དང་། མིང་བཟླགས་པ་ཙམ་
དང་། འདིམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཟུགས་སུ་བགྱིས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
འདིགས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པའི་རྣམ་སྟོན་མངོན་སུམ་
དུ་ཉམས་སུ་ཚྱུང་ན་སྟོས་ཅི་འཆལ། འོ་ན་དམུལ་བ་དེ་ཀྱན་སྟུག་བསྐལ་ཆེ་ཆུང་
མཆུངས་སམ་ཞེ་ན། འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་སྟུག་བསྐལ་ཆེ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལས་
མནར་མེད་ཆེའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། བདེ་བ་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ན་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་
སྟེང་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་བདེ་བའི་བདག་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་
བགྱིད་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། སྟུག་བསྐལ་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ན་མནར་མེད་པའི་
དམུལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་རབ་ཏུ་མི་བཟད་པ་སྟེ་ཆེའོ། །སྟུག་བསྐལ་གཞན་པས་

དམུལ་བའི་སྟག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི། མིའི་འཇིག་རྟེན་
འདི་ན་ནི་མ་གཅིག་རངས་པར་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱས་དུས་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་
ཤུགས་དྲག་པོས་བཏབ་པའི་སྟག་བསྐལ་གང་ལགས་པ་དེས་ནི་དམུལ་བའི་སྟག་
བསྐལ་ཆུང་དུ་ནི་ཆེ་བའི་དམུལ་བའི་སྟག་བསྐལ་གྱི་ཡང་འོལ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་
དཔེར་མི་བཟོད་ཅིང་བརྒྱ་ལྷོད་གི་ཆར་ཡང་མི་པོད་དོ། །ཡུན་རི་སྤིད་ཀྱི་བར་དུ་
སྟག་བསྐལ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བར་བྱ་དགོས་ཤི་ན་ཡུན་ཆད་བསྟན་པ་ལ། སོ་སོའི་
ཆེ་ཆད་ནི་མཛོད་ལས། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཆེ་
དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཆེ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འབྲ་བ་
ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཆ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐལ་པའོ་ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་
སྟག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཉམས་སུ་ཁྱོང་ཡང་རི་སྤིད་
རྒྱ་མི་དགེ་བ་དེ་ཟད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་སྟོག་དང་བལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་
དེ་སྤིད་དུ་དམུལ་བ་ཁྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རི་རྐང་བཤད་པའི་དམུལ་བའི་སྟག་བསྐལ་ནི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་བས་དེ་
དག་སྤང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དམུལ་བའི་
སྟག་བསྐལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ས་པོན་ནི་སྟོག་གཅོད་སོགས་ལུས་དང་། བརྒྱན་སྦྱ་
སོགས་ངག་དང་། བརྒྱུ་སེམས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་
དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པས་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་
ནས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མ་མཆིས་པ་དེ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་

སྒྲིའི་རྩལ་གྱིས་འབད་པར་མཛོད། དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་
སྤང་བར་གདམས་པ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ཏུད་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡིད་ལ་བྱ་བར་
གདམས་པ་ལ། རེ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱ་བ་སྦྱིའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ནི་ཏུད་འགྲོའི་སྦྱེ་
གནས་སུ་གཏོགས་པ་ན་ཡང་། མི་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་གསོད་པ་དང་།
ཞགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཅིང་བ་དང་། ཐོ་བས་བརྟེན་པ་སོགས་མི་དང་མི་མ་ཡིན་
པའི་གཞོད་པས་བྱས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། ཞི་བ་མུ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགེ་བ་སྤངས་པ་སྟེ་སྦྱེ་བའི་སྣོད་ཏུ་མི་རུང་བའི་
ཏུད་འགྲོ་ནམས་ལ་ནི་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱ་བའི་ནམ་སྤིན་གཉིན་ཏུ་མི་
བཟད་པ་དང་ལྷན་ནོ། སྦྱིའི་སྤྱག་བསྐལ་བསྟན་ནས། སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
དབང་ཏུ་བྱས་པ་ནི། ཏུད་འགྲོ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྲིག་གི་
ཕྱིར་དང་། ལྷག་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་བལ་གྱི་ཕྱིར་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་
རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་ཤའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་དང་གཟིག་ལ་
སོགས་པ་ཁ་ཅིག་པགས་པའི་ཆེད་ཏུ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། མིའི་གནས་ནའང་
རང་དབང་མེད་པར་ཏུད་འགྲོ་གཞན་ཏྟ་དང་། མ་ཏྟ་དང་། བོང་བྱ་དང་། སྤང་པོ་
ཆེ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རྟོག་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་དང་། ལག་པ་དང་ལྷག་དང་
ལྷགས་ཀྱི་འདེབས་པ་དག་གིས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བས་སྤྱག་བསྐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གདམས་པ་ལ། རེ་ཞིག་སྦྱིའི་དབང་ཏུ་
བྱས་པ་ནི་ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱེས་པའི་འགྲོ་བ་དག་ནའང་འདོད་པས་མོངས་པས་
བསྦྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། རྒྱུ་མ་པ་དང་། དགུན་གང་བ་དང་།

སོས་ཀ་རྩོ་བ་དང་། ཟས་སྒོམ་ཆོལ་བས་ངལ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་མཆོན་ཆ་ཐོགས་པ་
མཐོང་ན་འཇིགས་ཤིང་སྒྲག་པས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་
བསྟན་འཆལ་ལོ། ཏུས་ནི་རྒྱན་ཆགས་སུ་འོ། །བསྐྱོག་པའི་ཐབས་མེད་པས་ན་མི་
འཆོས་པའོ། །བྱེ་བྲག་གི་སྐྱག་བསྐྱེལ་བསྟན་པ་ལ། བཀའ་སྒྲོམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ནི། ཡི་དྲགས་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཁ་ཁབ་གྱི་མིག་ཅམ་དུ་ཆུང་ལ་སྟོ་བ་རིའི་གཏོས་
ཅམ་དུ་ཆེ་བས་དགང་དགང་བས་བཀའ་སྒྲོམ་པས་ཉེན་པར་གྱུར་ཏེ། མི་གཙང་བ་གྱི་
ནར་བོར་བ་བཤང་གཅི་སོགས་ཆུང་བཟད་ཅམ་ཡང་འཆལ་བ་སྟེ་བའི་མཐུ་དང་
ལྟན་པ་མ་ལགས་སོ། །ལྷས་མི་སྐྱག་པ་དང་ཁ་ལས་མེ་འབར་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ནི། ཁ་ཅིག་གི་ལྷས་ནི་ཤ་མེད་པར་པགས་པ་དང་རུས་པ་ཅམ་ལྷས་ཤིང་གོས་
མེད་པས་གཅེར་བུ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཏུ་ལའི་ཡང་ཐོག་སྟེ་ཆེ་མོ་སྐྱམ་པས་ཤུན་
པ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ལགས་སོ། །ཡི་དྲགས་ཁ་ཅིག་ནི་ཉེན་པར་མ་ཡིན་གྱི་
མཆོན་མོ་རེ་རེ་ཞིང་ཁ་ནས་མེ་འབར་བའི་ཁར་བྱེ་མ་ཆ་བ་བབས་པ་དག་ཟས་
སུ་འཆལ་བ་སྟེ་བའི་བཟད་བྱེད་དོ། །ཡི་དྲགས་སྤྲང་རིགས་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བྱང་
པར་བསྟན་པ་ནི་ཡི་དྲགས་སྤྲང་རིགས་ཤིན་ཏུ་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་ལགས་ནི་
མི་རྟེན་དོ་ཞེས་སྟེལ་ལོ། །གང་ན་ཟས་བཟད་པོ་མི་རྟེན་པ་ལྟ་ཡང་ཅི་སྟོས་ནག་
དང་བྱིས་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བ་ཡང་མི་རྟེན་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་
ཕན་ཚུན་མཐོང་བ་ན་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་གདོང་དུ་འཆོག་ཅིང་ལག་པ་ནས་
ཐོ་བ་ཕྱུང་ཞིང་བསྐྱོན་པས་མགྱིན་པ་ནས་སྤྲ་བ་ཕྱུང་བ་སྤྲིན་པའི་ནག་ཁོང་དུ་
བྲགས་པ་ནམས་ཟས་སུ་འཆལ་ལོ། །དེ་དག་གི་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་

པ་ནི། ཡི་དྲགས་སྒྲིབ་རིགས་འདི་དག་ནམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཆ་
བའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བས་ཆ་གང་
གི་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་
ཡུལ་གྱི་སྣང་བའི་དོན་གཅིག་ལ་རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་མཐོང་
ཚུལ་དྲུག་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ལས་བཟང་ངན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་མཐོང་ཚུལ་
བཟང་ངན་སྣ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་སྣང་བའི་དོན་གཅིག་ལ་ལས་
དམན་པས་རྟག་ཁྲག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འབྲིང་གིས་རྟུར་མཐོང་བ་དང་། ལས་
བཟང་པོའི་མཐུས་བདུད་ཅིར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་དོན་གཅིག་ལ་མཐོང་
ཚུལ་ཐ་དད་དུ་མི་འཆད་པར་རྟག་ལ་མཐོང་ཚུལ་དུ་འཆད་པ་ནི།
མདོ་ལས། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་དོན་གཅིག་ལ་མཐོང་ཚུལ་
དྲུག་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། རྟུར་བ་གཅིག་ལ་རྟུར་ཐ་དད་པ་དྲུག་
ཡོད་པ་ལ་སྣང་བ་དང་མ་དམིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དོ། །གལ་ཏེ་ལས་ཀྱིས་ཕན་
ཚུན་བསྐྱིབས་པས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། རྒྱུས་བྱ་གཅིག་ལ་དབྱ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་
ལྟ་བའི་དུས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་ཀྱང་གཉིས་ཀས་གཉི་
ག་མི་མཐོང་སྟེ། ཕན་ཚུན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
གྲགས་པས་རིགས་པས་བཀག་པ་ཡིན་རོ། །གཞན་ཡང་འདུག་པ་ལས། རྟུར་འབབ་
ལྟར་ལ་ཡི་དྲགས་སྒྲིབ་སྒྲོ་ཡང་། །མདོར་ན་རི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །སྒྲོ་
ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་འདི་དགོས་པ་
གང་གི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་དོན་སོམས་ཤིག་ཁྱོད་ལྟར་ན་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་

པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཉི་མ་ལའང་ཐུན་པའི་རྩལ་ཡོད་པས། མདོ་ལས། ཉི་མའི་
དགྲིལ་འཁོར་མདོན་པར་འཆར་བའི་ཆོ་ཐུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ། སྤང་ཐུན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། བློན་ལྟར་ན་དོན་སློ་ལས་ཐ་དད་དུ་བདེན་
པ་མེད་པའི་དཔེར་དོན་གཅིག་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་དཔེར་མི་འགོད་པར་དོན་
རྩལ་དུག་ཅིའི་ཕྱིར་དཔེར་འགོད་པར་མི་བྱེད་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་
ཅས་སྒྲ་བ་ཡང་བརྟན་དུ་གྱུར་ཏོ། བློན་འདུག་ལས། ལྷགས་བསྐྱེད་གས་ས་གཞི་སུ་
ཡིས་བྱས། །མེ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྲིག་
སེམས་ཡིན་པར་བྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་ཙམ་ཡང་ན་བར་མ་
གྲག་པར་ཟད་དོ། །འདི་ནི་ཏ་ཅང་སྟུན་པའི་ནམ་བཞག་ཡིན་པས་ན་བ་གཏོད་
པ་ཙམ་ཡང་མི་བྱའོ། །ཡི་དྲགས་སྤྲད་རིགས་དེ་དག་གིས་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་
སྟོན་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡང་སྤང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་
ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་རྩ་གྲུང་ཡང་འདི་དག་གིས་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་
བསྐྱམས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་སྟུག་བསྐྱེད་ཡུན་ངི་ཙམ་དུ་ཉམས་སུ་
ཐྱོང་ཞེ་ན། བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོད་པ་མེད་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྟུག་
བསྐྱེད་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ལུས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་མི་ལོ་ལྔ་སྟོང་དག་དང་བྱིར་བས་
སྟོམ་མ་འབྱོར་ཡང་འཆི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་པར་སྤྲད་པའི་ལས་ཀྱི་ཞགས་
པ་སྒྲ་བས་དེ་སྤིད་དུ་བཅིངས་པས་སོ། །སྟུག་བསྐྱེད་ཐྱོང་བའི་རྩ་བརྟན་པ་ནི།
སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྟོམ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་ཆོགས་

པའི་སྐྱུག་བསྐལ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐལ་ཉིད་དུ་གཅིག་
པས་རོ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་གང་དུ་དམིགས་པ་དེའི་རྒྱ་ནི་སྐྱེ་བོ་འབྱུངས་
པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་སེར་སྣ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐྱུག་བསྐལ་ལས་མི་
འཕགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་འཕགས་མིན་ཏེ་མི་དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་ལགས་པར་
སངས་རྒྱས་རྒྱལ་བས་གསུངས་ཏེ། སྤྱད་པ་ལས། སེར་སྣ་ཅན་ནི་ཡི་དྲགས་གནས་
སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཁི་སྟེ་མིར་སྐྱེ་ན་ཡང་དེ་ཆེ་དབུལ་པོར་འགྱུར། ཞེས་པའོ། །
ལྟའི་སྐྱུག་བསྐལ་སྤང་བ་ལ་གདམས་པ་ནི། མཐོ་རིས་འདོད་པའི་ལྟའི་སྐྱེ་བ་ཐོབ་
ན་ཡང་འདོད་པའི་ལོངས་སྟོད་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོད་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གི་འཆི་འཕོ་བའི་དུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ཉིད་ནི་
སྤར་གྱི་བདེ་བ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆད་དེ་བས་ཀྱང་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཡ་
རབས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་སྤང་དུའང་བྲེད་
པར་མི་བགྱི་སྟེ། བདེ་བ་དེ་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར་བས་སྟོང་པོ་མེད་པའི་སྤར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྩལ་སྐྱེས་ལ་གནད་གཅོད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་མེད་པས་ངེ་ལྟར་ལྟ་ལ་སྐྱུག་
བསྐལ་འབྱུང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་མེད་ཀྱང་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་བྲིན་པ་ན་
སེམས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། ལྟ་ནམས་འཆི་
བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མངོས་པ་དག་ཉམས་ནས་མི་སྐྱུག་པར་
འགྱུར་བ་དང་རང་གི་སྟན་ལ་འདུག་པར་མི་དགའ་བ་དང་། རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་གི་
ཐྱིང་བ་ནམས་རྟིངས་པ་དང་། གོས་ལ་ངི་མ་ཆགས་པ་དང་། ལུས་ལ་སྟོན་ཆད་
མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་བ་ཞེས་བགྱི་བ་ལྟ་བུ་པོ་ནི་མཐོ་རིས་ཏེ་ལྟ་ནམས་ཀྱི་འཆི་

འཕོ་བ་སྒྲོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྲུལ་སྐྱེས་འདོད་པའི་ལྷ་ཡུལ་ན་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་
ལ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ས་སྟངས་གི་མི་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དག་གི་ཆོ་སྒྲོན་
པར་བྱེད་པའི་འཆི་ལྷས་རྣམས་དང་འབྲེལ། འཆི་འཕོ་བའི་སྤྱུག་བསྐལ་འབྱུང་
བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་གྱི་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱུག་བསྐལ་
དག་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། ལྷའི་འཇིག་རྟེན་དག་ནས་ཤི་
འཕོས་པ་རྣམས་ལ། གལ་ཏེ་ཐོ་རིས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་ལྷག་
མ་འགའ་མེད་ན་དེ་ནས་དབང་མེད་དུ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་དཔྱལ་བར་
གནས་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྤྱུག་བསྐལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །
ལྷ་ལ་སྤྱུག་བསྐལ་འབྱུང་བར་མ་བཟད་ལྷ་མ་ཡིན་ལའང་སྤྱུག་བསྐལ་འབྱུང་བར་
བསྟན་པ་ནི། ལྷ་མིན་གྱི་སྦྱེ་གནས་དག་ནའང་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བས་རང་བཞིན་
གྱིས་ལྷའི་དཔལ་ལ་ཞེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དྲག་
དོག་གིས་ཡིད་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་དང་གཡུལ་
འགྲེད་པའི་ཆོ་ལུས་བཅད་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་ཡང་ཡོད་ལ། ལྷ་མ་ཡིན་དེ་དག་
དགེ་སྤྱིག་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྒོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་རྟེན་དེ་ལ་བདེན་པ་
མཐོང་བ་མ་མཆིས་ཏེ། འགྲོ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྦྱིབ་པ་དང་ལྡན་པས་སོ། །བདེན་
པ་མཐོང་བ་དང་འགལ་བའི་ལས་གྱི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་
བཤད་ནས་དེ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། འཁོར་བ་ནི་རི་རྒྱུད་
བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་འབྲུག་བསྐལ་ལགས་པས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པས་ལྷ་དང་མི་དང་དཔྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་གྱི་ལུས་དག་

དུ་སྐྱེ་བ་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པར་མཆིན་པར་མཛོད་ཅིག་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་དག་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་གཞོན་པ་དུ་མའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་ནི་
ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ལས་འདའ་བའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
དུ་འབད་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི་རང་གི་མགོ་འཕགས་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་མེ་
ཤོར་ན་གྱུར་དུ་བསྒྲོག་པ་ལ་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་ཤེས་པའི་མཁས་པས་ནི་དེ་དག་ཕྱིར་སྟོག་པའི་འབད་པ་བགྱི་བ་
བཏང་ནས་ཀྱང་ལུས་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་མེད་པར་
བགྱི་བའི་སྲིད་དུ་འབད་པ་འཆལ་ཏེ། ཡང་སྲིད་མེད་པ་དེ་བས་མཆོག་དུ་གྱུར་
བའི་སྐྱེས་བུའི་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྲིད་མེད་པའི་བྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་ཅེ་ན། བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
གསུམ་གྱིས་ཐོབ་ཅེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེས་པ། ལྷག་པ་ཚུ་ལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་
པ་དག་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་
བསྐྱབ་པ་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་གྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྐུར་རོ། །བྱང་འདས་ལ་གཉིས་ལས་ལྷག་མེད་ཀྱི་བྱང་འདས་ནི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འགགས་པས་ཞི་བ་དང་། ལྷག་བཅས་ཀྱི་བྱང་འདས་ནི་
དབང་པོ་དུ་ལ་བ་དང་ལྷན་པས་དུ་ལ་བ་དང་། གཉི་ག་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
པས་ངི་མ་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྱུར་བ་མེད་པས་མི་རྒྱ་བ་དང་། སྟོག་འགྱུར་
བ་མེད་པས་མི་འཆི་བ་དང་། བས་ཡང་ཟད་པ་མེད་པས་ཟད་མི་འཆལ་བའོ། །
ཡང་ཕྱི་རོལ་ཐར་པ་གཞུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ཁ་བ་དུང་དང་རྒྱ་སྟོས་

དང་། ཁ་ཞོ་བ་མོ་ལྷ་ཉིག་མདོག་གཏུགས་དཀར་གཟུང་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ། ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། ཁེས་ཐར་པ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་
 ཐར་པ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་དང་བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག་ཉི་ཟླ་ལ་སྐྱབས་གནས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་པས་དེ་
 སྤང་བའི་དོན་དུ་ཉི་ཟླ་བྲལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟླ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་རྒྱ་
 ཆོགས་གང་ལས་ཐོབ་ཅེ་ན། རྒྱ་ཆོགས་མང་པོ་སྤར་ཡང་བཤད་ཟིན་མོད་ལྷག་མ་
 གཞན་ཡང་གདམས་པ་ལ། གང་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཟླ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་བསྟན་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པའི་
 དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་། དམིགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་
 འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྤང་དོར་ལ་འབད་པའི་བཙོན་འགྱུས་དང་། ཡིད་
 བདེ་བའི་དགའ་བ་དང་། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྟོམས་དང་
 བདུན་པོ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡན་
 ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཟླ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བགྱིད་
 པའི་དགེ་ཆོགས་ལགས་ཞེས་གདམས་སོ། །ཟླ་ངན་གྱི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
 ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་འབྲེལ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་ངི་སྟེད་པ་སོ་
 སའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་རོག་ཅིག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པ་ལ་
བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཤེས་རབ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འདོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་
མེད་པར་ཡང་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་དེ།
སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་གནག་རྗེས་གྱི་ཚུ་ལྟ་བུར་བདེ་སླག་ཏུ་བརྒྱལ་བར་འཆལ་
བར་བཀྱའོ། །ཤེས་རབ་གྱིས་ཉོན་མོངས་གྱི་རྩ་བ་བདག་འདི་ན་གཙོད་ལ་ཞི་
གནས་གྱིས་དེ་བརྟན་པར་བྱེད་དགོས་པས། གཉིས་ཀ་བརྟེན་དགོས་པའི་དོན་ནོ།
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གང་གཙོ་ཆེ་ཞེ་ན། ལྷག་མཐོང་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བསྟོད་
པ་བྱེད་པ་དག་གིས། བྱོད་གྱི་བསྟན་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི། སྐྱེ་བོ་མ་རིག་མིག་
མདོངས་པ། སྲིད་ཅེའི་བར་ཏུ་སོང་ནས་ཀྱང་། ལྷག་བསྐལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་པ་
སྟུབ། ཅེས་པ་དང་། བྱོད་གྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། བསམ་གཏན་དངོས་
གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། བདུད་གྱི་མིག་རས་རྩ་བཞིན་ཏུ། སྲིད་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱོག་
པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི། ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བརྒྱ་བཞི་ཉི་མའི་
གཉེན་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་གྱིས་འདིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་གསུངས་པ་

གང་དག་ལགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞེས་པ་སྟེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་
བཞི་དང་། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྟེ་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་།
གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྟེ་ཟུང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་། ལུས་དང་སྟོག་ཐ་དད་
པ་དང་། ཐ་དད་མིན་པར་ལྟ་བུ་སྟེ་ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། སྟོག་ནི་
བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཁྱིའི་ཕྱིར་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འོན་འདི་དག་
ཕྱི་རོལ་པས་བདག་རྟག་པ་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་དྲི་བ་བྱས་པས་ན་བྱད་གཞི་བདག་
མེད་པ་ལ་བྱད་ཆོས་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། བདག་བཀག་ན་ཡང་དོན་དུ་
མི་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། དྲི་བ་དེའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ལྟ་བུ་དེ་དག་རྣམས་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བསམ་པར་མི་བགྱི་སྟེ། བྱད་གཞི་མེད་པས་བྱད་ཆོས་ལ་བདེན་པ་བསམ་
པར་མི་རིགས་ཤིང་། གལ་ཏེ་བསམས་ན་ལྟ་བུ་དེན་པའི་དུག་གིས་བྲིན་པར་
འགྱུར་རོ། དེ་ལ་བསམས་པ་དེས་སྟོ་འདི་ཞི་བར་བགྱིད་པ་མ་ལགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཁྱི་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་དུ་ལྟ་བུའི་ཞགས་པས་བྲིན་པས་གྲོལ་བ་མི་ཐོབ་ཅེས་
པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་དོན་གང་ལ་བསམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལ་
བསམས་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་

བསྟན་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་
འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདིས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྦྱེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་
རིག་པའི་རྒྱན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་
ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་
རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་པ་ནས། སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་
པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འདིར་སྟོན་པ་
ནི། མ་རིག་པ་ལས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་
ལས་ནམས་འབྱུང་སྟེ། ལས་དེ་དག་ལས་ནི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། མའི་མངལ་དུ་རྣམ་ཤེས་དང་པོར་བྱགས་པ་ལ་བཤད་
དོ། རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་རྩར་རྩར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཞིའི་
ཕུང་པོ་དང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་གཟུགས་དག་རབ་དུ་
འབྱུང་ངོ་། མིང་གཟུགས་དེ་འཕེལ་བ་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་
འབྱུང་སྟེ། སྦྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་པའི་རིག་པ་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་སྐབ་པས་གསུངས་སོ། རིག་པ་
ལས་བདེ་སྟུག་གི་ཆོར་བ་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། ཆོར་བའི་གཞི་ལས་བདེ་
བ་ཐོབ་འདོད་དང་། སྟུག་བསྐྱེལ་འདོར་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། སྲིད་པས་ནི་བདེ་སྟུག་གི་སྤང་དོར་ལ་སྲིད་པ་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བའི་
ལེན་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་དེ་ལས་ནི་ལེན་པས་གསོས་བཏབ་པའི་ལས་
རྩས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། སྲིད་པ་ལས་ཕྱི་

མའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་ལགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཁམས་འགྱུར་བའི་ན་བ་དང་། ན་
ཆོད་འགྱུར་བའི་ཆ་བ་དང་། སྟོག་འགྱུར་བའི་འཆི་བ་དང་། ལུས་སེམས་གདུང་
བར་བྱེད་པའི་མུ་ངན་དང་། ཟས་གོས་སྟོགས་འདོད་པས་ཕོངས་པ་དང་། རང་
དབང་མེད་པར་ལུས་འཛིག་པ་དང་། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱུས་བསྐྱུས་པ་སྐྱེ་སྐྱུགས་འདོན་
པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟོགས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་སྤང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟེ།
འདི་དག་གིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ངེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །
འཁོར་བ་ངེ་ལྟར་འགག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། ཚ་བ་མ་རིག་འགགས་པས་
འདུ་བྱེད་འགག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འགག་པ་ནས་སྐྱེ་བ་འགག་ལ་དེ་འགག་
པས་ཆ་ཤི་འགག་པ་སྟོགས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཀྱན་འགག་པར་
འགྱུར་རོ། །འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
བསྟན་ཟིན་ནས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཡུལ་
འཁོར་འདས་གཉིས་ཡིན་ལ། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་གཏན་ལ་འབབས་པས་ན་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་བཙོན་
བྱའི་སྤྲིང་པོར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
འདི་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་བཙོན་བྱའི་སྤྲིང་པོ་
ནི་སྤང་དོར་གྱི་དོན་གཉིས་སུ་འདུས་ལ་དེ་འདིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་
རབ་ཀྱི་བཙོན་བྱ་ཟབ་མོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་
དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གཞན་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
བ་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་དགོས་ལ། གང་གཞན་ལ་རག་

ལས་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་
དང་མ་བཅོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདིས་རྟག་པར་ལྟ་བ་གཅོད་
ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཡང་གཅོད་པས་ན་དབྱ་མའི་དོན་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་
པས། གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་གཅེས་པའི་དོན་དམ་ཟབ་མོ་ཡིན་ནོ། གང་གིས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རིག་པའོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་དེས་ནི་མཆོག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། ལྟ་བུ་ལྟར་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དེས་ཆོས་ཤེས་སོ། གང་གིས་ཆོས་ཤེས་པ་དེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། འདིའི་དོན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་
ཤེས་ན་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་དབྱ་མའི་ཆོས་ཤེས་ལ། དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་
པས་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བཅས་པའི་དོན་རྟོ། མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་བསྟན་ནས། སྒོ་མ་ལམ་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར་
སྒེབ་སྒྱུར་གྱི་དབང་གིས་གོ་རིམ་འཆོལ་བར་བསྟན་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བཤད་ན། སྒར་མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་
དག་ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དེས་ཀྱན་
ནས་བསྐང་ན་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡང་
དག་པའི་དག་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྦྲོང་བ་ལུས་དག་གི་རིག་

བྱེད་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཚེས་དང་མཐུན་པའི་ཟས་གོས་སོགས་
ཀྱིས་འཆོ་བ་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བཙོན་པ་ཡང་དག་
པའི་ཚེ་ལ་བ་དང་། ལམ་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པ་ཡང་དག་པའི་བླན་པ་དང་།
དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་
བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱི་ཆ་
ཤས་དང་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འཕགས་ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱའོ། །བརྒྱད་
པོ་འདི་ནི་ཞི་བ་ཐུང་འདས་ཐོབ་པར་བགྱི་བའི་སྤང་དུ་བསྒྲོམ་པར་བགྱི་འོ། །
ལམ་འདི་དག་གིས་གང་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲོམ་ཞེ་ན། ལམ་ཀྱི་དམིགས་པ་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་བའི་རང་བཞིན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་
འདི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྤང་པ་
ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། ཀུན་འབྱུང་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པ་ཡང་འབྱུང་བ་ཅན་དགའ་བའི་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བའི་རང་ཚུལ་ཅན་
ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་སྤང་པར་སྤྱི་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྒྱ་ཆེན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་འགོག་པ་ནི་ཐར་པ་ལགས་ཏེ་དེ་
ཐོབ་པར་བགྱིད་པའི་ལམ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
པོ་དེ་དག་ལགས་སོ། །བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྤང་དུ་གདམས་པ་མཛད་པ་ནི།
བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

མཐོང་བར་བགྱི་བའི་སྤང་དུ་ཉག་དུ་ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་བཙོན་པར་བགྱིའོ། །བདེན་
པ་མཐོང་བ་སྦྱེས་བུའི་རྩལ་བ་ལ་རག་ལས་པས་བྱམ་པར་མི་བྱ་བར་བསྟན་པ་ནི་
བྱིམ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངི་ལྟར་བདེན་པ་མཐོང་བར་བྱས་ཤེ་
ན། གང་གི་པང་ན་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་དཔལ་གནས་པ་འཕ། འོངས་སྤྱོད་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་དཔལ་གནས་པ་རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱིམ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་
པའི་རྩལ་པོ་ལས་བཟུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛོད་ཅིག་
ཅེས་པའོ། །འཕགས་པའི་ལམ་སྦྱེས་བུའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་གང་དག་བདེན་བཞིའི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་བགྱིས་པའི་འཕགས་པ་ངི་སྟེད་ཅིག་བྱོན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཐོག་མ་ཉིད་
ནས་འཕགས་པར་གྱུར་བེན་པའི་རྩལ་གྱིས་གནམ་ནས་བབས་པའཕ། འོ་ཐོག་
བཞིན་ས་རུམ་ནས་འཕོན་ཏེ་འོངས་པ་མ་ལགས་ཀྱི་དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་རག་ལས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་སྟེ་བོར་
བས་པ་ལས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལམ་བསྐྱབས་ནས་འཕགས་
པར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་བྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བྱམ་པར་ལམ་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་
བགྱིའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་གདམས་པ་ནི། དས་ཀྱི་ཁོ་ལ་བས་
བག་ཆ་བ་མེད་པས་ན་བསྟོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས་ཏེ་ཅང་
མང་དུ་གསོལ་ཅི་འཆལ་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་དུ་ཕན་པའི་གདམས་
ངག་དོན་པོ་སྟེ་གཅེས་པ་འདི་ལགས་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་ཐུགས་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱོག་

སྒྲེ་དག་པ་ལ་བརྟུག་པའི་སྒོ་ནས་འདུལ་བར་མཛོད་ཅིག་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ལགས་པར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། འི་སྐད་དུ། སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། སེམས་དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་
འདྲེན། ཞེས་སོ། ། འི་སྐད་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་ན་ལེགས་པར་མ་ཟད་
ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་བསྐྱབས་པས་ཀྱང་དོན་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་
ཁྱོད་ལ་གོང་དུ་དེ་སྐད་གདམས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་བས་པར་རམ་ཇོགས་པར་
དག་སྟོང་གིས་ཀྱང་བགྱིད་པར་དགའ་ན། བྱ་བ་མང་པོས་གཡེངས་པའི་བྱིམ་
པས་སྟོས་ཅི་འཆལ། འོན་ཀྱང་གདམས་པ་འདི་དག་ལས་གང་ཡང་རགས་པ་
ཙམ་ཞིག་སྟོད་པ་སྟེ་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དེའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པས་སྐྱ་ཆེ་དོན་ཡོད་
པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། ། བདག་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་
བསྟན་པ་ནི། རྒྱེ་འཕགས་ཀུན་གྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དག་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་
སྟ་ཡི་རང་བར་བྱ་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་
སྟུང་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཡང་གཞན་དོན་དུ་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བགྱི་
བའི་སྐད་དུ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་གི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་ནས་དེ་ནས་
བསྟོས་པའི་དག་བའི་ཕུང་པོ་འདིས་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་འཁོར་བ་རི་
མིད་བར་གནས་ནས་སྐྱ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མཛོད་ཅེས་མཐར་སྐྱར་རོ། ། དག་
བའི་ཕུང་པོ་འདིས་ལམ་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མི་
དང་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཏེ། གཟུངས་དང་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་སོགས་པ་ཡོན་
ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཀུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དབང་མཛོད་ནས་སེམས་ཅན་

ཡོངས་སུ་སྒྲིག་པའི་དོན་དུ་འཕགས་པ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་སྒྲིང་པས། འགྲོ་བ་སྒྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་མང་པོ་ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་བབུང་སྟེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་དོན་དུ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་འཁྲུངས་ནས་གཞན་གྱི་ན་བ་དང་ཆ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
ནམས་བསལ་བར་མཛད་ནས་སོ། །གང་དུ་ཞེ་ན། རང་གི་དགེ་བའི་ཚུ་བས་ཡོངས་
སུ་སྒྱུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འོ། །གང་དང་འབྲ་བར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་འབྲ་བར་རོ། །སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། ཐོག་མར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་
བརྟེས་པར་མཛད་ནས་གཞན་དོན་བྱའོ། །རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན་རྒྱ་ནི་གནས་
ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཏོང་
བ་སྤུན་སྒྱུ་མ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་དཔལ་གྱིས་མཐོ་བའི་
གྲགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲོ་གསུམ་ཉེས་པ་མེད་པས་ན་ངི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྷའི་ཡུལ་དང་ནམ་མཁའ་དང་ས་སྟངས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ནམས་སུ་རྒྱས་པར་
མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་རྟེན་ནས་འཐོབ་པོ། །མཛད་པར་བྱ་བའི་གཞན་དོན་ནི། ས་
ལ་གནས་པའི་མི་དང་། མཐོ་རིས་འདོད་ལྷ་དྲུག་ནི་ལྷའི་ན་རྒྱུང་མཆོག་བསྟེན་
པའི་བདེ་དགས་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་བག་མེད་པར་གྱུར་པ་ནམས་འཁོར་བ་ལས་
སྒྲོ་བར་བྱས་ཏེ། ལམ་ལ་བཀོད་ནས་སྒྱུག་བསྐྱེལ་རབ་ཏུ་ཞེ་བའི་མུང་འདས་ལ་
འགོད་པར་མཛད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་ཤིང་སྒྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་
ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་ཡ་

ང་བ་མ་སྤངས་པས་འཆི་བ་ནམས་ཞི་བར་མཛད་པའི་བྱད་ཆོས་རི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན།
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འགགས་པས་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་དང་། བདེན་
པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་མིང་ཅི་མ་དང་། སྟག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་ལ་
འཛིགས་པ་མེད་པས་མི་བསྟེངས་པ་དང་། བ་ཆོད་འཇུར་བ་མེད་པས་མི་བགྲས་
པ་དང་། ཉེས་པ་མེད་པས་ནོངས་པ་མི་མངའ་བའོ། །བྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་
པའི་གོ་འཕང་བཞེས་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་པ་མདོར་བསྟུས་སོ། །བཤེས་པའི་
སྤྱིང་ཡིག་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྟུ་སྟུབ་ཀྱིས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་
མཁན་པོ་སངས་རྒྱ་ནུབ་དེ་བ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ལྷ་ཞེས་པ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་
བརྗེད་པལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྟུར་ཅིང་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཆོག་དོན་ཞིབ་
མོར་བྱེ་བའི་སློན་ནས་བཤད་དོ། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སྟུ་ཡི་མཐེན་རབ་མཆོ། །ལེགས་
བཤད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཚུ་སྟུང་འབབ། །ཟབ་མོའི་དོན་གྱི་རིན་ཆེན་མཆོག་
ཆོགས་ལྡན། །ནམ་མང་གསུང་རབ་ལེགས་བཤད་འདབ་བརྒྱ་པ། །དགོངས་དོན་
གེ་སར་སྟིང་པོ་ནམ་འབྱེད་པ། །སྟུ་སྟུབ་གསུང་རབ་རབ་གསལ་ཉི་མའི་འོད། །
སྐལ་ལྡན་སློ་གྲོས་པ་སློ་རྒྱས་པའི་གཉེན། །བདག་སློ་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་དུ་རབ་
འཆར་བས། །ལེགས་བཤད་དག་གི་འོད་ཟེར་ནམ་འཕྲོ་བའི། །ལེགས་བཤད་ནམ་
པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པ། །ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྤྱིན་གྱི་སྒྲ་དབྱངས་ལྡན། །ནམ་
བཤད་ཕུལ་བྱང་ཆོག་དོན་རབ་གསལ་བ། །ཡོངས་སུ་བསྟུབས་པའི་དགེ་ཆོགས་
དི་མེད་ཀྱིས། །སྤྱིད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་ཀུན། །སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་
ཆེ་ལས་རབ་བརྒྱལ་ནས། །ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ས་ལ་གནས་སྟུར་ཅིག་སློབ་

དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་གི་རྣམ་བཤད་
འདི། རྩེ་སྟོང་འཛིན་པ་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བའི་རོར། སྐྱ་བའི་སེང་གེ་རོང་
སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གིས་སྐྱར་བ་མཛུ་ལམ། །།ཇལ་ཐུ། དཔལ་ལྷན་སྟོབས་བརྩ་
མངའ་བའི་ཞལ། །རྣམ་པར་འཛུམ་པ་ལས་བྱང་བའི། །ལུང་བསྟན་སྟན་པ་
འབུམ་རྩེ་ཡིས། །འོར་བུ་ལྟར་བསྐྱགས་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས། །གང་གིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
མང་གི་སྟོང་པོར་གྱུར་པའི་རོ་མཆར་གཏམ། །བདུད་ཅི་འདྲ་བས་བདེ་སྟོང་
བཟང་། །རྣམ་མཁྱེན་སྟོག་གི་ཀ་བ་བརྩུགས། །དེ་ཡི་རྣམ་འགྲེལ་སྟོང་དང་དག །
འཇམ་པའི་དབྱངས་མཚུངས་རོང་སྟོན་ཞེས། །གྲགས་པའི་མེ་ཉླ་ཕྱོགས་ཀུན་
ཀྱི། །སྟོ་ལྷན་གཙུག་ན་འབབ་པས་བྱས། །ཚུལ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། །ཀུན་
ཏུ་བྱབ་པའི་དགའ་སེམས་ཅན། །ཆོས་དང་སྤྱིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་དག །རྒྱ་མཚོ་ལྷ་
བྱས་རྣམ་པར་སྤེལ། །དགེ་བ་དེ་ཡིས་སྐྱལ་བཟང་གི་རྣམ་འདེན་བཞི་པའི་ལུང་
རྟོགས་ཀྱི། །བསྟན་པ་བཤད་དང་སྐྱབ་པ་ཡིས། །བསྐྱལ་པར་གནས་པའི་རྒྱ་རུ་
བསྟོ། །།མཛུ་ལོ། །། ༥ །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་བྱ་རུས་སྤེལ། །།

༢༡། རྩི་བཅུན་རིད་མདའ་བས་མཛད་པའི་བཤེས་པའི་
སྤྱིངས་ཡིག་གི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

༢༡། རྩོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་སྒྲོབ་མར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། རྣམ་དག་འཕྲིན་ལས་འོད་དཀར་སྟོང་ལྡན་ཐུབ་དབང་རི་བོང་
འཛིན་པ་ཡིས། རྟོན་མོངས་གདུགས་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་གདུངས་པའི་སྐྱེ་དགུའི་ཆ་
གདུང་འཛིལ་བ་ནི། ཤིན་རྒྱ་བསིལ་བའི་འོད་ཟེར་སྟོང་འབྱེད་སྟོན་ལྷའི་དགྲིལ་
འཁོར་རྒྱས་པ་འཇ། ཏ་རི་ཅ་རྒྱན་ངི་བསུང་གིས་བསྒོས་མ་ལ་ཡ་རླུང་དག་དང་
མཚུངས། བྲང་གིས་ཆགས་བྲལ་ཡོན་ཏན་བསིལ་ཟེར་ཆ་ཡི་ཆ་ཅམ་འཕྲོས་པས་
ཁྱང་། ལྷ་སྤྲུལ་མིག་གི་བྱང་བ་བྱང་ལྡན་རྣམ་དཀར་སོ་ཡི་ཟེ་འུ་ཅན། རྩེགས་
བཅས་བདུད་ཀྱིས་སོ་ཉར་མངགས་པའི་མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་བཞིན་རས་གྱི། །
པ་རྒྱའི་ནགས་ཆལ་མོད་ལ་བྱམ་བྱེད་ཐུབ་དབང་སྐྱ་བའི་ལྷ་བར་འདུད། མཐའ་
ལྟའི་རི་བོ་ལྷན་སྐྱུག་ལ་གནས་གཞན་སྟེ་འདབ་བཟང་སྟོང་དག་གིས། བྲང་གི་
ལྷ་ཟེར་འབར་བའི་གཟི་བརྒྱེད་རུང་ཟད་འགོངས་པར་མ་རུས་ཤིང་། མཐའ་
བྲལ་སྟོང་ཉིད་གདེངས་ཀའི་འོར་བུས་ས་གསུམ་ཐུན་པ་སེལ་མཛད་པ། ལྷ་སྐྱུབ་
སྐྱ་ཡི་དབང་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་དགུའི་གཙུག་ན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་ཏེ་ཡི་གསུང་རབ་
ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར། ཡིད་གཙུགས་བཤེས་ལ་འདོམས་བྱེད་སྟན་ཆོག་
འདི། སྟོ་བཟང་བཤེས་གཉེན་འགའ་ཡིས་བསྐྱལ་བའི་དོར། རི་ལྟར་རུས་བཞིན་

བདག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ། རི་རྒྱུད་དུ། འཕགས་པ་ལང་ཁར་གཤེགས་པ་ལས།
ང་ནི་མུ་ངན་འདས་འོག་དུ། རྩེ་ལ་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ། རྫོགས་ཆེན་
པོ་ཁྱོད་ཤེས་གིས། རྫོགས་པེ་ཏེ་ཡུལ་དུ་ནི། དགེ་སྤྱོད་དཔལ་ལྷན་ཆེར་
གྲགས་པ། དེ་མིང་ལྷ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱགས་འཛིག་བྱེད།
ཁང་ཡི་བསྟན་པ་འཛིགས་ཉེན་ན། ལྷ་མེད་ཐེག་པ་གཙུག་བསྟན་ནས། རབ་དུ་
དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ནས། བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྱུར། ཞེས་སྐད་མདོ་སྟེ་དུ་
མ་ལས་ལུང་བསྟན་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་མཛའ་བོ་རྒྱལ་
པོ་བདེ་སྦྱོད་བཟང་པོ་ལ་བརྒྱུད་པ། མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་། རེས་པར་ལེགས་
པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཤེས་པའི་སྤྱིངས་ཡིག་ནི་
བསྐྱུས་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མཉན་པར་གདམས་པ་
དང་། གདམས་པ་དངོས་སོ། ཁྱོད་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དགེ་འོས་བདག་
གིས་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་བསྟན་ལས་བྱུང་བའི། བསོད་ནམས་
འདུན་སྦྲེད་འཕགས་པའི་དབྱངས་འདི་དག་ཁྱུང་ཟད་ཅིག་བསྐྱེབས་ཁྱོད་ཀྱིས་
གསན་པའི་རིགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དགེ་འོས་ཞེས་པ་ནི་
གདམས་པ་ལ་ན་བ་གཏོད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་པའོ། དེ་ལ་
བཞེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ན་ཡོན་ཏན་ཏེ་དགེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་
ནི་རྒྱ་སྟེ། སྟོན་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི། ད་ལྟ་དམ་
པའི་ཆོས་ཉན་པའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དགེ་འོས་ཞེས་བྱའོ། དེས་ན་སྟོན་
དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་

གྱིས་གསན་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་སྒྲེལ་ལོ། །གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་དབྱངས་
ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་སྡེ་བ་སྦྱར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
དག་གོ། །ཆད་ངི་ཅམ་ཞིག་ཅེ་ན། རྒྱལ་པོ་ནི་བྱ་བ་མང་བས་གཞུང་མང་པོ་
འདྲིན་པར་མི་རྒྱས་པས། དེའི་ཕྱིར་ཆོག་མང་བའི་ཉེས་པ་སྤངས་ཏེ་རུང་ཟད་
ཅིག་བསྡེབས་ཞེས་སོ། །སྤྱི་ཞིག་གིས་ཞེ་ན། དགེ་སྲོང་སྤྱི་སྤྱོད་བདག་གིས་སོ། །
དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྡེབས་ཞེ་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལས་
བསྟན་ཅིང་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་། །ངེས་པར་ལགས་
པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ལ། ས་བདག་ཁྱོད་དང་སེམས་ཅན་གཞན་
དག་ཀྱང་འདུན་པར་བྱ་བའི་སྤྲད་དུའོ། །མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་
ཕྱན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་ལ་མེད་དོ། །ཁྱི་རོལ་པ་
དག་ནི་ཕྱགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་དང་སྐྱེ་འབལ་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་དང་།
བདག་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་བསྟན་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་འདུན་སྤྲད་ཅེས་སྒྲོས་ཏེ། གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་བསོད་
ནམས་སུ་བསྟན་པ་དག་ལ་འདུན་པས་ནི། རྒྱུས་བུའི་མདོན་པར་འདོད་པའི་
དོན་མི་འབྱུང་བོ་སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟན་པ་ཀྱང་འདི་ལ་སྡེ་བ་
སྦྱར་མངོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྟན་ལོ་སྟམ་ན། ཆོག་ངན་ཡང་དོན་བཟང་བའི་
ཕྱིར་བྱད་དུ་གསད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་
བདེ་གཤེགས་སྐྱེ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང་། །བཀྲིས་པ་ཅི་འདྲའང་རུང་སྟེ་མཁས་

པས་མཆོད། །དེ་བཞིན་བདག་གི་སྙན་ངག་འདི་ངན་ཡང་། །དམ་ཆོས་བརྗོད་ལ་
བརྟེན་སྤང་སྤང་མི་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་
གཟུགས་ཤིང་དང་། གྲང་ཞེས་པས་བསྐྱས་པ་རྗེས་དང་འཇིག་པ་སོགས་ལས་
བགྱིས་པ་མཛེས་པའམ། མི་མཛེས་པ་ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་སྟེ། རྒྱ་བཟང་ངན་དང་
དབྱིབས་མཛེས་མི་མཛེས་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞི་ངོ་བོའི་བྱད་
པར་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱ་བ་བཞིན་དུ། བདག་གི་
སྙན་ངག་འདི་ཡང་རྗོད་བྱེད་མཛེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ངན་ཡང་བརྗོད་བྱ་མཛོན་
པར་མཐོ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་དམ་པའི་ཆོས་
བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་དུ་ཆེག་འབྱུང་ལ་མི་རྟོག། རྟོན་ལ་རྟོན་པའི་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱགས་པར་འོས་པའི་ཕྱིར་སྤང་པར་མི་བགྱི་ཞིང་། མཉན་པར་
འོས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆེག་མཛེས་པ་མེད་ན། འདིའི་རྟོན་གང་ཡིན་པ་
ཁོ་བོས་སྤར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་དུ་མ་ཐོས་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་
ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འདི་མཉན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། མ་རྟོགས་པ་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་། རྟོགས་ཟིན་གསལ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་མཉན་པར་
རིགས་སོ་ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ན། ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་དཀའ་ནི་སྙན་
དགུ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་སུ་ལྟ་ཡང་ཆུད་མོད་ཀྱི། །རྗོ་ཐལ་ལས་བགྱིས་དགུང་
ལྷའི་འོད་ཀྱིས་ན། ཆེས་དཀར་ཉིད་དུ་ཅི་སྟེ་མི་བགྱིད་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྟོ་གསུམ་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱང་པས་ན་ཐུབ་པ། ཉན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་
བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ན་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱི་

བཀའ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་དགུ་
འག་སྟེ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྟོམ་པའི་
སྟོན་སྟུགས་སུ་ལྟ་ཡང་ཆུད་མོད། འོན་ཀྱང་འདི་མཉམ་པས་ཀྱང་དེ་དག་
ཆེས་གསལ་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། རྩོ་
ཐལ་ལས་བགྱིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་ཡིན་ཡང་།
དགུང་ཟླའི་འོད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀར་བར་ཅི་སྟེ་མི་བགྱིད་ལགས་
ཏེ་བགྱིད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་གདམས་པ་དངོས་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་དགོ་
བ་སྐྱབ་པར་གདམས་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་པས་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་རྩལ་
ལས་འདས་པའི་པན་ཡོན་བསམས་ནས་ལམ་སྐྱབ་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་གྱི། དང་པོ་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གདམས་
པ་ལ་ཡང་གསུམ་གྱི། དང་པོ་རྗེས་སྔ་དུག་གིས་དད་པ་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་ནི།
དགོ་ལེགས་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་
ཡིན་ལ། དེ་མངོན་པར་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་སྔ་བ་དུག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །
ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་བས་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་དང་། ཀུན་དང་
ཚུལ་བྱིས་སྟེ་རྗེས་སྔ་བ་དུག་ཀྱང་ལྟ་བུ་བཀའ་སྟེལ་དེ་དག་སོ་སོ་ཡི། ཡོན་ཏན་
ཆོགས་གྱི་རྗེས་སུ་སྔ་བར་བགྱི། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤིག་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་
པམ་པར་མངོན་པས་ན་རྒྱལ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟ་བུ་འདས་གྱིས་སངས་
རྒྱས་རྗེས་སུ་སྔ་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་སྔ་བ་དུག་བཀའ་སྟེལ་བ་དེ་དག་
ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ཏུག་ཏུ་རྗེས་སུ་སྔ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་སྟེལ་ལོ། །ཁྲི་ལྟར་ཞེ་ན།

སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་མདོ་ལས་ངི་སྐད་
བཤད་པ་ནམས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་བྱལ་ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ་། དེ་
ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རིག་པ་
དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་
འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ། སླ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་ནམས་གྱི་སྟོན་པ། སངས་
རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་དང་། སྐལ་བ་
མཆོག་དང་ལྷན་པས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་སོ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པས་སམ་
ངི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་མི་འཇུག་བས་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའོ། ཉོན་མོངས་པའི་དག་བཅོམ་པས་སམ། རྟེན་དང་བཀྲར་སྟེས་
མཆོད་པར་འོས་པས་ན་དག་བཅོམ་པའོ། ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་བྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་ཀུན་ནས་རྒྱལ་པས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སོ། ཤེས་
རབ་དང་ལྷན་པས་ན་རིག་པ་དང་། དེའི་རྟེན་ཚུལ་བྲིམས་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་
དང་ལྷན་པས་ན་ཞབས་སུ་ལྷན་པའོ། མངོས་པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་
རམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་
ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ས་དང་རི་ལ་སོགས་པའི་
འབྲུང་བ་དང་གནས་དང་ཆོད་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
དང་། སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ངི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་
འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པའོ། ཇི་ལྟར་གྲིང་རྟའི་ཁ་ལོ་པས་གྲིང་རྟ་འབྲེན་པ་ལ་སྦྱར་

བར་འོས་པའི་ཕྱགས་སྒར་མ་སྒར་བ་ནམས་སྒྱུར་བར་བྱེད། སྒར་བ་ན་འགའ་
ཞིག་ལོག་འདྲེན་བྱེད་པ་ནམས་ཆར་གཙོད་པར་བྱེད། སྒར་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་
འཁྱོགས་པོར་འགྲོ་བ་ནམས་ལམ་དང་པོ་ལ་ནལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད། དལ་བྱས་
འགྲོ་བ་ནམས་ལྷག་གིས་སྐྱལ་བར་བྱེད། ཤིང་རྩ་ལ་སྒར་མི་ཉན་པའི་ཕྱགས་དུ་
ཚོད་ནམས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པ་ལྟར། བཙམ་ལྡན་འདས་གིས་
ཁྱང་། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤིང་རྩ་ལ་སྒར་བར་འོས་པའི་གདུལ་བྱ་ནམས་དེ་
ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད། སྒར་བ་ན་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྒྱུད་པ་
ནམས་ཆར་གཙོད་པར་བྱེད། ལམ་ལོག་པ་ལ་འགྲོ་བ་ནམས་ནལ་མ་ལ་འཇུག་
པར་བྱེད། ལེ་ལོ་ཅན་ནམས་བཙོན་འབྲས་གྱི་ལྷག་གིས་སྐྱལ་བར་བྱེད། ལམ་ལ་
སྒར་དུ་མི་རུང་བའི་དུ་ཚོད་ནམས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པར་མཛད་
དེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྒར་བ་སླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་
དུ་ཡང་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་གཞན་པན་བཞིད་ལ་བསྐྱལ། །
ཆོམ་རྒྱན་བཞིད་པ་ཆར་ཡང་གཙོད། །ཁྱ་ཁྱ་ཅན་ནམས་ནལ་དུ་འགོད། །དལ་
བྱས་བཞིད་ལ་ཞེན་སྐྱལ་འདེབས། །དུལ་བ་ནམས་ནི་ལམ་ལ་སྒྱུར། །དུ་ཚོད་
ནམས་ལ་བཏང་སྟོམས་མཛད། །དེ་སྐད་སྐྱེས་བུ་འདུལ་བ་ཡི། །ཁ་ལོ་སྒར་བ་སླ་
མེད་ཁྱོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྟ་དང་མི་ནམས་ནི་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་སྟོད་
དུ་རུང་བས་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་དང་མི་ནམས་གྱི་སྟོན་པའོ། །ཡོན་ཏན་དེ་ནམས་དང་
ལྡན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མིང་

འདི་གཉིས་ཀྱང་སྒྲིམ་ཏེ་དེ་ལ་མི་ཤེས་པའི་གཉིད་སངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་
བྱ་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ། ཡང་དག་པར་མཐོང་པ། ནད་
མེད་པ། ཏུས་ཆད་པ་མེད་པ། ཉེ་བར་གཏོད་ལ། འདི་མཐོང་བ་ལ་དོན་ཡོད་པ།
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིས་ནི་
མདོར་བསྟུས་ན་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་། རྟོགས་ཆོས་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་
ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པའི་ཆོས་ཏེ། དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་། བར་
དང་། ཐ་མར་དགེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་།
བསྒྲུལ་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མས་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ལ་ཡང་ཆེག་དང་པོ་ལྷས་ནི་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱད་
གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་པ་ཞེས་ཏེ། ལྷུ་བ་པ་པོ་
ལ་འབྲས་བུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཞེས་
བྱའོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཁྱད་པར་ནི་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་ལྷགས་གསལ་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་འཛོམས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་པ་ཞེས་པ་སྟེ། མར་མེ་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་
ཞེས་པ་སྟེ། གནས་ལྷགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ནི། ནད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་མ་
ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཏུས་རེ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི། གཏན་ནས་སྤངས་

བས་ན་དུས་ཆད་པ་མེད་པ་ཞེས་སོ། །མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
པར་བྱ་བ་ཞེས་པས་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་མུ་བཞིར་རྟོག་
གིས་བརྟག་པར་མི་རུས་ཤིང་། སྒྲ་དང་ངེས་ཚིག་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པས།
རྣལ་འབྱོར་པའི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞིག་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་
མེད་ལས་གཞན་དུ་འདྲ་། །བརྟག་པར་མི་རུས་ངེས་ཚིག་དང་བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་
རིག་ཞི་བ། །དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྣང་ལྡན་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་ཆགས་པ་
དང་། །སྤང་དང་རབ་རིབ་རྣམས་པར་འདོམས་མཛད་དམ་ཆོས་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད།
།ཅེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དགོ་
འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ནི་
ལེགས་པར་ཁྱགས་པ། དྲང་པོར་ཁྱགས་པ། རིགས་པར་ཁྱགས་པ། མཐུན་པར་
ཁྱགས་པ་སྟེ་ཞེས་བསྟུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏེ་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་
སེམས་དང་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་ལེགས་པར་ཁྱགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འོངས་སྒྲིབ་དང་
ཚུལ་བྲིམས་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཆོ་ག་མཐུན་པར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་མཐུན་པར་
ཁྱགས་པ་ཞེས་བྱ། མཆོད་པར་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ། རབ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་
འོས་སུ་གྱུར་པ། བསྐྱོར་བར་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ། ཐལ་མོ་སྒྱུར་བའི་འོས་སུ་
གྱུར་པ། འདིག་རྟེན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ། བསྟུབ་པ་

གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཆོག་གཉིས་དང་།
གཉིས་དང་། གཅིག་གི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏོང་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། གྱེ་མ་
བདག་སྐྱེ་དགུ་སེར་སྣའི་རི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཀུན་ནས་ལངས་པ་ནམས་གྱི་ནང་
ན་སེར་སྣའི་རི་མ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་གྱིས་གནས་ཤིང་མཆོད་སྦྱོན་ཁོར་མོར་
བྱེད་པ་དང་། ལག་པ་རྒྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་གཏོང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྦྱོན་
པ་ལ་འགྱེད་པར་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་གིས་རྟོག་པ་ལེགས་པར་
རྟོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིར་ཡང་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་སྦྱོན་
པའི་ཡོན་ཏན་སེར་སྣའི་རི་མ་སྤངས་པ་དང་། སྦྱོན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་དང་།
ལུས་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དང་། དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དེ་
ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། བདག་
གི་ཚུལ་བྲིམས་ནི་མ་ཉམས་པ། སྦྱོན་མེད་པ། མ་འབྲེས་པ། མ་གོས་པ། རང་
དབང་ཡོད་པ། མཁས་པས་བསྟུགས་པ། ཉིང་ངེ་འདྲིན་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ། འདིས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
བསྟན་ཏོ། ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ནི། བྱོང་གིས་ཚུལ་བྲིམས་མ་ཉམས་མོད་མི་
དམའ། །མ་འབྲེས་མ་སྟགས་པ་དག་བསྟེན་པར་མངོན། །ཅེས་པ་དེར་བཤད་
པར་བྱའོ། །ལྟའི་ཡོན་ཏན་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་གྱི་ལྷ་དག་དང་། སུམ་ཅུ་ཙུ་
གསུམ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་ལྷ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་
སྐྱེ་བའི་ལྷ་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་རྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། བདག་ཉིད་གྱི་ཚུལ་
བྲིམས་དང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མཚུངས་པར་བྱས་

ནས་དབ་པ་ནི་ལྷ་རྩེས་སུ་དབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྒྱིར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་
ལ་གནས་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྷ་རྩེས་སུ་དབ་པ་དུག་ནི་སེམས་དྲངས་བར་
བྱེད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྒྱིར་དང་པོར་བསྟན་ནས།
དེ་ལ་སེམས་མངོན་པར་དད་པས་དགེ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
སྒྱིར། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བརྒྱ་པོ་ལུས་དང་ནི། །ངག་དང་ཡིད་གྱིས་རྟག་ཏུ་
བསྟེན་བསྒྲི་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དུ་མ་འབྱེན་པས་
ན་དགེ་བ་བྱ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་ན་ལས་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་
ཡིན་པས་ན་ལམ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱ་ལྟེ། སྟོག་གཅོད་པ་སྟོངས་པ་ནས་ཡང་
དག་པའི་ལྷ་བའི་བར་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སྟོགས་པ་ལུས་
ཀྱི་གསུམ་དང་། བརྒྱན་དུ་སྐྱབ་སྟོང་བ་ལ་སྟོགས་པ་ངག་གི་བཞི་དང་། བརྒྱ་
སེམས་མེད་པ་ལ་སྟོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ལུས་དང་
ངག་དང་ཡིད་གྱིས་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པར་བསྒྲིའོ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དགེ་བའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སྟོགས་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
ལམ་བརྒྱ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་
མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་།
དེའི་བསམ་པས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ལས་དེ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ནི་
སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སྟོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཆན་ཉིད་མདོར་
བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོགས་
པ་དུག་གསུམ་གྱིས་བེལ་གྱིས་ནོན་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་

ཡོད་ཀྱང་། གཞི་དེ་ལ་དེར་འདྲ་ཤེས་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ཏུ་མ་སྤྱད་ན། ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བསམ་
པ་དང་སྦྱར་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་བསམ་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གི་
དངོས་པོ་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་ན་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་ཏུ་བྱིན་ཀྱང་
ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་དང་སྦྱར་བ་འདྲོལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་། དེའི་བསམ་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི།
ལས་ཀུན་ཏུ་མ་སྤྱད་ཅིང་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྲོང་ཙམ་ལས་སྦྱར་བ་དང་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་མ་
ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་བསམ་པ་ཡང་
ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་མོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་
རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད། དེའི་བསམ་པ་ཡང་ཡོད། གཞི་དེ་ཉིད་ལ་
ལས་དེ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་ཅིང་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་ན། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་
ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་བརྩུ་པོ་འདི་དག་གི་མཚན་ཉིད་
རྒྱས་པར་ནི་རྣམ་པ་ལྡས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་
དང་། བསམ་པ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། བྱིན་པར་བྱས་པས་
ཀྱང་ངོ་། །དེ་ལ་གཞི་ནི། གང་ལ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སྟོགས་པའི་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་
འདྲག་པའི་ཡུལ་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གང་

ལ་བརྟེན་ནས་སློག་གཙོང་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཟུ་ཅི་
རིགས་པར་འབྱུང་བའོ། །བསམ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་།
བྱེད་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་འོ། །འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཞི་དེ་ལ་
དེར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་དེ་མ་ཡིན་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་འོ། །ལས་ལམ་གྱི་
ཡན་ལག་ནི་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་གསུམ་གྱི་ནི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །བྱེད་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ནི་གཞི་དེ་ལས་དེ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་པར་
འདོད་པ་འོ། །སྦྱོར་བ་ནི་ལས་དེ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་གམ་གཞན་གྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་
ཚྭ་པ་གང་ཡིན་པ་འོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དུག་
གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །ཟིན་པར་བྱས་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལས་དེ་
ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱོར་བས་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོའམ་དུས་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་དེས་མི་དགེ་བ་བཟུའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སློག་
གཙོང་པའི་གཞི་ནི། སློག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །ཀལ་ཏེ་གསོད་པར་
བྱེད་པ་དེ་སློག་ཆགས་དེ་ལ་སློག་ཆགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སློག་ཆགས་
གང་གསོད་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་དེའི་
འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་གསོད་
པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེ་ནི་དེའི་གསོད་པའི་བསམ་པ་འོ། །དེ་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་བྲིལ་གྱིས་མནན་ནས་དེ་ལྟར་སེམས་མངོན་པར་འདུ་

བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་དེ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་ངམ་གཞན་གྱིས་གསོད་པར་སྒྱུར་ཞིང་མཆོན་གྱིས་
འདེབས་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་བདུབ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་སྒྱུར་བ་དེས་ཤི་བར་གྱུར་ན།
དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ། སྒྱུར་བ་དེའི་སྐྱེན་གྱིས་གཞན་
ཀྱི་ཆོ་ཤི་ན་ཡང་། གང་གི་ཆོ་ཤི་བ་དེའི་ཆོ་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་བྱིན་
པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི། གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའོ། །འདུ་ཤེས་ནི་དེ་ལ་
དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་འཕྲོག་པར་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་
ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་གནས་གཞན་དུ་སྤོས་པའོ། །འདོད་
པས་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ནི། འདུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་མེད་
དང་། འདུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། གནས་མ་ཡིན་པ་
དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་དག་ཏུ་ཆོད་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་
པ་ཐམས་ཅད་དང་མ་ནིང་ངོ། །འདུ་ཤེས་ནི་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་
བཤོད་པར་འདོད་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །མཐའ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་
གཉིས་སྤང་པའོ། །བརྩུན་དུ་སྤྲ་བའི་གཞི་ནི། མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་
བྲག་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །འདུ་ཤེས་ནི་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བརྒྱུག་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱུར་ཏེ་སྤྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདྲའོ། །མཐའ་ནི་འཁོར་བ་དང་པ་
རོལ་འདྲི་བ་ལ་གོ་བར་བྱ་བའོ། །སྤྲ་མའི་གཞི་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་དང་མི་
མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་དེ་དང་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་

དབྱེ་བའམ་མི་འདུམས་པར་འདོད་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདྲའོ། མཐའ་ནི་
དབྱེ་བར་བྱ་བའི་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྒྲིམ་ཏེ་དོན་གོ་བའོ། དག་ཚུབ་
པོའི་གཞི་ནི། ཀུན་ནས་མཉམ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སོ། །
འདུ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། བསམ་པ་ནི་དག་ཚུབ་པོ་སྒྲིམ་བར་
འདོད་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདྲའོ། མཐའ་ནི་དེ་དག་ལ་དག་ཚུབ་པོས་སྒྲིམ་
པའོ། ཆེག་འབྲལ་བའི་གཞི་ནི། དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཏོ། འདུ་ཤེས་
ནི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། བསམ་པ་ནི་སྒྲིམ་བར་འདོད་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་
ནི་འདྲའོ། མཐའ་ནི་སྒྲིམ་པའོ། བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། བཞུག་གི་ནོར་དང་
ཡོ་བྱད་དོ། འདུ་ཤེས་ནི་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་པའོ། བསམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པའོ། །
ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདྲའོ། མཐའ་ནི་དེ་དག་ལ་བདག་གིར་བྱ་བ་ངེས་པའོ། །
གནོད་སེམས་ཀྱི་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་ནི་དག་ཚུབ་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། བསམ་
པ་ནི་བསྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདྲའོ། མཐའ་ནི་བསྐྱུན་
པ་ལ་སོགས་པར་ངེས་པའོ། རྟོག་ལྟའི་གཞི་ནི། རྒྱ་འབྲས་དང་བདེན་བཞི་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པའི་དོན་ཏོ། འདུ་ཤེས་ནི་བདེན་པ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །
བསམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདྲའོ། མཐའ་ནི་སྐྱར་བ་
བཏབ་པར་ངེས་པའོ། ལས་ཀྱི་ལམ་བརྒྱུ་པོ་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་གཞུག་པ་རྒྱས་
པར་ནི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།
འདིར་ནི་ཡི་གེ་མང་བས་མ་བྲིས་སོ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་
མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བརྒྱུ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཉི་བར་གནས་པ་ན་ཡང་

སྤྲོད་ཞིང་དྲུ་ཅི་ལེན་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་སྤྲོད་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་ལས་
གྱི་ལམ་བཅུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆང་ནི་མི་དག་བ་མཐའ་དག་གི་རྩ་
ཡིན་པས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་
ལས་གྱི་ལམ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆང་སྤྲོད་བ་དང་། ཡང་
དག་པའི་འཆོ་བ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཆང་རྣམས་ལས་ལྡོག་དེ་བཞིན་
དག་བ་ཡི། །འཆོ་བ་ལ་ཡང་མངོན་པར་དགེས་པར་མངོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
བག་མེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་དང་སྐྱར་བ་དང་། བཅོས་པའི་ཆང་
རྣམས་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་ཅིང་བག་
མེད་པའི་རྩུར་མི་འཁྱུར་བའི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་
འཆོ་བ་ལ་ཡང་མངོན་པར་དགེས་པར་མངོད་ཅེས་སྐྱར་རོ། །དེ་ལྟར་དག་བའི་
ལས་ལམ་ལ་གནས་པའི་བདོག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པ་བཏང་བར་བྱའོ་
ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལོངས་སྤྱོད་གཡོ་བ་སྟོང་པོ་མེད་མཁྱེན་ནས། །དག་སྤྲོད་
བྲམ་ཟེ་བགོན་དང་བཤེས་རྣམས་ལ། །སྦྱོན་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱེལ་བཤི་པ་རོལ་
ཏུ། །སྦྱོན་ལས་གཞན་པའི་གཉེན་མཆོག་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟས་
དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ནི་མི་བརྟན་པས་ན་གཡོ་བ། རོལས་
མི་ཤེས་པས་ན་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
མཁྱེན་ནས་དེ་ལ་སྟོང་པོ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དག་སྤྲོད་དང་བྲམ་ཟེ་སོགས་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཞིང་དང་།

བཀྲེན་པ་དང་ནད་པ་ལ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞིང་དང་། ཆོས་སྤྱོད་བ་དང་པ་མ་
ལ་སོགས་པ་བཤེས་ནམས་ཏེ་པན་འདོགས་པའི་ཞིང་སྟེ། དེ་ནམས་ལ་མཆོད་པ་
དང་པན་གདགས་པར་འདོད་པས་སྦྱིན་པ་ཚུལ་བཞིན་ཏེ་གྲས་པ་དང་བཅས་
པས་བསྐྱེད་བར་བཀྱི་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་ལས་མ་ལོངས་པ་ན་འབྲས་བུ་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལས་གཞན་པའི་པན་ཆེས་
འདོགས་པའི་གཉེན་མཆོག་མ་མཆིས་སོ། ཁྲི་སྐད་དུ་དབུ་མ་ལ་འདུག་པར། སྦྱོ་
བོ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱུ་པ་ཆག་གྱུར་ན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ལྷན་ཡང་ངན་འགྲོར་
ལྱུང་། སྦྱོད་བཅས་རྩ་བ་ལོངས་སུ་བྱེད་པས་ན། སྦྱིན་ཆད་དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་
འབྱུང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚུལ་བྲིམས་དང་བྲལ་བའི་སྦྱིན་པའི་
འབྲས་བུ་ནི་ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྟོང་པས་ན། ཕྱི་མའི་འབྲས་བུའི་དོན་
དུ་སྦྱིན་པ་གཞན་སྤེལ་བར་མི་བྱེད་པས་དེ་ཉིད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོན་
ཏན་ཚུལ་བྲིམས་ཞིང་དུ་ནམ་འཕེལ་ན། འབྲས་བུ་ཉེར་སྟོང་འཆད་པ་མེད་པར་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྷན་པའི་སྦྱིན་པས་ནི་ལྷ་མའི་
རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། དེར་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་བྲིན་
པའི་སྦྱིན་པ་གཞན་དུ་བཏང་བས་སྦྱོ་བ་གཞན་དུ་ནམ་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོངས་
སྟོང་པ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་
ནམས་གཞན་ཆུང་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བའི་གདམས་

པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་བྱིས་མ་ཉམས་མོད་མི་དམའ། ཁ་འདྲེས་མ་སྤགས་པ་
དག་བསྟན་པར་མཛོད། བྱིས་མ་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱུ་ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀྱན་
ཀྱི་གཞི་རྟེན་ལེགས་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་བྱིས་
བསྟན་པར་མཛོད་ཅིག་སྤེལ་ལོ། ཁྱུང་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་སྤངས་
པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གཅིག་ལས་ཀྱང་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་མ་ཉམས་པ་དང་།
མང་པོ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་མོད་མི་དམའ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་
དང་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
མ་བསྐྱོས་པས་མ་སྤགས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིས་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་གོས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་
བྱིས་པ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་བྱན་ཉིད་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་།
དེས་ན་ཚུལ་བྱིས་པ་དེ་ནི་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྤགས་པ་ཡང་
ཡིན་ལ། ཉིང་ངེ་འདྲིན་སྤྱབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱིས་པ་དང་ལྡན་ན་སེམས་
མཉམ་པར་འདོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་མཛོད་ལས། འཆལ་བྱིས་པ་དེའི་རྒྱས་
འཕེན་མ་བྱུང་། ཇི་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཅེས་པ་ལྟར་འདས་ཚུལ་བྱིས་
ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་བསྟན་དེ། འདི་ལྟར་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཉེས་པས་མ་
གོས་པས་མ་ཉམས་པ་དང་། ཇིའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པས་མ་གོས་པས་མོད་མི་
དམའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་མི་སྤྱག་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
བརྟེན་པས་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཞི་བ་བྱུང་འདས་ཀྱི་བསམ་པས་མ་བྱིན་པས་མ་
སྤགས་པའོ། ཇི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བྱིས་བསྟན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འགོ་

བ་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བ་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཚུལ་བྱིས་མ་གྲང་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ཏེན་དང་འཛིན་ཏེན་ལས་
འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་བྱིས་མ་དང་ལྡན་པ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་རིམ་གྱིས་
ཏིང་ངེ་འཛིན་འཛོལ་ལ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་དེ་ལས་གྲང་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་
གྲོལ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དུག་ལ་གནས་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོག་མར་དགེ་བ་བརྒྱ་དང་། སྦྱིན་
པ་དང་ཚུལ་བྱིས་ཀྱིས་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྱིས་བཟོད་བཙོན་བསམ་གཏན་དང་། །དེ་བཞིན་
ཤེས་རབ་གཞལ་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན། །འདི་དག་རྒྱས་མཛོད་སྤྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །
པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་
སོགས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་བཞི་
དང་བཅས་སྟོང་བའི་ཚུལ་བྱིས་དང་། དཀའ་སྟོད་ལ་སྟན་ཐུབ་པའི་བཟོད་པ་
དང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྟོབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། དགེ་བ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་
པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་
རྣམས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བེན་པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་གཞལ་མེད་དང་། འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཡོང་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་དག་རྒྱས་པ་སྟེ་གོང་ནས་
གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱབ་པར་མཛོད་ལ། བདག་ཉིད་སྲིད་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡི་ཡོང་ལ་ཏུ་ཕྱིན་ནས། གཞན་དག་ཀྱང་ཕྱིན་པར་མཛོད་པའི་
རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་
ཕྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་ནམས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཆེ་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་
ལུན་ཚོགས་སྦྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ན་
གཞན་དོན་ལུན་ཚོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབུ་མ་
འཇུག་པར། ཕྱིན་སོགས་ཚོས་གསུམ་འདི་དག་པལ་མོ་ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་
པས་ཁྲིམ་པ་ནམས་ལ་བསྟགས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་འདི་ཉིད་
དེ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྒྲིའི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསམ་
གཏན་དང་ཤེས་རབ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཆེ་འཁོར་བའི་ཉེས་པས་མི་གོས་ཤིང་གཞན་རྗེས་སུ་
འཇོན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་རང་དོན་
ལུན་ཚོགས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ནམས་
ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས་པ་སྟེ། །ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་
མདོར་བསྟན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
བཙོན་འགྲུས་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པར། ཡོན་ཏན་ཐམས་

ཅད་བཙུག་འགྲུས་རྗེས་འགོ་ཞིང་། བསོད་ནམས་སྒོ་གྲོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ།
བཙུག་འགྲུས་གང་དུ་འབར་བར་གྱུར་པ་ཡི། ཁ་དེ་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཞེས་བྱ་འོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་ཚོགས་གཉིས་
བསྐྱུས་ལ། ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་བ་དང་ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་
བ་མེད་པར་འགྱུབ་པའི་བྱིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་དུག་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་བྱིམ་པ་ལ་གཙུག་ཆེར་གདམས་པ་ལ་
དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་པ་མ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ནི། གང་ལ་པ་དང་མ་དག་མཚོད་
པ་ཡི། རིགས་དེ་ཆངས་བཅས་སྒོ་བ་དཔོན་བཅས་པའང་ལགས། དེ་དག་ལ་
མཚོད་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲད་མ་ལ་ཡང་མཐོ་རིས་འགྱུར་བ་ལགས། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིགས་གང་ལ་པ་དང་མ་ལ་གྲུས་པས་མཚོད་པ་དང་བཅས་
པའི་རིགས་དེ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། ལྷས་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ཆངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྲ་མའི་བྱང་པར་བྱིན་
གྱིས་བསྐྱབས་པས་སྒོ་བ་དཔོན་དང་བཅས་པ་དང་། མཐོང་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་
འདིར་ཡང་སྟན་པའི་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་བྱི་མའི་ཡོན་ཏན་
འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དུ་ཡང་ནམ་པ་ཀྱན་དུ། མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལགས་
པས་བྱིམ་ན་གནས་པ་དག་གིས་བསྐྱེམས་ཏེ་པ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བཞིན་ཞེས་
པའོ། གཉིས་པ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་ནི། བྱིམ་ན་གནས་པས་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་བྱ་དགའ་བས་ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་ཆངས་

སྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་ཆེད་དུ་གསོ་སྦྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཆེ་
དང་ཆོམ་རྒྱན་འབྲིག་པ་བརྟུན་དང་ནི། ཁང་དང་དུས་མིན་ཟས་ལ་ཆགས་པ་
དང་། མལ་སྟན་མཐོ་ལ་དགའ་དང་སྦྱ་དག་དང་། གར་དང་སྤང་བའི་བྱད་པར་
རྣམས་སྦྱང་ཞིང་། དག་བཅོམ་ཚུལ་བྲིམས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡི། ཡན་ལག་བརྒྱད་
པོ་འདི་དག་དང་ལྟན་ན། གསོ་སྦྱང་འདོད་སྦྱོང་ལྟ་ལྟས་ཡིད་འོང་བ། རྒྱུས་པ་
བྱད་མེད་དག་ལ་སྦྱོལ་བར་བབྱིད། ཁེས་གསུངས་ཏེ། འཆེ་བ་སྟོག་གཙོད་པ་
དང་། ཆོམ་རྒྱན་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འབྲིག་པ་མི་གཙང་བར་སྦྱང་
པ་དང་། བརྟུན་དུ་སྦྱ་བ་དང་། འབྲུའི་ཆང་དང་སྦྱོས་པར་འཁྱར་བ་བག་མེད་
པའི་གནས་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་དང་། མལ་སྟན་མཐོན་པོ་བྲི་དང་བྲིའུ་
བྲུ་གང་གི་ཆེད་ལས་ལྟག་པ་དང་། བྲུ་གར་དང་ནད་གསོ་བའི་དོན་མ་གཏོགས་
པར་སྦྱོས་པ་དང་། སྤང་བའི་བྱད་པར་རྣམས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་བའི་སྟོ་
ནས་སྟོན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་གསོ་སྦྱང་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ཕྱིར་ལ་
འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་ལྟ་རིས་དྲག་གི་ལྟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྦྱོལ་བར་བབྱིད་དེ།
སུ་ལ་ཞེ་ན། ཚུལ་བྲིམས་དེ་དང་ལྟན་པའི་གླིང་གསུམ་གྱི་རྒྱུས་པ་དང་། བྱད་
མེད་དག་ལ་ཞེས་ཏེ། གཞན་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ལྷན་བསྟུས་ཏེ་འདི་ལྟར་གཞན་ལ་གཞོད་
པ་སྦྱོང་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་གཞོད་
པ་སྦྱོང་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་

ཉམས་པ་རྣམས་ཕྱིར་གསོ་བའི་ཡན་ལག་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྟོག་དང་ལོངས་
སྟོང་ལ་གཞོད་པ་སྟོང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་ཡན་ལག་དང་། དྲན་པ་ཚོངས་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་གོ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྟོག་དང་ལོངས་སྟོང་ལ་གཞོད་པ་སྟངས་
བ་ཡན་ལག་དང་པོའོ། མི་གཙང་བར་སྟོད་པ་སྟོང་བ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་སྒངས་པ་ནི་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་མི་བརྟེན་པས་བདག་ལ་
གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་མི་བརྟེན་པས་གཞན་ལ་
གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། བརྟེན་ཏུ་སྟོང་བ་སྟོང་བ་ནི་ཡན་ལག་གསུམ་
པ་ཡིན་ནོ། ཁྱོས་འགྱུར་སྟོང་བ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་གསུམ་
སྟོང་བ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་རྟག་ཏུ་གར་དང་། ལྷ་དང་།
རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་། སྟོས་དང་། སྤེང་བ་དང་། བྲི་སྟན་མཐོན་པོ་དང་། དུས་མ་ཡིན་
པའི་ཟས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དག་གིས་བདག་ཉིད་དབེན་པར་ཡུད་ཅམ་ཡུད་ཅམ་
ལ་མཐོང་བ་ན། བདག་ཉིད་གསོ་སྟོང་གིས་གསོ་སྟོང་བྱའོ་སྟམ་ཏུ་དུས་རྟག་ཏུ་
དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱོས་འགྱུར་སྟོང་བ་ནི་ཡན་
ལག་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་
སྟམ་ཏུ་སེམས་གྲང་ཡན་ལག་དེ་ནི་ཆང་གིས་ཁྱོས་པས་ཁྱོས་ཤིང་ཚོངས་ཏེ་རང་
དབང་མེད་པར་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་བརྟེན་གནས་པའི་
སྟོམ་པ་ལ་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཞག་ལ། དགེ་ཚུལ་གྱི་
སྟོམ་པ་ལ་དེ་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ཅེ་ན། དགེ་ཚུལ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་

ཕྱོགས་ལ་གནས་པས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་གནས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་མངོས་ཤིང་
ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐར་
ལྷུངས་པ་ཆེད་མོའི་དགའ་བ་དང་། ཆ་སྒྲེག་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་
ལ་བཅོམ་པ་དང་། གསོག་འཛོག་གི་ལོངས་སྦྱོད་པའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པའི་གནས་དང་པོ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ནི་གར་དང་སྤུ་དང་རོལ་མོའི་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་
ནས། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱང་བ་བཅས་སོ། །ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པའི་གནས་གཉིས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སྤྱང་བ་བཅས་ཏེ།
གསེར་དངུལ་ནི་གསོག་འཛོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཉེས་པ་མི་ཆེ་ཞིང་། ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སྤྱང་
བ་མ་བཅས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གར་དང་སྤུ་དང་རོལ་མོའི་སྤྱ་དང་སྤྱོས་དང་ཕྱེང་བ་
དང་བྱུག་པ་འཆང་བ་གང་ཡིན་པ་བསྟེན་གནས་པའི་སྟོམ་པ་ལ་ཡན་ལག་
གཅིག་ཏུ་བཅས་ལ། དགེ་ཚུལ་ལ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་མཛད་དེ་བཅས་ཤེ་ན།
བྱིམ་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་དང་འགལ་ན་ཉེས་པ་གཅིག་བཤགས་པར་ཟད་ཀྱི།
གཉིས་མི་དགོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བར་མཛད་ནས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་དང་འགལ་ན་ཉེས་པ་
གཉིས་བཤགས་དགོས་ཤིང་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱི་བར་མཛད་ནས་
ཡན་ལག་གཉིས་སུ་བཅས་སོ། །གསུམ་པ་བསམ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བ་ནི། བྱིམ་
པ་རྣམས་ནི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པས་སེར་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་

མང་དུ་འབྱུང་བ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ངན་སོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལས་བསྒྲིག་
པའི་ཕྱིར། སེར་སྣ་གཡོ་སྒྱུ་ཆགས་དང་སྟོམ་ལས་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་དང་། རིགས་དང་གཟུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཆོ་དང་། །
དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱགས་པ་དག་བཞིན་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་ཡོ་
བྱེད་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་ཅིང་གཏོང་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་སེར་སྣ་དང་། རང་གི་ཉེས་
པ་བཅབ་པའི་ཐབས་འཛིན་པའི་གཡོ་དང་གཞན་སྒྱུ་བའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་དང་། ལུས་དང་ཡོངས་སྦྱོང་ལ་སྤེད་
པའི་ཆགས་པ་དང་། དགེ་བ་སྒྱབ་པ་ལ་མི་སྟོབའི་སྟོམ་ལས་དང་། བྱད་པར་ཅན་
མ་ཐོབ་པ་བདག་གིས་ཐོབ་བོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།
འཁྲིག་པ་ལ་སྤེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཀྱན་ནས་མནར་
སེམས་པའི་ཞེ་སྤང་དང་ཆོས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་། རིགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྔ་
ལ་ཆགས་པས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྒྱགས་པ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་
པོ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་སྟོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་དག་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་
ཏེ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འགྲོགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའོ། ང་རྒྱལ་ནི་རིགས་སོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གཞན་དང་འཇལ་བས་སེམས་ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱགས་པ་ནི་གཞན་
ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་རིགས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མངོད་དུ། ང་
རྒྱལ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། སེམས་ནི་ཡོངས་
སྒྱ་གཏུགས་པ་འོ། ཞེས་བཤད་དོ། བཞི་པ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་ནི། དགེ་བའི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་བག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བག་དང་

བཅས་པར་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལ་འགོད་པར་བཞིན་ནས། བག་ཡོད་བདུད་ཅིང་གནས་ཏེ་བག་མེད་པ། འཆི་བའི་གནས་སུ་སྤུང་པས་བཀའ་སྡུལ་ཏོ། །དེ་བས་
ཁྱོད་ཀྱིས་དག་ཆོས་སྤེལ་སྤྲད་དུ། བྱས་པས་ཉག་ཏུ་བག་དང་བཅས་པར་མཛོད།
ཁྱེས་གསུངས་ཏེ། དག་བའི་ཆོས་བསྐྱོམ་ཞིང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་
ནམས་ལ་སེམས་བསྐྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བག་ཡོད་པ་ནི་འཆི་བ་མེད་
པའི་གོ་འཕང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་བདུད་ཅིང་གནས་ཡིན་ལ། ཇི་སྐད་བཤད་
པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་བག་མེད་པ་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ཁྱོད་བའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤུང་པས་བཀའ་སྡུལ་ཏོ། །ཇི་སྐད་དུ། བག་
ཡོད་བདུད་ཅིང་གནས་ཡིན་ཏེ། བག་མེད་པ་ནི་འཆི་བའི་གནས། བག་ཡོད་
འཆི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བག་མེད་པ་ནི་ཉག་ཏུ་འཆི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་དག་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་སྤྲད་དུ་ཉག་ཏུ་དག་བའི་
ཆོས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བག་ཡོད་པ་དང་བཅས་པར་མཛོད་ཅིག ཁྱེས་
པའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་དག་
བ་ལ་བསྐྱེལ་བའི་གདམས་པ་འདི་ཅིང་ཕྱིར་མ་སྐྱས། ཁོ་བོ་སྤར་བག་མེད་པར་
གྱུར་ཟིན་པས་དེ་ཅི་བྱར་ཡོད་སྟུང་ན། གང་ཞིག་སྡོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་
ལས། བྱི་ནས་བག་དང་ལྷན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། ཁྱེས་བསྐྱེན་བྲལ་ལྟ་བུར་ནམ་
མཛེས་ཏེ། །དགའ་བོ་སོར་སྤོང་མཐོང་ལྷན་བདེ་བྱེད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྐྱེས་བྱ་གང་ཞིག་སྡོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པས་བྲིལ་གྱིས་མནན་པའམ་སྤྲིག་པའི་

གྲོགས་པོའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱུང་ཆུལ་དུ་སྤྱད་དེ་བག་མེད་པར་གྱུར་དུ་
ཟིན་པ་ལས། བྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་དེ་སྤང་དོར་ལ་གཞོབ་པ་
ལྟར་ལེན་པའི་སློ་ནས་བག་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་། ཟླ་བ་སྟེན་
གྱིས་སྟེབ་གཡོགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་ཤིན་དུ་མངོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་
འགའ་མཐོང་ངམ་ཞེ་ན་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་བཙམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་གཙུང་ཤུག་གཞོན་ནུ་འདོད་ཆགས་ཅན་ཅིག་སྟེ། དེ་རང་གི་ཆུང་མ་
དང་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་འབྲལ་མི་ཤོད་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་དུ་
བྱུང་སྟེ། དེ་དེའི་ཆེ་ཡང་ཉིན་མཆན་དུ་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་རྟོག་གིས། དགེ་བ་ལ་
མ་ཡིན་པས་ན་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དཔྱལ་བའི་འདིགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
བསྟན་ཏེ། སྒྲག་པ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྟོམ་དུ་བཅུག་པས་དག་བཙམ་པ་ཐོབ་སྟེ་
ཉན་ཐོས་དབང་པོའི་སློ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། ཁོར་
མོའི་སྤང་བ་ནི་བྲམ་ཟེའི་བྱེད་ཞིག་སྟེ། དེ་སྟུན་པ་ཅིག་ཡིན་པས་མཁན་པོས་
མི་སྟོང་བསད་དེ་སོར་མོའི་སྤང་བ་བྱས་ན། ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་མ་ཡིན་
པ་བསྟན་པས་བསྐྱེད་ཏེ་མི་སྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བ་བསད་པ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དག་བཙམ་པ་ཐོབ་པོ། མཐོང་ལྡན་ནི་མ་
སྟེས་དག་སྟེ། དེ་ཡང་སྤིག་པའི་གྲོགས་པོ་ལྟ་སྟེན་དང་འཕྲད་པས་པ་ཆོས་དང་
ལྡན་པའི་ཆུལ་པོ་བསད་པ་སོགས་སྤིག་པ་མང་དུ་བྱས་པ་ལས། བྱིས་སྟོན་པ་ལ་
དད་པ་ཐོབ་པས་སྤིག་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཐར་ཏེ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་
བསྟེན་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། ཁབ་དེ་ཅི་ནི་གཞན་གྱི་

ཆུང་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་དུ་འགོ་བ་མས་བསྒྲིག་པ་མ་བསད་པ་ཅིག་སྟེ། རབ་དུ་
བྱུང་བ་ན་མཆམས་མེད་བྱས་པར་ཤེས་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱད་པ་ལས་
མཐའ་འཁོབ་དུ་ཕྱིན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་མང་པོ་འདུས་པ་ན། དེས་དགེ་འདུན་
གྱི་གནས་བརྟན་བྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུངས་པས། ཆེ་འཕྲོས་ནས་
མཆམས་མེད་པའི་ནམ་སྟོན་གྱིས་དཔྱལ་བར་པོ་ལོང་བརྟུམས་པ་ཅམ་ཞིག་
སྟེ། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་ལྟར་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ཐད་དུ་རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །ལྷ་པ་བཅོད་པ་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་
ནི། ཁྱིམ་པ་ནམས་ནི་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཐོག་དུ་བབ་པའི་དབང་གིས་སྤོ་བ་མང་
བས། དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་བཅོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བཅོད་
མཚུངས་དཀའ་ཐུབ་མ་མཆིས་པས། ཁྱོད་གྱིས་སྤོ་བའི་གོ་སྐབས་དབྱེ་མི་བགྱིས།
སྤོ་བ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ཉིད། །འཕྲོབ་པར་འགྱུར་བར་སངས་རྒྱས་ཞལ་
གྱིས་བཞེས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཅོད་པ་ནི་འདིར་གཞོད་པ་ལ་མི་སྤོ་ཞིང་། སྤོ་
བ་སྟེས་ཀྱང་རྒྱན་མི་འདྲིན་པ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་པའི་དཀའ་ཐུབ་གཞན་
འགའ་ཡང་མ་མཆིས་པས་དེ་ཁོ་ན་དཀའ་ཐུབ་གྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། མེད་ང་རྒྱར་
འདུག་པ་དང་། ཚ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་བ་དང་། ཤིང་ཤུན་དང་ལོ་མ་གྱོན་པ་
སོགས་ན་ལུས་གདུང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི། དེ་དག་ལས་མཐོ་རིས་ཀྱང་མི་ཐོབ་ན་
ཐར་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་དཀའ་ཐུབ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་
བཅོད་པ་དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་དེ་བས་ན། ཁྱོད་གྱི་དཀའ་ཐུབ་གྱི་མཆོག་དེའི་

མི་མཐུན་སྟོགས་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་བགྱི་སྟེ། བཟོད་པ་
བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་སྤངས་པས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་
ཐོབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། དག་
སྤོང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱོད་སྤངས་ཤིག་སྤྱོད་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གཉའ་བོར་གྱར་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་གཉིས་
ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྩ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་མ་སྤངས་པར་ཡང་སྤྱོད་
སྤོང་མི་རུས་པས། དེའི་བྱིར་སྤྱོད་སྤངས་པས་འདོད་པ་ལས་འདའ་བར་བཤད་དོ།
།དེ་ལྟར་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་མི་དབྱེ་བར་བསྟེན་ནས། གལ་ཏེ་སྤྱོད་
བསྟེན་ན་ཡུལ་དེའི་མོད་ལ་ཞི་བར་བྱ་སྟེ། འཁོན་དུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་
བསྟེན་པའི་བྱིར། བདག་ནི་འདིས་སྦྱོས་འདིས་བཏགས་པམ་པར་བྱས། །འདི་
ཡིས་བདག་གི་ནོར་སྟོགས་གྱུར་ཏོ་ཞེས། འཁོན་དུ་འཛིན་པས་འཕྲག་ལོང་
རྣམས་བསྐྱེད་དེ། འཁོན་འཛིན་རྣམས་སྤངས་བདེ་བར་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་ཅེས་
གསུངས་ཏེ། གང་གི་བྱིར་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་དབྱེ་བར་མི་བྱ་བ་དེའི་བྱིར། བདག་
ནི་འདིས་ཆོག་ངན་པས་སྦྱོས་སོ། །འདིས་བདག་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པས་བཏགས་
སོ། །འདིས་བདག་མཐུས་པམ་པར་བྱས་སོ། །འདི་ཡིས་བདག་གི་ནོར་སྟོགས་པར་
གྱུར་ཏོ་ཞེས་གཞོན་པའི་མཆན་མ་དམ་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་འཁོན་དུ་འཛིན་པས་
ལུས་ངག་གི་ཉེས་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཕྲག་ལོང་བསྐྱེད་ཅིང་སྟུག་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འཁོན་འཛིན་རྣམས་སྤངས་པས་སེམས་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་
མེད་པའི་བྱིར། བདེ་བར་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པར་འགྱུར་པས་བསྐྱིམས་ཏེ་འཁོན་

འདྲིན་སྤང་བར་རིགས་སོ། སྟོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། མདོར་ན་ཁོ་བ་བདེར་གནས་
པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་བསྐྱེམས་ཏེ་ཁོ་
འདྲིམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དུག་
པ་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྟོད་པ་དམན་པ་སྤངས་ཏེ་བཟང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་
ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ནམས་ལ་ངི་སྐད་བཤད་པའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་སེམས་
འདྲེས་མར་འབྱུང་བས། དགོ་བའི་སེམས་ནམས་ནི་བརྟན་པར་བྱ་ལ། མི་དགོ་
བའི་སེམས་ནམས་ནི་མི་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། སེམས་ནི་ཚུ་
དང་ས་དང་རྩི་བ་ལ། །རི་མོ་བྱིས་པ་དེ་འདྲར་རིགས་པར་བགྱི། །དེ་ནང་ཉོན་
མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་ནི། །མཆོག་སྟེ་ཆོས་འདོད་ནམས་ལ་ཐ་མ་ལགས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་སེམས་གྱི་འཇུག་པ་མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་
པའི་བྱེ་བྲག་ལས། ཚུ་ལ་རི་མོ་བྱིས་པ་དང་། ས་ལ་རི་མོ་བྱིས་པ་དང་།

དོ་ལ་རི་མོ་བྱིས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ནམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བཀྱི་སྟེ། དེ་
ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ཁུ་ལ་རི་མོ་བྱིས་པ་ལྟ་བུ་མི་
བརྟན་པ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཆོས་འདོད་དེ་དགེ་བའི་སེམས་ནམས་ལ་ཐ་མ་རྩོལ་
རི་མོ་བྱིས་པ་ལྟར་བརྟན་པ་མཆོག་ལགས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
རི་ལྟར་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སེམས་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ངག་ཀྱང་
ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྤང་དོར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བས་སྟོང་ལ་འབབ་དང་བདེན་པ་དང་། རྟོག་པར་སྤྲུལ་བྱས་
བྱ་ནམས་ཀྱི་ནི། སྤང་ཅི་མེ་ཏོག་མི་གཙང་ལྟ་བུའི་ཆོག་ནམ་གསུམ་བཀའ་
སྤྱལ་དེ་ལས་མཐའ་མ་སྤང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོག་པའི་ཆོས་བཅོམ་པའི་རྒྱལ་
བས་སྟོས་བྱ་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ནམ་པ་གསུམ་བཀའ་སྤྱལ་ཏོ། ཞེས་སྟེལ་ལོ། །
གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྟོང་ལ་འབབ་ཅིང་སྟོན་པ་དང་། བདེན་པ་དང་། རྟོག་པར་
སྤྲུལ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དགའ་བར་བྱེད་པས་སྤང་ཅི་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་
མངོས་ཤིང་བསྐྱགས་པར་འོས་པས་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྤང་པའི་
ཕྱིར་མི་གཙང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐ་མ་སྤངས་ཤིང་། དང་པོ་གཉིས་
བསྟོན་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ན་གནས་པ་ནམས་ཀྱི་སྟོད་པ་ནམ་པ་
བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོད་པ་མཆོག་ལ་གནས་པར་བྱའོ། ཞེས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། སྤང་ནས་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་ཐུན་པ་ནས། ཐུན་པའི་མཐར་ཐུག་

སྒྲུང་ནས་སྒྲུབ་མཐར་སྒྲུག།སྒྲུབ་ནས་སྒྲུང་བའི་མཐར་སྒྲུག་གང་ཟག་ནི། །བཞི་སྟེ་
དེ་དག་ནམས་ཀྱི་དང་པོ་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། སྒྲུང་ནས་སྒྲུང་
བར་འགོ་བ་ཞེས་སོགས་གང་ཟག་བཞི་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྟ་དང་མི་དབང་
ཐང་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས། ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲུང་བ་ནས་སྒྲུང་
བའི་མཐར་སྒྲུག་པ་དང་། ངན་འགོ་འཕ་མི་དབང་ཐང་ཆུང་དུ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་
སྐྱེས་ནས། ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲུབ་པ་ནས་སྒྲུབ་པའི་མཐར་སྒྲུག་པ་དང་། ལྟ་
མི་དབང་ཐང་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས། ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་
དབང་ཐང་ཆུང་དུ་འི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲུང་བ་ནས་སྒྲུབ་པའི་མཐར་སྒྲུག་པ་དང་།
ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་དབང་ཐང་ཆུང་དུ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས། ལྟ་དང་
མི་དབང་ཐང་ཆེན་པོ་ནམས་སུ་སྐྱེ་བ་སྒྲུབ་པ་ནས་སྒྲུང་བའི་མཐར་སྒྲུག་པར་
འགོ་བ་སྟེ་བཞི་འོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་སྒྲུང་བ་ནས་སྒྲུང་བར་འགོ་བར་
མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །བདུན་པ་གང་དང་འགོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པར་
བྱ་བ་ནི། བྱིམ་པ་ནམས་ནི་སེམས་ཅན་མང་པོ་དང་འགོགས་དགོས་ཏེ། དེ་བས་
ན་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། མི་ནི་ཨ་ཕའི་འབྲས་
བཞིན་མ་སྒྲིན་ལ། སྒྲིན་པ་དང་འབྲས་སྒྲིན་ལ་མ་སྒྲིན་འབྲས། །མ་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་
པར་སྒྲུང་སྒྲིན་ལ་ནི། སྒྲིན་པར་སྒྲུང་ཞེས་བགྱི་བ་འབྲས་རྟོགས་མཛོད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། མི་ནི་ཨ་ཕའི་འབྲས་བྱ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་
མཆན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲུང་སྒྲུང་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཨ་
ཕའི་འབྲས་བྱ་ལ་ནི་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཅིག་ནི་ནང་མ་སྒྲིན་ལ་བྱི་སྒྲིན་པ་

འདྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ནང་སློན་ལ་བྱི་མ་སློན་པ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
ནི་ནང་ཡང་མ་སློན་ལ་བྱི་ཡང་མ་སློན་པར་སྒྲུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ནང་ཡང་
སློན་ལ་བྱི་ཡང་སློན་པར་སྒྲུང་བའོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་མི་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་པས།
དང་པོ་ནི་བསམ་པ་ཉམས་ལ་སྒྱུར་བ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་
ལས་བསྒྲོག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་ཉམས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་
བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །བརྒྱད་པ་གཞན་གྱི་བྱི་མ་ཐབས་ལ་
ཆགས་པ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མགོ་གནོན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་གྱི།
དང་པོ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཅིང་མི་གཙང་བར་བལྟ་བ་ནི། འདོད་པས་འོག་པར་
གཡེམ་པ་ནི་བྱི་མ་པ་ནམས་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་ཉེས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལས་བསྒྲོག་
པའི་བྱིས། གཞན་གྱི་ཚུང་མ་མི་བལྟ་མཐོང་ན་ཡང་། རྒྱ་ཆོད་མཐུན་པར་མ་
དང་བུ་མོ་དང་། སྲིང་མོའི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུད་བའི་ཆགས་ཀྱུར་ན། མི་གཙང་
ཉིད་དུ་ཡང་དག་བསམ་པར་བའི། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། བཅུན་པ་བྱུང་
མེད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྱུབ་པར་བའི། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ། མི་བལྟ་
བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་གྱི་ཚུང་མ་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་མི་བལྟ་
ཞིང་། ཇི་ཞིག་ལྟར་མཐོང་ན་ཡང་ན་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཆུན་པ་ལ་མ་དང་།
ཞོན་པ་ལ་བུ་མོ་དང་། མཉམ་པ་ལ་སྲིང་མོའི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུད་པར་བའི་འོ། །དེ་
ལྟར་བསམས་ཀྱང་ཆགས་པར་ཀྱུར་ན་ངི་ང་བ་དང་། སློང་གྲུ་དོད་པ་ལ་སོགས་
པ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་གཙང་བ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་བསམ་པར་བའི་འོ། །
གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱུང་ཞིང་དབང་པོའི་སློང་གྲུ་མི་གཙང་བ་

ཉིད་དུ་བསམས་སུ་བྱེན་ཀྱང་། གཙང་སར་སེམས་ནི་སེམས་བསྐྱང་བར་བྱའོ་
ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཡོ་བའི་སེམས་ནི་ཐོས་མཚུངས་བྱ་ལྟ་བུར། གཏེར་
བཞིན་སློག་དང་འབྲ་བར་བསྐྱང་བཞིན་ཤི། གཏུག་པ་དུག་དང་མཚོན་དང་དག་
པོ་དང་། མེ་བཞིན་འདྲོད་པའི་བདེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་མཛོད། ཅིས་གསུངས་ཏེ།
སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པར་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྒྲི་
བ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ནམས་ལ་བསྐྱང་བར་བཞིན། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཐོས་པ་མི་
ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་དང་མཚུངས་པར་རམ། བྱ་སྒྲུག་པ་ལྟ་བུར་རམ། འོར་གྱི་
གཏེར་བཞིན་ནམ། གཅིས་པའི་སློག་དང་འབྲ་བར་རོ། ཇེར་མ་བཟང་འདྲོད་པའི་
བདེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་ཡང་མཛོད་ཅིག་ཅི་དང་འབྲ་བར་ཞེ་ན། གཏུག་པའི་
སྒྲུལ་ནི་མ་རུང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། དུག་ནི་གསོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་།
མཚོན་ནི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། དག་པོ་ནི་བདེ་བའི་གོགས་
བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། མེ་ནི་གཏུང་བར་བྱ་བ་ནི་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུའོ། ཅིའི་ཕྱིར་འདྲོད་པའི་བདེ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་
པར་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བ་དག་ལ་གཏུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་འབྱུང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདྲོད་པ་རྣམས་ནི་སྤང་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་
ཀུན་པའི་འབྲས་འབྲས་གསུངས། ཇི་དག་སྤང་བཞི་ཞེས་ཏེ། འདྲོད་པ་རྣམས་ནི་
ཉེ་བར་སྦྱོད་པའི་དུས་ན་བདེ་བ་བསྐྱེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མཐུག་ཏུ་སྤང་
བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་འདྲོད་པ་རྣམས་ནི་དང་པོ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མར་གཏུང་

བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོས། དཔེར་ན་གིམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཕྱི་
ཤུན་ཅམ་བཟང་ལ་ནང་ངན་པ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་འདོད་
པ་རྣམས་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཕྱིར། དེ་ཡི་ལྷགས་སྒྲིག་གིས། །
འཁོར་བའི་བཙོན་རར་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་བཅིངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྷགས་སྒྲིག་གིས་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་འཇིག་རྟེན་འདི་
དག་དམ་དུ་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་བ་ལ་དབང་པོ་ཆར་བཅད་དགོས་པས་དེ་ལ་སྤྲོ་བ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་
པོ་འདུལ་བ་ལ་བསྐྱེད་པ་བཟོ་བ་ན། གང་དག་དབང་པོ་དུག་ཡུལ་རྣམས་ལ་
ནི། ཉག་ཏུ་མི་བརྟན་གཡོ་དང་གང་དག་ཅིག་གཡུལ་ངོར་དབང་ཆོག་ལས་རྒྱལ་
དེ་དག་ལས། མཁས་རྣམས་དང་པོ་དཔལ་རབ་ལགས་པར་འཆལ། ཅེས་
གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གང་དག་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་གཟུགས་
སོགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཉག་ཏུ་སྤང་ནས་འཇུར་བས་མི་བརྟན་ལ། ཡུལ་མངོན་
པར་འདོད་པས་གཡོ་བ་དག་གཞིན་པོས་ལེགས་པར་བྱུལ་བ་དང་། གང་དག་
ཅིག་འཐབ་མོའི་གཡུལ་ངོར་དཔལ་ཞིང་བརྟུལ་མོད་པའི་དབང་ཆོག་ཏུ་མ་ལས་
རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལས་མཁས་པ་རྣམས་དང་པོ་དབང་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་དེ་དཔལ་
བའི་རབ་མཆོག་ལགས་པར་འཆལ་ཏེ། སེལ་ལ་སོགས་པ་དུད་འགོ་ལ་ཡང་
གཡུལ་ངོར་རྒྱལ་བ་དུ་མ་སྤང་ལ། དབང་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ཆགས་ཡུལ་དང་ཆགས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་བསམ་པ་ནི། སྤར་མི་གཙང་
ཉིད་དུ་ཡང་དག་བསམ་པར་བགྱི་ཞེས་བཤད་ན། ཇི་ལྟར་མི་གཙང་བར་ཡང་

དག་པར་བསམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་གཞོན་ནུའི་ལུས་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ། ཁྲི་
ང་བ་དང་སྒོ་དགུ་དོད་པ་དང་། མི་གཙང་ཀུན་སྟོད་འབྲ་བ་དག་དཀའ་དང་། །
པགས་པས་གཡོགས་པ་རྒྱན་ཡང་ལོགས་ཤིག་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱད་
མེད་གཞོན་ནུའི་ལུས་ནི་ངི་ང་བ་དང་། མི་གཙང་བ་འཛག་པའི་སྒོ་དགུ་དོད་པ་
དང་། བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པའི་མི་གཙང་བའི་རྣམས་མཆོགས་ཀྱིས་ནང་གང་
བས་མི་གཙང་བ་ཀུན་གྱི་སྟོད་དང་འབྲ་བ་དང་། ཟས་སྒོམ་སོགས་ཇི་ཅམ་སྤྱད་
ཀྱང་མི་ཆོམ་པས་དག་དཀའ་བ་དང་། སྤྱིང་བོ་མེད་པས་པགས་པས་གཡོགས་
པ་ཅམ་ཡིན་པས་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་ངི་དང་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་
པས་ཆགས་ན། ལུས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ལོགས་ཤིག་ཏུ། རྒྱན་ཡང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
གཟིགས་དང་། དེ་ན་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། སྟོད་འཇུག་ལས།
ལུས་ལ་བསྐྱས་པའི་ངི་དེ་ཡང་། རྩམས་སོགས་ཡིན་གཞན་མིན་ན། གཞན་གྱི་
ངི་ཡིས་གཞན་དག་ལ། རི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། རེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། དེ་ལྟར་གྱི་ཉེས་པ་བསྟན་ནས་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཇི་ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་རོམས་
མི་ཤེས་སོ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མངོ་
ཅན་སྲིན་བྱས་ཉེན་པ་ནི། བདེ་བའི་དོན་དུ་མེ་ལ་ཀུན་བརྟེན་ཀྱང་། ཞི་བར་
མི་འགྱུར་དེ་དང་འབྲ་བར་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་པའང་མཁྱེན་པར་
མངོད། རེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་མངོ་ཅན་སྲིན་བྱས་ཐོས་པས་ཉེན་པ་ནི། བདེ་
བར་འདོད་པའི་དོན་དུ་མེ་ལ་ཀུན་བརྟེན་ཀྱང་དེས་ཞི་བར་མི་འགྱུར་བར་སྤར་
གསུང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་འབྲ་བར། བྱིས་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་

པའང་འདྲོད་པའི་གདུང་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡུལ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱང་
ཀྱང་དེས་ནི་ཞི་བར་མི་འགྱུར་གྱི། སྤར་ཡང་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། གཡན་པ་
སྤྲུགས་ན་བདེ་འགྱུར་བ། རྟེན་བས་གཡན་པ་མེད་ན་བདེ། རྟེན་བཞིན་འཇིག་རྟེན་
འདྲོད་ལྡན་བདེ། འདྲོད་པ་མེད་ན་དེ་བས་བདེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་སྤྱང་བའི་ཚུལ་ལ་དུག་གི་དང་པོ་དངོས་ནི། བོང་དུ་
བཤད་པའི་མི་གཙང་བ་བསྟོམ་པ་སོགས་ཀྱང་འདྲོད་ཆགས་རེ་ཞིག་རྣམ་པ་
གཞོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དུང་ནས་འབྱེན་བྱེད་མ་ཡིན་པས། ས་བོན་དང་བཅས་
སྤང་བར་འདྲོད་པས་ལམ་འདི་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དོན་
དམ་གཟིགས་པར་བགྱི་སྤང་དངོས་རྣམས་ལ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་
གོམས་མཛོད། རྟེན་དང་འབྲེལ་བར་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། ཆོས་གཞན་འགའ་ཡང་
མཆིས་པ་མ་ལགས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པས་ན་དོན་དམ་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མིག་གིས་གཟིགས་པར་བགྱི་བའི་སྤང་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དང་ནང་
གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་སྟོན་ནས་གོམས་པར་མཛོད་ཅིག་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཉོན་མོངས་འཛོམས་ཤིང་
གཉིན་པོ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཞན་ནི་འགའ་
ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མཆིས་པ་མ་ལགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིར་དོན་དམ་པ་ནི་

གང་། དེའི་ཡུལ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒྲུབ་པ་ནི་དི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་
རྒྱལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ཅེ་ན། དབུ་མ་ཙ་བར། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། རྩོམ་པ་རྒྱལ་
ཀྱིས་མ་རྩོམ་པ། རྒྱལ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མེད། །དེ་དེ་ཁོ་ནའི་མཆན་ཉིད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་དང་རྟོག་པས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་
གཞན་གྱིས་བསྟན་པས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ། རྣལ་འབྱོར་པས་སོ་སོ་རང་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཞིག་གོ། །དེ་ཡང་
གཞུགས་སོགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་འདི་རྒྱལ་གྱི་རང་
བཞིན་ལས་གཞན་དུ་བཅའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ལས་གཞན་པའི་དོན་
དམ་པའི་ཆོས་རྟོགས་པས་ནི་སྤྱི་ཡང་གྲོལ་བ་མེད་ཅིང་། མ་རྟོགས་པས་འགའ་
ཡང་བཅིངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་རྒྱལ་གྱི་བདག་དང་གཙུག་པོ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་འོ། །གཞུགས་སོགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་དག་
གི་རང་བཞིན་དི་ལྟ་བུ་བཞིན་མ་རྟོགས་པས་ན་བྱིས་པ་རྒྱལ་བཅིངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་ནས། གང་
ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བབྱུང་བ་ལས་ནི་བྱིས་པ་རྒྱལ་འཆིང་བྱེད་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྒྱལ་པར་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་
ཕྱིང་བར། དི་སྤྱིད་སྤྱང་པོར་འདྲིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱིད་དེ་ལ་ངར་འདྲིན་ཡོད། །
ངར་འདྲིན་པ་ལས་ཡང་ལས་ཏེ། །ལས་ལས་ཡང་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པར་ལྟར་རོ། །གཞུགས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་གོང་དུ་དི་

སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པས་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཏེ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་དུ་ཡང་མ་ཐོབ་
ཕྱིར། །རང་འཇིན་པ་ནི་ལྟོག་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཉིད་བདག་
མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེ་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་
ཅིང་། དེ་རྟོགས་ན་མཐར་འཇིན་གྱི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་བས་
དབུ་མའི་ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པ་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་
འདུག་སོགས་ལ་དེ་སྟོན་པའི་རུས་པ་མེད་དེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པར། ཞི་
སྟོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ལྟ་རན་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་
ནམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུར་པ། །བདག་མེད་ཅེས་ནི་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་
པའི་ཆོས་འདི་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་འདི་པ་ཅམ་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྟག་ཆད་གང་རུང་གི་མཐར་ལྗང་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་
དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རགས་ལས་གང་དེ་
སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་ཏེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྟོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། སྐྱག་བསུལ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། །

གཞན་གྱིས་བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། རྒྱ་མེད་རྟོག་གི་པ་ཡིས་བཏགས། རྩོད་
གྱིས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས། ཞེས་དང་། ས་བོན་ཞིག་དང་མ་ཞིག་ལས།
ལྷ་གུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། རྒྱ་མ་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུར་གསུངས། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ཇེ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་བདག་ལས་སྐྱེ་
བ་མ་ཡིན་དེ། རང་ཉིད་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
པ་དང་། ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་
ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མཐུན་པ་དག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་
སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་གཉིས་
ཀ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུའི་དོན་ཏུ་རྒྱ་ལ་འབད་པ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་འི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
དང་བྲལ་བས་རྒྱུན་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་ཏེ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ཉིད་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབུ་མ་རྩ་བར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་གང་། ཇེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད། ཇེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །
དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ལས་
གོང་ན་ལྟ་བ་གཞན་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་ཡུན་རིང་ཏུ་འདིས་པར་
བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྟོམ་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་ཐོས་
བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དབྱུང་ནས། རྟོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་ལས། གང་སྟོ་ཡོད་དང་མེད་པ་ལས།
ཁྱམ་པར་འདས་ཤིང་མི་གནས་པ། རྟེན་དག་ཟབ་མོ་དམིགས་མེད་པའི། རྟེན་
གྱི་རྟོན་ལ་ཁྱམ་པར་བསྟོམ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྟེན་བས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་
ལུགས་ལ་ཁྱམ་པར་དབྱུང་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཁྱམ་རྟོག་བཀག་པ་ཙམ་
དང་། བྱད་མེད་སོགས་མཐའ་གང་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བས་ཟིན་པའི་བསྟོམ་
པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡང་དག་པའི་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་སྟན་བཤད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་རྟོན་ལ་ཁྱམ་པར་དབྱུང་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བསྟོམ་པ་ནི།
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྟོམ་པ་ཡིན་
ནོ། གཉིས་པ་ཞར་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྟན་པ། དེ་ནི་བཤད་མ་
ཐག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་
དེའི་བསྟན་པ་བརྟེན་པ་ནི། རྟེན་སྲུ་རིགས་གཞུགས་ཐོས་དང་ལྟན་ཁྱམས་
ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཚུལ་བྲིམས་བྲལ་བ་བཀྱར་མ་ལགས། རྟེན་ལས་གང་ལ་ཡོན་ཏན་
འདི་གཉིས་ལྟན། རྟེན་ཡོན་ཏན་གཞན་དང་བྲལ་ཡང་མཆོད། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། རྟེན་སྲུ་རིགས་བཟང་པོ་དང་། གཞུགས་བཟང་པོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཞན་
གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་ཁྱམས་ཀྱང་གནས་ལུགས་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཆལ་ཚུལ་སྟོང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་
བྲལ་བ་ན་བཀྱར་བ་དང་གྲུས་པར་བྱ་བའི་འོས་མ་ལེགས་ཏེ། རྟེན་སྲུ་དམ་པའི་

ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་ལ་ཤེས་རབ་དང་རྩལ་གྱི་
ཡོན་ཏན་འདི་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གཞན་རིགས་གཟུགས་སོགས་
དང་བུལ་ཡང་མཆོད་པ་དང་བཀྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྩལ་གྱིས་དང་ལྡན་པས་མི་དགོ་བ་ལ་མི་
འཇུག་ཅིང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་དགོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་དམ་པའི་ལས་དགོ་
བ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་གངས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
འདི་གཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་བ་ནི། འདི་གཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་
གནས་པ་ལ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་རྒྱུ་བ་མེད་པས། འཕགས་པའི་ལམ་རྒྱུ་བ་
དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདི་གཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མགོ་སློམས་པར་བྱ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིད་མཁྱེན་པ་རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། །བདེ་དང་
མི་བདེ་སྟན་དང་མི་སྟན་དང་། །བསྟོད་སྤྲད་ཅེས་བཀྱི་འདི་གཉིད་ཆོས་བརྒྱད་
པ། །བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སློམས་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ག་
ཉིད་ཀྱི་ལུགས་བཟང་པོ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ན་འདི་གཉིད་མཁྱེན་པ་ཞེས་
རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་པ་སྟེ། འོངས་སྟོད་རྟེན་པ་དང་མ་རྟེན་པ་དང་། སེམ་པ་ཁྱོད་བ་
བདེ་བ་དང་། གཏུང་བ་ཁྱོད་བ་མི་བདེ་བ་དང་། བཅོམ་སུམ་དུ་སྟན་པ་དང་མ་
སྟན་པ་དང་། རོར་བསྟོད་པ་དང་སྒྲིག་ཏུ་སྤྲད་པ་ནམས་ལ་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་
བདེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་གཉིད་པ་ནམས་དང་མཐུན་པས་འདི་གཉིད་ཀྱི་
ཆོས་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་འདི་གཉིད་ལས་འདའ་བའི་སྤྲད་དུ། དེ་དག་གི་

ཡིད་བདེ་མི་བདེ་འི་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སྒྲིམས་ལ་མ་རྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་མི་
བདེ་བ་དང་། རྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་བདེ་བར་མི་འགྱུར་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
པའོ། རྟེན་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཆོས་ཡིན་གྱི། རྟེན་པ་སོགས་མ་ཡིན་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མངའ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དམིགས་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དུ་བཞག་
གོ། ལྷན་དང་བྲམ་བེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སྡིག་བྱས་ཀྱང་ཆོས་མ་ཡིན་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཡང་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་
ཡོད་པས་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་བྲམ་བེ་དག་སྤོང་ལྟ་དང་ནི། །མགོན་
དང་ཡབ་ཡུམ་དག་དང་བཙུན་མོ་དང་། །འཁོར་གྱི་སྤྲད་དུ་འང་སྡིག་པ་མི་བགྱི་
སྟེ། །དཔུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་སྐལ་འོད་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྲམ་
བེ་ནས་འཁོར་གྱི་བར་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྤྲད་དུ་ཡང་སྡིག་པ་མི་བགྱི་སྟེ།
སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དཔུལ་བའི་ནང་དུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
བདག་ཉིད་གཅིག་ཤུས་ཐོང་དགོས་ཀྱིས། བྲམ་བེ་ལ་སོགས་པ་སྟུག་བསྐྲུལ་གྱི་
སྐལ་བ་འོད་ཅིང་། ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྡིག་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་ཡིན་ན།
ཅིའི་ཕྱིར་དེའི་མོད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མི་གྱུར་རམ་ཞེ་ན། ལས་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱེས་ནས་ཐོང་བར་
འགྱུར་བ་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཐོང་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི་ལས་བྱས་
པའི་སྦྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་དོམ་

དང་རི་དྲགས་ཅུ་ཅུའི་སྐྱེས་རབས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་ནམ་
པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མཆོམས་མེད་པ་ལྔའི་ལས་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ཚུན་ཆད་དུ་ནམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་
སྐྱེས་ནས་ཐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྲིག་པའི་ལས་
ནམས་སྟུང་པ་འགའ་ཡང་ནི། །དེ་ཡི་མོད་ལ་མཆོན་བཞིན་མི་གཅོད་ཀྱང་། །
འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ན་སྤྲིག་པ་ཡི། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་ལགས་མངོན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲིག་པའི་ལས་སྟུང་པས་དེའི་མོད་ལ་མཆོན་བར་
པ་རིགས་པ་བཞིན་དུ་མི་གཅོད་དེ་གདུང་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་། འཆི་བའི་དུས་ལ་
བབ་པ་ན་འགྱོད་པས་གདུང་ཞིང་གཤིན་མེད་ཀྱིས་བྱུ་མི་བཟད་པས་འཆི་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཆོན་མ་སྤྲིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་ལགས་པ་དེ་མངོན་ཞིང་
ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སྟོང་འདུག་ལས། ཟུང་ན་གྱིས་གདུངས་
སྐྱངས་པ་ཡི། །གདོང་དམར་མིག་ནས་མཆི་མ་འཛག་ཉི་དུ་རེ་ཐག་ཆད་པ་དང་།
།གཤིན་མེད་མོ་ཉའི་བཞིན་ལ་བལྟ། །རང་སྤྲིག་དྲན་པས་གདུངས་པ་དང་།

།དཔལ་བའི་སྒྲ་ནི་ཐོས་པ་ཡིས། སྒྲག་པས་མི་གཙང་ལུས་གོས་ཤིང་། རྩོས་པར་
གྱུར་ཆེ་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་འཕགས་པའི་ནོར་དང་
ལྷན་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟར་འདིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་སྤལ་ནས་འཕགས་
པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པར་བཞེད་ནས། དད་དང་ཚུལ་བྱིས་གཏོང་དང་ཐོས་པ་
དང་། ཁྲི་མེད་ངོ་ཆ་ཤེས་དང་བྲིལ་ཡོད་དག་ཤེས་རབ་ནོར་བདུན་ལགས་པར་
ཐུབ་པས་གསུངས། རྟོན་གཞན་པལ་པ་དོན་མ་མཆིས་རྟོགས་མཛོད། ཁེས་ཏེ།
ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དྲང་
བའི་དད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲོད་བ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་བྱིས་
དང་། མཆོད་པ་དང་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པས་བདོག་པ་གཏོང་བ་དང་།
ཀུན་ཤེས་པའི་བསམ་པས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པའི་
ཐོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་
པའོ། །བདག་ཚུལ་བྱིས་དང་ཐོས་པ་སོགས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲིག་པ་
བྱར་མི་རུང་སྟམ་པ་བདག་ལ་སྟོས་ཏེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འཛེམ་པ་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་
དང་། སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་ཆོས་དང་འདིག་རྟེན་ན་ཡང་སྤྲད་པས་བདག་གིས་སྤྲིག་
པ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐོས་ན་སྤྲད་པར་འགྱུར་སྟམ་པ་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འཛེམ་པ་བྲིལ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་
མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཆོས་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་

འཕགས་པའི་འོར་བུན་ལགས་པར་བྱབ་པས་གསུངས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་
བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་ལ་སོགས་པ་
འདིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་འོར་གཞན་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་མ་མཆིས་ཤིང་གསོག་དང་
གསོབ་དང་ཡ་མ་བརྒྱར་རྟོགས་པར་མཛོད། ཅེས་པའོ། །ལྷ་པ་འཕགས་པའི་འོར་
དེའི་འགལ་རྒྱུན་སྤང་བ་ནི། དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་འོར་བསགས་པར་བཤད་ནས།
ཚུད་མི་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་པོ་འབྱེད་དང་འདུས་ལ་ལྟ་བ་དང་།
ལེ་ལོ་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཁོང་དང་མཆན་མོ་རྒྱ་བ་ངན་སོང་བ།
གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དྲག་སྤོངས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོ་ལོ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱན་པོ་འབྱེད་པ་དང་། དགའ་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུས་པའི་སྐྱེ་བོ་
པལ་མོ་ཆེ་ལ་ལྟ་བ་དང་། དགོ་བ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ལེ་ལོ་དང་། གང་དང་འགྲོགས་ན་
མི་དགོ་བ་འཕེལ་བའི་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཁོང་འཕྱང་བ་
དང་། མཆན་མོ་བྱིས་དང་གོང་གཞན་དུ་རྒྱ་བ་སྟེ་དྲག་པོ་འདི་དག་ནི་ཕྱི་མར་
ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆོ་འདིར་གྲགས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤོངས་
ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཆོ་དང་། དགོ་བའི་
ཆོས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དྲག་པ་མཐུན་རྒྱུན་ཆོག་ཤེས་པ་ལ་
གནས་པར་གདམས་པ་ནི། འོར་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ཆོག་ཤེས་པ། །རབ་
མཆོག་ལེགས་པར་ལྟ་མིདི་སྟོན་པས་གསུངས། །ཀུན་དུ་ཆོག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་
ཆོག་མཐུན་ན། །འོར་མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་

ཏེ། གསེར་ལ་སོགས་པའི་ནོར་ཆམས་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་སྟེ་དེ་དག་ལས། འདས་
པའི་ལོངས་སྟོད་ལ་རོ་མི་བྱུང་། མ་འོངས་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད། ད་
ལྟར་བ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོག་ཤེས་པ་ཉིད་རབ་
དང་མཆོག་ལགས་པར་ལྟ་མིའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ཀྱིས་
གསུངས་ཏེ། དེས་བས་ཁྱས་པ་ལས། གང་ལ་ཟན་ཅིག་མེད་བཞིན་དུ། །དེ་ནི་
གཏོང་ལ་རབ་གནས་ན། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ནོར་ཆེ་ཞེས། །ཡང་དག་གཟིགས་པ་
ཆམས་ཀྱིས་བཤད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ཀྱན་ཏུ་ཆོག་ཤེས་པར་
མངོན་ཅིག་དང་། ཆོག་མཁྱེན་ན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ནོར་ཅུང་ཟད་མི་བདོག་
ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་པ་ལགས་ཏེ། འབྱོར་བའི་དགོས་པ་ནི་ཆོག་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་ནས། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་
ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་པ་བདོག་མང་ཇི་ལྟར་སྟུག་བསྐྲུལ་བ། །
འདོད་པ་ཆུང་ཆམས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་ཏེ། །ལྟ་མཆོག་ཆམས་ལ་མགོ་བོ་ཇི་སྟེད་པ།
།དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྐྲུལ་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོགས་ན་བདེ་
བས་ན་དེས་པ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས། གསེར་ལ་སོགས་པའི་བདོག་པ་མང་བ་
ཆམས་ཇི་སྐད་དུ། སྟོད་འཇུག་ལས། གསོག་དང་བསྐྱང་དང་བརྒྱག་པའི་སྟུག་
བསྐྲུལ་གྱིས། །ནོར་ནི་ཕུང་ཁྲོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཐོག་
མ་དང་། བར་དང་། ཐ་མ་ཆམས་སུ་གོ་རིམ་བཞིན་གསོག་པ་དང་། བསྐྱང་བ་
དང་། བརྒྱག་པའི་སྟུག་བསྐྲུལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་སྟུག་བསྐྲུལ་བ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཆུང་
བ་ཆམས་ནི་དེ་ལྟར་སྟུག་བསྐྲུལ་བ་མ་ལགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། །ལྟ་མཆོག་སྟེ་ལྟའི་

ཀྱལ་པོ་ནམས་ལ་བདུན་དང་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་མགོ་བོ་དེ་སྟེད་
པ་ཡོད་པ་དག་ལ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་ཡང་དེ་སྟེད་རེ་འབྱུང་བ་བཞིན་
ནོ། །ཡང་ན་སྤྱི་ཀྱལ་པོ་མགོ་བོ་དེ་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་གྱི་ནོར་
བུ་ཡོད་ལ། ནོར་བུ་དེ་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་དེ་སྤྱང་བསྤྱང་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་ཡང་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །དགུ་པ་རང་གི་བྱིམ་ཐབ་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་ཤེས་ནས་བསྟེན་
ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་དགར་འབྲེལ་གཤེད་མ་ལྟ་བུ་དང་། བྱིམ་ཐབ་བརྟན་བྱེད་
ཇི་མོ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུ་འབྱུང་རྒྱ་བ་ཆོམ་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཡི། རྒྱུ་མ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ནམ་པར་སྤང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་དགར་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་
སྟེས་པ་གཞན་དང་འགྲོགས་ནས་བྱིམ་ཐབ་གསོད་པར་འདོད་པ་གཤེད་མ་ལྟ་བུ་
དང་། བྱིམ་ཐབ་ལ་བསྐྱར་སྟེ་མི་བྱེད་ཅིང་བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་ཇི་མོ་ལྟ་བུ་དང་།
ནོར་རྒྱུ་འབྱུང་རྒྱ་ན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟོས་པ་ཆོམ་རྒྱན་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མ་
གསུམ་པོ་དེ་དག་ནམ་པར་སྤང་ངོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུ་དག་བསྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན།
སྤང་མོ་ལྟ་བུར་ཇིས་མཐུན་གང་ཡིན་དང་། མཇུག་མོ་བཞིན་དུ་སྟོང་ལ་འབབ་
པ་དང་། མ་བཞིན་པན་པར་འདོད་དང་བྲན་མོ་བཞིན། འབང་གྱུར་གང་ཡིན་
རིགས་ཀྱི་ལྟ་བཞིན་བཀུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤང་མོ་མིང་པོའི་ཇིས་སུ་
མཐུན་ཞིང་དེའི་ཆོག་བྱེད་དུ་མི་གསོད་པ་བཞིན་དུ་བྱོའི་ཇིས་སུ་མཐུན་པའི་
རྒྱུ་མ་དང་། དེ་ལྟར་མཇུག་མོ་སྟོང་ལ་འབབ་ཅིང་བཀུར་སྟེ་རིམ་གྱོའི་བྱེད་
པར་གྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བྱོའི་སྟོང་ལ་འབབ་པའི་རྒྱུ་མ་དང་།
དེ་ལྟར་མ་བུ་ལ་ལྷས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་པན་པར་

འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་ཚུང་མ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱན་མོ་
དགའ་མགུར་བྱར་ཡོད་པས་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོའི་དབང་དུ་གྱུར་
པའི་ཚུང་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམས་ནི་རིགས་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས།
རིགས་ཀྱི་ལྷ་བཞིན་བཀྱར་བའམ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རབ་བྱང་
དང་གྲིམ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱབ་པར་
གདམས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ངེས་
ལེགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། དེའི་རྟེན་ཐོབ་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
དུག་གི་དང་པོ་བས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་ནི། ད་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྱུར་བ་སྟོན་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་གཅེས་པའི་ཆོས་ནི་གཉིས་ཏེ།
བས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བ་ལ་བཙོན་པའོ། །དེ་ལ་བས་ཀྱི་ཆོད་རིག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཁ་བས་སྒྲན་དང་འདྲ་བར་རིག་པ་ཡིས། འདོད་ཆགས་
ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་བགྱི་སྟེ། རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་བསྟེམས་པའི་ཕྱིར་མ་
ལགས། མཆོག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར། ཅེས་གསུངས་ཏེ།
ཁ་བས་བ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་སྒྲན་འདུ་བའི་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཏ་ཅང་མང་བའམ།
ཉུང་བ་མ་ཡིན་པར་རན་པར་བསྟེན་ན་ཕན་པ་ལྟར། བས་ཀྱང་བགྱེས་པའི་ནད་
ཀྱི་གཉེན་པོར་ཏ་ཅང་མང་ཉུང་དུ་མ་ཡིན་པས་ཆོད་རིག་པ་ཡིས། ཀུན་སྦྱོང་
འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་པར་བགྱི་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་
ཡང་། ལུས་ངག་རྗེད་བག་ཅན་རྒྱད་གྱུར་པའི་དགའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་
ཀྱི་རྒྱགས་པ་འབྱུང་བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་རྒྱགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་སྟོབས་

བསྐྱེད་དེ་དགུ་ལ་གཞི་དཔ་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་བསྐྱེམས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ལག་དང་
ཉིང་ལག་རྒྱས་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་མཆོག་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས་པར། དགོ་བ་བསྐྱབ་
པའི་རྟེན་དུ་ལུས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་བཟའ་འོ་ཞེས་པའོ། ཇེ་ལ་
རྒྱགས་པ་དང་མཆོག་པའི་ཕྱིར་བ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བ་བའོ། །བསྐྱེམས་
པའི་ཕྱིར་བ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་གི་བ་བའོ། །གཉིས་པ་ནམ་གྱི་སྟོད་སྦྲད་ལ་མི་ཉལ་
བར་སྐྱར་བ་ནི། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་ཐག་དང་། །མཆོན་
མའི་སྤུན་གྱི་སྟོད་སྦྲད་བསྐྱེམས་ནས་ནི། །མནལ་ཆོའང་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་
འཁྱར་བར། །དྲན་དང་ལྡན་པར་དེ་དག་བར་དུ་མནལ། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། རིག་
པའི་བདག་ཉིད་དེ་དགོ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱ་བས་ཉིན་བར་མཐའ་དག་དང་
མཆོན་མོ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་སྤུན་གྱི་སྟོད་སྦྲད་དག་བསྐྱོས་པ་སྟེ་བསྐྱེམས་
པར་བྱས་ནས། སྟོད་སྦྲད་དེ་དག་གི་བར་གྱང་སྤུན་གྱི་ཆ་ལ་མནལ་མཛོད་ལ།
མནལ་བའི་ཆོའང་འབྲས་བུ་སྟེ་དོན་མེད་པར་མི་འཁྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
གཉིད་ཅུང་ཟད་གཅིག་ལོག་སྟེ། ལུས་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ལ་ལྟར་དུ་ལངས་
ལ་དགོ་བ་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་མནལ་བར་བྱ་
སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཉིད་དེ་ཡང་ཀྱན་སྦྲེང་གི་དབང་གིས་དགོ་བར་འཁྱར་བས་
གཉིད་ཀྱང་དོན་ལྡན་དུ་འཁྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་རྒྱུད་དུ་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཀྱང་དེའི་མཆོན་མའི་སྤུན་དང་པོ་ལ་འཆག་པ་དང་འདུག་པ་དག་གིས་སྐྱིབ་
པར་འཁྱར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་
སྦྱངས་ནས་སྤུན་བར་པ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱུ་པ་བཟུས་ཏེ་

གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞུགས་ནས་སྒོ་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ་རྒྱུ་པའི་ཐོག་དུ་རྒྱུ་པ་
བཞག་ལ་བྲན་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་སེལྟེའི་ཉལ་ཐབས་སུ་ཉལ་བར་
བྱེད་དོ། བྱན་ཐ་མ་ལ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ལངས་ནས་འཆག་པ་དང་། འདུག་པ་
དག་གིས་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་སྦྱང་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྟོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་
སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆད་མེད་བཞི་
བསྟོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་དག་དང་དགའ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་རྟག་དུ་ཡང་དག་བསྟོམ་པར་བགྱི། ཁོང་མ་བརྟེས་པར་མ་
གྱུར་དེ་ལྟ་ནའང་། ཁོངས་པའི་འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཅེས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བར་འདོད་པའི་
བྱམས་པ་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་། བདེ་བ་དང་
ལྷན་པས་ཡིད་བདེ་བའི་དགའ་བ་དང་། ཆགས་སྤང་མེད་པར་མཉམ་སྟམ་པའི་
བཏང་སྟོམས་ཏེ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི། དམིགས་ལུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། སྟོམ་པ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བས་ཆད་མེད་
དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྟོམ་པར་བགྱིའོ། དེ་དག་ཀྱང་དམིགས་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་
པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་དུ་བབྱུང་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་སྦྱག་བསྐྱེད་
དང་བྲལ་བ་སོགས་སུ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྤང་བོ་ཆོས་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ཉི་བར་བཏགས་
པ་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བ་སོགས་
སུ་འདོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་ནོ། །དང་བོ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནམས་ལའོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཉན་རང་འཕགས་པ་ནམས་ལའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་
ནམས་ལ་ཡོད་དོ། །ཉན་རང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་མ་
གཉིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟུག་པ་ཐ་
དད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །བསྟོམ་ཚུལ་ནི། དང་བོ་གསུམ་ལ་མཛའ་བོ་དང་།
བར་མ་དང་། དག་བོའི་ཕྱོགས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས། དང་བོར་ཕ་མ་སོགས་མཛའ་
བོའི་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་བདེ་བ་དང་སྤང་བ་སོགས་འདོད་པའི་ནམ་
པར་བསྟོམ་ལ། དེའི་འོག་དུ་བར་མ་ནམས་ལ། མཐར་དག་བོའི་ཕྱོགས་ལ་
དམིགས་ནས་བསྟོམ་སྟེ། མཛའ་བོ་དང་། དག་བོའི་ཕྱོགས་དག་བདེ་བ་དང་སྤང་
འདོད་སོགས་མཚུངས་པར་གྱུར་པ་ན་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
བཏང་སྟོམས་ནི། དང་བོ་ཐ་མལ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བསྟོམ་ཞིང་། མཐར་སྟུག་པ་དང་
མི་སྟུག་པ་ཐམས་ཅད་སྟོམས་པའི་བར་དུ་བསྟོམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསྟོམས་པའི་
འབྲས་བུ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དུམས་པ་སོགས་དེ་དག་བདག་མེད་ནམ་པ་གཉིས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བསྟོམས་པ་ལས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ལ། ཇི་ཞིག་ལྟར་གོང་མ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཆངས་
པའི་འདིག་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་བོ་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདོད་པ་

ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བསྒྲུབས་པས་སྒོ་བའི་ཡོངས་
སུ་གཏུང་བ་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་སྒྲིན་མེད་པ་ཞི་བ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་སྒྲིད་བྱེད་
ཀྱི་སྒྱུར་བར་གཞུང་འདིར་བཤད་དོ། །བཞི་པ་བསམ་གཏན་བཞི་བསྒྲུབ་པ་ནི།
བྱམས་སོགས་བསྒྲུབས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་མོད། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་
ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་སྒྱུད་དགའ་དང་བདེ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་དག་ཆུང་པར་
སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཡིས། ཁྱེད་དང་འོད་གསལ་དག་དང་དགོ་
རྒྱས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་མཉམ་འཕྲོད། ཁྱེད་གསུངས་ཏེ།
རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འདོད་སྒྱུད་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་
རྣམ་འཆེ་སྤངས་ཤིང་དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། རང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་
ཡན་ལག་གི་དཔྱད་པ་སྤངས་ཤིང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བ་དང་
བདེ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། རྩན་ཤེས་
བཞིན་བཏང་སྒྲུབས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་བདེ་བ་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། རྩན་པ་དང་
བཏང་སྒྲུབས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་རྣམ་
པར་སྤངས་ཤིང་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲུབས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་ནི་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་སྒྲུབ་འདུག་གི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་
བསྒྲུབས་པ་ཡིས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཆེད་ཆེན་དང་། འོད་གསལ་དག་དང་།

དགེ་རྒྱལ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྦྲེ་བ་
འཕྲོ་བ་ཅེས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་སྦྲོས་པ་ཡིན་ལ། ཞིབ་ཏུ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཆུང་
ཏུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པས་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ཆངས་
རིས་དང་། ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆངས་ཆེན་རྣམས་སུ་སྦྲེ་ལ་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆུང་ཏུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོར་བསྒྲོམས་པས་དགེ་
ཆུང་དང་། ཆང་མེད་དགེ་དང་དགེ་རྒྱལ་རྣམས་སུ་སྦྲེ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ལྷ་པ་ལས་སྦྱི་ཡང་གི་དབྱེ་བས་དགེ་སྤྱི་གསུང་དོར་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། རྟོག་དང་
མངོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་པོ་མེད། ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྷན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་
ལས། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྣམས་ལྷ་ཆེན་པོ་སྦྱེ། །དེ་བས་དགེ་བ་སྦྱོང་ལ་བཙོན་པར་
བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གང་བྱད་པར་རྣམ་པ་ལྷ་
དང་ལྷན་པ་ནི། འབྲས་བུ་ངེས་པ་མང་པོ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དང་། བསམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་དང་། གཞིའི་
བྱད་པར་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་བྱད་པར་རྣམས་ནི་ལས་དེ་དུས་ཉག་ཏུ་
བྱེད་པའོ། །བསམ་པའི་བྱད་པར་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་སོགས་
མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་བྱས་པའོ། །གཉེན་པོའི་བྱད་པར་ནི་ལས་དེ་ལ་འཛོམས་
བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའོ། །གཞིའི་བྱད་པར་ནི། གཉེས་ཏེ། སན་འདོགས་པའི་
གཞི་ནི་པ་མ་དང་ཆོས་སྒྲིབ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སན་འདོགས་པ་དོམ་དང་སྡེའུ་ལ་
སོགས་པའི་སྦྲེས་རབས་བཞིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་གཙོར་ལྷན་པའི་གཞི་ནི་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་དང་། འགོག་པ་ལས་ལངས་པ་སོགས་དེ་དག་ལ་སན་གནོད་བྱས་

པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་གཞིའི་བྱུང་པར་ལས་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཁྱོད་གྱིས་
མི་དག་བ་ཆེན་པོ་སྤངས་ཏེ་དག་བ་ཆེན་པོ་སྦྱོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བགྱིད། །ཁྱོད་
གྱིས་མི་དག་བ་ནི་མང་དུ་སྦྱད། དག་བ་བཅུ་ནི་ཉུང་དུ་སྦྱད་ན་མི་འདིགས་
པར་མི་བྱ་ལ། དེ་ལས་བསྒྲིག་པར་སྦྱད་ན་ཏ་ཅང་འདིགས་པར་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལན་ཚུ་སྤང་འགས་ཚུ་ནི་ཉུང་དུ་ཞིག་འོ་བསྐྱར་བགྱིད་གྱི་
གཞུང་ལྷུང་མིན་ལྟར། དེ་བཞིན་སྤྲིག་པའི་ལས་ནི་ཚུང་དུ་ཡང་། དག་བའི་ཚ་
བ་ཡངས་ལ་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ལན་ཚུ་སྤང་འགས་
སྟེ་ཉུང་ཟད་ཅིག་གིས་ཚུ་ཉུང་དུ་ཞིག་ལན་ཚུ་འོ་རྟེན་དུ་སྐྱར་བར་བགྱིད་གྱི་
གཞུང་ལྷུང་ངམ་ཚུ་ཤིན་དུ་མང་ན་སྐྱར་བྱས་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྲིག་པའི་
ལས་ཚུང་དུ་ཡང་དག་བའི་ཚ་བ་ཚུང་ཞིང་ཉུང་ན་འབྲས་བུ་འབྱིན་བྱས་གྱིས།
ཡངས་པ་སྟེ་ཆེ་ཞིང་མང་བ་ལ་འབྱིན་མི་བྱས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ། དག་
བ་སྟོབས་ཆེན་མང་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱིད། །དུག་པ་སྐྱིབ་པ་ལྷ་སྤང་བ་ནི། རྟོན་པ་
ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་གྱི་
འགལ་ལྷེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབད་དེ་སྤང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་དང་
འགྲོད་དང་གཞོད་སེམས་སྒྲགས་པ་དང་། གཞིན་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་
ཆོམ་སྟེ། སྐྱིབ་པ་ལྷ་པོ་འདི་དག་དག་བའི་ནོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ལེགས་
པར་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱག་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་
འཕྲོ་བའི་རྟོན་པ་དང་། ངན་པ་བྱས་པའི་ལས་ལ་ཡིད་གཙུགས་པ་འགྲོད་པ་
དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པ་

གཞོན་སེམས་དང་། སེམས་ནང་དུ་ཁྱམ་པའི་སྒོ་ནས་ལྷས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་
བར་བྱེད་པ་སྟགས་པ་དང་། གཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་པ་རང་དབང་
མེད་པར་ནང་དུ་སྟུང་པར་བྱེད་པ་གཉིད་དང་། ཁམ་ཟས་དང་འབྲིགས་པ་
སྟགས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་གཉིས་
སུ་གྱུར་པའི་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། དེ་ནམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་ནམ་ཐར་སྟགས་སམ་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་པས་ན་སྒྲིབ་པ་ལྷ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་དགེ་བའི་
འོར་འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ལགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ་སྤངས་ཤིག་ཅེས་
པའོ། །དེ་ལ་ཆོད་འགྱུད་གཉིས་ནི་གཡོ་བར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟགས་
གཉིད་གཉིས་ནི་སྟུན་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་རེ་རེར་བཞག་གོ། །ཡང་
ན་མཛོད་དུ། འདོད་ན་སྒྲིབ་ནམས་མི་མཐུན་དང་། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟར། དང་པོ་གཉིས་ནི་ཉེ་དུའི་ནམ་རྟོགས་ལ་
སྟགས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད་པར་ཆོས་མཐུན་པ་དང་།
ཞི་གནས་ཀྱིས་འདྲོམས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་ཁ་ཟས་
ཀྱི་ཆོད་མ་བེན་པ་སྟགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཁྱམ་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྤང་བའི་ཤེས་ཀྱིས་འདྲོམས་པས་གཅིག་ཏུ་བཞག་གོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ལྷ་ཉིད་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་
ལྟར་འདོད་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོན་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་
བྲིམས་ལ་གཞོན་དོ། །དེ་དག་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་འདོད་པ་ལ་སྲིད་པའི་དབང་
གིས་དང་པོར་ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་པར་མི་ལེན་ཅིང་། སྤངས་པའི་འོག་ཏུ་

གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱལ་བ་ན། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་
དབང་གིས་ཆོས་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུགས་གཉིད་
གཉིས་གྱིས་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་གཞོད་དེ། དེ་དག་གིས་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
སྒོམ་པ་ན་ནང་དུ་སེམས་ཁྱུང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞོད་འགྱུར་གཉིས་གྱིས་
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་དེ། རབ་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྒོམ་པ་ན་དེ་
དག་གིས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་གྱིས་གཉིས་ཀ་ལ་
གཞོད་དེ། ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སྒོམ་པ་ན་ཐེ་ཆོམ་
དུ་གྱུར་པས་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་བྱད་པར་དུ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྦྱོར་
ལམ་དབང་པོ་དང་སྟོབས་ལྡན་བསྒོམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྤང་བྱ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་
བསྟན་ནས། བསྟན་བྱ་ཐར་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དད་དང་བཙུན་འགྱུས་དག་དང་བླན་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ཆོས་
མཆོག་ལྟ་ཉིད་དེ། །འདི་ལ་མངོན་བཙུན་མངོན་ཅིག་འདི་དག་ནི། །སྟོབས་
དབང་ཞེས་བགྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པའང་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །བདེན་པ་རྣམས་
ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་པའི་
བཙུན་འགྱུས་དང་། བདེན་པ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་མ་བརྗེད་པའི་བླན་པ་དང་།
བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། བདེན་པའི་
རྣམ་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྟ་པོ་འདི་
རྣམས་ལ་མངོན་པར་བཙུན་ཞིང་གོམས་པར་མངོན་ཅིག་དང་། །འདི་དག་

འཕགས་ལམ་གྱི་དངོས་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་ཆེ་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་དག་བཟོད་
པའི་ཆེ་ཆེ་མི་མཐུན་ཕྱགས་ཀྱིས་མི་བཟུངས་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྟོད་ཀྱི་ཆེ་
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་ལྷག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཞེས་
བགྱི་བ་དང་། དེ་ཉིད་འཕེལ་བ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩ་མོར་རྒྱུ་པའི་
ཕྱིར་རྩ་མོར་རྒྱུ་པ་ཞེས་བགྱི་བའང་ལགས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་འགལ་
རྒྱུན་རྒྱགས་པ་སྤང་བ་ནི། ན་ཀ་འཆི་སྤྱད་བྲལ་དང་དེ་བཞིན་དུ། །ལས་ནི་
བདག་གིར་བྱ་ལས་མ་འདས་ཞེས། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ནི། །དེ་ཡི་
གཉེན་པོའི་སློན་ནས་རྒྱགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་ནི་ན་བ་དང་ཀ་
བ་དང་འཆི་བ་དང་སྤྱད་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ལས་མ་འདས་ཏེ། བདེ་སྤྱད་ནི་བདག་གིས་སྤང་
བྱས་པའི་ལས་ལ་རག་ལས་ཀྱི། བདག་ལ་ནི་རང་དབང་མེད་དོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་
བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ནི་རྒྱགས་པ་དེའི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པའི་སློན་ནས་རྒྱགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་
མཐུན་རྒྱུན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྟོམ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་
ནི། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་
དེ་བསྟོམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་ཐར་པ་མངོན་བཞེད་ན། །ཡང་
དག་ལྟ་ལ་གོམས་པ་ཉིད་དུ་མངོད། །གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བས་ལེགས་སྤྱད་
ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མི་བཟད་ལྡན། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །འདིར་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། དོན་དམ་པའི་ཡུལ་

ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱི་མར་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་འོ། །
གཉིས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཐར་པའི་
རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་སུ་མཐོ་རིས་དང་། མཐར་ཐུག་ཐར་
པའི་བདེ་བ་མངོན་པར་བཞིན་ན་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་གོམས་པར་མངོན་
ཅིག་དེ་མ་བསྟོམས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་པར་གང་ཟག་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་
པར་ལྟ་བས་སྤར་སྒྱུན་སོགས་ལེགས་པར་སྤྱད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་མི་བཟད་ཅིང་རྩལ་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལོག་ལྟས་
དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་དྲུང་ནས་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པས་སྒྱུན་སོགས་ལེགས་པར་སྤྱད་ཀྱང་། ལས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་སྤྱིན་འཁོར་བར་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་མི་བཟད་ལྡན་ཅས་སྐྱར་རོ། །
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྡེའི་དང་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་བསྟོམ་པ་
ནི། མི་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མི་བདེ་ཞིང་། མི་རྟག་བདག་མེད་མི་གཙང་རིག་
པར་བགྱི། །དྲན་པ་ཉེ་བར་མ་བཞག་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་ལྟ་བ་
སྤང་ཁྲོལ་བ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བལྟས་
ན་སྤྱག་བསལ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་མི་བདེ་ཞིང་། དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོང་

པས་མི་རྟག་པ་དང་། དབང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པས་བདག་མེད་པ་དང་།
རུས་པ་དང་ཤ་སྟག་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་གཙང་
བར་རིག་པར་བགྱི་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཉེ་བར་མ་བཞག་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་
མ་བརྟགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷས་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་དང་། ཆོར་བ་སྟུག་
བསྐྱལ་བ་ལ་བདེ་བ་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་
ལ་བདག་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་
རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྤངས་སྟོལ་བ་སྟེ། དེ་བས་ན་བྱ་བ་ཉེ་བར་གཞག་པར་
བགྱིའོ། །གཉིས་པ་བྱུང་པར་དུ་ཆོས་བྱ་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྟོམ་པ་ནི། གལ་
ཏེ་སྟུག་བསྐྱལ་སོགས་ཡིན་ཡང་བདག་མེད་པ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ན་
ལས་དགེ་སྤྱིག་གི་འབྲས་བུ་སུ་ཞིག་གིས་སྟོང་པར་འགྱུར་སྟམ་ན། གཞུགས་ནི་
བདག་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ་བདག་གཞུགས་དང་ལྡན་མིན་གཞུགས་ལ་
བདག་གནས་མིན། །བདག་ལ་གཞུགས་མི་གནས་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ། །ཕྱང་པོ་ལྟག་
མ་བཞི་ཡང་སྟོང་རྟོགས་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་ཅིག་ཡོད་ན་
གཞུགས་སོགས་སྤང་པོའི་ངོ་བོར་ཡོད་དམ། དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་གང་།
དང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་གཞུགས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རེ་ཞིག་
ལྟར་ངོ་། །འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བདག་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་
པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་སོགས་དང་འབྲ་བར་བདག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དང་།
དུ་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་སོགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་

འདོད་པས་བདག་རྒྱས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདག་ལྟ་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོས་ས་བོན་སྤང་དུ་མེད་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབུ་མ་འདུག་པར། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེ་
ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །བདག་ནི་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བུ། །རྒྱས་ལ་འདུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞུགས་སོགས་ལས་གཞན་པ་ཅིག་ཡིན་ན། ལྟས་
བྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་དང་ལྡན་པ་ཅིག་གམ། ལྟས་བྱིན་
རེ་ལྡེ་ལ་འདུག་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་སོགས་ལ་གནས་པ་ཅིག་གམ། འབྲི་ཤིང་
སོགས་ལ་བཞེན་པ་ལྟར་དེ་ལ་གཞུགས་སོགས་བཞེན་པ་ཅིག་ཡིན་གང་། དང་པོ་
མི་རིགས་ཏེ། བདག་གཞུགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ལྷུང་ངོ་། །
རིགས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྟས་བྱིན་ལ་བ་ལང་དབང་བསྐྱར་བྱར་ལྡན་པ་ལྟར་བདག་
ལ་གཞུགས་སོགས་དབང་བསྐྱར་བྱར་ལྡན་པ་མ་ཡིན། བདག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
གཞུགས་སོགས་སུ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འདིག་པ་སོགས་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གཞུགས་ལ་བདག་གནས་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ལྷུང་ཡིན་ལ། རིགས་པ་ནི་ལྟས་བྱིན་རེ་ལྡེ་ལ་
གནས་པ་ལྟར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བདག་ལ་བཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཞུགས་སོགས་མི་རྟག་པས་བདག་ཀྱང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་

བདེ་ཕྱིར་རོ། རྒྱུགས་གསུམ་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་གཞུགས་གནས་པ་
མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གཞུགས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་
བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་ནི་ལུང་ཡིན་ལ། རིགས་པ་ནི། འབྲི་ཤིང་ལ་
སོགས་པ་ས་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར་བདག་ལ་གཞུགས་སོགས་སྤང་པོ་བརྟེན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བདག་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞུགས་སོགས་གཏན་མི་འཇིག་པར་ཐལ་
བདེ་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱེ་འཇིག་བདག་ལ་རག་ལས་པར་གྱུར་ན་དེའང་མ་
ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་ཡང་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞུགས་ལ་དབྱད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྤང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་ངོ་བོ་དང་། རོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྤོང་ཚུལ་
གོང་དུ་བཤད་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་རྟོགས་པར་བགྱེད། ཇི་སྐད་
བཤད་པ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ། གཞུགས་བདག་དུ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་རེ་
རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ལྟ་བུ་ནི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཐའ་ཉི་ཤུ་
ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་གཞུགས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། ཇེ་ནི་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་པོ་
རྣམས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་
འདོད་རྒྱལ་ལས་མིན་དུས་ལས་མིན། ཁང་བཞིན་ལས་མིན་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མིན།
།དབང་ཕུག་ལས་མིན་རྒྱ་མེད་ཅན་མིན་ཏེ། མི་ཤེས་ལས་དང་སྟེད་ལས་བྱང་
རིག་མཛོད། ཁེས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་
ལ་རག་མ་ལས་པར་འདོད་རྒྱལ་གནམ་བབ་དུ་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ངེས་

པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཤོག་བྱེད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་དུས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྒྲིན་པར་བྱེད། དུས་ཀྱིས་སྒྲི་རྒྱ་སྒྱུད་པར་བྱེད། །
དུས་ཀྱིས་གཉིད་ལོག་སད་པར་བྱེད། དུས་ནི་འདའ་བར་དཀའ་བ་ཡིན། ཞེས་
དུས་ཉག་པ་ཅིག་ལས་སྒྲི་བར་སྒྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་
ནམས་ལས་མ་གཏོགས་དུས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་ཉག་པ་ལས་སྒྲིས་
པའི་དངོས་པོ་ནམས་སྒྲི་འདིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་
ཅན་པ་དག་རྒྱལ་ལྷན་པ་སྤྱིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པར་གྱུར་བའི་རང་
བཞིན་ཉག་པ་ཅིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་བཞིན་དང་ནམ་འགྱུར་གཅིག་ཡིན་ན་ནམ་འགྱུར་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་
ཡང་མི་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་ནི་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་
དུ་འདོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སྒྲི་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་
རྒྱུན་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གཞན་ལ་སྟོས་པར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རིགས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་སྤྲ་ཞིང་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱན་རིག་ཐམས་ཅད་བྱེད། རྣལ་འབྱོར་གོམས་པས་
ཐོབ་པའི་སྟོ་ཅན་བསམ་གཏན་པ་ཡི་བསམ་གཏན་ཡུལ། ཉི་མ་རྒྱ་བ་ས་རྒྱ་མེ་
རྒྱང་ཕྱོགས་དང་ནམ་མཁའི་ལུས་ཅན་ཏེ། ཞི་བའི་བདེ་དགའ་འགྲུབ་པར་
འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་དབང་ཕྱག་ཉག་ཏུ་བསྒྲོམ། དེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཡོན་
ཏན་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱག་ཉག་པ་ཅིག་ལས་འབྱུང་བར་སྒྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉག་
པས་འབྲས་བུ་སྒྲིད་པར་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྒྲི་བར་

ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཕྱག་གི་འདོད་པ་ལ་སྟོས་ནས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ན་
འདོད་པ་དབང་ཕྱག་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བས། ཐམས་ཅད་དབང་
ཕྱག་གིས་བྱས་པར་འགལ་ཞིང་། དབང་ཕྱག་ལས་འབྱུང་ན་དེ་ཡང་ཅིག་ཅར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། འདོད་པ་གཞན་ལ་སྟོས་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མེད་
པ་ཅན་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་ནམ་ཡང་མེད་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་གང་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་
ནི་ས་ལྷན་གྱིས་གཡོགས་པའི་ས་བོན་སྟོན་མེད་ཚུས་བརྒྱན་པར་བྱས་པ་ལས་སྟུ་
གུ་མངོན་པར་འགྱུ་བ་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པས་གཡོགས་པའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་
སྲིད་པས་བརྒྱན་པར་བྱས་པ་ལས། ཡང་སྲིད་པའི་སྟུ་གུ་མངོན་པར་འགྱུ་བ་པས་
དེའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་ལས་དང་སྲིད་ལས་བྱུང་རིག་མཛོད། ཁྱེས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་འགལ་རྒྱུན་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤང་བ་ནི། ཡང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་
འདོད་པས་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་སྤང་དགོས་པས། དེ་རི་ལྟར་སྤང་
སྟམ་ན། ཚུལ་ཁྱིམས་བརྟུལ་ཁྱེགས་མཆོག་འདྲིན་རང་ལུས་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
པར་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། ཀྱུན་དུ་སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་པ་ཡི། ཁྱོད་ཁྱེས་སྟོ་
འགོགས་ལགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད། ཁྱེས་གསུངས་པ་དང་། ལྟ་བ་ངན་པའི་
རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱེགས་གྱིས་དག་གོལ་དུ་འདྲིན་པ་
ཚུལ་ཁྱིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱེགས་མཆོག་འདྲིན་དང་རང་ལུས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
ཡུང་བོ་ལྟ་ལ། བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ལྟ་བ་སྟེ་

འཇིགས་ཚོགས་སུ་ལྟ་བ་དང་། ཐར་པ་དང་། ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་
བའི་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་འདི་གསུམ། དཔེར་ན་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་།
ལམ་ལོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མངོན་པར་
འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གོགས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འཇིག་ལྟས་བདག་ཏུ་
མངོན་པར་ཞིན་ནས། དེ་མེད་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་འདོད་པ་དང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འདིན་གྱིས་ཐར་ལམ་ལོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་
དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཐར་པའི་གྲོང་བྱེར་གྱི་
སྒོ་འགོགས་ལགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ་སྤོངས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །བཞི་པ་
མཐུན་ཁྱེན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པ་ལས་
གྲོལ་བའི་གྲོགས་གྱིས་ཤིག་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱིས་གྲོགས་ཅིར་ཡང་བྱར་མེད་
གྱིས་རང་གི་སེམས་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཐར་པ་བདག་ལ་རག་
ལས་འདི་ལ་ནི། །གཞན་གྱིས་གྲོགས་བགྱིར་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་པས། །ཐོས་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན་ལྡན་པ་ཡིས། །བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འབད་པར་
མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་གྱིས་སེམས་
ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐར་པའི་
ཐབས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་གྱིས། འདི་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་
གྲོགས་ཅི་ཡང་བགྱིར་མ་མཆིས་པས་རང་གིས་འབད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཐར་པའི་
ཐབས་དེ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་
ཏུ་སྒྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། དང་པོ་གཞི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སེམས་གྱིས་བྱེན་
པའི་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་གང་རུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ནས། །བདེན་
པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ།
ཐོས་པའི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །སྤྲུག་

བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། དེ་དག་གིས་ཀུན་
རྫོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་དང་། དོན་དམ་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་མཐས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་
བསྒྲོམ་པ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །འདིས་ནི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
གསུམ་པོ་ཉིད་ཐར་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཏུ་བསྐྱབ་
པ་ཐམས་ཅད་འདུས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། ལྷག་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་དང་། །ལྷག་པའི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི། །བསྐྱབ་པ་བརྒྱ་ཙུ་
ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་ནི། །གསུམ་པོ་འདི་ནང་ཡང་དག་འདུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཟུང་ངན་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམ་པའི་སྟོང་བ་བདུན་གྱི་
རང་བཞིན་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྱིམས་དང་། འཕགས་ལམ་སྟེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་བསམ་གཏན་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། བདག་མེད་
རྣམ་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི་
སྟེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་བ་དང་།
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱིས་རྒྱུད་མ་སྒྲིན་
པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་མགོ་གཞོན་ལ། ཤེས་
རབ་ཀྱིས་བྱུང་ནས་འབྱེན་པའི་སྟོན་སྒྲིན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །
འདི་དག་ནི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་སྟུང་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སོ་སོར་ཐར་
པ་ལས་གསུངས་པའི་པམ་པ་བཞི། ལྷག་མ་བརྒྱ་གསུམ། སྤང་ལྷུང་སུམ་ཐུ། ལྷུང་
བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྒྱ། སོར་བཤགས་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱ་གཉིས་

དེ་བསྐྱབ་པ་བརྒྱ་ཙུ་ལ་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་སྟེ། ཉིས་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་ཙུ་གསུམ་པོ་
རྣམས་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པོ་འདིར་འདུ་བར་
འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་འདི་ལ་འབད་དེ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་པའོ། །ལྷ་པ་
དེའི་རྒྱུར་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་བསྐྱུང་བ་ནི། དབང་ཕྱག་ལུས་གཏོགས་
དྲན་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། བཞུང་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་བསྐྱབ། །དེ་ནི་
བསྐྱེམས་ནས་མངོན་པར་བསྐྱུང་བཀྱི་སྟེ། དྲན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀྱན་འཛིག་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་ཕྱག་ཅེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས། ལུས་
འགྲུང་བ་དང་འདུག་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་
པ་ནི་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་བཞུང་པ་གཅིག་
པ་སྟེ་ངེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱབ་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་
སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བསྐྱེལ་དང་། ཡིད་མི་
བདེ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་
པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་པོ། །དེ་
བས་ན་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་དེ་ནི་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེམས་ནས་
མངོན་པར་བསྐྱུང་བར་བཀྱི་སྟེ། དྲན་པ་དེ་ཉམས་པས་དག་བའི་ཆོས་གཞན་
ཀྱན་ཀྱང་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་
སྟོས་ཅི་དགོས་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པོ་དེའི་རྟེན་ཐོབ་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བ་ལ་
གསུམ་གྱི། དང་པོ་ལུས་མི་རྟག་ཅིང་སྙིང་པོ་མེད་པར་བསམས་ཏེ་མ་ཆགས་པར་

བྱ་བ་ནི། ཆོ་ནི་གནོད་མང་རྒྱུ་གིས་བཏབ་པ་ཡི། ༼ཁུ་ཡི་ཁུ་བྱར་བས་ཀྱང་མི་
རྟག་ན། ༼དབུགས་རྩབ་དབུགས་འབྱུང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ལས། ༼སད་ཁོམ་གང་
ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ། ༼ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༼སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྲིན་
དང་འདྲ། ༼འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། ༼སྐྱེས་བུའི་ཆོ་འགྲོ་ནམ་
མཁའི་སྟོག་འདྲ་སྟེ། ༼རི་གཟར་འབབ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཐུར་མགྲོགས་འགྲོ། ༼ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ༼སྐྱེས་བུའི་ཆོ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་འཆོ་བ་
དང་། ༼ནང་འབྱུང་བ་འཁྲུགས་པ་སོགས་གནོད་པ་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱུ་
གིས་བཏབ་པའི་ཆུའི་ཆུ་བྱར་བས་ཀྱང་ཆེས་མི་རྟག་ན། ༼དབུགས་ནང་དུ་རྩབ་པ་
ལས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང་། ༼གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ལས་སྤར་སད་པ་ཁོམ་པ་སྟེ། ༼མ་གྱི་
བར་སྤར་ཡང་གནས་པའི་སྐྱབས་ཡོད་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ་
དབང་ཅམ་མོ། ༼དེ་ལྟར་ཆོ་མི་རྟག་ཅིང་ལུས་ལ་ཡང་ཆགས་པར་བྱ་བའི་སྟོང་པོ་
མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ༼ལུས་མཐའ་ཐལ་བ་མཐར་སྐྱམ་མཐར་འདུལ་
ཞིང་། ༼ཐ་མར་མི་གཙང་སྟོང་པོ་མ་མཆིས་པར། ༼རྣམ་པར་འཛིག་དངས་ཐུགས་
པར་འཇུར་བ་སྟེ། ༼སོ་སོར་འགྲེས་ཆོས་ཅན་དུ་མཁྱེན་པར་མཛོད། ༼ཅེས་
གསུངས་ཏེ། ༼དི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྟོང་དག་གི་ཞིང་དུས་ལས་
འདས་པའི་ལུས་ཉི་དུ་རྣམས་ཀྱིས་མེར་བསྐྱེགས་པའམ། ༼ཆུར་བསྐྱར་བའམ། ༼ས་
འོག་ཏུ་འདུག་པར་བྱེད་ཅིང་། ༼ཡང་ན་རྒྱུང་དང་ཉི་མ་དག་གིས་སྐྱེམ་པར་
འཇུར། ༼ཡང་ན་ནི་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པའི་སྟོག་ཆགས་སྣ་ཆོགས་
ཀྱིས་བྱ་བར་འཇུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༼དེ་ལ་མེས་བསྐྱེགས་པས་ཐལ་བ་དང་

ལྷུང་དང་ཉི་མས་མཐར་བསྐྱམས་པ་དང་ཆུར་བསྐྱར་མཐར་འབྲལ་ཞིང་སྟོག་
ཆགས་ཀྱི་བོས་པས་མཐར་མི་གཙང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ལྷས་
འདི་ལ་སྒྲིང་པོ་མ་མཆིས་ཏེ་མེས་ལྷན་པར་འདིག་པ་དང་། ལྷུང་དང་ཉི་མས་
དེངས་པ་དང་། ལྷས་རུལ་ཞིང་བྱུགས་པ་དང་། སྟོག་ཆགས་ལྷན་པ་ཁམ་
གྱིས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བཅད་པས་སོ་སོར་འགྲེས་ཆོས་ཅན་དུ་མཐེན་པར་
མངོད་ཅིག་ཆེས་བརྟན་པ་ལྷན་པ་ཁྱང་མཐར་འདིག་པར་ངེས་ན་ལྷས་ལ་སྟོས་
ཅི་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། ས་དང་ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན། འབར་
བས་བསྐྱེད་པའི་ལྷས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། གཤམ་བ་ཙམ་ཡང་ལྷས་པར་མི་
འགྱུར་ན། ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་མི་ལྟ་སྟོས་ཅི་འཆལ། ཁྱེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཡང་
བརྟན་ཅིང་སྲ་བའི་དངོས་པོ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ལྷན་པོ་གསེར་གྱི་རི་
བདུན་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་དག་ཀྱང་འདིག་ཉེན་མེས་
འདིག་པའི་ཆོ། ཉི་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚི་ཤིང་ནགས་ཆལ་ལྷན་པ་བསྐྱེད་པ། གཉིས་
པས་ཆུ་ཕྱན་ལྷན་སྐྱེམ། གསུམ་པས་མཚོ་མ་རྩོས་པ་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་
བཅས་པ་སྐྱེམ། བཞི་པ་དང་ལྷ་པས་རྒྱ་མཚོ་ཆུའི་བྱིལ་བ་ཙམ་དུ་སྐྱམས་སོ། །
དུག་པ་ས་ནི་ཆུའི་ཐིགས་པ་ཙམ་ཡང་མ་ལྷས་པ་སྐྱེམ་ཤིང་། ས་ཆེན་རི་རབ་
དང་བཅས་པ་དུ་བར་འབྲལ་བར་བྱེད་དོ། །བདུན་པ་བྱུང་བའི་ཆོ་མེ་ལྷེ་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཐལ་བའི་ལྷག་མ་ཡང་མ་ལྷས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཉི་
མ་བདུན་ཤར་ནས་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་འབར་བས་བསྐྱེད་པའི་མཐུས་ལྷས་ཅན་
དེ་གཞུགས་ཅན་བརྟན་པ་འདི་དག་ཀྱང་ཐལ་བ་ཙམ་ཡང་ལྷས་པར་མི་འགྱུར་

བར་འཛིག་ན། ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བའི་མིའི་ལུས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཆལ་ཏེ། འདི་
མི་རྟག་པས་གཞིམ་མི་རུས་པའི་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཆོ་མི་རྟག་པ་དང་
ལུས་སྟངས་པོ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདི་ཀུན་མི་རྟག་བདག་མེད་དེ། སྐབས་མེད་མགོན་
མེད་གནས་མེད་དེ་སྤང་དུ། འཁོར་བ་ཆུ་ཤིང་སྟངས་པོ་མེད་པ་ལ། མི་མཆོག་
ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུགས་ནི་འབྱུང་བར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་གསྤྲུགས་ཅན་
རྣམས་མི་རྟག་པར་མ་བླད། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཀུན་གྱང་སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་ཅིང་བདག་མེད་དེ། སྤྲུག་བསྐལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐབས་
མེད་ལ་པན་འདོགས་པའི་མགོན་མེད་ཅིང་། ཐ་མལ་པར་འདུག་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་སྤང་དུ། འཁོར་བ་ཆུ་ཤིང་ལྟར་སྟངས་པོ་མེད་པ་འདི་ལ་
མི་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུགས་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱོར་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །གཉིས་
པ་དལ་འབྱོར་རྟེན་པར་དཀའ་བ་བསམས་ནས་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་མཆོ་
གཅིག་གནས་གཉའ་ཤིང་བྱ་ག་དང་། རུས་སྤལ་ཕྲད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལས།
མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་དེ་འབྲས་
མཆིས་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་རྒྱ་མཆོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན།
རུས་སྤལ་ཞར་བ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ནས་ལན་རེ་རེ་སྟེང་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་གནས་ཤིང་།
དེ་ན་གཉའ་ཤིང་བྱ་ག་གཅིག་པ་རྒྱུང་གིས་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་དུ་དེད་པ་ཅིག་
ཀྱང་ཡོད་པ་དེའི་བྱ་ག་དང་རུས་སྤལ་གྱི་མགྱིན་པ་ཕྲད་དེ་དེར་ཆུད་པ་བས་
ཀྱང་དུད་འགོ་ནས་མི་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཆེས་ཐོབ་པ་དཀའ་སྟེ། དུད་འགོ་རྣམས་

ལྷན་པས་དགེ་བ་སྟོབས་ལུན་སྦྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་མདོ་ལས།
དགེ་སྟོང་དག་འདིག་ཏེན་རྒྱ་མཚོ་གཅིག་ཏུ་ལྷུར་པའི་ནང་ན། རུས་སྤལ་ལོང་
བ་ཆེ་རིང་པོར་འཆོ་བ་ཞིག་གནས་ཤིང་། དེ་ལོ་བརྒྱ་འདས་ནས་ལན་གཅིག་
ཀྱིན་ཏུ་འབྱུང་ལ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ན་གཉའ་ཤིང་བྱ་ག་གཅིག་པ་ཅིག་ཡོད་
པ་དེ་ཤར་གྱི་རླང་གིས་བདས་ན་ནི་རྩབ་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ཞེས་སོགས་བཀའ་
བསྟུན་ནས། དགེ་སྟོང་དག་གང་ཏུ་རུས་སྤལ་ལོང་བ་ཀྱིན་ཏུ་འབྱུང་བའི་མགྱོན་
པ་གཉའ་ཤིང་དེའི་བྱ་གར་ཚུད་པར་འལྷུར་བའི་རུས་དེ་ནི་ཡོད་ཀྱི། དགེ་སྟོང་
དག་མིར་སྦྱེ་བ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཐོབ་པ་དཀའ་བར་ང་སྤོའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་མི་དབང་གིས་དམ་ཆོས་སྦྱད་ཅིང་སྦྱབ་པ་སྟོང་པོར་
མཛད་པས་མི་ལུས་དེ་འབྲས་བུ་མཆིས་པར་མཛོད་ཅིག་དེ་ལྟར་མའི་ལུས་ནི་
ཤིན་ཏུ་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཚུད་གསོན་པར་བྱེད་ན་ནི་ལྷན་པ་
ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་གསེར་སྟོད་རིན་ཆེན་སྤྲས་པ་ཡིས། །
ངན་སྦྱགས་འཕྱག་པར་བགྱིད་པ་དེ་བས་ཀྱང་། གང་ཞིག་མི་རུ་སྦྱེས་ནས་སྤིག་
པ་དག་ཁབྱིད་པ་དེ་ནི་ཆེས་རབ་ལྷན་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱེས་བུ་
གང་ཞིག་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྟོད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ་ཡིས་
བཤང་གཅི་སོགས་ངན་སྦྱགས་འཕྱག་པར་བགྱིད་ན་གནས་མ་ཡིན་པར་སྟོད་
པའི་ཕྱིར་འདིག་ཏེན་ན་སྦྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་བས་ཀྱང་གང་ཞིག་མི་རུ་
སྦྱེས་ནས་སྤིག་པ་བགྱིད་པ་དེ་དག་ཆེས་ཤེས་རབ་ལྷན་པ་ལགས་ཏེ། གསེར་སྟོད་
བས་མི་ཉིད་ཆེས་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མི་བཟད་པ་འབྱིན་

པས་ངན་སྒྱུགས་པས་སྡིག་པ་ཆེས་སྤང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བྱང་པར་རྒྱལ་
པོས་ཀྱང་རྟེན་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པས་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། མཐུན་པར་
རྒྱར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་ནི་བསྟེན་པ་དང་། །བདག་
ཉིད་ལེགས་སྟོན་སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་བགྱིས། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་བྱོང་
ལ་མངའ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དུ་གནས་ན་འཕགས་ལམ་སྦྱི་བ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་། གང་དང་འགྲོགས་ན་ཉེས་པ་འགྲིབ་ཅིང་
ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། །བདག་ཉིད་
ལེགས་པར་སྟོན་ཞིང་བསམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་བས་ཀྱང་ལེགས་པར་སྦྱབ་པ་དང་།
སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་བགྱིས་པས་རྒྱད་སྟོན་པ་དང་བཞི་ནི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་
ལོ་དང་འབྲ་བས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་འཆམ་པའི་ཤིང་རྟས་
བསྟོད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཕྱིན་པར་རུས་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་
དང་ལྡན་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཐར་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཕྱིན་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།དེ་བས་ན་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་བྱོང་ལ་མངའ་བས་ལམ་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་
ཆོགས་ཆང་བའི་ཕྱིར་ལམ་སྦྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འཕགས་ལམ་བསྦྱུད་པ་
ལ་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བསྟེན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་བརྟེན་པ་ཆངས་པར་སྦྱོང་། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱབ་པས་
གསུངས་དེའི་ཕྱིར། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་བརྟེན་བགྱི་རྒྱལ་བ་ལ། །བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་
མང་པོས་ཞི་བ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལམ་སྦྱབ་པ་ན་ཐོག་མར་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པར་བགྱི་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་ཆངས་པར་སྦྱུད་པ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས་པས་སོ། །རྫི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ཀུན་
དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དགེ་བའི་རྟོགས་པོ་ནི་
ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་
བོ་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་ལས་
ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟག་པར་
སྟེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བགྱི་སྟེ། རྒྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རབ་དུ་
མང་བོས་ཞི་བ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ནི་འདིར་ཐར་པའི་
ལམ་སྟེ། སྤྱིད་པའི་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་ཆངས་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་
སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེས་བྱ་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྒྱན་ལས། བཤེས་
གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ། ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བཅོམ་བྱས་ལུང་གིས་ཕྱག་ཏེ་
ཉིད་རབ་དུ་རྟོགས་པ་སྤྲུལ་ལས་ལྡན། སྟིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྟོ་བ་སྤངས་ལ་
བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་གནས་ཤིང་། ལྷེ་
སྟོད་གསུམ་གྱི་ལུང་གིས་ཕྱག་པ་གནས་ལུགས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་
རྟོགས་པ་ལྟར་བརྟེན་སྟོད་པ་ལ་མཁས་པ། སྟོབ་མ་ལ་སྟིང་བཅེ་ཞིང་གདམས་པ་
དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འཆད་པ་ལ་སྟོ་བ་མེད་པའོ། །ཐར་ལམ་སྐྱབ་པའི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་རྟེན་བྱ་དུ་པར་ཅན་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འབད་པར་
རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོག་པར་ལྟ་བུ་འདྲིན་དང་དུད་འགོ་དང་། །ཡི་
དུགས་ཉིད་དང་དཔུལ་བར་སྟེ་བ་དང་། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་
འཁོབ་དུ། །ལྷ་ལྷོར་སྟེ་དང་སྐྱབ་ཞིང་སྐྱགས་པ་ཉིད། །ཆེ་རིང་ལྟ་དང་གང་ཡང་

རུང་བར་ནི། སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ། དེ་དག་དང་བལ་ཁོམ་པ་
རྟེན་ནས་ནི། སྐྱེ་བ་བསྐྱོག་པའི་སྤང་དུ་འབད་པར་མཛོད། ཅིས་གསུངས་ཏེ།
གལ་ཏེ་དུང་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དཔལ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ་ངན་སོང་གསུམ་དང་།
རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་།
བྱོན་ཡང་དེའི་སྐྱ་མི་ཐོས་པའི་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱ་མོར་སྐྱེ་བ་དང་། ཡུལ་དབུས་
ཡིན་ཡང་སྟེན་ཞིང་སྐྱགས་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དང་ཐར་པ་དང་དེའི་ལམ་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་འཇིན་པ་སྟེ་མིའི་འགྲོ་བ་པ་བཞི་དང་།
སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་ཆེ་རིང་ལྟ་དང་བརྒྱད་ལས་གང་ཡང་
རུང་བར་སྐྱེ་བ་བྲངས་པ་ནི་མི་ཁོམས་པ་ཞེས་བགྱི་སྟེ། ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་བལ་ཁོང་། ཐར་
པ་སྐྱབ་ཏུ་ཁོམ་པའི་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་རྟེན་ནས་ནི་དེ་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྐྱེ་བ་བསྐྱོག་པའི་སྤང་དུ་ལམ་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ།
ཁག་ཉིས་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་པས་སྐྱབས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་མདོར་
བསྟན་པ་ནི། དེས་པ་འདོད་པས་ཐོངས་དང་འཆི་བ་དང་། འན་དང་རྒྱ་སོགས་
སྤྱག་བསྐྱལ་དུ་མ་ཡི། འབྲུང་གནས་འཁོར་བ་ལ་ནི་སྐྱོ་མཛོད་ཅིང་། འདི་ཡི་
ཉེས་པ་ཤས་ཀྱང་གསན་པར་མཛོད། ཅིས་གསུངས་ཏེ། དེས་པ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་
ཐོས་ནས་ཟས་གོས་སོགས་འདོད་པས་ཐོངས་པ་དང་། མཐར་འཆི་བ་དང་།
གནས་སྐྱབས་སུ་འབྲུང་བར་འཁྱར་བའི་ན་བ་དང་། ན་ཆོད་འཁྱར་བའི་རྒྱ་བ་
དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་ལྟ་ངན་དང་སྐྱེ་སྤྱགས་འདོན་པ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱལ་

དུ་མའི་འབྲུང་གནས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བར་མཛད་དགོས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་
མ་བྱུང་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིམ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་སྐྱོ་བའི་ཐབས་སུ་
འཁོར་བ་འདིའི་ཉེས་པ་ཤས་ཀྱང་སྟེ་ཕྱོགས་ཅམ་བཟོད་ཀྱིས་གསན་པར་མཛོད་
ཅིག་ཅེས་ཏེ་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་རྫོགས་པར་བཟོད་མི་རུས་ཤིང་ཕྱོགས་གཅིག་
ཐོས་པས་ཀྱང་ཡིད་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འཁོར་
བའི་ཉེས་པ་རིལ་བཟོད་མི་རུས་པས་ཕྱོགས་གཅིག་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ཡང་
བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། ས་ནི་བྱ་ཉིད་མ་ནི་ཆུང་
མ་ཉིད། །སྐྱོ་བོ་དགར་གྱུར་བ་དག་བཤེས་ཉིད་དང་། །བསྐྱོག་པ་ཉིད་དུ་མཆི་
བས་དེ་སྤྲད་དུ། འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱོ་བ་ལེན་པ་ནས་ནི་ངེས་འགའ་བྱ་ཉིད་དང་། མ་ནི་ཆུང་མ་
ཉིད་དང་། །སྐྱོ་བོ་དགར་གྱུར་བ་དག་ཀྱང་གཞན་དུ་མཛོད་བཤེས་ཉིད་དང་། དེ་
ལས་བསྐྱོག་སྟེ་བྱ་ཉིད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་མཆི་བས། དེའི་སྤྲད་དུ་འཁོར་བ་
དག་ན་དག་གཉེན་དུ་ངེས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་པས་དག་གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་
དག་ལ་ཆགས་སྤང་སྤོངས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ངོམས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་
པ་ནི། དེ་ངེས་རྒྱ་མཆོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡིས། །འོ་མ་འཐུངས་ཏེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི།
།སྐྱོ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་བ་བས། །དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བདུང་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མེས་ཅན་དེ་ངེས་ཀྱང་སྟོན་ཆད་ཕྱོགས་བཞིའི་
རྒྱ་མཆོ་བཞི་ལས་ལྷག་པའི་འོ་མ་འཐུངས་ཏེ། །འོ་མ་འཐུངས་པའི་སྐྱོ་བ་ལ་ཐོག་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ད་དུང་སོ་སོ་སྐྱོ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་

འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འཁོར་བ་བས། སྤར་གྱི་དེ་བས་ཆེས་མང་
བའི་འོ་མ་ཞིག་བརྟུང་འཆལ་ཏེ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་མ་བསྐྱེད་པའི་
བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བ་ལ་བྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལུས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འདོར་པའི་ཉེས་པ་ནི། རེ་རེའི་བདག་ཉིད་རུས་པའི་སྤང་པོ་ནི། །
ལྷན་པོ་མཉམ་པ་སྟེད་ཅིག་འདས་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རེ་
རེས་ཀྱང་སྟོན་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རུས་པའི་སྤང་པོ་ནི་
ལྷན་པོ་དང་མཉམ་པའམ་དེ་བས་ལྷག་པ་སྟེད་ཅིག་འདས་གྱུར་ཏེ། ད་དུང་ལམ་
ལ་མ་འབད་ན་དེ་བས་ཆེས་མང་བའི་རུས་པ་འདོར་དགོས་སོ། །བཞི་པ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི། མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ཤུག་ཆག་གུ་
ཅ་མ། །རིལ་བུར་བབྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་
ཅན་རེ་རེའང་སྤར་བདག་གི་མ་འམ། མའི་མར་གྱུར་བ་ལྟ་བུའི་གངས་ཀྱིས་ཐུག་
པའི་མཐའ་ཡང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། རྒྱ་ཤུག་གི་ཆོག་གུ་ཅ་མ་གྱི་རིལ་བུ་
བཅད་ཅིང་བབྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་བར་མི་འགྱུར་བར་འཛད་གྱིས། སེམས་
ཅན་གཅིག་གི་མར་གྱུར་བའི་གངས་ནི་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ད་དུང་ཡང་ལམ་
ལ་མ་འབད་ན་དེ་བས་ཀྱང་མང་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་མདོ་ལས་དགེ་སྤྱོད་
དག་དཔེར་ན། རྒྱུས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱ་ཤུག་གི་ཆོག་
གུ་ཅ་མ་གྱི་རིལ་བུ་ཐོགས་ཏེ། འདི་ནི་བདག་གི་མའོ། །འདི་ནི་བདག་གི་དའི་
མའོ་ཞེས་འདོར་བར་བྱེད་ན། དགེ་སྤྱོད་དག་ས་ཆེན་པོའི་འདི་མ་པ་ཆེས་སྤར་
ཟད་པར་འགྱུར་གྱིས། མི་རྣམས་ཀྱི་མའི་རྒྱད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ང་སྤྱོདོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་པ་ཡང་ཡང་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི།
བརྒྱ་ཕྱིན་འཛིག་རྟེན་མཆོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་
སྟངས་ལྟུང་། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བྱུང་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་
བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྒྱ་ཕྱིན་ནི་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་
ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལྟ་བུར་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མཆོད་འོས་སུ་གྱུར་ནས་
ཀྱང་སྟོན་གྱི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་
ས་སྟངས་དུ་མི་པལ་པའམ་ངན་སོང་དུ་ཡང་ལྟུང་ལ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བྱུང་བོ་
རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་ལྟན་ཞིང་སྤིང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་
ཀྱང་། འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མིའི་
ཡང་བྲན་ཉིད་དམ་ངན་སོང་དུ་ཡང་ལྟུང་བར་འགྱུར་དེ་ལྟར་དབང་ཆེ་བ་ལ་
ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་བརྟན་ནས་འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་
པར་སྟོན་པ་ནི། མཐོ་རིས་བྱ་མའི་རུ་མ་རྟེན་པ་ལ། རེག་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་
ཐུངས་ནས་སྤྲ། །དུལ་བར་འཐག་གཅོད་དབང་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས། །
རེག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟོན་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟར་སྐྱེས་ཏེ་མཐོ་
རིས་བྱ་མའི་རུ་མ་རྟེན་པ་ལ་རེག་པའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་ཐུངས་ནས་
སྤྲ་ཡང་སྤིག་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དུལ་བར་སྐྱེས་པ་ན། བསྐྱུས་འཛོམས་
ལྷགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོའི་བར་དུ་འཐག་པ་དང་། ཐེག་ནག་ཏུ་ཆོན་གྱིས་གཅོད་པ་
དང་། ཆ་བ་དང་རབ་ཏུ་ཆ་བར་མཆོན་ནམ་སྟོག་ཆགས་མི་བཟད་པས་མཆུ་དང་
སྟེར་མོས་དབང་པ་སྟེ་འབྲད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པར་སྐར་ལས་ཡུན་རིང་བ་བསྟེན་འཆལ་ལོ།
གནས་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཀླང་པའི་རེག་
པས་ནེམས་སྐར་བདེ་བཟོད་པ། ལྷན་པོའི་སྟོལ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ནི། སྐར་
ཡང་མེ་ཟུར་རོ་བྱགས་རྩུ་བ་ཡི། སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་བཟད་འཕྲོག་སྐྱམ་བཁྲིད་འཆལ་
ལོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀླང་པའི་རེག་པས་མནན་ན་ནེམས་གྲིས་བྱེད་པ།
བཏེགས་ན་སྐར་གྲིས་བྱེད་པའི་བདེ་བ་བཟོད་དུ་བྱང་བ་དང་ལྷན་པའི་རིན་པོ་
ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷན་པོའི་སྟོལ་ཡུན་རིང་སྟེ་ལྷའི་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་
ནས་སྐར་ཡང་དཔུལ་བར་མེ་ཟུར་ལུས་ཅུབ་ཅམ་དང་། རོ་བྱགས་ཏེ་བྱི་སའི་
འདམ་དུ་རྩུ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་བཟད་པ་འཕྲོག་པ་སྟེ་ཁྱོང་དགོས་སོ་སྐྱམ་དུ་
བྱགས་ལ་བཁྲིད་འཆལ་ལོ།

། གློད་མོས་ཚལ་དུ་རྩལ་པའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཐོ་རིས་
བྱ་མོས་འབྲོངས་ཤིང་དགའ་བ་དང་། ། རྣམ་པར་མངོས་ཚལ་སོན་པར་ཅིང་ནས་
སྤར། ། འདབ་མ་རལ་གྱི་འབྲ་ཚལ་གནས་རྣམས་ཀྱིས། ། ཀླང་ལག་ན་བ་སྒྲ་གཅོད་
འཐོབ་པར་འགྱུར། ། ཅིས་གསུངས་ཏེ། མཐོ་རིས་བྱ་མོས་འབྲོངས་ཤིང་སྟེ་ལྟའི་བྱ་
མོ་མང་པོས་ཉེ་བར་བསྟེན་ཅིང་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དགའ་བའི་ཚལ་དང་།
རྣམ་པར་མངོས་པའི་ཚུལ་དུ་སོན་ཏེ་འདོད་པའི་དགའ་བ་ལ་ཡུན་རིང་ཅིང་
ནས། སྤར་ཡང་དཔུལ་བར་འདབ་མ་རལ་གྱི་འབྲ་བའི་ཚལ་གྱི་གསེབ་དུ་ཕྱིན་ཏེ།
དེ་ལ་གནས་པའི་ལོ་མ་མཆོན་རྣོན་པོ་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་དེ་ལྷུང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀླང་ལག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་གཅོད་དེ། ལུས་དང་ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་བཅད་ཅིང་སྤྱག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། གཞན་ཡང་། དལ་
གྱིས་འབབ་པ་ལྟ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། ། གཤོད་མངོས་གསེར་གྱི་པར་ལྷན་ཁྱགས་ནས། །
སྤར་ཡང་དཔུལ་བར་ཚུ་བོ་རབ་མེད་པར། ། ཆ་སྟོ་བཟོད་སྒྲགས་ཚུ་ཆན་འདུག་
འཆལ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟའི་རྗེང་བྱ་ཚུ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པ་དལ་
གྱིས་འབབ་པ་ལྟའི་བྱ་མོ་གཤོད་མངོས་པ་དག་གིས་བསྐྱོར་བ་གསེར་གྱི་པར་
དང་ལྷན་པར་སྤྱས་གྱི་དོན་དུ་ཁྱགས་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་ཐུངས་ནས་སྤར་
ཡང་དཔུལ་བར་ཐལ་ཆན་གྱི་ཚུ་བོ་རབ་མེད་ཆ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཚུ་ཆན་བཟོད་སྒྲག་
སྟེ་བཟོད་པར་མི་རྒྱས་པའི་རིག་པ་དང་ལྷན་པར་འདུག་འཆལ་ལོ། ། དེ་ལྟར་

འདོད་ལྷ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་བསྟན་ནས།
འཐབ་བྲལ་བ་སོགས་འདོད་ལྷ་གོང་མ་རྣམས་དང་ཁམས་གོང་གི་བདེ་བ་ལ་ཡང་
ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་།
ཆངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤར། མནར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་གིང་གྱུར་
པ་ཡི། སྤྱག་བསྐལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསྟོན་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཐབ་
བྲལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་པའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་འོག་མ་དག་ལས་ཆེས་
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། གཞུགས་ཁམས་ཆངས་པའི་
འཛིག་རྟེན་ཀྱི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་ནས།
སྤར་ཡང་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཁྱོད་འགྱུར་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་མནར་
མེད་མེ་ཡི་བྱད་གིང་སྟེ་མེ་མི་བཟད་པས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་
རྒྱན་མི་ཆད་ཅིང་མཆམས་མེད་པ་བསྟོན་པར་འཆལ་ལོ། གཞན་ཡང་། ཉི་མ་
ཟླ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་ཀྱི། འོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྤང་བྱས་ཏེ།
སྤར་ཡང་ཕྱན་ནག་སྤྲག་ཏུ་ཕྱིན་གྱུར་ནས། རང་གི་ལག་པ་བརྒྱངས་པའང་མི་
མཐོང་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་བྱ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཉིད་དུ་སྟེ་བ་ཐོབ་ནས་
རང་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཞེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཕྱེ་བར་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་
པ་ལྟར་བརྗོད་པ་སྟེ། གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོག་གཞིའི་འོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་
མཐའ་དག་སྤང་བར་བྱས་ཏེ། སྤར་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་བར་ཉི་ཟླའི་འོད་མེད་
པའི་ཕྱན་ནག་སྤྲག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ཏུ་ཕྱིན་ཅིང་སྟེས་ནས་རང་གི་ལག་པ་
བརྒྱངས་པའང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། སྤྱག་པ་གོགས་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་འོངས་པར་འགྱུར་འཆལ་བསོད་ནམས་ནི། རྣམ་གསུམ་མར་མེད་སྣང་
བར་བ་བཞེས་ཤིག གཅིག་ཕུ་ཉི་མ་ལྷ་བས་མི་བཟླ་བའི། ལུན་ནག་མཐའ་ཡས་
ནང་དུ་འདུག་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆེ་མི་རྟག་པ་དང་། མཐོ་
དམན་སྣ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། འོངས་པར་ཏེ་འཆི་བར་འགྱུར་
འཆལ་བས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྱིས་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའམ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་གསུམ་
ངན་སོང་གི་ལུན་པ་ལུན་ནག་ཆེན་པོ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མར་མེད་སྣང་བར་བ་
ཏུ་བཞེས་ཤིག གཤམ་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྣང་བ་མེད་ན་གྲོགས་མེད་པས་གཅིག་
ཕུ་ཉི་ལྷའི་འོད་ཀྱིས་མི་བཟླ་བ་སྟེ་གཞོམ་མི་རུས་པའི་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུན་
ནག་མཐའ་ཡས་པར་འདུག་འཆལ་ལོ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུན་ནག་ཏུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ན་
གྲོགས་དང་སྐྱབས་སུ་གྱུར་བ་དང་། མར་མེད་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། དགེ་བའི་ལས་བྱས་རྗེས་སུ་འབྲང་བྱེད་ཅིང་།
ཁྱེད་བཞིན་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་པ། འདུས་བྱས་དག་ལ་གྲོགས་ཡོད་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་མེད་གཉེན་བཤེས་མེད་ཅིང་འཁོར་ཡང་མེད། ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། བདུན་པ་འགྲོ་བ་ལྗེའི་ངེས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བའི་
ཉེས་པ་ལ་ལྗེའི་དང་པོ་དཔྱལ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ནི་རེ་ཞིག་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
གངས་སྦྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཉེས་པར་སྦྱད་པ་སྦྱོད་རྣམས་ལ། ཡང་
སོས་ཐིག་ནག་རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་། བསྐྱེད་འཛོམས་དུ་འབོད་མནར་མེད་ལ་
སོགས་པའི། དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་རྟག་ཏུ་སྤྱད་བསྐྱེད་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

སེམས་ཅན་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡང་སོས་དང་།
ཐིག་ནག་དང་། བསྐྱས་འདྲོམས་དང་། ཏུ་འབོད་དང་། ཏུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་།
ཆ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་། མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་ལྷག་མ་
ནམས་དང་། ཉི་ཆེ་བ་དང་། གང་བའི་དཔྱལ་བ་ནམས་སུ་ཏྱག་ཏུ་སྤྱག་བསྡུལ་
ཐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་སོས་ནི། དེར་སྦྱིས་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཕན་
ཚུན་མཐོང་བ་ན་སྒྲག་ནས་གང་བླངས་པ་མཆོན་ཆ་རྣམས་པོར་གྱུར་ཏེ་འཕངས་
པས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བཅད་ཅིང་བརྒྱལ་ནས་ས་ལ་འབྱེལ་བ། རྣམ་
མཁའ་ནས་ཡང་བྱེད་ནམས་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་བྱུང་བ་ན་ཡང་
ལངས་ཏེ་སྡེ་མ་བཞིན་བྱས་ཏེ། གཞི་དེ་ལས་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱག་བསྡུལ་ཐྱོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་ནི་ཡང་སོས་ཞེས་བྱའོ། །ཐིག་ནག་ཏུ་སྦྱིས་པའི་སེམས་
ཅན་ནམས་ལ་དཔྱལ་སྤྱང་ནམས་ཀྱིས་ལྷས་ལ་ཐིག་ནག་པོ་བཞི་དང་། བརྒྱད་ལ་
སོགས་པ་བཏབ་ནས་མཆོན་སྣ་ཆོགས་པས་གཤག་ཅིང་གཙོད་པར་བྱེད་ལ།
གཞི་དེ་ལས་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱག་བསྡུལ་ཐྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་ནི་
ཐིག་ནག་ཅེས་བྱའོ། །བསྐྱས་འདྲོམས་ནི་དཔྱལ་སྤྱང་གིས་སེམས་ཅན་ནམས་
ཐྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རི་ར་དང་ལྷག་གི་གདོང་བ་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་བར་
ཏུ་བརྒྱུག་ནས་འཆིར་ཞིང་། ཡང་འདུས་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ནང་
ཏུ་བརྒྱུག་ནས་བྱར་ཤིང་ལྟར་འཆིར་བར་བྱེད་ཅིང་སྒོ་ཀྱན་ནས་ཁྲག་གི་རྒྱན་
འབབ་པའོ། །ཡང་འདུས་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཡ་བོང་གི་ཆར་བབས་པས་བརྟུངས་
ཤིང་ཀྱན་ནས་དཔྱལ་བར་བྱེད་དེ། གཞི་དེ་ལས་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱག་བསྡུལ་ཐྱོང་

བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དེ་ནི་བསྐྱུས་འཛོམས་ཞེས་བྱའོ། །དུ་འབོད་ནི།
སེམས་ཅན་དེ་གནས་ཆོལ་ཞིང་འགྲོ་བ་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་འདུག་པར་
བྱེད་ལ། དེར་བཞུགས་པ་ན་མེ་བཏང་སྟེ་འབར་ཞིང་ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་འབར་བས་
བསྐྱེད་པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་དག་དེ་ན་དུ་ཤིང་ཉམ་ཐག་པའི་སྐད་འབྲིན་པར་
གྱུར་ཏེ། གཞི་དེ་ལས་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་
ཅན་དེ་ནི་དུ་འབོད་ཅེས་བྱའོ། །དུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི། དུ་འབོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བཤད་པའི་ཁང་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིས་སྟག་གི་ནང་ན་འདུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆ་
བ་ནི་དཔྱལ་བའི་སྤང་མས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལྷགས་ཀྱི་བུམ་པའི་ནང་དུ་ཁྲོ་
ཆུ་འབར་བས་འཆོད་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་སྤང་འབར་བའི་ནང་དུ་རྫོད་པ་དང་།
ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་འབར་བའི་སྟེང་དུ་ཐོ་བ་འབར་བས་བརྟུང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་
གསལ་ཤིང་འབར་བས་འཕོངས་ནས་སྤྱི་པོའི་བར་དུ་ཐལ་བྱུང་དུ་ཕྱག་པས་བ་
སྤྱིའི་བྱ་ག་དང་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་འབར་བར་གྱུར་ཏེ། གཞི་དེ་ལས་ཡུན་
རིང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དེ་ནི་ཆ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རབ་
ཏུ་ཆ་བ་ནི། སྐྱུག་བསྐྱེད་སྤང་མའི་སྟེང་དུ་གསལ་ཤིང་ཅེ་གསུམ་པས་ཕྱག་སྟེ་སྤྱི་
པོ་དང་ཕྱག་པ་གཉིས་སུ་སྤང་ནས་སྟོ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ་དང་། ལྷགས་ལེབ་
འབར་བས་ལུས་འབྲི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་གཞི་འབར་བ་ལ་ལྷགས་སྤར་བརྒྱས་
ཐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དེ། གཞི་དེ་ལས་ཡུན་རིང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐྱོང་བར་
འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་རབ་ཏུ་ཆ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མནར་མེད་ནི།
སྐྱུགས་བཞི་ནས་མའི་སྤང་པོ་འོངས་པ་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་ལ་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་

ལྟར་ཏེ། སྒྲིལ་གསལ་འདོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཅན་དང་མེ་ལྷེ་དབྱེར་མི་
བྱེད་པར་འགྱུར་བའོ། །འདི་ལ་སྤྱད་བསྟུལ་སྤྱོད་བ་ལ་བར་དང་མཆོམས་མེད་
པས་མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞི་དེ་ལས་སྤྱད་བསྟུལ་ལྟན་རིང་དུ་བྱང་སྟེ།
སེམས་ཅན་དེ་ནི་མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉེ་འཁོར་བ་ནི། སེམས་ཅན་
དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་བཞི་ན་སྟོ་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱི་རྩལ་ན་སྤྱད་བསྟུལ་ལྟག་
པ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་དང་པོ་ནི། སྟོའི་སྤྱི་རྩལ་ན་མེ་སྤར་ཕྱས་རུབ་
ཙམ་ཡོད་ལ། དེར་རྒྱང་པ་འདེགས་འཛོག་བྱེད་པ་ན་ཤ་དང་པགས་པ་སོགས་སྟེ་
འཛིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་འདབས་འབྱོར་ན་རོ་སྤྱད་པ་སྤྱི་སའི་འདམ་
ངི་ཤིན་དུ་མནམ་པ་ཡོད་དེ། དེར་འབོག་པ་ན་དེར་འགྱེལ་ཞིང་མགོ་དང་རྒྱང་
པ་སོགས་འབྱིངས་ཏེ། དེ་ན་ཡོད་པའི་སྟོག་ཆགས་འབྱུ་མཆུ་ཚོན་གྱིས་ཤ་ལ་
སོགས་པ་འབིགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་སྤྱི་གི་གཏམས་
པའི་ལམ་ཡོད་ལ། དེར་སྤྱིན་པས་རྒྱང་པ་འདེགས་འཛོག་གིས་ཤ་སྟེ་འཛིག་བྱེད་
དོ། །དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ནགས་ཆལ་རལ་གྱི་ལོ་མ་ཅན་ཡོད་ལ། དེར་
བསིལ་གྱིབ་ལ་འཁོད་པ་ན་ཤིང་ལས་རལ་གྱི་རྩམས་སྤྱངས་ཏེ་ཡན་ལག་དང་
ཉིང་ལག་རྩམས་གཙོང་ཅིང་ས་ལ་འགྱེལ་བ་ན་བྱི་སྟེ་བོ་དག་གིས་བཤུལ་ཤ་
འཕྱོག་ཅིང་ཟའོ། །དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་སྤྱོད་པ་གྱི་ཤིང་ཤལ་མ་ལའི་
ཆལ་ཡོད་དེ། དེར་སོང་བས་དེ་ལ་འབབ་འཛོག་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅིང་ཡར་
འཛོགས་པ་ན་ཆེར་མ་རྩམས་ཁ་སྤར་དུ་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ། མར་འབབ་པ་ན་
གྲེན་དུ་ལྟ་བས་ལུས་འབིགས་ཤིང་གཤོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ན་ཡོད་པའི་ཁྲ་

ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་གྱིས་མིག་འབྲས་དག་འཐོག་ཅིང་ཟའོ། །དེ་དང་འདབས་
ཆགས་པ་ན་ཆུ་སྤང་རབ་མེད་ཅེས་པ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་ཁོལ་མས་གང་བ་ཡོད་
དེ། དེར་སྤངས་པ་ན་ངོས་གཉིས་ན་སྦྱིས་བྱ་དབྱུག་པ་ཐོགས་པ་དག་གིས་
བསྐྱངས་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་དུ་མི་སྟེར་ལ། གལ་ཏེ་ཕྱིར་བྱུང་ན་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་
འབར་བ་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེལ་ནས་ཁ་ལྷགས་ཀྱི་འབྱེད་སྤྱད་ཀྱིས་བྱེ་ནས།
ལྷགས་ཀྱི་བྱ་ལྷམ་འབར་བའམ་ཟངས་ཁུན་སྤྱགས་པར་བྱེད་དེ། གཞི་དེ་ལས་
སྤྱག་བསྐྱལ་ཡུན་རིང་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་སྤྱ་གྱིས་གཏམས་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་ནི་མཆོན་ཆར་འབྲ་བའི་ཕྱིར་སྤྱག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །དེ་དག་
ཕྱོགས་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརུ་བྱག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མཛོད་ལས། བརྒྱད་
པོ་ཀྱན་ལ་སྤྱག་བརུ་བྱག་ཁེ་མ་སྤར་དང་རོ་བྱགས་འདམ། སྤྱ་གྱིའི་ལམ་སོགས་
ཆུ་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གང་བའི་དཔུལ་བར་སྦྱིས་པའི་སེམས་
ཅན་ནམས་ཀྱིས་ནི་གང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་འདི་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་སྟེ། ཆུ་བྱར་
ཅན་དུ་སྦྱིས་པ་ནམས་ནི་ས་དེ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱག་པ་ཆེན་པོས་བཏབ་སྟེ་ལྷས་
ཐམས་ཅད་ཆུ་བྱར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཁྲུམས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཆུ་བྱར་རྟོལ་བ་ནི་
ཆུ་བྱར་རྟོལ་བ་བཞིན་དུ་འཁྲུམས་པར་འགྱུར་བའོ། །སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་། ཀྱི་
ཏུད་ཟེར་བ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་ནམས་ནི་གང་བས་ཉེན་ནས་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་
ལས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །ཞུ་བྱལ་ལྟར་གས་པ་ནི་ས་དེ་
ན་ཡོད་པའི་སྤྱག་པ་ཆེན་པོས་བཏབ་སྟེ་པགས་པ་ནམས་སྟོ་ཞིང་ཁ་ལྷ་འམ་དུག་
ཏུ་གས་པར་འགྱུར་པའོ། །པར་ལྟར་གས་པ་ནི་པགས་པ་སྟོན་པོ་ལས་འདས་

ནས་དམར་པོར་གྱུར་ཅིང་ཁ་བརྩམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་འགྱུར་བའོ། །པར་ལྷར་
གས་པ་ཆེན་པོ་ནི་པགས་པ་གིན་ཏུ་དམར་པོར་གྱུར་ནས་ཁ་བརྩམ་དེ་ལས་
ལྷག་པར་གས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཉེ་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱག་བསྐུལ་འདི་ལྟ་བུ་དག་ཚུང་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བ་ལང་གི་བཤན་པ་སྦྱེས་
པ་ཁང་པ་བཅེགས་པ་ཙམ་ཉེན་སྐད་ཀྱིས་བྱ་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལ་འོང་བ་དང་།
བ་ལང་གི་བཤན་པའི་སློབ་མ་རུས་གོང་གི་དྲི་ང་བ་ལ་བྱ་རོག་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོག་
པར་སྦྱེས་པ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་པ་དགེ་འདུན་སྤངས་ཀྱི་རྟོགས་
བརྗོད་ལྟ་བུ་ཚུང་རོ། །དེའང་འདི་ལྟར་ཆེ་དང་ལྡན་པ་གོ་བཞིན་སྦྱེས་མཆོད་
འབྲམ་དུ་ལམ་ནོར་ནས་དཔུལ་ངམ་གྱི་ཐང་ལ་འབྱམས་ཏེ་རིམ་གྱིས་སོང་བ་ན།
སེམས་ཅན་གཅིག་མཆོན་མོ་གཞལ་མེད་ཁང་བཟང་པའི་ནང་ན་ལྷའི་འོངས་
སྟོད་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པའི་བདེ་བ་ཐུངས་ནས། རམ་ལངས་པ་ན་གཞལ་མེད་
ཁང་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང་ལུས་ས་ལ་ལྷུང་སྟེ་གཙན་གཟན་འཇིགས་སུ་བྱང་
བས་ཟ་ཞིང་དབད་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་ཆེན་པོ་ཐུངས་ནས། ཉི་མ་རུབ་ནས་ཡང་
ལྷའི་དཔལ་ཚུང་བ་མཐོང་ནས་དྲིས་པས། ཉིན་པར་གཞན་གྱི་སྟོག་གཅོད་ཅིང་།
མཆོན་མོ་ཚུལ་བྲིམས་ཡོན་ཏན་ལྡན། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། སྤྱིག་
ཏོ་འདི་ནི་ཚུང་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་པ་དང་། ཉིན་མོ་
ལྷའི་དཔལ་ཚུང་ཞིང་། མཆོན་མོ་སྤོང་པོའི་བུད་མེད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཀུན་
ནས་དཀྱིས་གིང་མགོ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐོས་པས་མི་བཟང་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་ཚུང་
ཡང་ཉིན་པར་སྤར་བཞིན་འགྱུར་བ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་སྤེམ་བཞིན་དྲིས་པས།

མཆན་མོ་བྱེ་བྱེད་ལ་ཆགས་ཉིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་ཏན་ལྟན། ལས་དེས་
འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་སྤྲིག་ཏོ་འདི་ནི་མྱོང་བ་ཡིན། ཞེས་ལུང་ལས་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་ནི་ཆ་བའི་དཔུལ་བ་དེ་དག་གི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་
བསྟན་པར་བཞེད་ནས། ཁ་ཅིག་ཏིལ་བཞིན་འཆིར་ཏེ་དེ་བཞིན་གཞན། བྱེ་མ་
ཞིབ་མོ་བཞིན་དུ་བྱེ་མར་རྫོག་ཁ་ཅིག་སྟོག་ལེས་འདྲ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཞན། ལྟ་
རེ་མི་བཟང་སོ་རྣམས་རྣམས་ཀྱིས་གཤོག་ཅིས་སྟོགས་གསུངས་ཏེ། བསྟུས་འཛོམས་
ནི་ལྷགས་ཀྱི་ཆེར་རྒྱུད་ཀྱིས་ཏིལ་མར་འཆིར་བ་བཞིན་བཅོར་བས་ཁྲག་གི་རྩུན་
བབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ནི་ལྷགས་ཀྱི་མཆིག་དང་
མཆིག་གུ་འབར་བས་འབྲས་ལ་སྟོགས་པའི་བྱེ་མ་ཞིབ་མོ་བཞིན་བྱེ་མར་རྫོག་གོ་
ཐིག་ནག་ནི་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྟོག་ལེ་འབར་བས་འདྲ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་དེ་ན་གཞན་དག་ནི་སྟེ་རེ་སོ་རྣམས་འབར་བ་དག་གིས་གཤོག་པར་བྱེད་དོ།
།དེ་བཞིན་གཞན་དག་ཁོ་རྩུ་བཞུས་པ་ཡི། ཁྱ་བ་འབར་བས་འཁྲིགས་པ་ལྟར་
པར་བཅུད། ཁ་ཅིག་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རབ་འབར་བ། ཆེར་མ་ཅན་ལ་ཀུན་
ཏུ་རྩུད་པར་བཅུད། །དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བ་ན་འཇ། རྩུ་བོ་རབས་མེད་ཀྱི་འགྲམ་ན་
གཞན་དག་ལ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་སྐམ་པ་འབར་བས་ཁ་བྱེ་ནས་དེར་ཁོ་རྩུ་བཞུས་པ་
སྟེ་བསྐྱོལ་པའི་ཁྱ་བ་མེ་སྟུག་འབར་བ་ཕྱིང་བ་འཁྲིགས་པ་དག་ལྟར་པར་བཅུད།
ཆ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཆེར་མ་ཅན་ལ་ཀུན་
ཏུ་རྩུད་པར་བཅུད། ཁ་ཅིག་ལྷགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ལྟན་པའི་བྱི། གཏུམ་པོས་དབང་
ཅིང་ལག་པ་གནམ་དུ་བསྐྱེད་སྟེ། དབང་མེད་གཞན་དག་ལྷགས་མཆུ་རྣམས་

དང་། སེམས་མོ་མི་བཟད་ལུན་པའི་ཁྱ་རྒྱལ་ལ་འཇོག་ཏེ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་
ཚུང་བ་ཁ་གཅིག་ལོ་མ་རལ་གི་ལྟ་བུའི་ཆལ་ན་ལྷགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ལུན་པའི་བྱི་
གཏུམ་པོ་སྐད་ཆར་འབྱེན་པ་དག་གིས་ལུས་དབང་ཅིང་ཟོས་པས་ལག་པ་
གནམ་དུ་བསྐྱེདས་ཏེ་འོ་དོད་འབོད་དོ། །རང་དབང་མེད་པ་གཞན་ནི་ཤལ་མ་
ལའི་ཆེ་མོར་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་རྒྱན་པོ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་སེམས་མོ་མི་བཟད་ཅིང་རྩོ་བ་
དང་ལུན་པའི་ཁྱ་ཏ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་ཆོགས་རྒྱལ་ཀྱིས་མིག་འབྱེན་ཅིང་ཤ་
རྒྱལ་ལ་འཇོག་གོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱིན་བུ་སྤྱར་བ་སྤྱ་ཆོགས་དང་། །ཤ་སྤྱང་སྤྱང་མ་ནག་
པོ་བྱི་ཕྱག་དང་། །རིག་ན་མི་བཟད་ཆ་སྟོལ་ཆར་འབྱེན་པས། །བ་བར་བཅུད་
ཅིང་འདྲེ་ལྷོག་སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན། །ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱིན་བུ་དང་བྱི་
རོལ་སྤྱར་བའི་རིགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྤྱ་ཆོགས་དང་། །ཤ་སྤྱང་དང་སྤྱང་མ་
ནག་པོ་བྱི་ཕྱག་མང་པོས་རིག་ན་ཆོར་བ་མི་བཟད་པ་འབྱུང་ཞིང་ཆ་སྟོལ་ཆར་
འབྱེན་པ་དག་གིས་བ་བར་བཅུད་ཅིང་དེའི་རྒྱ་ལས་མི་བརྟན་པར་འདྲེ་ལྷོག་
བྱེད་ཅིང་དག་གི་སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན་དོ། །འདི་ཉེ་འཁོར་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་ལོ། །ཁ་
ཅིག་འདག་མེ་འབར་བའི་ཆོགས་སུ་ནི། །རྒྱན་མི་ཆད་པར་རབ་བསྐྱེགས་ཁ་
ཡང་བགྲད། །ཁ་ཅིག་ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་བྱངས་ཆེན་དུ། །སྤྱིའུ་ཆོགས་འབྲས་
ཀྱི་རུང་བོང་བཞིན་དུ་འཆོད། །ཆ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དཔུལ་སྤྱངས་ཀྱི་
ལྷགས་ཀྱི་འདག་མེ་འབར་བའི་ཆོགས་སུ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་
བསྐྱེགས་ཤིང་རབ་དུ་བསྐྱེགས་པས་ཁ་ཡང་བགྲད། །ཁ་གདངས་བྱེད་པ་ཅོམ་ལས་
གཞན་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཡང་དེ་ན་ཁ་ཅིག་ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་བྱངས་དེ་

སྒྲོད་ཆེན་པོ་བ་ལྟ་ཅན་གྱི་ཚུས་གང་བ་མེ་འབར་པའི་ནང་དུ་སྤྱི་ལུ་ཚུགས་སུ་
འཆོད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཆུ་ཟངས་གང་བསྐོལ་བའི་ནང་དུ་འབྲས་གྱི་ཚུང་
བོང་སྟེ་འབྲས་སྤེལ་སྤྱུས་པའི་གོང་པོ་བསྐྱར་བ་ན་རེས་འོག་ཏུ་འགོ་ཁྲིང་རེས་
སྟེང་དུ་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རགས་པ་
མདོ་ཅམ་བསྟན་ནས། དེའི་རྒྱལ་གནས་པ་རྣམས་སྒྲག་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། སྤྱིག་
ཅན་དབུགས་འབྱུང་འགག་པ་ཅམ་ཞིག་གི། དུས་གྱི་བར་དུ་ཆོད་རྣམས་དཔུལ་
བ་ཡི། །སྤྱག་བསྐྱལ་གཞལ་ཡས་ཐོས་ནས་རྣམ་སྟོང་དུ། །མི་འདིགས་གང་ལགས་
རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔུལ་བ་ཚྱུང་ངེས་གྱི་ལས་བྱས་པའི་
སྤྱིག་ཅན་གང་དག་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཚྱུང་བ་ལ་དབུགས་འབྱུང་འདུག་
འགག་པའི་ཡུན་ཅམ་ཞིག་གི་དུས་གྱི་བར་དུ་ཆོད་པར་བྱེད་དེ། དབུགས་འགག་
མ་ཐག་དཔུལ་བར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གོང་
དུ་བཤད་པའི་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གཞལ་མེད་དུ་མེད་པ་ཐོས་ནས་རྣམ་པ་
སྟོང་དུ་མར་སེམས་མི་འདིགས་ཤིང་ལུས་མི་འགས་པ་གང་ལགས་པ་དེའི་ལུས་
སེམས་ནི་ངེས་པར་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
ཡང་འདིགས་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་འདི་ལྟར། དཔུལ་བ་
བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང་། །དབྱ་དང་བཤགས་དང་གཟུགས་སུ་བསྒྲིས་
རྣམས་ཀྱང་། །འདིགས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་མི་བྱེད་པའི། །རྣམ་སྤྲིན་ཉམས་
སུ་ཚྱུང་ན་སྟོས་ཅི་འཆལ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཔུལ་བའི་རི་མོ་བྲིས་པ་མཐོང་བ་
དང་སྟོན་ཚྱུང་བ་དབྱ་པ་དང་། གཞན་ལས་ཐོས་པ་དང་སྤྱིགས་བམ་བཤགས་པ་

དང་། འདིམ་པ་སོགས་ལ་གཟུགས་སུ་བགྱིས་པའི་ཚུལ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
འདིགས་པ་བསྐྱེད་ན། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པའི་ནམ་པར་སྤྱིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་སྒྲོས་ཅི་འཆལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུལ་བ་ཀུན་སྟུག་བསྐྱེད་
མཚུངས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མ་གོང་མ་ལས་འོག་མ་འོག་མ་ནམས་སྟུག་
བསྐྱེད་ཆེ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལས་མནར་མེད་ཆེའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་
ཀུན་གྱི་ནང་ན་སྤེད་ཟད་པའི། བདེ་བ་བདག་པོ་བགྱིད་པ་ཇི་ལྟར་བར། །དེ་
བཞིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ནི། མནར་མེད་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་རབ་
མི་བཟད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤེད་པ་
མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་ལས་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་
ཕྱིར་བདག་པོ་སྟེ་མཆོག་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་བདེ་བཞིན་དུ། མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་
སྟུག་བསྐྱེད་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ནི་མནར་མེད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཉིད་མི་བཟད་ཅིང་
ཆེའོ། །དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་འགུན་བཅོང་པའི་དཔེ་
གཞན་མིའི་ནང་ན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་
སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་དྲག་བཏབ་སྟུག་བསྐྱེད་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་དཔུལ་
བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཚུང་དུ་ཡའང་། །འོལ་ཡང་མི་བགྱི་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། མིའི་ནང་ན་འདི་ན་ཉིན་གཅིག་རངས་པོར་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་
ཡིས་དུས་གཅིག་ལ་ཤུགས་རབ་ཏུ་དྲག་པོས་བཏབ་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་གང་ལགས་
པ་དེས་ནི་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཚུང་དུ་ཉི་ཆོ་བ་ལྟ་བུའི་ཡང་འོལ་སྟེ་ཅམ་
ཡང་མི་བགྱི། བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟུག་

བསྐྱལ་དུས་ཇི་སྲིད་དུ་ཁྱོད་བར་བྱ་དགོས་ཤི་ན། སོ་སོའི་ཆོ་ཆད་ནི་མཛོད་དུ།
ཡང་སོས་ལ་སོགས་དུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཆོ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །
དེས་ན་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ཆོ། །འདོད་ལྷའི་ཆོ་དང་འབྲ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རབ་
དུ་ཆ་ཐུང་མཁར་མེད་ནི། །བར་ཀྱི་བསྐྱལ་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་
སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱལ་གིན་དུ་མི་བཟད་ལོ། །བྱེ་བ་ཕྱག་
བརྒྱར་ཉམས་སུ་ཁྱོད་ཡང་ནི། །ཇི་སྲིད་མི་དགེ་དེ་ཟད་མ་གྱུར་པ། །དེ་སྲིད་སྟོག་
དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་
སྤྲུག་བསྐྱལ་གིན་དུ་མི་བཟད་པ་ལོ། །བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་ཏེ་གིན་དུ་ཡུན་རིང་བ་
ཉམས་སུ་ཁྱོད་ཡང་། ཇི་སྲིད་རྒྱ་མི་དགེ་བ་དེ་ཟད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་
སྟོག་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དཔུལ་བ་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་སྟོབས་དང་
ལུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དཔུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ནི་མི་དགེ་བའི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་དེ་དག་སྤང་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་སྟན་པ་ནི། མི་དགེའི་འབྲས་
འདི་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། །ལྷས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཅི་ནས་དེ་
རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་པ། །དེ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དཔུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་འདི་ནམས་ཀྱི་ས་
བོན་ནི་སྟོག་གཅོད་སོགས་ལྷས་དང་། བརྒྱན་སྤྲེལ་སོགས་ངག་དང་། བན་བ་སེམས་
སོགས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་ཆེན་པོ་ནམས་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ནས་ཀྱང་
གསུམ་པོ་དེ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་པ་དེ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་ཏེ་རྣམ་པ་ཅི་ཡོད་
ཀྱིས་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་གཉིས་པ་དུད་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ནི། རེ་ཞིག་སྤྱིའི་

དབང་དུ་བྱས་ནས། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ན་ཡང་གསོད་པ་དང་། བཅིང་དང་
བརྟེན་སོགས་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོགས་པ། ཞི་འགྱུར་དགེ་བ་སྤངས་པ་ནམས་ལ་ནི།
ཁ་ཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་ལྟར་འབྱེད་སྟེ་
མི་འགྲོ་བར་དུད་དེ་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ་སྟེ་དེའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པ་
ནམས་ན་ཡང་མི་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་གསོད་པ་དང་ཞགས་པ་ལ་སོགས་
པས་བཅིང་བ་དང་ལྷགས་གིས་བརྟེན་པ་སོགས་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་གནོད་
པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཞི་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་སོགས་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བའི་དུད་འགྲོ་ནམས་
ལ་ནི། སན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བ་ནམ་སྟོན་འབྱེན་པར་ངེས་པས་ཤིན་ཏུ་
མི་བཟད་པ་དང་ལྷན་ནོ། སོ་སོའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཁ་གཅིག་
སྤྱོད་བལ་དང་རུས་པ་དང་།

ཤ་དང་པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། གཤམ་མེད་གཞན་དག་རྟོག་པ་
ལག་པ་དང་། ལྷག་དང་ལྷགས་ཀྱི་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཏེ། དུད་འགོ་ཁ་ཅིག་སྟེ་ཉིག་གི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་བལ་གྱི་ཕྱིར་དང་།
སྒང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་ཤིའི་ཕྱིར་
དང་། གཟིགས་ལ་སོགས་པ་པགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། རང་དབང་
མེད་པ་སྟེ་ཡོ་བྱད་དུ་གྱུར་པའི་དུད་འགོ་གཞན་རྟ་དང་མ་ཏེ་དང་། བོང་བྱ་
དང་སྒང་པོ་ཆེ་དང་སྒང་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་དང་ལག་
པ་དང་ལྷག་དང་ལྷགས་ཀྱི་དང་གདབ་པ་སྟེ་མཆོན་ཆ་དག་གིས་བཏབ་སྟེ་
བཀོལ་བས་སྦྱག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། གསུམ་པ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་ནི།
རེ་ཞིག་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡི་དྲགས་ན་ཡང་འདོད་པས་འཕྲོངས་པ་ཡིས།
བསྐྱེད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་རྒྱན་ཆགས་མི་འཆོས་པ། བཀའ་སྒྲོམ་གང་རྩོད་ལ་དང་
འཛིགས་པ་ཡིས། བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱིས་ན་ཡང་འདོད་པས་འཕྲོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་
རྒྱན་ཆགས་མི་འཆོས་པ་བསྟེན་འཆལ་ལོ་ཞེས་སྦྱེད་ལོ། ཇེ་ལ་རྒྱན་ཆགས་མི་
འཆོས་པ་ནི། བཅ་ཡང་འདོད་པ་འབྱོར་བའི་སྐབས་མེད་པས་སྦྱག་བསྐྱེད་
རྟོག་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཀའ་སྒྲོམ་དང་།
དགུན་གང་བ་དང་སོག་རྩོད་བ་དང་། ཟས་སྐལ་འཆོལ་བའི་དོན་དུ་རྒྱགས་པས་

ངལ་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན་འཛིགས་
ཤིང་སྤྱག་པས་བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པའོ། རེ་ནི་དེ་དག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བགྲེས་སྒྲོམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས། ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་གྱི་མིག་ཙམ་ལ། ལྟོ་བ་རི་ཡི་ལྟོས་ཙམ་
བགྲེས་པས་ཉེན། མི་གཙང་གྱི་ནར་བོར་བ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་། འཆོལ་བའི་མཐུ་
དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཁབ་མིག་ཙམ་དུ་རྒྱུང་ལ་ལྟོ་བ་
རི་ཡི་ལྟོས་ཙམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་དགང་དཀའ་བས་བགྲེས་པས་ཉེན་པར་གྱུར་ཏེ།
མི་གཙང་བ་གྱི་ནར་བོར་བ་བཤང་གཅི་སོགས་རྒྱུ་ཟད་རྟེན་ཀྱང་ཁ་རྒྱུང་བས་
འཆོལ་བ་སྟེ་ཟ་བའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷུས་མི་སྤྱག་པ་
དང་ཁ་འབབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཁ་ཅིག་པགས་རུས་ལྷུས་ཤིང་གཅེར་བྱ་སྟེ།
།ཏ་ལ་ཡ་ཐོག་བསྐྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལགས། ཁ་གཅིག་མཚན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་
སྟེ། ཟས་སུ་འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེ་མ་འཆོལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་
ལྷུས་ནི་ཤ་མེད་པར་པགས་རུས་ཙམ་ལྷུས་ཤིང་གོས་མེད་པས་གཅེར་བྱ་སྟེ།
དཔེར་ན་ཤིང་ཏ་ལ་ཡ་ཐོག་སྟེ་ཆེ་མོ་བསྐྱམས་པ་ཤུན་པ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་
ལགས་ཞེས་སོ། ཁ་ཅིག་ཉེན་པར་མ་ཡིན་གྱི་མཚན་མོ་རེ་རེ་ཞིང་ཁ་ནས་མེ་
འབར་བ་སྟེ། མེ་འབར་བའི་ཁར་བྱེ་མ་ཆ་བ་དག་འབབ་ཅིང་བབས་པ་སྟེ་དེ་
དག་ཟས་སུ་འཆོལ་བ་སྟེ་ཟ་བར་བྱེད་དོ། ཡི་དྲགས་སྤྱད་རིགས་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱི་ཁྱད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་རིགས་འགས་ནི་ནག་དང་བྱིས་དང་། །
ཁྲག་སོགས་མི་གཙང་བ་ཡང་མི་རྟེན་དེ། ཤན་ཚུན་གདོང་དུ་འཆོག་ཅིང་

མགིན་པ་ནས། ལྷ་བ་བྱང་བ་སྤོན་པའི་རྒྱལ་འཛམ་ལོ། སྤྲད་རིགས་ཏེ་གིན་ཏུ་
བསོད་ནམས་ཚུང་བ་འགས་ནི་རྒྱལ་དང་ཕྱི་ས་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་
བ་ཡང་མི་རྟེན་ན་བཟང་པོ་ལྟ་སྒོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཕན་ཚུན་
མཐོང་བ་ན་ཁྲིས་ཏེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གདོང་དུ་འཕྲོག་ཅིང་ལག་ནས་ཐོ་བ་
བྱང་ནས་ཕན་ཚུན་བསྐྱུན་པས། མགིན་པ་ནས་ལྷ་བ་བྱང་བ་སྤོན་པའི་རྒྱལ་ཁོང་
དུ་ཟགས་པ་རྣམས་ཟས་སུ་འཛམ་ལོ། །དེ་དག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བྱང་པར་
གཞན་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་རྣམས་ལ་སོ་ཀའི་དུས་སུ་ནི། །རྒྱ་བའང་ཆ་ལ་
དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་། །ལྷོན་གིང་འབྲས་བུ་མེད་འཇུར་འདི་དག་གིས། །
བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱང་ཡང་བསྐྱམ་པར་འཇུར། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲད་རིགས་
འདི་དག་རྣམས་ལ་ནི་སོ་ཀའི་དུས་སུ་རྒྱ་བ་ཡང་ཆ་བའི་རྒྱུ་དུ་འཇུར་ལ།
དགུན་ནི་ཉི་མ་ཡང་གང་བའི་རྒྱུ་དུ་འཇུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་གང་གི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ཚུང་ཞིང་། དེ་དག་གིས་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ལྷོན་གིང་འབྲས་བུ་སྤོན་པ་
སུན་སུམ་ཆོགས་པས་གང་ཞིང་ཡལ་ག་དུད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡལ་ག་དང་འབྲས་
བུ་མེད་ཅིང་བསྐྱམ་པར་སྤང་བར་འཇུར་བ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་
པའི་རྒྱུ་ཡང་བསྐྱམས་པ་དང་། འདག་མེ་འབར་བས་གང་བ་དང་། སྤོན་བུ་
དང་བཅས་པའི་མི་གཙང་བ་དུ་མས་གང་བ་ཉིད་དུ་སྤང་བར་འཇུར་རོ། །དེ་
དག་གིས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ཡུན་རི་སྤྲོད་དུ་ཚུང་ཞེ་ན། བར་ཆད་མེད་པར་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་བསྐྱེན་གུར་པ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་ནི། །སྲ་བས་
བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལོ། །ལྷ་སྟོང་དག་དང་བྲིར་ཡང་འཆི་མི་འཇུར། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆགས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་
རྒྱར་པའི་ལུས་ཅན་དེ་ནམས་ནི་ཆེ་ཆད་རྫོགས་པར་བྱལ་པ་ཁ་ཅིག་མི་ལོ་ལུ་
སྟོང་དང་། བྱིར་ཡང་ཟས་སྒྲོམ་སོགས་མི་འཁྱོར་ཡང་འཆི་བར་མི་འཁྱུར་ཏེ། ཉེས་
སྤྱད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཞགས་པ་སྤྱ་བས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ལྟ་བུ་
ཐོང་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱིས་སྤྲ་ཆོགས་པའི། །སྤྱག་
བསྐྱེད་རོ་གཅིག་ཐོབ་པ་གང་ལགས་པ། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་སྟེ་པོ་འབྱུངས་དགའ་བ། །
སེར་སྤྲ་འཕགས་མིན་ལགས་པར་སངས་རྒྱས་གསུངས། །སྤྲ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་ཆོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐོང་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་གཅིག་པས་རོ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་
པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་སྟེ་པོ་འབྱུངས་དགའ་བ་སྟེ་སེར་སྤྲ་གོམས་པར་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་མིན་ཏེ་མི་དགེ་བ་སྟོབས་ལྡན་ལགས་པར་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱད་པ་ལས། སེར་སྤྲ་ཅན་ནི་ཡི་དྲགས་
གནས་སུ་སྟེ་བར་འཁྱུར། ཅི་སྟེ་མིར་སྟེས་ན་ཡང་དེ་ཆེ་དབུལ་པར་འཁྱུར། །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། མཐོ་རིས་ན་ཡང་བདེ་
ཆེན་དེ་དག་གིས། །འཆི་འཕོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེ། །དེ་ལྟར་བསམས་
ནས་ཡ་རབས་ནམས་ཀྱིས་ནི། །ཟད་འཁྱུར་མཐོ་རིས་སྤྱད་དུ་སྟེད་མི་བཀྱི། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། མཐོ་རིས་ཏེ་འདོད་པའི་ལྟ་ན་ཡང་འདོད་པའི་ཡུལ་སྤྱན་སྟམ་
ཆོགས་པ་སྟོད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་དག་གི་འཆི་འཕོ་བའི་དུས་
ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་བདེ་བ་དེ་བས་ཆེ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཀྱི་ཉུང་ཤིང་རྟ་སྤྲ་ཆོགས་

ཚལ། །ཀྱི་རུད་རྫོང་བུ་དལ་གྱིས་འབབ། །ཀྱི་རུད་སྐྱག་པའི་ནམ་ཤེས་ལྷ། །སྒྲེ་
སྐྱགས་འདོན་ཅིང་ས་ལ་ལྷང་། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཡ་
རབས་ཏ་རྟག་ལྷན་ནམས་གྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་སྦྲད་རྒྱ་ཡང་སྟེད་པར་མི་
བགྱི་སྟེ། བདེ་བ་དེ་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར་བས་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་དག་
རྩུས་སྒྲེས་ཡིན་པས་གནད་གཅོད་པའི་སྐྱག་བསྐུལ་ནི་མེད་ན། ཇི་ལྟར་དེ་དག་
འཆི་བའི་ཆེ་སྐྱག་བསྐུལ་འབྱུང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐུལ་མེད་ཀྱང་འཆི་ལྟས་
གྱིས་ཟིན་པ་ན་སེམས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྐྱག་འགྱུར་བ་དང་། །སྟན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཏོག་སྟེང་
རྫིང་དང་། །གོས་ལ་ངི་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་ནི། །སྟོན་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་
འབྱུང་ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྟོན་བགྱིད་སྐྱ་ལྟས་ལ། །མཐོ་རིས་
གནས་པའི་ལྷ་ནམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །ས་སྟེང་མི་ནམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དག །
སྟན་པར་བྱེད་པའི་འཆི་ལྟས་ནམས་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་ལྷ་
ནམས་འཆི་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མངོས་པ་དག་ཉམས་ནས་མི་
སྐྱག་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་སྟན་ལ་འདུག་པར་མི་དགའ་བ་དང་། རྒྱན་གྱི་
མེ་ཏོག་གི་སྟེང་བ་ནམས་རྫིང་པ་དང་། །གོས་ལ་ངི་མ་ཆགས་པ་དང་། །ལུས་ལ་
སྟོན་ཆད་རྩལ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ལས་དེའི་ཆེ་འབྱུང་བ་དང་ལྷ་ནི་གང་མཐོང་ན་
ལྷ་ནམས་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་མཐོ་རིས་ལྷ་ནམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ལྟས་སམ་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་སྟེང་མི་ནམས་འཆི་
བར་འགྱུར་བ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་འཆི་ལྟས་སྐྱ་ཞོམ་པ་དང་། །གཤིན་གྱི་ངི་

མ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲའོ། །འཆི་འཕོ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་འབྱུང་བ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་དག་ཀྱང་
ཚྱོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་ནས་འཕྲོས་པ་
ལ། གཤམ་ཏེ་དགོ་བའི་སྤྱག་མ་འགའ་མེད་ན། རྟེན་སྤྱད་བའང་མེད་དུད་འགྲོ་ཡི་
དུགས་དང་། དཔྱལ་བར་གནས་པར་གང་ཡང་རུང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ལྷའི་འཇིག་རྟེན་ནས་ཤི་འཕྲོས་པ་རྣམས་ལ་གཤམ་ཏེ་མཐོ་རིས་སུ་སྦྱེ་འགྱུར་
ཀྱི་དགོ་བའི་སྤྱག་མ་འགའ་མེད་ན་དེ་ནས་མཐོ་རིས་སུ་གནས་པའི་དབང་མེད་
པར་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་དང་དཔྱལ་བ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་རྣམས་
སུ་ལྷུང་ཞིང་སྤྱག་བསྐལ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་པ་སྣ་མ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ནི།
སྣ་མིན་དག་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྣ་ཡི། དཔལ་ལ་སྤང་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐལ་ཆེ། རྟེན་དག་སློ་དང་ལྡན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡི། སྦྱིབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་
མཆིས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་ང་རྒྱལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རང་
བཞིན་གྱིས་ང་རྒྱལ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་དཔལ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མི་བཟོད་པས་
བསྦྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ་སྟེ། སྤྱག་དོག་ནི་ཡིད་ཤིན་ཏུ་གདུང་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་སྣ་དང་གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཆོ་ལུས་བཅད་པ་
དང་། དྲས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་དགོ་སྤྱག་ལ་རྣམ་
པར་སྦྱོད་པའི་སློ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་ཏེ། འགྲོ་
བའི་སྦྱིབ་པ་སྟེ་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་སྦྱིབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པར་སྣ་མ་
ཡིན་མི་དགོ་བས་འཕངས་ཤིང་དགོ་བས་རྫོགས་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་ལྷའི་

འགྲོ་བ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུས་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་
བཤད་ནས་དེ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྟུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་ལྷ་མི་དང་། །དབྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་རྣམས་དག་ཏུ། །
སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྐྱེ་བ་ནི། །གནོད་པ་དུ་མའི་སྟོད་ལྟར་ལགས་མཐུན་
མངོད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། །གང་གི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ནི་ངེས་པར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་
དེ་འདྲ་བ་དང་ལྟན་པ་ལགས་པས། ལྷ་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
བཟང་པོ་མ་ལགས་ལ་སྐྱེ་བ་ནི་ཉེ་དུའི་གནོད་པ་ལ་སོགས་པ་གནོད་པ་དུ་མའི་
སྟོད་དམ་ཉེན་དུ་ལྟར་པར་མཐུན་པར་མངོད་ཅིག་གསུམ་པ་ཟུང་འདས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་ལམ་བསྟུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་
གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཟུང་འདས་ཐོབ་
བྱ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའི་སྟོ་
བསྐྱེད་ནས་ཟུང་འདས་བསྟུབ་པའི་ཕྱིར། མགོ་འཕ་གོས་ལ་སྟོ་བྱར་མེ་ཤོར་ན། །
དེ་དག་ཕྱིར་བསྐྱོག་བགྱི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་། །ཡང་སྲིད་མེད་པར་བགྱི་སྟང་
འབད་འཆ་ལ་ཏེ། །དེ་བས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རང་གི་མགོ་འཕ་གོས་ལ་སྟོ་བྱར་མེ་ཤོར་ན་ལྷས་སྟོག་འཛམས་པས་
ལྟར་དུ་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པའི་མཁས་
པས་ནི་དེ་དག་ཕྱིར་བསྐྱོག་པའི་བགྱི་བ་བཏང་ནས་ལྷས་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བའི་
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་མེད་མར་བགྱི་བའི་སྟང་དུ་འབད་འཆ་ལ་ཏེ། །ཡང་

སྲིད་མེད་པ་དེ་བས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུའི་དགོས་པ་གཞན་མ་
མཆིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྲིད་མེད་པ་དེ་རི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་
ཆེ་གསུམ་གྱིས་འཐོབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་དང་ཤེས་རབ་
བསམ་གཏན་གྱིས། ཟུང་ན་འདས་ཞི་དུལ་བ་ངི་མེད་པའི། ཞོ་འཕང་མི་ཁྱ་མི་
འཆི་ཟད་མི་འཆོལ། ཁ་ཚུ་མེ་སྤྲུང་ཉི་ཟླ་བལ་ཐོབ་མཛོད། ཁྲིམ་གསུངས་ཏེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཤེས་རབ་དང་བསམ་གཏན་ཏེ་སྤར་བཤད་པའི་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་གྱིས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྒྲེལ་ལོ། ཟུང་ན་
ལས་འདས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་
པའོ། རྟེན་ལ་དང་པོ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཞི་
བ། གཉིས་པ་ནི་དབང་པོ་དུལ་བ་གཉི་ག་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོག་པ་མེད་
པས་ངི་མ་མེད་པ། ན་ཆོད་འགྱུར་བ་མེད་པས་མི་རྒྱུ་སྟོག་འགྱུར་བ་མེད་
པས་མི་འཆི་བ། ན་མ་ཡང་ཟད་པ་མེད་པས་ཟད་མི་འཆོལ་བའོ། །ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་
ཁ་ཅིག་ཁ་བ་དུང་དང་རྒྱ་སྟོས་དང་། ཁ་ཞོ་བ་མོ་སྤྲིག་མདག་གཞུགས་དཀར་
བབྱང་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ། ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། ཁྲིམ་སྟགས་
ཐར་པ་གཞུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ས་ཚུ་མེ་
སྤྲུང་ཉི་ཟླ་བལ་ཐོབ་མཛོད། ཁྲིམ་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་བསྐྱབ་
པར་གདམས་པ་ལ་བདུན་གྱི། དང་པོ་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི། ད་ནི་
གང་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དུན་དང་ཆོས་རབ་འབྱེད་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་། རྟག་འ

དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་འདི་བདུན་བྱང་ཆུབ་
ཡན་ལག་སྟེ། བྱང་ན་འདས་ཐོབ་བཅུད་པའི་དགེ་ཚོགས་ལགས། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པའི་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་
པའི་དྲན་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དགེ་བ་ལ་
སྟོབའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་དགའ་བ་དང་།
ལུས་སེམས་ལས་སུ་བྱང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་དང་བྱང་
ཚོད་མེད་པར་རྣལ་ཏུ་འདུག་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་འདི་བདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་སྟེ་མཐོང་ལམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་
ལྟར་མཐོང་ལམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་རྒྱན་དུ། རང་བཞིན་
ཡན་ལག་གནས་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། བཞི་པ་པན་
ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག་ཅེས་བཤད་པར་
ལྟར། དྲན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དྲན་པ་ཉི་
བར་གནས་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་མངོན་པར་བརྟེན་པའི་སྟོ་
ནས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པས་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེས་གཡུལ་མ་ཐེབས་པ་ཐེབས་པར་བྱེད་པ་དང་
འབྲས་སྟེ། རྒྱན་དུ། ཤེས་བྱ་མ་རྒྱལ་རྒྱལ་བྱའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ལ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྟོད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། ཤེས་རབ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་བྱང་
ཆུབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་
སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འདོམས་པས་སྤང་བོ་ཆེས་ཕྱིར་ཚོལ་བ་འདོམས་པ་དང་

འདྲ་སྟེ། འདི་ཡིས་ནམ་འབྲུད་རྟོག་པ་ཡི། །མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་
བྱེད། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །བཙུན་འགྲུས་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་སྟེ།
འདིས་བཤོད་བྱ་ངི་སྲིད་བར་འགོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་མངོན་པར་ཤེས་
པ་ལྟར་དུ་སྦྱབ་པས་རྟ་མཆོག་གིས་ལྟར་དུ་ས་གའི་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་ཐུག་པར་
འགོ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། འདི་ཡི་བཙུན་འགྲུས་མ་ལུས་པ། །ལྟར་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་
ཕྱིར་འདུག །ཅིས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དགའ་བ་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ།
སེམས་རྒྱུད་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ནོར་བུའི་སྣང་བའི་བྱེད་པར་
གྱིས་རྒྱལ་པོ་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །
དགའ་བས་རྟག་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞིས་པ་ལྟར་རོ། །ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་ནི་གང་
གིས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེས་ཉོན་མོངས་
པའི་རྒྱ་གནས་ངན་ལེན་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བཙུན་མོས་རྒྱལ་
པོའི་བདེ་བ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྦྱིབ་པ་ཀུན་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར། །ཤིན་དུ་
སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། གང་དུ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་ལ་གནས་པ་ནི་གནས་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་འདོད་པའི་དོན་ཀུན་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱིམ་བདག་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམས་པའི་དོན། །འཕྲོར་བ་ཉེ་བར་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞིས་པ་
ལྟར་རོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ།
བརྒྱུ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་སྟོན་པོས་དཔྱད་གི་ཆོག་པ་ཡན་

ལག་བཞི་འདོད་གནས་བྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་
དུ། འདི་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་གནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བས་ན་
མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བགྱིད་པའི་རྒྱ་དག་ཆོག་ལགས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་
བགྱིདོ། གཉིས་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བས་མུ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་བོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་མེད་པར་བསམ་གཏན་ཡོད་
མིན་ཏེ། །བསམ་གཏན་མེད་པར་ཡང་ནི་ཤེས་རབ་མེད། །གང་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་
པས་སྲིད་པ་ཡི། །རྒྱ་མཆོ་གནག་རྗེས་ལྟ་བུར་འཆལ་བར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་
པར་བསམ་གཏན་སྟེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་
ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པ་ན་དམིགས་པ་ལ་བདེ་བར་སེམས་མཉམ་
པར་འཇོག་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་མེད་པར་ཡང་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་དེ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་
ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གཉི་ག་ཡོད་པ་དེ་ཡིས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་གནག་རྗེས་ཀྱི་
རྒྱ་ལྟ་བུར་འཆལ་བར་བགྱི་སྟེ་མུར་དུ་སྐྱམ་པའམ་ཀལ་བར་ནི་རུས་པའི་བྱིར་རོ།
།ཤེས་རབ་ནི་འདིར་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་དེ།
གཞན་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་མེད་
པའི་ཤེས་རབ་ནི་མི་བརྟན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྩལ་ནས་འབྱིན་མི་རུས་ལ།

ཤེས་རབ་མེད་པར་ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་འགྱུར་མགོ་
གཞོན་པ་ཅམ་བྱེད་ཀྱི། ས་བོན་རྩུང་ནས་འབྱེན་པར་མི་རྒྱས་པས། དེའི་ཕྱིར་ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱིས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ལྷག་མཐོང་གཙོ་ཆེའི་གཞི་གནས་མི་གཙོ་སྟེ། ཇི་
སྐད་དུ། བསྟོད་པ་བྱེད་པ་དག་གིས། ཁྱོད་གྱིས་གཏན་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི། སྐྱེ་བོ་
མ་རིག་གིས་སྤོངས་པ། སྲིད་ཆེའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྐྱག་བསྐུལ་ཡང་
འབྱུང་སྲིད་པ་སྐྱབ། ཅེས་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འབྱུང་བ། བསམ་
གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཙའ་བཞིན་དུ། སྲིད་པ་
རྣམས་ནི་སྒྲོག་པར་བགྱིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཐར་པ་འདོད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཞི་གནས་ཅམ་ཐོག་མར་བསྐྱབས་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ་བྱན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ནས་བབྱུང་སྟེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱུར་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ཏེ་སེམས་གནས་པ་ཅམ་བསྒྲོམས་པས་ནི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ཡང་མི་ཐོབ་ན་ཐར་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། གསུམ་པ་
བསམ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྤངས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི། ཟུང་ན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་བསམ་བྱ་མ་ཡིན་
པ་སེམས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་པ་བརྟུ་བཞི་འཇིག་རྟེན་ན། ཉི་
མའི་གཉེན་གྱིས་རབ་གསུངས་གང་ལགས་པ། དེ་དག་རྣམས་ལ་བསམ་པར་མི་
བགྱི་སྟེ། དེ་ཡིས་སྒོ་ནི་ཞི་བར་བགྱིད་མ་ལགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་མ་

བསྟན་པའི་ལྷ་བ་བརྩ་བཞི་ཉི་མའི་གཉེན་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ལུང་རིང་མ་ནས་གསུངས་པ་འདི་ལྷ་སྟེ། བདག་དང་འདིག་རྟེན་རྟག་མི་
རྟག་ཁག་གི་ག་ཡིན་གཉི་ག་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་།
བདག་དང་འདིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉི་ག་ཡིན་གཉི་ག་མ་ཡིན་
ཞེས་པ་སྟེ་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་
ཆད་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉི་ག་ཡིན་གཉི་ག་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་
པ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་། ལུས་དེ་སྟོག་ཀྱང་དེ་ཞེས་པ་དང་། ལུས་ཀྱང་གཞན་
སྟོག་ཀྱང་གཞན་ཞེས་པ་ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སྟོག་ནི་བདག་
གི་རྣམ་གུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འོན་འདི་དག་སྟེ་
རོལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཞུས་པ་ན། བདག་རྟག་པ་ལས་
བརྩམས་ཏེ་དྲི་བར་མཁྱེན་ནས། རྟག་པ་འམ་མི་རྟག་པ་སྟགས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་
ན་ཁྱད་གཞི་མེད་པར་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔྱུད་པ་མི་འཐད་པར་དགོངས་
ཤིང་། ཁྱད་གཞི་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བཀའ་ན་དོན་དུ་མི་འཇུག་བར་དགོངས་
ནས་ལུང་མ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་བདག་ནི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པའི་གང་ཟག་གོ། །འདིག་རྟེན་ནི་ཉི་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟའོ། །དེ་དག་ནི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
ཕྱིར་རྟག་མི་རྟག་སྟགས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་གང་། །དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་དག་
རྟག་མི་རྟག་སྟགས་སུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཟབ་མོའི་དོན་གྱི་སྟོན་

མ་ཡིན་པར་དགོངས་ནས། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་མ་གསུངས་
པས། དེའི་ཕྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་སྤེང་བར།
འདིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །བྱས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས། །
གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས། །སྟོང་མིན་འགོ་ལ་མ་གསུང་པ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་
ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་བསམ་པར་མི་བགྱི་སྟེ། །གང་གི་ཕྱིར་བསམ་པར་
རྒྱས་ཤིང་བསམས་ན་ཕན་ཡོན་ཡོད་པ་དེ་ནི་བསམ་པར་རིགས་པ་ཡིན་ན། འདི་
དག་ལ་ནི་བྱུང་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་པར་མི་རྒྱས་ལ། །བསམས་ན་ལྟ་བ་
ངན་པའི་སྒྲུལ་གྱིས་ཟིན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་བསམས་པ་དེ་ཡིས་སྟོ་ཞི་བར་བགྱིད་པ་མ་ལགས་སོ། །བསམ་པར་རྒྱས་
ཤིང་བསམས་ན་ཞི་བ་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལས་ལས་ཏེ་དེ་ལས་ནི། །
རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་མིང་དང་གཟུགས་རབ་འབྱུང་། །དེ་ལས་སྦྱེ་མཆེད་དུག་སྟེ་དེ་
དག་ལས། །རིག་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་སྟབ་པས་གསུངས། །རིག་པ་ལས་ནི་ཆོར་
བ་ཀུན་འབྱུང་སྟེ། །ཆོར་བའི་གཞི་ལས་སྤྱིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སྤྱིད་ལས་
ལེན་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་ལས་སྤྱིད་པ་སྤྱིད་ལས་སྦྱེ་བ་ལགས། །སྦྱེ་བ་
ཡོད་ན་མྱ་ངན་ན་རྟ་དང་། །འདྲོད་པས་ཤོངས་དང་འཆི་བས་འདིགས་སོགས་ཀྱི།
།སྒྲུག་བསྐལ་ཕུང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་འབྱུང་སྟེ། །སྦྱེ་བ་འགགས་པས་འདི་ཀུན་འགག་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་

མདོ་ལས། དགེ་སྤྲོད་དག་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདྲ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་
ཆ་ཤི་དང་། རྩ་རམ་དང་། སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་
པ་རྣམས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་འགག་པས་འདྲ་བྱེད་
འགག་པས་ན། སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ཆ་ཤི་དང་རྩ་རམ་དང་སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་
དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ་རྣམས་འགག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་
སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འགག་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་
པ་རྣམས་འདིར་སྟོན་ཏོ། དེ་ལ་སྤང་པོ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་མ་
རིག་པ་ལས་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་
ལས་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། ལས་དེ་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་
པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་རྩར་རྩར་པོ་ལ་སྟགས་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྡེའི་རང་བཞིན་གྱི་མིང་དང་གཟུགས་རབ་ཏུ་
འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་མིང་ནི་ཆར་བ་ལ་སྟགས་པའི་སྤང་པོ་བཞི་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནི་
དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་ཐུར་པ་རྣམས་སོ། མིང་
གཟུགས་དེ་འཕེལ་བ་ལས་མིག་ལ་སྟགས་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་སྟེ།
སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པའི་རིག་པ་
ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། རིག་པ་ལས་ནི་བདེ་སྟག་གི་ཆོར་བ་ཀུན་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ལ། ཆོར་བའི་གཞི་ལས་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དང་། སྟག་བསྐྱེད་འདོར་

འདོད་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སྲིད་པ་ལས་ནི་བདེ་སྤྱད་ལ་སྤང་དོར་
ཚྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་པ་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བའི་ལེན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ།
དེ་ལས་ནི། དེས་གསོས་བདེ་བ་པ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་ལ་རྒྱས་
པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སྲིད་པ་དེ་ལས་བྱི་མའི་
སྐྱེ་བ་འབྱུང་ལ། སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཁམས་འགྱུར་བའི་ན་བ་དང་། ར་ཆོད་འགྱུར་
བའི་ཆ་བ་དང་། རློག་འགྱུར་བའི་འཆི་བ་དང་། ལྷས་སེམས་གདུང་བར་བྱེད་
པའི་བྱ་ངན་དང་། ཟས་གོས་སོགས་འདོད་པས་སྤངས་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པ་སྐྱེ་སྤྱད་པ་འདོན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་སྤྱད་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཤིན་
ཏུ་ཆེན་པོ་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་བྲལ་བ་འདི་འབའ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། མ་
རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་ནས། སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ཆ་ཤི་སོགས་
སྤྱད་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཀྱན་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་པོ་འདི་དག་དུས་ངི་སྲིད་ཅིག་ལ་རྫོགས་ཞེ་ན། ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་ཀྱི་
མང་ཉུང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་དག་
ནི་སྡོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ། དེ་དག་ན་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ནི་ཆོ་བར་པ་ལ་རྫོགས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་
དེ་དག་གི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་ནི་ཆོ་བ་ལ་རྫོགས་ཏེ།
ཆོ་འདིའི་ཐ་མ་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་
བའི་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་ཆ་ཤི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི་བར་
མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་མིང་གཟུགས་འདི་དག་སྡོན་

བསྐྱལ་པ་བརྒྱའི་པ་རོལ་གྱི་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོངས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཁི་སྟེ་སྟེ་གནས་སྤྱང་འབྱར་གྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྟོན་ཡིན་ན། ཆོ་དང་པོ་གཉིས་
བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་སྲིད་དོ། ཆོ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་ཁོ་ནར་འབྱུང་
སྟེ། ཆོ་ཕྱི་མའི་སྟེ་བ་དང་ཁ་ཤི་དག་ཆོ་འདྲིའི་སྲིད་པའི་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། དེ་བས་ན་ཆོ་འདྲིའི་སྟེ་བ་དང་ཁ་ཤི་ནམས་ནི་ཆོ་འདྲིའི་མིང་གཟུགས་
དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲིའི་སྲིད་ལེན་གྱི་རྒྱན་ལས་འབྱུང་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ཅེ་ཞེ་ན། སྟེ་བ་སྟེ་མའི་མིང་གཟུགས་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པའི་རྒྱན་ལས་ཆོ་འདྲིའི་
སྟེ་བ་དང་ཁ་ཤི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བས་ན་ཆོ་འདྲིར་ཡང་བྱིས་པ་ནམས་ལ་
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་མོད། དེ་དག་ནི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་གའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟེ་བ་
དང་ཁ་ཤི་ནི་སྟོན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། དེ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་
ནམ་ཤེས་ནམས་ནི་ཕྱི་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སྟེ་བ་འགའ་
ཞིག་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། མིང་གཟུགས་ནས་སྲིད་པའི་བར་ནི་ཆོ་
འདྲིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཆོ་འདྲིར་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་དག་ནི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཕྱོངས་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་
ཏེ། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་དང་། སྟེ་བ་དང་ཁ་ཤི་དག་ནི་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་སྟོན་གྱི་མཐའི་སྟེ་བ་པར་རྗེས་སུ་དཔག་

གོ་མ་རིག་པ་སོགས་གསུམ་དང་། སྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་ཕྱི་མའི་མཐའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་ཕྱི་མའི་མཐའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་གོ་ངེས་ལྟར་ཆེ་
འདིར་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དག་ལ་སྡོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའི་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ནམ་པར་གཞག་པ་ལྟར། སྡོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དག་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཅི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལྟར་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་
མེད་པར་འཁོར་བའི་རྒྱལ་ལོགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་
སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས། གསུམ་པོ་རྣམས་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་ལས་
བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི། དེ་ཉིད་
ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་བས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བཞིན་དུ་
བསམས་པས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། གསུང་གི་མངོན་གྱི་གཅིས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། །
གང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་བ་དེས། ཁངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རིག་པ་རྣམ་
མཆོག་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུང་རབ་
ཀུན་གྱི་སྟོང་པོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནི་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་
དང་། རྒྱ་མེད་པ་དང་བྲལ་བས་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཟབ་མོ་

སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་
མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་རྣམ་པ་མཆོག་མཐོང་སྟེ། སངས་
རྒྱས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་རབ་དུ་བྱེ་བས་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་གནས་ལུགས་ལས་ཐ་མི་
དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དེས་ཆོས་ཤེས་སོ། གང་གིས་ཆོས་ཤེས་པ་དེས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཤེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། བཞི་པ་འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྟོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་
པས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དམིགས་པའི་ལམ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་ལྟ་དང་འཆོ་དང་སྟོལ་བ་དང་། དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་དག་
དང་ལས་མཐའ་དང་། ཡང་དག་རྟོག་ཉིད་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད། འདི་ནི་ཞི་
བར་བཟུང་སྟངས་བསྟོམ་པར་བཟུང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅ་བར་སྟེབ་སྒྱུར་གྱི་དབང་
གིས་གོ་རིམ་འཆོལ་བར་བསྟན་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་ན། མཐོང་ལམ་དུ་
རྟོགས་པའི་དོན་སྟོ་གྲོས་གྱིས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་དང་། རང་གིས་རྟོགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་དག་ཀྱན་ནས་
སྟོང་བའི་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡང་དག་པའི་
དག་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་བའི་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡང་དག་
པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་འཆོ་བ་
ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ལམ་བསྟོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་

དང་། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མི་བཟེད་པ་ཡང་དག་པའི་བླ་པ་དང་། དམིགས་པ་
དེ་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་བརྒྱད་པོ་འདི་
དག་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་དང་འཁོར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་
ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་བའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་འཇིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོག་པ་ནི་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་
པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ངག་ཀྱན་
ནས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་དག་པའི་ངག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་གཞན་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ངག་གིས་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་
པར་ངི་བ་དང་ལུང་སྟོན་པ་འབེལ་བའི་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་པས་རྣལ་
འབྱོར་པས་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་པར་ཤེས་སོ། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐས་འགོ་
བ་དང་ལྟོག་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
པར་ཤེས་སོ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བས་ནི་ཇི་ལྟར་སྤྱང་བ་བཞིན་ཆོས་གོས་
སོགས་ཆོལ་བས་འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་ཡིད་ཆེས་སོ། ཚུལ་བུ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་
པས་ཀྱན་སྦྱར་ལྟག་མ་རྣམས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། བླ་པ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པའི་སྐྱིབ་པ་སྤྱོད་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་ཡང་དག་པའི་ཞི་གནས་སོགས་
ཀྱི་མཆན་མ་མ་བཟེད་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བྱེད་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་
མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་ངེ་འཇིན་ནི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་སྐྱིབ་

པ་སྒྱུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་མངོན་
པར་སྒྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་དབུས་མཐར། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་བྱེད་གོ་བྱེད་
དང་། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་འདི་དག་
ནི་ཞི་བ་མཉུང་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བགྱི་བའི་སྤྲད་དུ་བསྐྱམ་པར་བགྱི་འོ།

ལྷ་པ་ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ནི། སྐྱེ་འདི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་སྟེང་པ་ཞེས་བགྱི་བ། རྟེན་ཅི་འདི་ཡི་ཀུན་འབྱུང་རྒྱ་ཆེན་ཏེ། འདི་
འགོག་པ་ནི་ཐར་པ་ལགས་ཏེ་ལམ། རྟེན་ཐོབ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་
ལགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་
འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ཟུག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་
སྟེང་པ་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འདི་ཀུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས།
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྟེང་པ་ཡང་ཀུན་
འབྱུང་བ་ཅན་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དེ་དང་། དེ་ལ་མདོན་
པར་དགའ་བའི་རང་ཚུལ་ཅན་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྟེན་སྲིད་པར་སྐྱེ་
བ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེན་ལོ། སྤྱག་ཀུན་འདི་དག་མ་ལུས་པ་འགག་
པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཐར་པ་ལགས་ལ། དེ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ནི།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་ལགས་སོ། རྩ་རན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལགས་པས་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། མཐོང་བར་བགྱི་སྤྲད་ཏྟག་ཏུ་བཅོམ་པར་བགྱི། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་སྤྲང་བྱ་མདོན་དུ་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདེན་
པ་བཞི་པོ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ལགས་པས། རྩོད་གྱིས་ཀྱང་འཕགས་པའི་

བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་བགྱི་བའི་སྤང་དུ་རྟག་ཏུ་ལམ་
བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བགྱི་འོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
གནས་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡང་དག་པའི་ཐ་སྣང་
ལ་འཕགས་པའི་ཐ་སྣང་ཅེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་འདི་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པའོ།
།དུག་པ་བདེན་པ་མཐོང་བ་སྟེས་བྱའི་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱུ་པར་མི་བྱ་བ་
ནི། བདག་ཅག་བྱིམ་པ་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བདེན་པ་
མཐོང་བར་རུས་ཤེ་ན། པང་ན་དཔལ་གནས་བྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཞེས་
པས་ཉོན་མོངས་ཚུ་བོ་ལས་བཀལ་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་པང་ན་རྒྱལ་
སྤྱིད་དཔལ་གནས་པའམ། ཡང་ན་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དཔལ་
གནས་པའི་བྱིམ་པ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཡང་དག་
པའི་ཤེས་པས་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚུ་བོ་ལས་བཀལ་བར་
བགྱིས་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །འཕགས་
པའི་ལམ་སྟེས་བྱའི་རྩོལ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གང་དག་ཆོས་སྟོན་བགྱིས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །གནམ་ནས་བབས་པ་མ་ལགས་ལོ་
ཐོག་བཞིན། །ས་རུམ་ནས་འཕོན་མ་ལགས་དེ་དག་སྟོན། །ཉོན་མོངས་རག་ལས་
སྟེ་བོ་ཁོ་ནར་བས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གང་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་
མངོན་སུམ་དུ་བགྱིས་པའི་འཕགས་པ་ངེ་སྟེད་ཅིག་བྱོན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐོག་མ་
ཉིད་ནས་འཕགས་པར་གྱུར་ཟིན་ཅིང་གནམ་ནས་བབས་པའམ། ལོ་ཐོག་བཞིན་

ས་རུམ་ནས་འཐོན་ཏེ་འོངས་པ་མ་ལགས་ཀྱི། དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་ཉོན་མོངས་པ་
ལ་རག་ལས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་
བས་པ་ལས། ཕྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྐྱབས་ནས་
འཕགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཁྱམ་པར་ལམ་སྐྱབ་པ་ལ་
འབད་པར་བགྱིའོ། །བདུན་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གདམས་པ་ནི། བསྟེངས་དང་
བྲལ་ལ་མང་དུ་གསོལ་ཅི་འཆལ། །ཡན་པའི་གདམས་ངག་དོན་པོ་འདི་ལགས་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཅོམ་ལུན་གྱིས། །སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་
ལེགས་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཆོལ་བས་བག་ཆ་བ་མེད་པས་
ན་བསྟེངས་པ་དང་བྲལ། །ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས། ཏ་ཅང་མང་དུ་གསོལ་ཅི་
འཆལ་ཏེ་མི་དགོས་ཀྱིས། །གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་སྐྱག་ཏུ་ཡན་པའི་གདམས་
ངག་དོན་པོ་འདི་ལགས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱགས་མི་དགེ་བ་ལས་བརྗོག་ནས་དགེ་བ་ལ་
བརྟུག་པའི་སྟོན་ནས་དུལ་བ་སྟེ་སྤུལ་བར་མཛོད་ཅིག་དེ་ལྟ་ན་ལྟས་ངག་ཡིད་
གསུམ་ཐམས་ཅད་དགེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས། །འདིག་རྟེན་
སེམས་ཀྱིས་བྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བྲངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་
ནི་གཅིག་སྤྱི་ཡི། །དབང་གི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱན་འགོ། །ཞེས་དང་། །སེམས་དུལ་བ་ནི་
ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འབྲེན། །ཅེས་སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་
ལགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་རྒྱད་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ཕྱོགས་
གཅིག་བསྐྱབས་པས་ཀྱང་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱོད་ལ་དེ་སྐད་གདམས་པ་གང་ལགས་དེ། །བས་པར་དགེ་སྤྱོད་གིས་ཀྱང་བགྱི་
བར་དགའ། །འདི་ལས་གང་ཞིག་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་དེའི། །ཡོན་ཏན་བསྟེན་པས་སྤྱི་
ཆེ་དོན་ཡོད་མཛོད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་དེ་སྐད་གདམས་པ་གང་
ལགས་པ་དེ། བས་པར་ཏེ་རྒྱུགས་པར་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ལ་གཞོལ་བའི་དགེ་སྤྱོད་
གིས་ཀྱང་བགྱི་བར་དགའ་ན། བྱ་བ་མང་པོས་གཡངས་པའི་བྱིམ་པས་སྒྲོས་ཅི་
དགོས། འོན་ཀྱང་གདམས་པ་འདི་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྤྱོད་པ་སྟེ།
བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུས་ཉེས་པ་སྤང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟེན་ཅིང་
གོམས་པས་སྤྱི་ཆེ་དོན་ཡོད་མཛོད་ཅིག་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།
།གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་མགུ་བར་
གྱུར་པ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་གཞུག་པར་བཞེད་ནས། ཀུན་གྱི་དགེ་བ་
ཀུན་ལ་ཡི་རང་ཞིང་། ཉིད་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་རྣམ་གསུམ་ཡང་། །སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་བགྱི་སྤྱད་ཡོངས་བསྟོས་ནས། །དེ་ནས་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་འདི་ཡི་
ཁྱོད། །སྟེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ལྷ་མི་ཡི། །འདིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
དབང་མཛོད་ནས། །འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྱོད་པ་ཡིས། །སྟེ་པོ་
ཉམ་ཐག་མང་པོ་རྗེས་བབྱང་སྟེ། །འབྲངས་ནས་ན་ཆ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་
རྣམས། །བསལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས། །འོད་དཔག་མེད་དང་
འབྲ་བར་འདིག་རྟེན་གྱི། །མགོན་པོ་སྤྱི་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མཛོད། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། འཕགས་པ་ཀུན་གྱི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་
དགེ་བ་ཀུན་ལ་ངེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་
སྐྱེ་ཡི་རང་བར་མཛད་པ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་རྗེས་སྐྱེ་ཡི་རང་བར་བགྱིའོ། །
ཞེས་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པས་རྗེས་སྐྱེ་ཡི་རང་བར་བགྱི་ཞིང་། བདག་དགེ་བ་འདིས་
སེམས་ཅན་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན། སྐབས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེ་
ལྟར་ཅིག་ཅེས་ཉིད་ཀྱི་ལྟས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བགྱི་བའི་སྤྱད་དུ་ཡོངས་སྐྱེ་བཞུགས་ནས་དེ་ནས་
རྗེས་སྐྱེ་ཡི་རང་བ་དང་བཞུགས་པའི་དགེ་བའི་སྤྱད་པོ་འདི་ཡིས་སྤྱད་འཛིག་རྟེན་
གྱི་མགོན་པོ་འཁོར་བ་ངེ་སྤྱད་མ་སྤོངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པས། སྐྱེ་ཆོ་དཔག་ཏུ་
མེད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྐྱེ་ལ་ལོ། །ཅི་ཞིག་མཛོད་ནས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཡོངས་སྐྱེ་རྗེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སྐྱེ་སྤྱོད་པར་བྱས་ནས་ཉེ་དེ་ལ་
དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་སྤྱད་པོ་འདིས་ལམ་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེ་བ་དཔག་
ཏུ་མེད་པར་ལྟ་དང་མའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཏེ། གཟུངས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དབང་མཛོད་ནས་དང་།
གཉིས་པ་སེམས་ཅན་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་
དབང་ཕྱག་གིས་སེམས་དང་སྤྱང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཉམ་
ཐག་པ་རྣམས་སྐྱབས་པ་བཞིན་དུ། དེ་དང་རྗེས་སྐྱེ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིས་སྐྱེ་
བོ་ཉམ་ཐག་མང་པོ་རྗེས་སྐྱེ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་ཡོངས་སྐྱེ་རྗེས་པར་བྱས་ནས།
སྤྱད་པ་མཐའ་མལ་པར་འབྱུངས་ནས། རྣམས་བསྐྱེས་པ་སྤྱོད་བསྐྱེས་ཀྱི་བདེན་

པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྐྱེས་པ་
རྒྱུ་མཐུན་པས་ལ་བར་མཛད་ནས་སོ། །ཤར་དུ་ཞེ་ན། རང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བས་ཡོངས་
སྤྱོད་སྤྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འོ། །ཅི་དང་འབྲ་བར་ཞེ་ན། ཞིང་དང་
འཁོར་དང་སྤྱོད་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྗེ་ལྟར་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་དང་འབྲ་བར་རོ། །ཤེས་པ་འབྲས་བུ་ནི། དེ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཅི་རན་མཛད་དེ། ཟུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་རབ་རྩལ་གྱི་མཐུན་
གཏོང་འབྱུང་གྲགས་ཆེན་ངི་མ་མེད། །ལྟ་ལྟལ་ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་སྟོང་རྒྱས་
མཛད་ནས། །ས་ལ་མི་དང་མཐོ་རིས་ལྟ་ནི་ན་རྒྱུང་མཆོག་། བདེ་དགས་དགའ་བ་
ངེས་པར་རབ་ཏུ་ཞི་མཛད་དེ། །ཉོན་མོངས་ཉམ་ཐག་སེམས་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་
འཛིགས་སྟེ་དང་། །འཆི་བ་ཞི་མཛད་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་བརྟེན་ནས། །
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མིང་ཅམ་ཞི་ལ་མི་བསྟེངས་པ། །མི་བགྲས་འོངས་པ་མི་
མངའི་གོ་འཕངས་བརྟེན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བའི་
དབང་པོ་བརྟེན་ནས། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པ་འགགས་པས་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མིང་ཅམ། གཞོད་པ་མེད་པས་ཞི་བ།
འཛིགས་པ་མེད་པས་མི་བསྟེངས་པ། ཟག་པ་མེད་པས་མི་བགྲས་པ། མི་འཇུར་
བས་འོངས་པ་སྟེ་འཆི་བ་མེད་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པར་
མཛོད་ཅིག་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཁྱད་པར་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། ས་ལ་
གནས་པའི་མི་དང་། མཐོ་རིས་འདོད་ལྟ་རིས་དུག་ན་ལྟ་ཡི་ན་རྒྱུང་མཆོག་

བསྟེན་པའི་བདེ་དགའ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་དགའ་ཞིང་བག་
མེད་པར་གྱུར་པ་ནམས་སྟོ་བར་བྱས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ལམ་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། འཕགས་ལམ་དངོས་ལ་བཀོད་ནས་ཞི་བར་མཛད་དེ་ཉོན་
མོངས་པས་ཉོན་མོངས་ཤིང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་
ཚོགས་ཀྱི་འཛིག་ལྟས་གཙུག་ཀྱི་འཛིག་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། ལས་དང་
མེད་པ་གསུམ་གྱིས་གཙུག་ཀྱི་སྦྱེ་བ་དང་། ལས་དང་ཆེ་ཟད་པ་དང་། ཡང་
མ་སྤངས་པས་བྱས་པའི་འཆི་བ་ནམས་ཞི་བར་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བའི་
དབང་པོ་བརྟེན་ནས་སོ། ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་ཤེ་ན། གནས་ལྷགས་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་དང་། མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་གཏོང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ།
ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུའང་ནམ་མཁའ་བར་སྤང་དང་ས་སྟོང་མིའི་འཛིག་རྟེན་
ནམས་སུ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་སོ། གྲུ་ཡིས་ཡོངས་བབྱང་གསུང་རབ་ཚུ་གཏོར་
ལས་བྱུང་བའི། ལེགས་བཤད་པ་རྣམས་དགེ་ལེགས་སྤང་ཅིའི་འབྱུང་གནས་འདི། ཁྲོ་
གོས་སྟོ་ཡི་ཉོན་བྱེད་ཟེར་གྱིས་ནམ་ཐུ་ཡིས། གླུ་བཟང་འཕུར་ལྷིང་བྱུང་བའི་
ཚོགས་ནམས་ཡི་རང་བྱོས། ལྷོ་བཟང་པའི་གསུང་དང་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ལེགས་
བཤད་ཀྱི། གཏམ་བཟང་སྟོགས་པ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་གྱུར་པ། དེ་སྤིང་
འགོ་འདི་ལེགས་པའི་མགོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། འདི་མེད་མཁའ་ལ་ཉི་འོད་ཤར་
བཞིན་ནམ་པར་མཛེས། དགེ་ལེགས་འཛོམས་བྱེད་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་ཕྱགས་
འཕེལ་ཞིང་། ལྷོ་བཟང་པའི་བསྟན་པ་རྒློག་མར་སྟེ་བོའི་སྟོག་ཕྱིན་འདྲ། སྟེ་དགུའི་

ཆོགས་ཀྱང་ཞི་གྱུར་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཉམས། དགེ་བར་འདོད་ནམས་གཅིག་དྲུ་
དགེ་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན། བདག་གིས་འདིར་འབད་ནམ་པར་དཀར་བའི་དགེ་
བ་གང་། ཀྱུ་མུ་ཏ་དང་པརླའི་རྩལ་ལྟར་རབ་དཀར་བ། རྩོབ་པ་གང་དེས་འགོ་
འདི་ལྟ་བའི་ཚུ་བོ་ལས། རྩམ་པར་བཀལ་ནས་རྩམ་གྲོལ་གྱིང་དུ་ཕྱིན་གྱུར་ཅིག །
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ་བཤེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་
གི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མའི་བདག་
ཉིད་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བ་དཔལ་བའི་གསུང་གིས་
བསྐྱལ་ཞིང་། ལྷང་རིགས་སྤྱོད་བཀའ་མདོ་སྤྱད་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་
པ་རང་གི་སློབ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འགས་ཀྱང་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར།
ཤུག་ཉིད་དགེ་སློང་གཞོན་ནུ་སློབ་ཀྱིས་དཔལ་ས་སྤྱིའི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོར་སྦྱར་བ་
རྩོགས་སོ། ། ། ༥ ། བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྲུ་རུས་སྟེལ། །

མྱོག་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་ཁང་།

མྱོག་དེབ་འདིའི་པར་དབང་མྱོག་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་
ཁང་ལ་ཡོད་པའི་ཚོག་མཆན་ཡིན་པར་བཤུར་
བཅོས་དང་ཚོང་རྒྱུ་ཡོགས་ཀྱིན་ཡོད།

བཞུ་བཤུན་པ། བཟུ་ལྷིས་ནང་ཆེན།

www.tibetanebooks.com